156
79

Ч. Айтматов атындагы тил жана адабият институту
Кол жазмалар фондусу
Инв. № 261
Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясы
Гуманитардык жана экономикалык изилдөөлөр бөлүмү

156
79

I56 - 79 Трактат по исламской этике.

ادم علیه‌السلامگه سجده قیلورغه امر ایتدی، فرشته‌لرنڭ سجده‌سی شول الله تعالی‌نڭ امرینی قیلمق اولدی. شیطانڭ سجده قیلماغانلغی الله تعالی‌نڭ امرینه قارشولق اولغانلقدن ملعون اولدی. بو، نماز اوقیان وقتده سجده‌مز کعبة‌الله‌غه قارشو اولوب عبادت وطاعتمز الله تعالی‌گه اولدیغی کبی بولادر.

س ـ الله‌تعالی آدم علیه‌السلام ایله‌حوا آنامزنی جنتدن نی‌سبب ایله چغاردی؟

ج ـ الله تعالی‌نڭ آشاما گز دیگان بیمشندن آشادقلری اوچون چغاردی.

س ـ آدم علیه‌السلام ایله آنامز حوا الله تعالی قوشماغان آغاچنڭ بیمشندن نی اوچون آشادیلر؟

ج ـ شیطان علیه‌اللعنه الله‌تعالی‌نڭ اسمی ایله آنط ایتوب: «اگر سز الله‌تعالی آشاما گز دیگان آغاچدن آشاسا گز جنتده منگو قالورسز!» دیب آلداب آشاتدی. آنلرده الله‌تعالی‌نڭ اسمی ایله آنط ایتکاچ ایناندیلر. الله‌تعالی شیطانغه لعنت ایتوب قودی ومنگو رحمتندن براق قیلدی آدم علیه‌السلامنی بیر یوزینه سرندیب طاغینه وحوا آنامزنی جده‌گه ایندردی.

س ـ آدم علیه‌السلام ایله حوا آنامز بیر یوزنده نیشله‌دیلر؟

ج ـ آنلر شیطان علیه‌اللعنه‌نڭ سوزینه آلدانوب الله‌تعالی‌نڭ طیغان اشینه قارشولق ایتدکلری اوچون الله‌تعالی‌دن قورقوب ویالنوب نیچه یللر بیر یوزنده قانلی یاشلر آغزوب یغلادیلر.

س ـ صوگره الله تعالی آنلرغه نی امر ایتدی؟

ج ـ الله تعالی آدم علیه السلامگه «اگر توبه ایتمسه گز، سزنی عفو ایتمه‌م، یارلقامه‌م» دیدی. آنلرده پیغمبرمز محمد مصطفی صلی الله علیه وسلمنی شفاعتچی توتوب مغفرت ایسته‌دیلر. الله‌تعالی آنلرنڭ خطالرینی عفو ایتوب آنلرغه بالالر بیردی؛ بو بیر یوزنده اولغان بارچه آدملر آدم علیه‌السلام ایله حوا آنامزنڭ ذریتندن کیلمشلردر.

س ـ دنیا وآخرت اوچون نیوشلی اولغان الله‌تعالینڭ امرینی (قوشمقنی) ونهینی (طیمانقنی) آدم بالالرینه کم بلدردی؟

ج ـ الله‌تعالی آدم علیه‌السلامنڭ بالالرندن بعضیلرینه پیغمبرلك بیروب،

آنلرغه جبرائیل علیه السلام کیلوب خبر بیروب، پیغمبرلرده امتلرینه بلدردیلر.

س - پیغمبر نی دیمکدر؟

ج - پیغمبر دیمك الله تعالی طرفندن جبرائیل علیه السلام واسطه‌سی ایله دین وخبر کیتوروچی، یعنی آدملرگه الله تعالینك امرینی ونهیینی بلدرمگه قوشلمش کیمسه دیمکدر. پیغمبرلرگه (رسول ونبی) دیب ایتلور.

س - آدم علیه السلام ایله بزم پیغمبرمز محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم آراسنده نی قدر پیغمبر کیلمشدر؟

ج - کوب پیغمبرلر کیلمشدر. آنلرنك صاننی الله تعالی اوزیگنه بلور. بر روایتده یوز یکرمی دورت مك وایکنچی روایتده ایکی یوز یکرمی دورت مك پیغمبر کیلمشدر، دیرلر. بر کیمسه پیغمبرلردن برینی انکار ایتسه، یعنی پیغمبر توگل دیسه مسلمان اولماس.

س - بو پیغمبرلرنك اچنده بزگه بیلوی واجب اولغانلری نیچه پیغمبردر؟

ج - قرآن کریمده اسم شریفلری ذکر اولنغان یکرمی سیکز پیغمبردر، که شونلردر: آدم، ادریس، نوح، هود، صالح، ابراهیم، اسحاق، اسماعیل، یعقوب، یوسف، شعیب، لوط، یحیی، زکریا، موسی، هارون، داود، سلیمان، الیاس، الیسع، ذوالکِفْل، ایوب، یونس، عزیر، لقمان، ذوالقرنین، عیسی هم بزنك پیغمبرمز محمد مصطفی صلی الله علیه وعلیهم السلامدر.

س - پیغمبرلرنك اوّلی کمدر؟

ج - پیغمبرلرنك اوّلی حضرت آدم علیه السلامدر.

س - پیغمبرلرنك آخری کمدر؟

ج - پیغمبرلرنك آخری بزم پیغمبرمز محمد صلی الله تعالی علیه وسلمدر. قرآن کریم آڭا اینوب، شریعتی قیامتکه قدر طورور، آندن صوڭره پیغمبر کیلمیه چکدر.

س - بزم پیغمبرمز محمد صلی الله علیه وسلم آخر پیغمبر اولدیغنه دلیل نی؟

ج - حق تعالی نك کلام شریفنده گی اَسْتَعِیذُ بِاللّٰهِ (مَا کَانَ مُحَمَّدٌ اَبَا اَحَدٍ مِن رِجَالِکُمْ وَلٰکِنْ رَسُولَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ النَّبِیِّینَ) آیتیدر. آیتنك معناسی: محمد

علیه السلام سزنك ایرلرکزدن برسینك آناسی اولمادی، بلکه انك لله پیغمبری، رسولی و پیغمبرلرنی توکاتکوچی، یعنی آخرغیسی اولدی.

تفصیل ایمان

س - ربك کمدر؟

ج - ربم بارچه عالمنی یاراتقان الله تعالی در. دلیلم: (اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِینَ)، (وَاِلٰهُکُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِیمُ) آیتلریدر. آیتنك معناسی: جمیع حمد الله تعالیگه در، اول الله تعالی جمیع عالمنی تربیه قیلغوچیدر. وسزنك الله کز بر الله در. الله دن باشقه معبود یوق، مگر دنیاده بارچه مخلوقلرغه، آخرتده مؤمنلرگه رحمت قیلغوچی بر الله تعالی در.

س - دینك نیندی دیندر؟

ج - دینم اسلامدر. دلیلم: (اِنَّ الدِّینَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ) آیتیدر. آیتنك معناسی: خدا قاشنده حق بولغان دین - اسلام دینیدر.

س - پیغمبرك کمدر؟

ج - پیغمبرم حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم در. دلیلم: (مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ) آیتیدر. آیتنك معناسی: محمد علیه السلام الله تعالینك رسولیدر.

س - کمنك امتندسك؟

ج - آخر زمان پیغمبری محمد علیه السلامنك امتنده نمن. دلیلم: (کُنْتُمْ خَیْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَاْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْکَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ) آیتیدر. آیتنك معناسی: ای امت محمد! سزلر هر بر امتلردن خیرلی اولدکز، آدم علیه السلام دن بو وقتقه قدر بولغان امتلردن خیرلی وآرتق سز. امر بالمعروف (یخشیلقغه فوشو) ونهی عن المنکر (بوزغلق دن طیو) ایتوب بر برکزگه نصیحت وایزگی لك طرفینه دلالت ایته رسز، کفر وشرکدن منع ایته رسز. دخی سزلر الله تعالیگه ایمان کیترب شول ایمان اوزرینه طرورسز، شول سببدن امتنك ایذگی سی سز اولدیکز.

س - كمنك امتندنسك ديمك نى ديمكدر؟

ج - پيغمبرك كم؟ قايسى پيغمبرنك قومندنسك ديمكدر.

س - قايسى ملتدنسك؟

ج - ملت اسلام وملت رسول الله دنمن. دليلم: (مِلَّةَ اَبِيكُمْ اِبْراهِيمَ هُوَ سَمّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هٰذا) آيتيدر. آيتنك معناسى: الله تعالى سزنك دينكزده آتاكز ابراهيم عليه السلام ملتنه وبردیكى وسعت كبى وسعت بيردى. اول الله تعالى سزنى قرآندن اوّل اكوندرديكى كتابلرنده هم بو قرآنده (مسلمين) تسميه ايتدى.

س - كتابك قايسى كتابدر؟

ج - كتابم قرآن كريمدر، كه حق تعالينك كلام شريفى اولوب بزم پيغمبرمز محمد عليه السلامگه اينمشدر. دليلم: (الٓمٓ ذٰلِكَ الْكِتابُ لا رَيْبَ فِيهِ) آيتيدر. آيتنك معناسى: اوشبو كتاب كاملدر، كه آنك الله تعالى عندندن ايديكنده شك يوقدر.

س - قرآن كريم نيچوك اينمشدر؟

ج - جبرائيل عليه السلام الله تعالينك قوشوى ايله پيغمبرمزگه آدم صورتنده كيلوب يازوسز آغزدن اوقومش هم اوقوتمشدر. پيغمبرمزده يازوچيلرينه اوقوب آنلرده يازمشلردر.

س - قرآن كريم، نى قدر وقتده اينوب تمام اولمشدر؟

ج - قرآن كريم آيت، آيت سوره، سوره يكرمى اوچ يلده اينوب تمام اولمشدر.

س - قرآن كريمنى قولمزده بولنديغى ره وشچه بر بيرگه كم ترتيب ايتمشدر.

ج - قرآن كريمنى قولمزده بولنديغى ترتيبچه حضرت عثمان رضى الله عنه جمع ايتمشدر.

س - قرآن كريمده نيلر بيان اولنمشدر؟

ج - قرآن كريمده الله تعالىنك قوشقان وطيغانلرى، اوتكان پيغمبرلرنك حاللرى، دين وعبادتلر، اول عبادتلرنك صحت وفسادى، جنت وجهنم، ثواب وعذاب، دنيا وآخرتده قوتولمق وهلاك اولمق بوللرى، اوّلده

بولغانلرنك وكيلاچكده بولاچقلرنك احوالى بيان قيلنمشدر. شرافتلى بولغان حكملرى قيامتكه چاقلى قالغوچيدر.

س ـ كمنك ذريتندنسك؟

ج ـ آدم عليه السلام ذريتندنمن. دليلم: (وَاِذْ اَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِى آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَاَشْهَدَهُمْ عَلَى اَنْفُسِهِمْ اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى) آيتيدر.

آيتنك معناسى: شول وقتنى ذكر ايت: الله تعالى تلديكى كيفيت اوزره آدم عليه السلامنك آرقه‌سنى مسح ايتوب ذريتلرينى برى برلرينك صلبندن، دنياده بالالرنك آنالردن طوغمق ترتيبى اوزره ذر (بورتك) هيئتنده چيقاردى وآنلرنى برى برلرينه اشهاد ايتوب «بن سزنك ربكزتوگلمنى؟» ديدى. آنلر: «بلى ربمزسك، نفسلريمز اوزره شاهد اولدق» ديديلر.

س ـ كمنك ذريتندنسك ديمك نى ديمكدر؟

ج ـ كمنك ذريتندنسك ديمك كمنك بالالرندن كيلدك، اصلك، نسلك كمدن ديمكدر.

س ـ قبلهك قايسى طرفدر؟

ج ـ قبلهم كعبهٔ شريفدر. دليلم: (فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ) آيتيدر. آيتنك معناسى: قچانكه نماز قيلاسك يوزكى مسجد حرامغه وجانبنه يونالدرگل!

س ـ مذهب نى ديمكدر؟

ج ـ مذهب ديمك، مجتهد افنديلرمزنك كورسه‌تديكى يول ديمكدر.

س ـ مذهب نيچه تورليدر؟

ج ـ مذهب ايكى تورليدر: برى دين واعتقاد مذهبيدر، كه الله تعالى حضرتلرينك برلگينه وصفات وافعالنه وپيغمبرلرگه وباشقه اينانوى تيوشلى اولغان شيلرگه نيچوك تصديق تيوشلى ونى بولده اينانورغه تيوشلى شونى بيان ايتهر. ايكنچيسى عمل وعبادت مذهبيدر، كه الله تعالى حضرتلرينه نيچوك عبادت ايتهرگه كيرهك ودنيا اوچون نينداى عمل قيلسهك درست، نينداى عمل قيلسهك درست توگل شونى بيان ايتهر.

س ـ مجتهد نى ديمكدر؟

ج ـ مجتهد دیمك اوزینك اجتهادی ایله، یعنی اوزینك علم ورایی ایله قرآندن وحدیث شریفدن حکم چغاروچی دیمکدر.

س ـ آنلر کملردر؟

ج ـ آنلر صحابهٔ کرام افندیلرمز، امام اعظم، امام مالك، امام شافعی، امام احمد حنبلی، امام محمد، امام ابویوسف، امام ابومنصور ماتریدی، امام ابوالحسن الاشعری وباشقه بونلر کبی عالملردر. بوحرمتلی عالملر قرآن کریمدن وحدیث شریفدن معنی استخراج ایتوب دین وعبادتده اسلام ملتینه فوتلمق وسلامتلك یوللرینی کورسه‌تمشلردر.

س ـ اعتقاد نی دیمکدر؟

ج ـ اعتقاد بر حکمگه کوکل باغلاب کوکلی ایله نغتوب اینانمق دیمکدر.

س ـ اعتقاددە مذهبك قایسی مذهبدر؟

ج ـ اعتقاددە مذهبم اهل سنت والجماعة مذهبیدر. یعنی پیغمبرمز و پیغمبرمزنك صحابه‌لری وآنلرغه ایه‌رگوچیلر قایسی اعتقاد اوزره اولدیلر ایسه مبنده اول اعتقاددە من.

س ـ بو اهل سنت والجماعه مذهبینك امامی نیچه‌در؟

ج ـ ایکیدر: بری ابومنصور ماتریدی حضرتلرینك مذهبیدر، که حنفی مذهبنده اولانلرنك اعتقاددە اماملری بوذاتدر. ایکنچیسی ابوالحسن الاشعری حضرتلرینك مذهبیدر، که شافعی، مالکی، حنبلی مذهبنده اولانلرنك اعتقاددە مذهبلرینك امامیدر. بو ایکی ذات اجتهادلری اوزره علم عقائدگه باغـلانمش بولغان علم کلامنك بعض مسئله‌لرنده اختلاف ایتمش بولسه‌لرده مذهبلری اهل سنت طریقی اوزره بولوب حقدر.

س ـ اعتقاددە اهل سنت والجماعه مذهبینه باشقه مذهبلر وارمیدر؟

ج ـ بوندن باشقه یتمش ایکی مذهب واردر؛ اول مذهبلر باطلدر، آنلر اهل سنت بولندن چغوب ضلالتکه توشمشلرنك مذهبیدر.

س ـ عمل وعبادتده مذهب نیچه‌در؟

ج ـ عمل وعبادتده مذهب دورتدر: اوّلی امام اعظم، ایکنچی امام مالك، اوچنچی امام شافعی، دورتنچی امام احمد حنبلیدر.

س ـ بو اماملر اعتقاددە نیچوك درلر؟

ج - بو امام‌لر اعتقادده جمله‌سی اهل سنت والجماعتدر. یعنی ایمان واعتقادده، نماز، روزه، حج، زکاة و باشقه فرضلرنڭ جمله‌سنده متفقدرلر. اما عبادات ومعاملاتده بعض مسئله‌لرده اوزلرینڭ اجتهادلری بوینچه اختلاف ایتمشلردر. بو اختلافلری اهل اسلامغه رحمتدر. اگر اجتهادلرنده خطا ایتمش بولسه‌لر الله‌تعالی خطالرینی عفو ایتمشدر. هر کم قایسی مذهبده بولسه شکسز آڭا ایه‌روب امامنڭ کورسه‌تدیکی یول ایله عمل وعبادت ایتمك تیوشدر.

س - سین کمنڭ مذهبندنسڭ، بو مذهبلرنڭ قایسی‌سی ایله عمل تیوشدر؟

ج - بو دورت مذهبنڭ قایسی‌سی ایله عمل قیلسه‌ده درستدر. (یعنی باشده بو مذهبلرنڭ قایسی‌سینه کرسه‌ده درستدر، امابر امامنڭ مذهبینه کرگاچ بر مسئله‌ده شول امامنڭ سوزی ایله، ایکنچی مسئله‌ده ایکنچی‌سینڭ سوزی ایله عمل قیلماس شول اوزینڭ امامینڭ سوزی ایله‌گنه عمل قیلور) لکن مین امام اعظم حضرتلرینڭ مذهبنده من، آنڭ قرآندن وحدیث شریفدن چغارغان مسئله‌لرینی قبول وآنڭ سوزی ایله عملنی اختیار ایتدم.

س - حدیث شریف نی دیمکدر؟

ج - حدیث شریف پیغمبرمز علیه السلامنڭ مبارك تلی ایله قوشدیغی وطیدیغی سوزلریدر.

س - کشی‌گه ایمان مسئله‌لرینی اوگره‌نمك نی زمان فرض اولور؟

ج - اعتقادده مذهبمزنڭ امامی ابو منصور ماتریدی حضرتلری قاشنده ایمان‌نڭ فرض اولمق شرطی عقل مُمَیِّزدر، بالغ بولمق شرط توگلدر. امّا ابو الحسن الاشعری قاشنده عاقل وبالغ بولمق شرطدر.

س - عقل ممیز نی دیمکدر؟

ج - عقل ممیز دیمك فایده بله‌ن ضررنی، یاخشی ایله یامانني آیرورلق درجه‌ده بولغان عقل دیمکدر.

س - بالغ بولمق نیچوك اولور؟

ج - ایرکشی بولسه توشله‌نمك و بر خاتوننی یوکلی قیلمق ایله بالغ اولور. اگر بو صفتلر اولماسه اون بیش یاشده بالغ بولور. قز اولسه حیض کورمك، توشله‌نمك، یوکلی اولمق ایله بولور. اگر بو صفتلر طابولماسه بوده اون بیش یاشده بالغ اولور.

س - بونلر بالغ اولدق دیسه‌لر نیچه باشدن اینانورغه یاری؟
ج - ایر کشی گه اون ایکی دن، قزغه طوغزدن موندن کیمده اینانلماس.
س - دین نی دیمکدر؟
ج - بزگه اینانوی تیوشلی بولغان الله تعالی نك امرلرینه دیرلر.
س - ایمان واسلام نی دیمکدر؟
ج - ایمان واسلام ایکیسی بردر. رسول الله نك حق تعالی حضرتلرندن کیتوردیکی شیلرگه کوکل ایله اینانوب تل ایله اقرار ایتمکدر. شریعتده آلتی شیگه اینانوب تصدیق ایتو گه ایتورلر، یعنی (آمَنتُ بِاللّٰهِ)نی آخرینه قدر اوقوب اینانمق ومعنالرینی بلمکدر.
س - ایمان واسلام ایکسی بر اولدیغی نیدن معلومدر؟
ج - شریعتده ایمانی اولغان کیمسه گه (مسلمان) دیب ایتلگان شیکللی مسلمان اولغان کیمسه گه‌ده (مؤمن) دیب ایتلور.
س - شریعت دیب نیگه ایتورلر؟
ج - بزگه اشلەوی تیوشلی بولغان الله تعالینك امرینه ایتورلر؟
س - ایمانك رکنی نیچه‌در؟
ج - ایمانك رکنی ایکیدر: (اِقرارٌ بِاللِّسانِ)، یعنی تل بلەن ایتو (وتَصدِیقٌ بِالجَنانِ)، یعنی کوکل ایله اینانودر. بونلرنك شرطلریده ایکیدر: کوکلنك شرطی، شك بولماسقه کیرەك. تلك شرطی، نی ایتکانون آیرمق وبلمکدر. یالکز تلی ایله سویلەب کوکلی ایله اینانماسه مسلمان اولماس.
س - ایمان نك شرعاً مقبول وصحیح اولماغینك شرطلری نیچه‌در؟
ج - ایمانك شرعاً مقبول وصحیح اولماغینك شرطلری آلتیدر.
س - برنچیسی نی‌در؟
ج - برنچیسی: ایمان اوزره دوام وثباتدر، زیرا بر آدم ایماننده دوام وثبات نیت ایتمەیوب بر مدت صوکره کفرنی اختیار قیلورغه نیت ایلەسه حاضرگی حالده مسلمان توگلدر. ایمانده اعتبار اولنماس.
س - ایکنچی شرطی نی‌در؟
ج - ایکنچیسی: مؤمن اولغان کیمسه ایمان مسئلەلرنه شکسزلك ایله حکم

ایتمك، یعنی ایمان مسئله‌لرینك برنده شك شبهه ایته‌رسه ایمانی صحیح توگلدر.

س - اوچنچی شرطی نی‌در؟

ج - اوچنچی شرطی: اعتقادی اهل سنت والجماعة مذهبنده اولغان علماءلرنك اعتقادینه موافق اولمقدر، زیرا بر مؤمن اعتقادینی اهل سنت اعتقادینه توغری کیتورمه‌سه حق مذهبدن چغار، اگر کفر دائره‌سنه کرسه کافر اولور.

س - دورتنچی شرطی نی‌در؟

ج - دورتنچی شرطی: آدم، الله تعالیدن قورقو ایله امید ایتو آراسنده اولمقدر. آنك اوچون الله تعالیدن قورقماو ورحمتندن امید کیسو کفردر. مثلا بر آدم دینك تره‌گی اولان نماز قیلماس وباشقه فرضلرنی وواجبلرنی اصلا عقلنه کیترمز، گناه کبائر اولغان زناوحرام اشلری اشلر، توبه‌ایتو نی الله‌دن قورقونی فکرینه کیترمز ایسه آنلرغه اینانمغان کبیدر، آکا مسلمان دینلماس.

س - بیشنچی شرطی نی در؟

ج - بیشنچی شرطی: جان بوغازغه کیلمزدن اوّل ایمان اولمقدر. زیرا جان بوغازغه کیلدکدن صوکره ایمان صحیح اولماس.

س - آلتنچی شرطی نی‌در؟

ج - آلتنچی شرطی: قویاش، قویاش بابوشندن طوغمزدن اوّل ایمان اولمقدر. زیرا قویاش بابودقی بیردن طوغدقدن صوکره ایمان وتوبه قبول اولنماس.

س - ایمان نیچه تورلیدر؟

ج - ایمان ایکی تورلی اولوب، بری ایمان تحقیقی وایکنچیسی ایمان استدلالی در، که بلمك فرض اولوب آنی اوگره‌نمدیکی اوچون عذابقه لایق اولور.

س - ایمان استدلالی نی دیمکدر؟

ج - ایمان استدلالی شول بولور: ایمان‌نك دلیل واثباتنه کوچی یتوب دلیل ایله کیتورگان ایماندر. بویله کیمسه‌لرنك ایمانی قوتلی اولوب حق مؤمن در.

س - ایمان تحقیقی نی دیمکدر؟

ج - ایمان تحقیقی دیمك، کوکلده اعتقادی تام اولا ومؤمن به نرسه‌لرنی کوزی برله کوره، بو ایماننی ایمان انبیا وملائك دیرلر.

س ـ ایمان‌نك دلیلی نیچه‌در ؟

ج ـ ایمان‌نك دلیلی ایکی اولوب، بری دلیل‌عقلی‌وایکنچیسی‌دلیل‌نقلیدر.

س ـ عقل ایله دلیل نیچوك اولور ؟

ج ـ عقل ایله دلیل: آدم بو کائناتنی تفکر ایته‌رگه تیوشلی. نته‌کم‌الله تعالی کلام شریفده (قُلِ انْظُرُوا مَاذَا فِی السَّمٰوٰاتِ وَالْاَرْضِ) بیورمشدر. یعنی ای‌رسولم! آدملرگه سویله، که قاراکز کوکلرگه ویرلرده اولغان شیلرگه، اول شیلرنی کوروب اول شیلرنی یاراتقوچی الله‌نك وارلغنی تصدیق واقرار ایتکز، دی.

س ـ کائنات نیچه تورلیدر ؟

ج ـ بو کائنات ایکی تورلی اولوب برسی آیات آفاقیه (اوزندن باشقه‌ده اولغان علامتلر) وایکنچیسی آیات‌انفسیه (اوزنده‌اولغان علامتلر) در. آیات آفاقیه ایکی تورلی اولوب بری علویات وایکنچیسی سفلیاتدر.

س ـ علویات نیلردر ؟

ج ـ کوکلر، وبونلرده اولغان شیلردر: مثلا آدم ایسابلرگه تیوشلی، که شول یدی قات کوکلر برسی برسی اوستینه ترتیب اولنمش. هیچ بر ینك تره‌کی، باوی وزنجیری اولمایوب (کُنْ) خطابی ایله اوّلندن آخرینه قدر شول ره‌وشچه اولوب ایسکرمز وتیشولمز وتوزه‌تورگه محتاج اولماس. دنیا کوکنده کوندز قویاش وکیچه آی ویولدزلر ایله زینتله‌نمش اولوب قویاش ایله آیغه هرکون هرکیچه یول تعیین‌اولنوب بوبولدن چیقماس، برمینوب نظامسز آلغه آرتقه کیتمزلر. بیگره‌کده هوالرده بلوطلر یورمگی، یغمورلر وقارلر یاوماغی، کوك کوکره‌مك ویاشن یاشنه‌مك وجیللر ایسمك وبیر سلکنولری کبی قورقنچلی وسوینچلی شیلرنی آدم ایسابله‌سه بو عجایب شیلرنك خالقی وصاحبی وجمله‌مزنك مربیسی اولغان الله‌تعالی حضرتلرینك وارلغنه وبرلکنه دلیل وشاهد اولا بلور.

س ـ سفلیات نیلردر ؟

ج ـ سفلیات، یعنی یدی قات بیرلر اچنده نیچه تورلی مخلوقات وعجایب شیلر، مثلا: بوقدر آچی وته‌ملی بیوك صولر، نیچه‌مك یللردن بیرلی آقار،

بنمز ودریالرغه قوییلور، دریالرطولمز وطاشیمز. بونلر قایدن کیلور وقایده کیتهر کیمسه بیلمز. بیگرهکده قش وقتی کیلور اصلا یاشللك قالمز. ایك اوّل یاز کیلور، اولمش آغاچ واوله‌نلر تریلوب هر بری تورلی توس وایس ولذتلر ویرر وینه حسابسز عقل یتشمه‌ز مخلوقلر وهواده تورلی تورلی قوشلر ودریالرده ویبر اوستنده نیچه تورلی حیوانلر اوزلرینی یاراتقان ورزقلرینی ویرگان قادر، قیوم اولان ربمزنك کمال عظمتنه وقدرتنه دلیل واثبات اولا بامزمی؟

س ـ آیات انفسیه نی دیمکدر؟

ج ـ آیات انفسیه، یعنی ایك اوّل آدم اوزینی تفکر ایتهرگه تیوشلی، مثلا باشی طوفراقدن، صوکره آتالرنك صلبندن آنالرنك رحمینه اینوب صوکره ابر یا خاتون تعیین اولنوب الله‌تعالینك قدرتیله دنیاغه کیلور. آناسنه تـه‌نی وطامرلری آراسندن رزق ویرگوچی الله‌تعالینك امری ایله سوت پیدا اولوب یاش بالا بونك ایله تربیه‌له‌نوب اوسهر، صبیلق حالنه کیلوب سویله‌شرگه حاضرلك کورنه باشلر. صوکره آغزینه تش چغوب عقلی اولوب ونرسه‌لرنی وکشی‌لرنی، آتاآناسینی طانیمغه باشلار. صوکره فایده وضررنی، سوینو وقورقونی بلوب صوکره یکت اولوب چه‌چی وصقالی اوسهر. صوکره فارت اولوب تشلری توشوب، چه‌چلری آغاروب، آرقالری بوکره‌یوب کوزلری کورمز وقولاقلری ایشتمز اولوب آخری بوفنا دنیادن کیتهر.

مونه آدم بونلری ایسابله‌ب شول سویله‌نگان غریب وعجیب شیلرنی یاراتمغه مخلوقاتدن هیچ برسینك کوچی یتکوچی اولمیه‌چغنی عقل وفکر ایتوب بونلرغه هیچ بر وجهله اوغشاماغان بر یاراتقوچی ورزق ویرگوچی بولغان ربمزوار وبر اولوب بوندن باشقه یاراتوچی اولمدیغنی کوکلی ایله‌ده تلی ایله‌ده تصدیق ایتهر.

س ـ دلیل نقلی نی در؟

ج ـ دلیل نقلی قرآن کریم وحدیث شریف ایله دلیل ایسته‌مکدر.

ایمان‌نك صفاتلری.

س ـ صفات ایمان نیچه‌در؟

ج ـ صفات ایمان آلتیدر: (اٰمَنْتُ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَالْقَدْرِ خَيْرِهٖ وَشَرِّهٖ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰى) بونلرغه ایمانكشرطلری وذات ایمان واصل ایمان ومؤمن به دینلور. هر مسلمان ایر ومسلمان خاتونغه بوصفات ایمان اولغان آلتی شینی اوقومق؛ بلمز ایسه صوراب اوگرەنمك واینانمق فرضدر. اوقو بلمه‌یمن دیمك عذر اولماس.

س ـ آمنت بالله نی دیمکدر؟

ج ـ مین اللهتعالی‌گه اینانمدم، واردر وبردر. ذاتنده وصفاتنده ایبدەشن واوخشاشی یوقدر. کیمچیلك صفاتلردن پاك اولوب کامل صفاتلر ایله صفتلانغوچیدر. جمله‌مخلوقاتی یوقدن وار ایتوب عبادتکه لایق وتیوشلی آنچق اول ایدوکنه اینانمدم، دیمکدر.

س ـ الله تعالینك وارلغینه دلیل نیدر؟

ج ـ (اَفِی اللّٰهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ) آیتیدر. آیتنك معناسی: الله تعالینك وارلغنده هیچ شك وارمیدر؟ بلکه دلیللرنك کوبلگی واول دلیللر بارلغینه بیك آچیق دلالت ایتدیکی اوچون شك احتمالی یوقدر، که اول الله بیرنك وکوکنك خالقیدر.

س ـ الله تعالی‌نك برلگینه دلیل نی‌در؟

ج ـ (قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ اَللّٰهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهٗ كُفُوًا اَحَدٌ) آیتیدر. آیتنك معناسی: ایتکل (ای محمد!) الله تعالی برگنه‌در؛ اول کامل خواجه‌در؛ اول هیچ کمنی طوغدرمادی واوزی‌ده هیچ کمدن طوغمادی، هیچ کم آ ٹا تیك بولمادی.

س ـ الله تعالینك ایکی اولمدیغنه دلیل نیدر؟

ج ـ (لَوْ كَانَ فِيهِمَا اٰلِهَةٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا) آیتیدر. آیتنك معناسی: اگر کوکارده ویرلرده اللهدن باشقه الله اولسه ایدی، بونلر بوزیلورلر وبر قرارده طورمزلر ایدی. بو بر قرارده طورمغی الله تعالی بر اولوب ایکی اولمادیغنی بیان ایتەر.

س ـ وملائکته نی دیمکدر؟

ج - مین الله تعالینك فرشته‌لری اولدیغنه اینام. آنلر آشامازلر وایچمزلر، انلرده ایرلك وخاتونلق اولماز. کوکدن یرکه اینه‌رلر ویردن کوکه چغارلر. بر حالدن بر حالکه کیته‌رلر. آنلر بزنك کبی گناه ایتوب عاصی اولمازلر وهر بری الله تعالینك امرینه بوی صونغوچیلردر.

س - فرشته‌لرنك بارلغینه دلیل نیدر؟

ج - الله تعالینك (تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ) آیتیدر، معناسی: اول قدر کیچه‌سنده فرشته‌لر اینه‌ر وروح اینه‌ر. روحده اختلاف کوب اولسه‌ده درستی جبرائیل علیه السلامدر.

س - فرشته‌لرنك افضلی قایسی لردر.؟

ج - جبرائیل، میکائیل، اسرائیل وعزرائیل علیهم السلامدر.

س - وکتبه نی دیمکدر؟

ج - مین الله تعالینك جبرائیل علیه السلام ایله پیغمبرلرینه کوندرلمش کتابلری اولدیغینه ایناندم، دیمکدر.

س - جبرائیل علیه السلام ایله پیغمبرلرگه کوندرلمش کتابلر نیچه کتابدر؟

ج - یوز صحف ایله دورت اولوغ کتابدر، بونلرنك جمله‌سی حق وراستدر.

س - دورت اولوغ کتابلرنك اسملری نیدر.

ج - بری تورات، بری زبور، بری انجیل وبری قرآن عظیم الشاندر.

س - بو دورت کتابلر قایسی پیغمبرلرگه ویرلمشدر؟

ج - توارت موسی علیه السلامگه، زبور داود علیه السلامگه، انجیل عیسی علیه السلامگه، قرآن بزنك پیغمبرمز محمد صلی الله علیه وسلمگه اینمشدر.

س - یوز صحف قایسی پیغمبرلرگه ویرلمشدر؟

ج - اون صحف آدم علیه السلامگه، ایللی صحف شیث علیه السلامگه، اوطوز صحف ادریس علیه السلامگه واون صحف ابراهیم علیه السلامگه ویرلمشدر.

س - بو دورت کتابلرنك قایسی‌سی ایله عمل قیلمق تیوشدر

ج - قرآن کریم همه‌سندن صوك اینوب اوّاکیلرنك حکملرینی نسخ ایتمش اولدیغندن آنچق قرآن کریم ایله عمل تیوشلی اولوب حکمی قیامتکه قدر طوراچقدر.

س ـ ورسله نی دیمکدر.
ج ـ الله تعالی امرینی قللرینه ایرشترمك اوچون پیغمبرلری اولدیغینه، اول پیغمبرلر جملهسی یالغان سویلهودن وخیانتلك ایتودن اواوغ وکچوك گناهلردن پاك اولدیغینه ایناندم، دیمکدر. آدم علیهالسلام ایله بزنك پیغمبرمزنك آراسنده نیقدر پیغمبر لر کیلمش ایسه جملهسی حقدر دیب ایناندم.
س ـ پیغمبرلر حقنده بزلرگه نیچوك اعتقاد ایتمك تیوشدر.
ج ـ پیغمبرده بولمقی لازم وادب اولغان صفاتلر: درست وطوغری سوزلی اولمق، اشانچلی اولمق، الله تعالینك امرینی ونهینی امتلرینه ایرشدرمك وهر بری زمانلرنك ایك عقللیسی وزیرهکلکده ایك کاملی ونسب وحسبده فدح ومذمتدن وقلت مروتدن وجذام وبرص کبی اسباب نفرتدن سلامت بولمقلری کذلك آنلرنك خسیس اش ایله شغللنمکلری وپیغمبر بولماسدن اوّل دخی بر صولو شرك اعتقادی اوزره بولنمقلری اصلا واقع اولمدیغی کبی عقلاده درست توکلدر.
الوغ گناهدن وآدملرنی نفرتلندره تورعان کچکنه گناهدن دخی پاك ومعصوم ایدکلری قطعیدر. جائز اولان صفتلر: آشامق واچمك وکیوم کیمك وخسته اولمق ودنیالرینی دکشدیرمك وخاتونلر نکاحلانمك والحاصل حاجت بشریه ده ودنیا امرلرنده باشقه آدملرگه مشارکتلری جائز اولور.
پیغمبرلر جملهسی ایرلردن اولمشدر، خاتونلردن پیغمبر اولمامشدر.
س ـ والیوم آلآخر نی دیمکدر؟
ج ـ هرکشی اولدکدن صوکره ینه تریلوب جمع اولنه چغنه؛ منکر ونکیر آدلی فرشتهلر قبرده ربمزدن، پیغمبرمزدن، دینمزدن سؤال ایته چکنه وقبر عذابی، صراط ومیزان، جنت وجهنم حق اولدقلرینه، هرکشینك دنیاده اشلهدیکی یاخشی ویمان اشلرینك دفتری اوقیلوب حساب اولنه چغنه، جهنم اوستنده گی صراط کوپرندن کیچلوب جنت اهلی جنتکه وجهنم اهلی جهنمگه کره چگینه، ایمان ایله کیتکان کشی نیقدر فاسق ایسه ده گناهی مقدارنچه عذاب اولنوب کنه جنتکه کره چگینه ایناندم، دیمکدر.

س ـ قیامت کونینه دلیل نیدر؟

ج ـ (وَاَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَارَيْبَ فِيهَا وَاَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ) آیتیدر.

آیتنك معناسی: قیامت کونی کیله‌چکدر. عقلی وذهنی اولغان آدم قاشنه آنك حقیقتنه شك یوقدر. اول الله تعالی قبرلرده‌گی اولوکلرنی بعث ایته‌ر.

س ـ وبالقدر خیره وشره من الله تعالی نی دیمکدر؟

ج ـ خیر وشر الله‌تعالیدن اولدیغنه وقول اوزینك ارادهٔ جزئیه‌سنی، یعنی کچکنه تل‌مکنی تل‌دیکی طرفنه صرف ایتدکدن صوکره الله تعالی تله‌سه کندی قدرتی ایله خلق ایتدیکنه؛ قول اراده سنی ایندکولکده صرف ایتسه ثواب بولوب ویاوزلقفه‌صرف ایتسه عذابکه تیوشلی اولوب ایندکولك ویاوزلق الله‌تعالینك تقدیری وتله‌مکی ایله اولدیغنه ایناندم، دیمکدر.

اهل السنة والجماعة مذهبنچه الله تعالی‌نك صفاتلری

س ـ الله تعالی نی نیچوك بلورسك؟

ج ـ کمال صفاتلر ایله بلورمن. ذاتنی بلمك ممکن توکلدر وایسابل‌مك دخی درست اولمایوب عقلغه کیلمکان جمله خیاللردن پاك ومنزهدر.

س ـ الله تعالی حقنده بزکه بلوی واجب اولغان صفاتلر نیچه‌در؟

ج ـ اعتقاددده مذهبمزنك امامی ابو منصور ماتریدی حضرتلرینك قاشنه بکرمی ایکی صفاتدر.

س ـ آنلر قایسی‌لردر.

ج ـ برسی صفات ذاتیه، بیشی صفات سلبیه، سیکزی صفات ثبوتیه وسیکزی صفات معنویه‌در.

س ـ صفات ذاتیه نیدر؟

ج ـ صفات ذاتیه وجوددر. یعنی الله تعالی باردر، بار اولمقی اوزاوزینه بولوب باشقه‌دن توکلدر. آنك اوچون الله تعالی کشیدن طوغمادی وکشی‌نی طوغدرمدی. طوودن وطودرودن پاکدر. باردر، یوق اولمقی ممکن توکلدر. دلیلم: (اِنّی اَنَا اللّٰه) آیتیدر. معناسی: درستلکده مین الله من، بارمن.

س ـ صفات سلبیه نیلردر؟

ج ـ قِدَمْ ـ بَقَا ـ مُخَالَفَةٌ لِلْحَوَادِثِ ـ قِيَامٌ بِنَفْسِهِ ـ وَحْدَانِيَّةٌ در.

بو صفتلر مفهوملری اعتباری ایله سلب اولدقلرندن صفات سلبیه‌دن صانالمشلردر. قدم ـ لا اوّل‌له، بقا ـ لا آخرله، مخالفة للحوادث ـ لایشبه شیئٌ، وحدانیت ـ لاشریك له معناسنده‌در.

س ـ الله تعالینك قدم صفتنك معناسی نیدر؟

ج ـ الله تعالینك بارلغنك اوّلی یوق، الله تعالی قدیمدر. بوکائنات اوّلی یوق ایدی، جمله‌سنی صوکره‌دن یاراتدی. اگر الله تعالینك بارلغنك اوّلی اولسه ایدی، آنادن طوغمش یا ایسه آنی یاراتوچی اولمق لازم کیلور ایدی. الله‌تعالی، اوزی یاراتوچیدر، آنادن طوغمقدن یارانلمقدن منزهدر. بارلغی‌نك اوّلی یوقدر.

س ـ الله تعالینك بقا صفاتینك معناسی نیدر؟

ج ـ الله تعالینك بارلغینك صوکی یوقدر، یعنی بارلغی ابدیدر. یوق اولمق ممکن توگلدر، یعنی الله‌تعالی باقیدر. دلیلم: (هُوَالْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ) آیتیدر. آیتنك معناسی: اول الله‌تعالی باشقه موجودات اوزره سابقدر واول موجوداتنك فناسندن صوکره باقیدر. دلیللرنك کوبلگی ایله وجودی ظاهر وحقیقت ذاتی باطندر. آنك کنهنه عقللر یتشمز واول هر نرسه‌نك باطننه عالمدر.

س ـ الله تعالینك مخالفة للحوادث صفتنك معناسی نیدر؟

ج ـ الله‌تعالی مخلوقاتقه مخالفدر: ذات الوهیتی، صفات جلیله‌لری واسماء شریفه‌لری مخلوقلردن هیچ‌نرسه گه اوخشامز ومخلوقلردن دخی هیچ‌برشی بونلرغه اوخشامز. دلیلم: (لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ) آیتیدر. آیتنك معناسی: آنك اوخشاشی شی یوقدر، که آکا مزاوج ومناسب اولا.

س ـ الله تعالی‌نك قیام بنفسه صفتنك معناسی نیدر؟

ج ـ الله تعالی اوزینك ذاتی ایله قائم، هیچ‌شیگه محتاج توگلدر. اورونغه وطرفقه محتاج توگلدر، یعنی آلده وآرتده، اوکده وصولده، یرده وکوکده توگلدر. زیرا اورولدن منزهدر، اورون یوق وقتده اول بار ایدی.

هیچ بر شیگه محتاج توگلدر، عالم آ کا محتاجدر. دلیلم: (وَاللّٰهُ الغنی وانتم الفقراء) آیتیدر. یعنی الله تعالی سزنك انفاقکزدن غنیدر، سز ایسه الله تعالی عندنده گی ثواب ومغفرت ورحمتکه محتاجلرسز. امتثال ایتسه کز ثوابی اوزیکزگه، امتناع ایتسه کز وبالی اوزیکزگه در.

س ـ الله تعالی نك وحدانیت صفتنك معناسی نیدر؟

ج ـ الله تعالی ذاتنده، صفاتنده واشلرنده بردر. اصلا ایکیده شی ویاردمجیسی یوق، بیوکلك آ کا مخصوص، اوّلی وآخری بویله در. براولدیغنه دلیلم: (قل هو الله احد) آیتیدر. معناسی: ای محمد! ایتکل، الله تعالی بردر.

س ـ صفات ثبوتیه نیچه در؟

ج ـ صفات ثبوتیه سیگزدر: حیوة، علم، سمع، بصر، ارادة، قدرة، کلام، تکوین.

س ـ بو سیگز صفاتلرنك معنالری نیچك؟

ج ـ حیوة ـ تری اولمق، علم ـ بلوی اولمق، سمع ـ ایشتوی اولمق، بصر ـ کوروی اولمق، اراده ـ دلهوی اولمق، قدرت ـ کوچی یتوی اولمق، کلام ـ سویلهوی اولمق، تکوین ـ یاراتووی اولمق در.

س ـ بو صفاتلرنك هر برینه لازم کیلکان معنا گه نی دیرلر؟

ج ـ صفات معنویه دیرلر. آنك اوچون حیوتکه (حی) اولمق، علمکه (علیم) اولمق لازم. بونلرده سیگز بولوب حی، علیم، سمیع، بصیر، قدیر، مرید، متکلم، مکون در.

س ـ الله تعالینك (حی) صفتنك معناسی نیدر؟

ج ـ الله تعالی تریدر. تریلکی بزم کبی قان وجان ایله توگلدر، حیوة صفتی ایله تریدر. تریلکینك اوّلی وآخری یوقدر. دلیلم: (اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اَلْحَیُّ الْقَیُّوْمُ) آیتیدر. آیتنك معناسی: الله تعالی، حقلق اوزره فوللق قیلنمش ذات یوق، مگر بر الله، تریك، خلقنك، اشلرینه قائمدر.

س ـ الله تعالینك (علیم) صفتنك معناسی نیدر؟

ج ـ الله تعالی بتون اولوغ وکچکنه شیلرنی بلور. بلمکی بزم کبی عقل واوگرهنو ایله توگلدر، علم صفتی ایله بیلکوچیدر. بلماکینك اوّلی

وآخری یوقدر. الله تعالی بتون اولمش، اوتمش واولاچق شیلرنی، آدملرنك یاشرین وآشکاره اشله‌دکلرینی، کوکللرنده اولغان واولاچقلرنی، دنیا وآخرتك اولاچق شیلرنی بوعلم صفاتیله بلور. آندن غیری بوغیبلرنی بیلگوچی یوقدر. دلیلم: (عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ) آیتیدر. آیتنك معناسی: اول الله‌تعالی غیبنی وحاضرنی بیلگوچیدر. الله‌تعالینك علمی هر اولوغ وکچکنه شیلرنی احاطه ایتمشدر، یعنی الله تعالینك علمی هر شینی چولغاب آلمشدر. الله تعالینك علمینه کرمگان هیچ شی یوقدر. دلیلم: (وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا) آیتیدر. بویله اعتقاد ایتمك فرض ولازمدر.

س ـ الله تعالینك سمیع صفتنك معناسی نیدر؟

ج ـ الله تعالی هر طاوش‌لرنی ایشتکوچیدر. ایشتمکی بزم کبی قولاق ایله توگلدر، سمع صفتی ایله‌در. بتون یاشرین وآشکاره سوزلرنی وقرمسقه‌نك قاتی طاش اوستنده یورگان آیاق طاوشنی ایشتور. دلیلم: (وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ) آیتیدر. معناسی: اول الله‌تعالی ایشتکوچی، بلگوچیدر.

س ـ الله تعالینك بصیر صفتنك معناسی نیدر؟

ج ـ الله تعالی بتون موجوداتنی کورگوچیدر، کورمکی بزم کبی کوز ایله توگلدر، بصر صفتی ایله‌در. قارانغی کیچه‌ده قاره طاش اوستنك، قاره قرمسقه‌نك آیاق آلماقنی کورر. دلیلم: (وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ) آیتیدر. معناسی: اول الله تعالی هر شینی ایشتکوچیدر، کورگوچیدر.

س ـ الله تعالی‌نك قدیر صفتنك معناسی نیدر؟

ج ـ الله تعالی هر شیگه کوچی یتکوچیدر. کوچی یتمه‌کی بزم کبی قوّت وتهن ایله توگلدر، قدرة صفتی ایله‌در. آکا هیچ بر شی آغر کلمز، بتون مخلوقلرنی یاراتمق ایله بر قرمسقه‌نی یارانمق آنك قدرتنك ایکیسیده بردر. تله‌سه بتون بولغان نرسه‌لرنی بر آنده یوق ایته‌ر، تله‌سه بر آنده بار ایته‌ر. الله تعالی‌نك قدرتینه هیچ بر شی زحمتلی وآغر کلمز. بوقدرتنك ضدی عجز، یعنی کوچ یتماودر. الله تعالی عجزدن منزهدر. دلیلم: (إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) آیتیدر. آیتنك معناسی: حقیقتده الله تعالی هر بر شیگه کوچی یتکوچیدر.

س ـ الله تعالی‌نك مرید صفتنك معناسی نیدر؟

ج ـ الله تعالی حضرتلری تله گوچیدر. اما تله‌مکی بزم کبی کوکل ایله توگل‌در، اراده صفتی ایله‌در. زیرا الله تعالی کوکللدن وجمیع اعضالردن منزهدر. تله‌دیکنی اشلر. تله‌مدیکی شینی اشله‌مز. هیچ‌بر شی آکا لازم توگلدر، کندی ذات شریفی فاعل مختاردر. هر بر اشه حکمتلری بار، آنلرنی اوزی بلور. قرآن کریمنده: (فَعَّالٌ لِمَا یُرِیدُ) دیمشدر، یعنی اول الله تعالی تله‌دیکنی قیلغوچیدر.

قوللر اوچون کچکنه اراده‌بار، آنی اشلرینه سبب قیلمشدر. حق‌تعالی قول اراده‌سنی صرف ایتماینچه قولنك فعلنی یاراتماز. قولغه بو اراده‌نی ایدگولکگه ویاوزلقفه صرف ایته‌رکه قدرت ویرمشدر. اگر ایدگولکگه صرف ایتسه ایدگولك، یاوزلقفه صرف ایتسه یاوزلق یاراتور. ایدگولکگه ثواب ویرر، یاوزلق اوچون عذاب ایته‌ر. الله تعالی تله‌مینچه بر چبن فاناتینی قیملداتمز. دلیلم: (اِنَّ اللّٰهَ یَفعَلُ مَا یَشَاءُ) آیتیدر. معناسی: حقیقتده الله تعالی اوزینك تله‌گانون قیلور.

س ـ کیره‌ك ایدگولك اولسون، ایمان وطاعت کبی، کیره‌ك یاوزلق اولسون، کفر وعصیان کبی الله‌تعالی تله‌مسه قولنك تله‌مکی ایله اولورمی؟

ج ـ حق تعالی تله‌مدکچه یالکز قولنك ارادهٔ جزئیه‌سی ایله بر نرسه‌ده حاصل اولماز ولکن قولنك تله‌مکنی سبب عادی ایتمشدر. آنك سببی ایله مؤمنلرنك ایماننی ومطیعلرنك طاعتنی حق تعالی تله‌مشدر. اگر تله‌مکان اولسه بر کیمسه مؤمن ومطیع اولماز ایدی. کافرلرنك کفرینی وفاسقلرنك فسقنی تله‌مشدر. اگر تله‌مسه بر کیمسه مشرك وفاسق اولماز ایدی. کلام قدیمنده: (وَلَوْ شَاءَ لَهَدٰیکُم اَجمَعِینَ) بیورمشدر، یعنی الله تعالی سزنك هدایتکزنی تله‌سه جمله‌کزنی هدایة اوزره ایته‌ر، اگر تله‌سه جمله‌سنی اهل ضلال ومشرك ایته‌ر ایدی.

س ـ الله تعالی قوللرینه اسلام وطاعت ایله امر ایتدی. نی اوچون بارچه‌سینك ایمان ایتوب مؤمن اولمقنی تله‌میوب، بعضسینك مشرك اولمقنی تله‌دی؟

ج - الله تعالى قرآن كريمنك: (لا يُسئَلُ عمّا يفعل وهم يسئَلون) ديمشدر، يعنى الله‌تعالى‌گه تله‌دكى، اشله‌دكى وياراتديغى نرسه‌دن اعتراض قيلوب «نيگه آلاى ايتكان، بولاى ايته‌رگه كيره‌ك ايدى» ديوب صورالمز. اول الله‌تعالى اوزى آدملردن سؤال ايته‌ر، آدملر اشله‌دكى اشلرندن صورالورلر. الله‌تعالى قوللرنى فاعل مختار (اختيارى ايله اش قيلوچى ايتوب ياراتدى، آنلرنك ارادهٔ جزئيه‌لرينى اوزينك ياراتمافينه شرط عادى ايله‌دى (يعنى عادتا شرط قيلدى، قوللر تله‌سه ياراتور تله‌مسه ياراتماز) الله تعالى هر نرسه‌نى سببلر اوزرينه ترتيب ايتمشدر. خير وثواب يولنى كورسه‌تمك اوچون پيغمبرلر وشريعتلر كوندرمش، ايمان وطاعت ايله امر ايتمش، كفر وعصياندن طيمش، قوللرغه عقل واراده ويروب پيغمبرلر آرقلى امرينه اوندەمشدر. قوللرغه شول تله‌ولرينى (اراده‌لرينى) ايندگولكه وياوزلقغه صرف ايتمه‌گه كوچ (قدرت) ويرمشدر. قول اراده‌سنى كيره‌ك ايندگولكه صرف ايتسون، كيره‌ك ياوزلقغه صرف ايتسون الله تعالى ياراتور. لكن قول اراده‌سنى ايندگولكه صرف ايتدكينه رضاسى اولوب ثواب ويره‌چك، ياوزلقغه صرف ايتديكنه رضاسى اولماينچه عذاب ايته‌چكدر. الله‌تعالى‌گه نسبت ايله شر يوقدر. مشرك شركنك طالبى (ايسته‌وچيسى) وفاسق فسقنك طالبى اولدى. الله‌تعالى آنلرنك ايسته‌دكلرنى بار قيلمق ايله احسان ايله‌دى. الله‌تعالى مشركلرنى وشر اشلرنى تله‌دكينه ويارانديغنه نيچه نيچه كمتلرى، مصلحتلرى وفائده‌لرى باردر. آنلرنى اوزى بلور، بزم عقلمز ايرشمز. بو سويله‌دكمز اهل سنت مذهبيدر، بويله اينانمق هر كمگه واجبدر.

س - الله تعالى‌نك متكلم صفتنك معناسى نيدر؟

ج - الله‌تعالى سويله‌شكوچيدر. سويله‌مكى بزم كبى آغز وحرف ايله توگلدر، كلام صفتى ايله‌در.

س - كلام نيچه قسمدر؟

ج - ايكى قسمدر: برى كلام نفسى، ايكنچيسى كلام لفظيدر.

س - كلام نفسى نيدر؟

ج -- کلام نفسی ازلده الله‌تعالی ایله قائم حرفسز وطاوشسز بر صفتدر، که آندن کلام لفظی ایله تعبیر اولنمشدر. بزلرده ذهنمزك یونه‌لدیکی شیلرنی ره‌تی ایله فکرمزده تزمکدر. صوکره اول‌تزلگان شیلرنی تل ایله سویله‌مگه کلام دینلور.

س -- کلام لفظی نی دیمکدر؟

ج -- کلام لفظی اولدر، که آنی پیغمبرلر علیهم‌السلامنك اوزرینه جبرائیل واسطه‌سی ایله ایندرمشدر. کلام لفظی توراة، زبور، انجیل وقرآن اسملری ایله مشهوردرلر. بو کتابلرنك حرفلرینك وسوزلرینك معنالری الله تعالی‌نك ذاتی ایله قائم وقدیم کلامیدر. لکن بو کلامنی قوللرغه بلدرمك اوچون بو معنالرغه دلالت ایتکان حرف وطاوشنی یاراتوب جبرائیل علیه‌السلامغه کلامنی ایشتدردی. اول پیغمبرلرغه کیلوب آغزدن سویله‌دی، بوکلام-کلام لفظی، اوقوغان کشیلرنك تلنده قائمدر. الله تعالی‌نك ذاتی ایله قائم توگلدر. قرآن کریمنك یازولری وحرفلری مخلوق بولسه‌ده معناسی الله تعالی‌نك کلامنی بیان ایتدیکی اوچون قرآننی وکلام الله‌نی مخلوق دیمك کفردر. حق تعالی حضرتلری بعض پیغمبرلرینه جبرائیل واسطه‌سندن باشقه‌همان کلام لفظی خلق ایتوب طور طاغنده موسی علیه‌السلامگه، معراج کیچه‌سنده بزم پیغمبرمز محمد علیه‌السلام‌گه واسطه‌سز سویله‌مشدر. کلام صفتنك وارلغینه دلیلم: (وَكَلَّمَ اللّٰهُ مُوسٰى تَكْلِيماً) آیتیدر. آیتنك معناسی: الله‌تعالی موسی علیه‌السلامگه سویله‌دی، که اول مراتب وحینك منتهاسیدر. الله تعالی آنی کلام ایله تحسین ایتدی، حالبوکه آندن غیریگه دخی سویله‌مشدر.

س -- الله تعالی‌نك مکون صفتنك معناسی نیدر؟

ج -- الله تعالی هر بر شیلرنی یاراتقوچیدر. لکن یاراتمقی بزم کبی‌تدن قوتی ایله توگلدر، تکوین صفتی ایله‌در. باشقه یاراتوچی یوقدر. حق تعالی‌نك یارانمقی مخلوقلرنی یاراتمقنی، رزقلرینی ویرمکنی، اوستره‌مکنی، اولدرمکنی‌وتریلدرمکنی هر برسنی اچینه آلغوچیدر. ضلالتلرنی وهدایتلرنی، طاعت وعصیانلرنی، خیر وشرلرنی یاراتوچی اولدر. قوری آغاچلرغه صوویروب تورلی یافراقلر ویمشلر وهر برینی دخی تورلی توسده

وتورلی لذتده یاراتر. قولنك اشلەدیکنی وآیاغنك یوردیکنی وتلنك سویلەدیکنی وکوزنك کورمکنی وقولاغنك ایشتمکنی ودریاده وقوروده حیوانلرنك وجن لرنك اشلرینی، آشامق، اچمك واوچمق وبوفلامق کبی بونلرنك جملەسنی یاراتوچی - الله تعالی در. اوتنك یاندرمقنی وقارنك اوشتمکنی وجمیع انسانلرنك وحیوانلرنك رزقلرینی یاراتوچی اولدر. دلیللرم:(انَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ)معناسی: حقیقتده الله تعالی رزق ویرگوچی در، (وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِی الْاَرْضِ اِلَّا عَلَی اللّٰهِ رِزْقُهَا) معناسی: یر یوزنده یورر حیوانك رزقی، الله تعالی نك عهدەسنده، فضلندن آنی تکفل ایتوب اول آنك مشیئتنه راجعدر. هر کشینك رزقی بتماینچه اجلی کیلمز، برکشی برکشینك رزقنی آشامز ورزق عبادت ایله کوب بولماس وگناه ایله آز بولماس. الله تعالی هر کشینك رزقنی وعمرینی تقسیم وتقدیر ایلمشدر. آرتق وکیم بولماس، لکن شول چافلی سی بار، که ایزگو عمل ایله برکاتی آرتق بولور، یاوز عمل ایله برکاتی بولماس. بونلر کبی نیچه مخلوقلر ونیچه عجایب شیلرنی حکمت ومصلحت اوچون یاراتمش، یاراتوچی اولمقینك اوّلی وآخری یوقدر. دلیلم: (وَاللّٰهُ خَالِقُ کُلِّ شَیْءٍ* وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِیمُ) آیتلریدر. اوّلکی آیتنك معناسی: الله تعالی خیر وشردن، ایمان وکفردن هر شینك خالقیدر. ایکنچی آیتنك معناسی: اول الله تعالی کثیر المخلوقات والمعلوماتدر.

الله تعالی نك بار وبر بولدیغنه دلیل.

معلوم اولاکه، بو کائنات وبار اولمش نرسەلر، هربرلری آنلرنی یاراتقان الله تعالی نك بار وبر اولدیغنه، قدرتی وجملە صفاتلری اولوغلقینه دلیل وشاهد بولورلر. ایمدی عقلی بولغان آدم ایسابلەب وفکرلەب، یاخشی تیکشروب عبرت کوزی ایله قاراسه بلور، که الله تعالی یدی قات کوکلرنی یاراتوب وهر برینی بر بری اوزرینه ترتیب ایتوب هر کوکنك

فالنلغی بیش یوز یللق وآرالری مك یللق بولوب هیچ بر سینك تره گی، باوی وزنجیری بولمینچه ایسکرمز، تیشولمز وتوزاتورگه محتاج بولماس. بو کوکلرنك اوستنده گی کرسی وبونلرنك جمله سنك اوستنده جمیع بولمش نرسه لردن بیوگی والوغسی عرش اعظم باردر، که اچارنده اولان فرشته لرنك حسابندن قلملر عاجز بولوب کمی قیامده، کمی رکوعده وکمی تسبیح وتهلیل ده قیامتکه چاقلی الله تعالی نك ذکرندن بر صولو بوش توگللردر. بنه بو کوردکمز دنیا کوگینی نیچه ونیچه یولدزلر ایله زینتله نمش ایتوب، آی وقویاش دخی هر کون وهر کیچه بر مرتبه ایله نوب کیچه لری آی ایله، کوندزلری قویاش ایله زینتله نمش قیلوب دنیاغه نور ویرمشدر. بنه بیر بوزنده هر تورلی اولوغ شیلر باراتمشدر، مثلا نیچه نیچه بیوك دریالر، بلغه لر، قایسی آچی، قایسی طاتلی وقایسی طوزلی، بونلر قایدن کیلور، قایه کیتور کمسه بلمز. بنه الله تعالی قوللرینه اویقو، راحت اوچون کیچه لرنی یاراتدی وقوللرینك کسب ایتمکلری اوچون کوندزلرنی یاراتدی. بنه دریالرده نیچه تورلی حیوانلر یاراتوب آنلرغه وبتون عالمگه رزق ویرگوچی بتون بولغان نرسه لرگه کوچی یتکوچی، ایده شی، یاردمچیسی اولیوب، شکسز بر بولوب، الله دن باشقه الله اولمدیغنه حکم ایته بلور. بیگره کده هواده بلوطلر یورمکی، یغمورلر، قارلر یاومقی، کوك کوکره مك، یاشن یاشنه مك، وقاتی جیللر ایسمك، بیر سلکنمك وبونك کبی نیچه قورقنچ وشادلق ویره تورغان شیلرنك بولمقنی ابسابله گان وفکر اینکان آدم شکسز بونلرنی ترتیب ایتکان بر خالقمز وربمزنك اولدیغنه وکمال صفتلر ایله صفتلنغوچی ایدیکنه شبهه ایتمز. بنه قش وقتی کیلور، اصلا یاشللك قالمز. ایك اوّل یاز کیلور، اولمش وطوکمش بیرلر تریلور، تورلی اوله نلر اوسه ر، هر برینك توسی، صورتی وایسی باشقه، باشقه اولوب هر برنده تورلی تورلی خاصیتلر باردر. بنه تورلیدن تورلی بمثلر یاراتوب هر برسی اوزینه بر تورلی توسده ولذته در. هوالرده تورلی قوشلر، دریالرده وقورولرده تورلی حیوانلر، قایسی قاناتلی، قایسی قاناتسز، قایسی ایکی آیاقلی وقایسی دورت آیاقلی اولوب قایسی بیوك فیل ودوه کبی قایسی کچکنه کوزگه کورنمگان حیوانلر

كبى بونلرنى ياراتوب ورزقلرينى ويرمكى، اوزينك اولوغلق وبرلكنه شاهد اولا بلور. كمال صفتلر ايله صفتلنوچى اولديغنه شبهه قويمز. ينه آدم بالاسى اوزينى ايسه بله سون وفكر ايتسونكه ايك اوّل بالجقدن وايكنچى اصلى آنالرينك بيلندن آنالرى رحمنه اينوب بر نيچه آيدن صوكره ايت وطامرلر وسويه كلر پيدا اولوب كمى ايرى، كمى خاتون تعيين اولنوب كمالكه كيلوب تمام اولغاچ، الله تعالى جان ويروب بيش آى قارنده رزقلانوب صوكره دنياغه كيلور. آناسندن مسك كبى سوت كيلوب آنك ايله تربيه لنوب بر نيچه آى اوزغاچ آنا وآناسينى طانميغه باشلار، صوكره قورقمق وقوانمق، فايده وضررنى آيرماغه باشلار. صوكره قارت وقارچق اولوب تشلرى توشوب چه چلرى آغارمغه باشلاب، صوكره كوزلرى كورمز وقولاقلرى ايشتمز اولوب عمرى ورزقى توكه نوب بالغان دنيادن كيته ر. ايمدى آدم اوزينى بويله ايسه بله سه، تفكر ايتسه ربيسنك بار وبر اولديغنه، آندن باشقه ياراتوچى وعبادت قيلورغه تيوشلى ذات اولمديغنه عقلا دليل اولا بلور. (من عرف نفسه فقد عرف ربّه) نك معناسى بودر. ربمز تماما بيوكلكنى اوزى بلور، آنچق بز عقلمز مقدارى بونلردن الله تعالى نك بيوكلكنى بلدك. بتون دنيانى يارانمق ايله بر قرمسقه نى يارانمق آنك قدرتنه ايكيسى برابردر. بر كمسه بو بولمش نرسه لرنى بويله تفكر ايتوب، بونلرنى يارانقوچى وصاحبى واردر، وبردر، ايبده شى واخشاشى يوقدر، ديو بلوب اينانسه آنك ايمانى ايمان استدلالى اولوب ايمان تقليديدن قوتيلور. ايمانه مقلد اولغانك ايمانى درست اولسه ده قاطى عذابقه لايق اولور. زيرا ايمانك دليللرينى اوگره نمك فرض عين ايدى. ايمدى بو بيرگه كيكانچه صفات ايمان والله تعالى نك صفاتلرينى برمقدار سويله دك. هر ايرگه وخاتونغه بالغ اولمقى ايله اهل سنت والجماعت اعتقادنچه يوقاريده سويله نكان كبى بلوب ايمان ايتمك فرضدر. اگر بويله آيروب آيروب بلورگه كوچى يتمه سه پيغمبر عليه السلام هم صحابه لرى وآلارغه ايه رگان كشى لر قاسى اعتقاده بولغان بولسه لر مسئول شمل اعتقاد اوزره من، ديب ايته، عقلى يتمه ديكى تفكرلر ايتوب خطا ايتميه. زيرا بر عقائد يولى

اولوغ وتیره‌ن یولدر، که نیچه علمالرنی حیرانغه توشرمشدر. اوشبو یازدیغمز اهل سنت مذهبیدر. بزم اعتقاددن یول کورساتوچی ایکی اماممز واردر: بری امام ابو منصور ماتریدی وبری امام ابوالحسن الاشعری‌در. بو ایکی ذاتلر اهل سنت یولی اوزره‌در. بوندن باشقه یتمش ایکی مذهبلر طاغی واردر، که آنلر عقائد یولنده خطا ایتوب یا کلشوب آبرلمشلاردر. آنلارنك همه‌سی اهل ضلال و بدعتدر. پیغمبر مز علیه‌السلام شویله بیوردیلر که «مینم امتم یتمش اوچ فرقه اولسه کیره کدر. بر فرقه‌دن باشقه‌سی تموغ اهلیدر» دیدکده «اول بر فرقه کمدر؟» دیدکلرینه جوابنده «مین ومینم اصحابمنك اولدیغی حال اوزره اولانلردر» دیو بیوردی. اصحاب اعتقادینه موافق اولانلرغه اهل سنت وفرقهٔ ناجیه (قوتیلغوچی جماعت) اهل حق وامت اتباع دیبلور ومخالف اولانلره اهل بدعت وفرقهٔ ضاله واهل باطل دینلور.

ایندی حق اولان اهل سنت مذهبی، ذکر اولنان امام ماتریدی حضرتلری ایله امام اشعری حضرتلرینك کورسه‌تدیکی یولدر. بو ایکی امامنك آراسنده بر مقدار اعتقاد مسئله‌لرنده اختلاف اولسه‌ده اصلی، توبی وآلنغان اورنی بردر، بو ایکی مذهب اهل هدایت واهل سنت‌در. هر مسلمان ایرگه، خاتونغه اهل سنة والجماعة حقدر، آندن باشقه اعتقادطوغروسنده اولغان مذهبلر، نی قدر بار ایسه باطلدر، دیب ایتمك وبویله حکم ایتمك فرضدر.

عملده مذهب دورتدر: امام اعظم، امام مالك، امام شافعی وامام احمد بن حنبلدر. هر کشیگه اعتقادده مذهبینك امامنی وعملده مذهبینك امامنی بلمك لازمدر. امام اعظم مذهبنده اولغانلرنك اعتقادده امامی امام ماتریدی حضرتلریدر، شافعی، مالکی، حنبلی مذهبنده اولانلرنك اعتقادده امامی اشعری حضرتلریدر. بو مذهبلرگه سبب: رسول اکرم افندمز دنیادن کیتدکدن صوکره اصحاب رسول صوغشنی کیره‌کلی کوروب آکا اجتهاد ایتدیلر. قرآندن وحدیث شریفلردن کوب حکملر چیقاروب یازمغه وقتلری اولمدی. هم آنلرنك احتیاجی ده یوق ایدی. آنك اوچون آنلرنك کوبیسی مجتهد، حاجت وقتده اجتهاد ایله عمل ایته‌رلر ایدی. خلق آراسنده چغا تورغان مسئله‌لر کوب توکل ایدی.

آنلر دنیادن کیتدکدن صوکره اهل اسلام کوبه‌یدی، کیره‌کلی مسئله‌لر
کوب چفا باشلادی، ناداناق مشهور اولدی. بس اول وقتنك عالملری
طرشوب باشقه اشلردن طاشلانوب قرآندن وحدیث شریفلردن حکملر
چفاروب یازدیلر. هرعالم عقلی‌یتدیکی مقداری طرشوب وآکلادیغنی
خلقفه بیان‌ایتوب‌یازدیلر. هربرینه برجماعت‌ایبه‌ردی: کمی امام‌اعظمفه
کمی امام مالکه، کمی امام شافعی‌که، وکمی امام احمد حنبلی‌که، کمی
سفیان الثوری‌که، کمی داود طائی‌که وباشقه‌لرغه ایبه‌ردیلر. بو ذاتلر
عمله‌ده یول کورسه‌توچیلر، بونلر همه‌سی اعتقاددده بر اولوب اهل سنت
والجماعتدرلر. بوذاتلر بعض مسئله‌لرده بربرینه مخالفت ایته‌رلر، لکن
اول مخالفت دخی الله‌تعالی‌نك اذنی ایله اولمشدر. برکیمسه قایسینه‌غنه
ایبه‌رسه‌ده درستدر، ایبه‌ردیکی امام خطا ایتدی ایسه‌ده ضرر ویرمز.
بزم بو یورطمزده امام اعظم ابوحنیفه رحمةالله علیه مذهبی تارالمش، بو
بیرنك خلقی آنی امام ایتمشلردر. اول، جمله اماملردن اوّل کیلمشدر.
رسول‌الله‌نك هجرتندن سیکسان یل اوزدفده طوغمش، یوز ایللی یلنده
وفات ایتمشدر. ابویوسف، محمد، زفر، حسن بن زیاد وغیری رحمةالله
علیهم آنك شاکردلرندندرلر. آنلر دخی مجتهدلر، بعض مسئله‌لرده
استاذلرینه مخالف سوزلری باردر. لکن بونلر باشقه مذهب صاناالمز.
بلکه جمله‌سی برمذهبدر. امام‌اعظم مذهبنده بولغانلر بعض مسئله‌لرده
بونلرنك سوزلری ایله عمل ایله‌سه درستدر (رحمة الله علیهم)

ایمدی هرعاقل، بالغ اولغان ایر وخاتونغه بویله اعتقاد ایتمك
فرض وتیوشدر. اگر عوام خلقنك کوبره‌گی کبی یاکلش بلوب ایمان
واسلام نیدر، فرض وواجب نیدر، حلال وحرام نیدر یا ایسه صفات
ایمان نیدر بلمه‌سه یا ایسه الله‌تعالی حضرتنی برشیکه اوخشاتسه یا ایسه
اعضاسی وگه‌وده‌سی، باشی وکوزی، قولی وآیاغی، یاتمقی وطورمقی
اوتورمقی، آشامقی واچمکی، صرخاو اولمقی، ظلم وبوش اش قیلمقی
زحمت ومشقت ومحتاجلق کورمکی، طوغمقی وطوغورمغی واوغلی وقزی
اولمقی، کوکده وییرده، اوکده وصولده، آلده وآرتده بوسویله‌نگانلرنك
برسنی یاکوبیسنی الله‌تعالی‌ده باردر، دیب بلسه اول کیمسه‌نك ایمانی قبول

اولمایوب آڭا مسلمان دیب ایتلمەز. تلەسه بوندن باشقه گناه قیلماینچه عەرینی عبادت ایله اوزدرر ایسەده مسلمان صانالمز. اگر بو اعتقاد اوزره اولەر ایسه منگو جهنمده قالور. الله تعالی کوزلرگه کورنمکدن، صورت وجسملرگه اوخشامقدن شول یوفاریده سویلەنگان شیلرنڭ جملەسندن پاکدر. زیرا بوسویلەنگان نرسەلر جسم خاصەسیدر. الله تعالی بویله کیمچیلك صفاتلر ایله صفتلنماقدن پاك ومنزهدر. کوب عوام خلقی یالڭز (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیب کلمۀ توحیدنی اوقورلر وباشقه ایدگولکاری اشلەرلر. لڭن فرض وواجب نیدر، بیلمزلر. حرام وحلال نیدر بلوب تصدیق ایتمزلر. بویله کشیلرنڭ توحیدی وایمانلری دینگه نیوش وفرض اولغان مسئلەلرنی بلوب تصدیق ایتمدیکی اوچون درست توگلدر. بویله کیمسه الله تعالی قاشندەده مسلمان توگلدر. آنچق دنیاده (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیب ایتمکینه ونماز اوقوب مین مسلمانمن دیب ایتووینه قاراب بوکشی گه دنیاده مؤمن دیب ایتلوب شریعتنڭ حکملری بوکشی اوزرینه یورتیلور، مثلا آڭا خاتون ویررلر، مسجدلرده بلور بلمز نماز اوقور، اولسه جنازه نمازی قیلورلر ومسلمانلر زیارتنه کومەرلر. حالبوکه بویله اولەر ایسه الله تعالی قاشنده مؤمن توگلدر. نیچوك مؤمن اولور؟ زیرابر آدم، مثلا بزنی یوقدن بار ایتکان، باراتوچی الله تعالی نی نیچوك بلمك فرض اولدیغنی بلمەسه ونماز فرضمی، توگلمی شبهه ایلەسه، حرام اشلرنی حرامی توگلمی، بلمەسه آنڭ ایمانی درست اولماز. آنڭ اوچون ایمانڭ درست اولمقی بتون فرضلرنی فرض بلوب وحرام قطعیلرنی حرام دیب بلمك ایله اولور، برسینه شك ایتسه مسلمان توگلدر. بویله اولدقده هر کشی گه تیوشلی در، که ایمان واسلام نیدر، الله تعالی حضرتلرینی وپیغمبرلرینی نیچوك بلمك تیوشدر. اوگرەنمك تیوش، آنڭ اوچون ایمان عملسز مقبولدر وعمل ایمانسز مقبول توگلدر، تلەسه مڭ یل عبادت ایتسون ایمانی درست اولماینچه برفائده اولمز. اوقومدم ویازمدم نیچوك بلەیم، دیمك عذر اولمز. بونڭ ایله آدم قوتیلمز، اوقومق بلمز ایسه صوراب اوگرەنمك تیوشدر. بر کشی ایمان وباشقه نمازغه تیوشلی مسئلەلرنی عالملردن صوراب اوگرەنسه

اوقوب بلگان کبیدر. حاضرگی زمانده خلقلر بونلرنی صورامقنی اوزلرینه عارلك دیب بلهلر وخطبه اوقوچیلر وعالملر دخی وعظ واوگوت اوروتلرنك یعنی کتاب سویله گان وقتده ایمانغه ونمازغه تیوشلی اولغان مسئله لرنی سویله میلر. ایك اوّل صفات ایمان تیوشلی اولدیغی وعمل ایمانسز مقبول اولمدغی معلوملریدر. عوام خلقلرندن شهادت کلمه سی نیدر، غسلنك فرضی نیچه در، ونیچوك غسل قویونمق تیوش ایکانلگنی بلمگانلر بیك کوبدر. ایمدی آنالرغه وآنالرغه بورچ وتیوشدر، که ایر بالالرن وقز بالالرن وقتلرینی اوزدرماینچه مکتبکه بیروب علم تحصیل ایتدره لر. تاکه یارین قیامت کونده آنلر اوچون جهنم عذابنه لایق اولمیه لر. اگر بر قزنی ایرگه بیرسه لر، لکن اول مسلمانلق نیدر، ایمان واسلام نیدر بلمه سه ایرندن بوش اولور وایری بیلمه سه دخی بویله در. هر کشی گه کیه وبولوب کیردیکی کیچینی قزنی امتحان ایتوب ایمان واسلامنی سؤال ایته رگه تیوشلیدر. اگر بلمز ایسه نکاحلری تمام توگلدر. ایمان واسلامنی آکلاتوب ایمان تلقین ایتوب یاکادن نکاح ایلهیه. اگر بو حالده بر برینه یقینلق ایتسه لر زنا اولوب بالا اولسه زنادن طوغمش بالا اولور، غفلت اولمایه.

قزنی امتحان قیلغان وقتده تلقین ایله امتحان ایله سون دیمك نك صورتی بویله در:

قزدن صورار: «ایمان - پیغمبر علیه السلامنك الله تعالی دن کیتورگان شیلرگه کوکل برله ن اوشانوب تل بله ن ایتمك بیت!» دیر. «ایمانی نی؟» دیب صوراماز. «صفات ایمان - الله تعالی گه، پیغمبرلرگه، فرشته لرگه، الله تعالی نك کتابلرینه، آخرت کونینه، ایذ گوالك ویاوزلق الله تعالی نك تقدیری ایله ایکانلگینه، بونلرنك همه سینه اینانمق تیوش دیب بله تورغانسکدر!» دیب صورامق در. یوق ایسه «صفات ایمانی نی؟» دیب صورامق توگل. «الله تعالی حرام قیلغان شیلرنك همه سینی حرام، دیب وحلال قیلغان شیلرنی حلال، دیب اینانه تورغانسك!» دیب صورامق در. آنك اوچون «ایمانی نی، صفات ایمانی نی، صفات حلال وحرامنی نی؟» دیب صوراسه احتمالکه اویالغانلقدن یا که فورقغانلقدن بلسه ده بلمایه ن دیر. اگر تلقین ایله صوراسه بلمه سه ده صوراغانلرینه «شولای اوشانامن» دیب ایتمکی ایله ایمان کیلترمش اولور.

ادلهء شرعیه.

ـ ادلهٔ شرعیه نیچه‌در؟

ـ دورتدر: کتاب، سنت، اجماع امت، قیاس فقهاء در.

ـ بونلرنی دیمکدر؟

ـ کتاب، قرآن کریمدر. سنت اوچدر: قول نبی، فعل نبی، تقریر علیه السلامدر. قول نبی حدیث شریفلر در، یعنی پیغمبر علیه السلامنك ویله‌گان مبارك سوزلریدر. فعل نبی پیغمبر علیه السلامنك اشله‌دیکی شلردر. تقریر نبی، بر کشی بر اشنی اشله‌گان وقتنه پیغمبر علیه السلام وروب توروب نیگه اشله‌یسك، اشله‌مه! دیب ایتمه ینچه تیك طورمقیدر. جماع امت، پیغمبر علیه السلام امتندن اهل سنت والجماعت مذهبنده لغان بر زمان‌نك عالملری همه‌سی بر شیگه اتفاق قیلوب حکم ایتمکلریدر. س فقها مجتهدلرنك بر کتاب وسنتده بولماغان بر حکمن کتاب وسنتنه لغان حکمیگه اوخشاتوب حکم ایتولری.

افعال مکلفین.

س ـ مکلف دیب کمگه ایتورلر؟

ج ـ مُکَلَّف دیب عاقل وبالغ اولغان ایر کشی‌گه، مُکَلَّفه دیب خاتون کشیگه ایتولور.

س ـ عقللی وبالغ اولغان کشیلرنك اشلی تورغان اشلری شریعت کمنچه نیچه تورلیدر؟

ج ـ سیگز تورلیدر: فرض، واجب، سنت، مستحب، مباح، حرام، مکروه مفسد. برکشی عقللی وبالغ اولدیغی وقت کیره‌ك ایر، کیره‌ك خاتون ولسون بو سیگز شینی بلمك تیوشدر.

س ـ فرض نیگه ایتورلر؟

ج ـ الله تعالی آنی قوللرینه امر ایتوب شکسز دلیل ایله ثابت اولغان شیگه دیرلر.

س – فرض نیچه تورلیدر؟

ج – فرض اوچ: فرض دائم، فرض موقّت، فرض کفایه‌در.

س – فرض دائم نی دیمکدر؟

ج – فرض دائم هر وقت فرض دیگان سوزدر. هر وقت فر
اولغان فرض ایماندر، اینانورغه تیوشلی بولغان شیلرگه اینانوب واونو
شول اینانمقنده هر وقت ثابت اولمقدر، یعنی (آمنت بالله) نی آخر
قدر اوقوب واینانوب دائم اعتقاد ایتمگه دیرلر. ایك بیوك فرض‌عی
بودر، ایردن وغاتوندن بو فرض بولنماغان کشی‌گه (مسلمان) دی
ایتلمه‌ز، هر وقت بولمق تیوشدر.

س – فرض عین نیدر؟

ج – فرض عین هر کمنك اوزینه فرض بولوب بر کشی اشله‌وایله ایکنچ
کشیدن توشمی تورغان فرضدر.

س – فرض موقّت نی دیمکدر؟

ج – فرض موقت، عملنك وقتی کیلدکده اشله‌دیکمز فرض عین اولان
عمللردر. مثلا بیش وقت نماز قیلمق، رمضان روزه‌سی توتمق، بایلار
زکاة ویرمك وکوچی یتکانلر حج ایتمك کبی شیلر.

س – فرض کفایه نی دیمکدر؟

ج – فرض کفایه، بر کشی اشله‌وایله باشقه‌لرنك اوستندن توشه تورغان
فرضدر. جنازه نمازی قیلمق وسلام آلمق کبی. مثلا دورت بیش کشی
بر بیرده تورسه‌لر، بونلرغه بر کشی کیلوب سلام بیرسه، بوسلامنی آلمق
بو کشیلرنك همه‌سینه فرض بولوب تورا. اگر آرادن برسی آلسه باشقه‌لردن
توشه‌ر، برسیده آلماسه باریسینك اوستنده فرض اولوب قالور. سلام
ویرمك سنت، آلمق فرضدر.

س – فرضنك حکمی نیدر؟

ج – فرضنك حکمی فرضنی قیلغان کشی‌گه ثواب، قویغان کشی‌گه بیك
قاتی عذاب، انکار ایتکان کشی (فرض‌توگل دیگان کشی) دیندن چغار.

س – بر فرض اچنده نیچه فرض باردر؟

ج - بر فرض اچنده بیش فرض باردر: بلمکی فرض، واشله‌مکی فرض، مقداری فرض، اینانمقی فرض واخلاصی فرضدر.

س - واجب دیب نیگه ایتورلر؟

ج - واجب، الله تعالی ورسولی آنی امر ایتوب، لکن امرندن شول اش‌نی قوشدیغی شبهه‌لی شیگه دیرلر. مثلا به‌یرم نمازلری‌قیلمق، قربان کیسمك، صدقهٔ فطره ویرمك وصلاة وتر قیلمق کبی شیلردر. والحاصل واجب شول: الله تعالی ورسولی آنی قوشقان‌بولور، لکن قوشقان دلیلده شك اولور.

س - واجب‌نك حکمی نیدر؟

ج - واجبنك حکمی، واجبنی قیلغان کشیگه ثواب، قویغان‌کشیگه عذاب اولور، لکن‌انکار ایتکان کشی دلیلنده شبهه‌اولدیغیچون دیندن‌چقماز.

س - بر واجب اچنده نیچه واجب باردر؟

ج - بر واجب اچنده دورت واجب، بر فرض واردر. بلوی واجب، اشله‌وی واجب، اینانوی واجب، اخلاصی فرض وریاسی حرامدر.

س - سنت نیگه دیرلر؟

ج - سنت شول: پیغمبرمز علیه السلام آنی عمرنده کوب اشله‌مش، بر یاایکی مرتبه‌گنه قویمش‌اولا. مثلا مسواك طوتمق، اذان وقامت‌اوقمق، جماعت ایله نماز قیلمق کبی شیلردر.

س - سنتنك حکمی نی؟

ج - سنتنك حکمی، قیلغان کشی‌گه ثواب‌اولور، قویغان کشیگه عذاب اولماز، لکن (شلته) اولوب شفاعتدن محروم قالماغه سببدر. اگر سنتلردن برسینه راضی اولماز ایسه یا ایسه جیکلگه صاناسه «سنتکنه ألی، ئلله نی توگل!» دیب ایتسه دیندن چغار.

س - سنت نیچه تورلیدر؟

ج - سنت اوچ تورلیدر: برینه سنت مؤکده، برینه سنت غیر مؤکده، برینه سنت علی الکفایه دیرلر.

س - سنت مؤکده نیندای سنتدر؟

ج - پیغمبرمز علیه‌السلام آنی هر وقت اشله‌مش، عمرنده بر یا ایکی

مرتبه‌گنه قویمش اولا. ابرته وآخشام‌نمازلرینك سنتلری، یسیع نمازینك صوكغی ایکی‌رکعت سنتی، اویله وجمعه‌نمازلرینك اوّلگی وصوكغی‌سنتلری. بونلر سنت مؤكده‌در اصلا قویلماز، قصدی ایله قویغان كشی فاسق وگناهكار اولوب شفاعتدن محروم قالماغه لایق اولور.

س ــ سنت غیر مؤكده نینداى سنتدر؟

ج ــ سنت غیر مؤكده پیغمبرمز علیه الصلوة والسلام بعض وقتده اشلب، بعض وقتده قویمش‌اولور. ایکندی ویسیع نمازلرینك اوّلگی سنتلری كبی. بعض وقتده قویمق ایله بر نرسه‌ده لازم اولماز. اما هر وقت قویسه شفاعتدن محروم قالماغه سبب‌در.

س ــ سنت علی الكفایه نیلردر؟

ج ــ سنت علی الكفایه، بر كشی اشلو ایله باشقه‌لرنك اوستندن توشه تورغان سنتدر. جیولشوب اشلی تورغان اشلرده آرادن برسی (بسم الله) ایتسه باشقه‌لردن توشه‌ر.

س ــ مستحب نیلردر؟

ج ــ مستحب، پیغمبر علیه السلام آنی عمرنده بر نیچه مرتبه اشلگان اولور، یاایسه اشلمگان اولورده اشلهگان كشی گه «ثواب بار!» دیمش اولور. مثلا: نافله نماز قیلمق، نافله روزه طوتمق ونافله صدقه وبرمك كبی شیلردر.

س ــ مستحبنك حكمی نیدر؟

ج ــ مستحبنك حكمی شول: قیلغان كشی گه ثواب، قویغان كشی گه عذابده یوق، شلته‌ده یوق، شفاعتدن محروم قالوده یوق.

س ــ مباح نیگه دیرلر؟

ج ــ مباح دیمك اشلهونده وقویمافنده گناه وثواب اولماغان اش دیمكدر. یاتمق، اوطورمق ویوقلامق كبی شیلردر.

س ــ حرام دیب نیگه ایتلور؟

ج ــ حرام، الله تعالی آندن شكسز دلیل ایله طیمش اولور.

س ــ حرام نیچه تورلیدر؟

ج ــ حرام ایكی تورلیدر: بر ینه حرام لعینه وبر ینه حرام لغیره دیرلر.

س ــ حرام لعینه نی دیمكدر؟

ج - حرام لعینه، اوزنده بولغان بر معنی اوچون حرام اولغان شیلردر. آدم اولترمك، زنا ولواطه ایتمك، ربا ویتیم مالی آشامق، یالغان وغیبت وبهتان سویلهمك هم بونلرنك اوخشاشی شیلردر. بر کمسه بونلردن برینی اشلهر ایسه بیك اولوغ گناه ایتمش اولوب جهنم عذابنه لایق اولور. اگر توبه ایتمز ایسه ایمانسز کیتمهگه سبب اولور. اگر بو حرامنی اشلهدکده بسم‌الله دیسه ویاخود حلالدر دیسه دیندز چیقار، ایمانی ونکاحی قالماز. استغفار ایتوب ایمانن ونکاحن یا ثازتمق تیوش اولور.

س - حرام لغیره نی دیمکدر؟

ج - حرام لغیره اوزنده بولغان بر معنی اوچون حرام اولماینچه، بلکه حرمتی باشقهدن کیلور. مثلا بر کشینك ایکمهك وباشقه نرسهسن اوغرلامق کبی. ایکمهك اوزی حرام توگل، بلکه اوغرلاغاچ کشی حقی بولوب شوندن حرام بولوب کینهدر. کشینك باقچهسینه کروب رخصتسز بیمش آلمق وجیهق کبی یاخود باشقه نرسهسنی وآقچهسنی اوغرلامق کبی وبونك اوخشاشلی شیلردر.

س - مکروه دیب نیگه ایتلور؟

ج - مکروه، کشینك عملینك ثوابنی بتره تورغان شیدر.

س - مکروه نیچه تورلیدر؟

ج - مکروه ایکی تورلیدر: برینه کراهت تحریمیه وبرینه کراهت تنزیهیه دینلور.

س - کراهت تحریمیه نی دیمکدر.

ج - کراهت تحریمیه واجبنی قویهق دیمك، حرامغه یاقندر. بونی اشلهگان کشی عذابقه تیوشلی اولور. اگر قصد ایله (بله توروب) نمازده اشلهسه عاصی وگناهکار اولوب اول نمازنی یاکادن اوقمق واجب اولور. اگر اونوتوب اشلهر ایسه سجدهٔ سهو ایله توشهر.

س - کراهت تنزیهیه نی دیمکدر؟

ج - کراهت تنزیهیه سنتنی قویهق دیمك، حلالگه یاقندر. بونی اشلهگان کشی گه عذاب اولماز، لکن شلتهوشفاعتدن محروم قالماغهسببدر،

س - مفسد نی دیمکدر ؟

ج - مفسد، کشینك عملنی بوزه تورغان شی دیمکدر. مثلا، نمازده دنیا سوزی سویله‌شمك، آیتنی معناسی بوزولاچق قدر یاکلش اوقومق، طهارتنه بر بیرندن فان آقمق، روزه‌ده قصدا آشامق وایچمك کبی شیلردر.

اسلامنك بناسندن ایکنچسی نماز

ای دین قرداشلری! ربمزنك امری اولغان بیش وقت نمازلرنی قیلایق. هر عاقل، بالغ اولغان کیره‌ك ایر وکیره‌ك خاتون، ایك اوّل فرض اولغان صفات ایمان‌نی بلمك تیوشدر. زیرا ایمان جمله‌دن اوّل لازم اولوب جمله عبادتلرنك آرتوغی، افضلی واولوغسیدر. ایمانسز بر عبادت، بر عمل جائز اولمادغی یوقاریده سویله‌ندی، آنی اوقیه‌لر. ایماندن صوکره ایك آرتق عبادت نمازدر. چونکه نماز، بتون اعضالر ایله الله تعالی‌نی اولوغلامق اولدغندن، کوب عبادتلرنی جمع ایتمه‌ر. مثلا نمازده کوکل، کوزلر وقولاقلر ایله تل، قوللر آیاقلر ایله یوزی، کوکره‌گی، باشی وبتون ته‌نی ایله الله تعالی‌نی تعظیم باردر. ینه قرآن، تسبیح، تهلیل، تحمید، تکبیر، ثنا اعوذ وبسمله، شهادة کلمه‌لری وصلواة دعالری بونلرنك همه‌سی نمازده اولوب باشقه عبادتلرده بولای تورلی عبادتلر یوقدر. رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم (الصَّلٰوةُ عِمَادُ الدین) بیورمشدر. یعنی نماز دیننك تره‌گی دیمکدر. ایمدی نمازنك فضیلتی کوبدر. یازوواوقو ایله گنه بتمز. الله تعالی قرآن کریمنده نماز ایله تقوانی بیك کوب ذکر ایتدی. الله تعالی فاشنده بونلر زیاده مقبول بولغانغه نماز دیننك تره‌گی، مؤمنلرنك معراجی، دنیاده وآخرتده قوتلماغه وسلامت بولمغه سببدر. دنیاده نمازنك فائده‌سی شول، که: نماز اوقغان‌نك رزقی کیك، کسبی یکل اولور؛ عمری برکانلی، ته‌نینه صحت وسلامتلك کیلوب بتون اشلری یکل اولور؛ شیطان، جن وآدملر یاوزلقندن، جمله بلا وآفتلردن وصرغاولردن امین اولور. اما آخرتده فائده‌لری: ایمان ایله اولمك نصیب، قبر عذابندن امین، جزاسی یکل اولور. قبرده وقیامت کونده یولداش اولوب قیامت کونده

ورقولردن امین، حسابلری یڭل اولور. پیغمبرلر وصدیقلر ایله یولداش
ولوب عرش اعلا کوله گه‌سنده ذوق وراحتلرده طورر، الله‌تعالی و پیغمبر
لیه السلام آندن راضی اولور. لکن بو نمازنڭ بویله فائده‌لری نمازنی
وغری ودرست ودایمچیلق ایله قیلوچیلر اوچوندر. یا ڭلش وتعدیل
رکانسز قیلغانلرغه بیوك عذاب اولور. نته‌کم الله تعالی (فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ
الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ) بیوردی، یعنی بیوك عذاب شول کشیلر
وچوندر، که آنلر نمازنی یا ڭلش وریا ایله نماز مسئله‌لرینی بلمه‌یوب
ادانلق ایله قیلورلر، دیمکدر. بس بوندن معلوم اولدیکه نمازنی قویغانلر
وچون بیگره‌ك قاتی عذاب اولور.

حکایه اولنور، که بر کشی صحراده بارغانده شیطان علیه اللعنه آدم
صورتنده اولوب آڭا یولداش اولدی. بو کشی ایرته، اویله، ایکندی
آخشام نمازلرینی اوقومادی، یسیع وقتی اولدی. بو کشی یسیع نمازینی
دخی اوقوماینچه یوقلارغه‌تله‌دی. شول وقت شیطان بونڭ یانندن قاچدی.
اول کشی «ای ایبده‌ش میندن نیگه قاچاسڭ؟ کیل برگه‌یوقلایق» دیدی.
شیطان علیه اللعنه آڭا «مین عمرمده بر مرتبه الله‌تعالی گه گناهلی اولدم.
اول گناهم سببی ایله ملعون اولدم. سین ایسه بو کونگی کون بیش
مرتبه گناه قیلدڭ. مین قورقامن: سیڭا الله‌تعالی‌نڭ آچوی کیلوب سینڭ
ایله برگه اولدیغم اوچون میڭاده قهر ایته‌ر» دیدی. عقلی بار کشیگه
بو قصه‌دن بیك زور اوگوت آلورغه ممکن اولور. نمازنی قصد ایله قویغانلر
اوچون نیچه ضررلر باردر. نته‌کم بیورمشدر: (فَخَلَقَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْقٌ)،
یعنی پیغمبرلردن صوڭره بر خلق کیلدیلر (أَضَاعُوا) بونلر ضایع ایتوب
قیلمادیلر (الصَّلٰوةَ) بیش نمازنی (وَاتَّبَعُوا) دخی ایه‌ردیلر (الشَّهَوَاتِ)
نفسلری تله‌گان نرسه‌گه: زنا، ریا، یالغان گواهلق، آتا وآنانی رنجوتمك
کبی شیلرگه دایمچیلق قیلمق ایله (فَسَوْفَ يُلْقَوْنَ غَيًّا) بویله آدملر
آخرتده قاتی عذابلرغه یولقورلر، یا ایسه جهنمده (غیا) دیگان چوقرغه
صالنورلر. بو غیا جهنم اچنده بر چوقردر، که عذابی ویاندروی آرتق

قاتی اولوب بتون جهنم بوغیانك شدتندن هر کونده مك مرتبه الله تعا
صغنور. نمازنی، روزه‌نی، حجنی وزکاتنی قویغان کشیلرگه ونفس تله
ایبه رب توبه‌سز آخرتکه کیتکانلرگه بوغیا چوقرنده عذاب او
رسول الله صلی الله علیه وسلم دن امام بیهقی روایت ایته: (اَلصَّلٰوةُ عِمَادُ الـ
فَمَنْ اَقَامَهَا فَقَدْ اَقَامَ الدِّيْنَ وَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ هَدَمَ الدِّيْنَ)، یعنی نماز د
تره گیدر. کمده کم نمازنی تمام، طوغری ودایمچیلق ایله قیلور
دیننی توزومش اولور. کمده کم نمازنی قویوب اوقومز ایسه د
یمرمش اولور دیدی. بو طوغریده حدیث شریفلر بیك کوبدر. خ
بیان اولنمشدر، که بر نمازنی قضاغه قالدرغان کشی اول نمازنی قضا ایتم
اولوب کیتسه قبرینه جهنمدن یتمش ایشوك آچلوب قیامتکه چاقلی
عذابده اولور. اول نمازنی قضا ایتمه‌ینچه اولگان کشی الله تعالی قاش
یامان کشی‌در. بو کشی تله‌سه یوز مك نافله ثوابلر، نیچه ایل گول
اشله‌ر، ساعتده مك مرتبه الله تعالی‌نی ذکر ایته‌ر تا اول نمازنی قضا ایتکانگه
بو کشی الله تعالینك قاشنده یامان وفنا کشی‌در. نیچه آدملر بار
اوستنده نیچه نیچه قضا نمازلری بولا توروب نافله، یعنی ثوابلی نماز
قیلالر. مثلا، قدر نمازی ونافله نمازلر کبی. ای آحمق! مك رکعت
نافله قیلسه‌ك بر وقت قالمش فرض نمازنی قضا ایتمك درجه‌سینه یتش
آلماز. سین بو نافله نمازلرنی قیلماز ایسه‌ك عذاب وشلته اولماز. اوقوغا
کشیگه بیوك ثوابی باردر، لکن بو ثواب قضاسی اولماغان کشیگه‌در
نیچه نیچه قضاغه قالمش نمازی بار ایکان نافله نماز قیلمق نادانلقدر

دخی معلوم اوله‌که قصد ایله ترك ایتوب نماز اوقوماغانلر
حقنده مجتهد علمالر اختلاف ایتدیلر: امام مالك ایله امام حنبلی
قاشلرنده مرتد اولوب قالدرغی نمازنی قضا ایتوب توبه ایتمز ایسه قتل
(اوترمك) تیوشدر، دیمشلر. امام شافعی قاشنده مرتد اولمینچه جزاسی
اولاراق قتل اولنور، دیمش. امام اعظم قاشنده فرض اولدغن انکار
ایتمز ایسه دیندن چقماز. لکن فاسق اولوب محکمه‌ده گواهلغی قبول
اولنماز. امام اعظم قاشنده بر کشی قصد ایله نمازنی قویسه اولگانچه

حبس اولنور، راست کوکل ایله توبه ایتسه اول وقت حبسدن چفار یلور.
بویله کمسه اولوغ گناهلرنك ایك بیوکنی اشلهمش اولور، نمازنی سویمهو
ویاراتماو یاکه الله تعالیدن قورقماینچه، اویالماینچه نمازقویمق ایله
بالاتفاق دیندن چقار. چونکه الله تعالینك امرینی بر نرسه گه صاناماو
کفردر. شونك اوچون برکشی اوچ کون، اوچ کیچه نمازنی قصدا قویسه
امام اعظم قتلی لازمدر، دیمش. دخی روزه، زکاة، وحجلرنی قویونکده
نیچه نیچه دنیا وآخرتده ضررلری باردر. بوندی کشیلرنی شرعاً دشمان
توتمق واجبدر، لکن دشمان لقنی کوکلی ایله ایتوب تلی ایله اوگوتله رگه
تیوشدر. بویله فرضلرنی قویغان وقضا ایتمه گان کشی الله تعالینك، پیغمبرلرنك
فرشته لرنك واید گولرنك دشمانی اولور. شیطان علیه اللعنه نك دوستی اولوب
دنیاده غور، یوزی قاره، آخرتده مسخره اولور. دنیاده فقیر ومحتاج
اولوب مشقتلدن قوتلماز، آشنده وکسبنده برکاتی اولماز. دنیا ایله شغلله نوب
اولمك وقاره بیرگه کرمك عقلنه کلمینچه آخرتده نیچه ونیچه اوکنچلر وحسرتلر
تارتوب، الله صافلاسون، ایمانسز کیتمه گه سبب اولور. قبری جهنم
چوقری اولور. ای دوست! آزغنه ایسابلهب قاره، صوکمز، باراچق یورطمز
قبرمز هر کون قچقرر، که مین قارانغیلق یورطیمن. کیچه قارانغیلغنده
نماز قیلمق ایله مینی نورلاندر، یعنی کیچه ایله توروب نماز اوقوغان
کشینك قبری نور اولور. مین طوپراق یورطیمن، میکا توشهك کیتر!
شرعاً یخشی عمل وثوابلی اشلر اشلهگان کشینك قبری اوجماح توشه کلری
ایله توشهلور. مین بلان وچیان یورطیمن، میکا تریاق آلوب کیل،
بوکا تریاق الله تعالیدن قورقوب کوزدن آقفان یهشلردر، یعنی برکشی
الله تعالیدن قورقوب کوزندن یاش آغزسه قبرده یلان وچیانلر آنی
تشلهمز دیمکدر. مین طار یورطمن، میکا تقوی ایله کیل، یعنی دنیاده
الله تعالینك قورقوسندن قوشقانلرینی طوتوب وطیغانلرین اشلهمه، دیمکدر.
بویله کمسه نك قبری نورلی اولوب وقبری کیك اولوب قصماز. مین
فقیر ومحتاج یورطمن، دنیاده مالکدن صدقه ویرمك ایله مینی بای یورت
ایله. ایمدی دنیاده الله رضالغی اوچون صدقه ویرگانلر قبرلرنده بای
اولوب کشی گه محتاج اولمازلر. مین سؤال یورطیمن دنیاده (لا اله الا الله)

کلمه‌سنی کوب ایتو ایله جوابلر حاضر ایله. دنیاده (لا اله الا الله) کلمه‌سنی کوب اینکان کشی‌لرنك قبرده جوابلری یكل اولور. ای دین قرداشلری! قبریمز بزگه هر کون بویله قچقروب تورور ایکان بزایسه دنیا شغلی ایله شغلله‌نوب کوکللرمز قارالغانلقدن ایشتمه‌یمز، واولمك عقلمزغه کلمز. لکن اولوم وقبر عقلمزده یوق ایکان اولوم بزنی یاقالاب قبرگه کرتور. اول وقتده اوکنمك وقایغرمق فایده ویرمز.

دخی نمازنی قصد ایله قویغان کشی عرصات میداننده نیچه یللر تورلی عذاب وخوارلقلر تارتوب بر وقت نماز اوچون آخرت یلی ایله سیکسان یل جهنمده عذاب اولنور. دنیا یلی ایله سیکسان مرتبه اوچ یوز آلتمش مك یل اولور. آنك اوچون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم‌نك (من ترك صلوة حتی مضی وقتها عذب فی النار حقبا الحقب ثمانون سنة كل سنة ثلث مائة وستون یوما كل یوم كالف سنة مما تعدون) حدیث شریفینك معناسی بودر. ایمدی بر نماز اوچون سیکسان مرتبه اوچ یوز آلتمش مك یل دنیایلی حسابی ایله یانار، نعوذ بالله. بوحدیث‌شریف روح البیان تفسیرنده ذکر اولنمشدر. ایمدی عقلی اولغانغه بوحدیث شریف بوطوغریده یته‌رلکدر. ایمدی بی نمازغه قز وخاتون وبرمك، بی نماز ایله کورشمك، ودوستلق ایتمك درست توگلدر. مگر آنی کوندرمك نیتی ایله درست اولور. بینمازنی دشمن توتمق واجبدر. دشمن توتمازلر ایسه جمله‌سنه ضرر ویرر، زیرا بونلرغه رحمت کلمز، الله تعالی‌دن یاردم‌اولماز. دشمان توتارلر ایسه بونلرنك شرندن قوتلورلر. لکن آچولانمق ودشمان توتمق کوکل ایله اولوب تل ایله اوگوت ونصیحت قیلورغه تیوش. ایمدی بو فضاغه قالمش نمازلرنی قضا ایتمینچه کونده یوز مرتبه توبه ایتسه‌ده برفائده اولماز، توبه‌سی قبول اولماز وعذابدن قوتیلماز. اگر قالدیغی نمازلرنی قضا ایتوب فضاغه قالدردیغی اوچون توبه ایتسه توبه‌لری قبول اولوب هیچ کیمچیلکسز بنه ثوابلر ویریلوب اوجماحقه کروب منگو قالورلر، الله تعالی بویله بیوردی. نیقدر قضاسی کوب بولسه‌ده بتورمك تیوش، صوکره اوکنمك فایده ویرمز. کوندز فرضلرینی کیچه،

کیچه فرضلرینی کوندز قضا ایتسه درستدر. صحت وقتده قالمش قضالرینی صرخاو وقتده اوتوروب یا اشارت ایله قضا ایتسه‌ده درستدر.
ایمدی نماز اوقورغه نیوشلی، اما نیچك اوقورغه کیرهك؟ یالکز یاتوب تورمق ایله نماز، نماز بولماس. نمازنك طشنده شرطلری واجنه فرضلری واردر. واجبلری، سنتلری، مستحبلری ومکروهلری واردر. بونلرنی کیره‌گنچه فیلورغه تیوشلی. بلور بلمز، یا کلش یوکلش فیلغان نماز شیطان‌نك مسخره‌سیدر. اگر نمازنی خلق‌مینی سویسون ویاراتسین دیب فیلسه بویله ریا ایله اولغان عبادتنك بر فائده‌سی اولمایچه نیچه نیچه ضررلرینی کورر، غفلت اولمیه! بو بیرده نمازنك ادلسی (وقتنده فیلنوی) بیان اولوب قضانمازی نیچك فیلناچغی ایسه توبانده بیان اولنور.

بیش وقت نمازلرنك صانلری

س ـ ایرته نمازی نیچه رکعتدر؟
ج ـ ایرته نمازی دورت رکعتدر: اوّل ایکی رکعت سنت مؤکده، صوکره ایکی رکعت فرضدر.
س ـ بر کشی ایرته نمازینه مسجدکه باروب جماعت فرض اوقورغه کرشکان بولسه‌لار، بو کشی سنتنی اوقورمی یا که امامغه اویورمی؟
ج ـ اگر بو کشی سنتنی اوقوسه‌مده جماعتکه التحیاندہ یتشرمن دیب عقلی حکم ایتسه سنتنی قویمز، اوقور. اگر التحیاتکه‌ده یتیشه آلمام دیسه جماعتنك ثوابی سنتنك ثوابندن آرتق اولدیغی اوچون سنتنی قویوب امامغه اویر. صوکندن اول وقتده نافله نماز فیلمق مکروه اولدیغی اوچون سنتنی قضا تیوشلی اولماز.
س ـ بر کشی ایرته نمازینه طورا آلمایچه قویاش چقسه آنی اول کون قضا ایتسه سنتنی‌ده قضا قیلورمی؟
ج ـ بر کشی ایرته نمازینی وقتنده اوتی آلمای قالسه، اول کون توشدن اوّل قضا ایتسه سنتی ایله قضا ایتمز، اگر توشدن صوکغه قالسه فرضنغنه قضا ایتمز، سنتنی قضا ایتماز، دخی ایرته نمازینه بارغان

كشى جماعت فرض قيلغانده اول كشىنك صف آراسنده يا صفنك آرنده سنت قيلمقى مكروهدر. افضل اولانى سنتنى بورتنده اوقوب مسجدكه بارمقدر. اگر مسجدده اوقوسه مسجدنك سنت بولمەسى اولسه شونك بولماسه مسجدنك بره‌ر پوچماغنده اوقور.

س - اويله نمازى نيچه ركعتدر؟

ج - اويله نمازى اون ركعتدر: اوّل دورت ركعت سنت مؤكده، صوكره دورت ركعت فرض، صوكره ينه ايكى ركعت سنت مؤكده قيلنور.

س - اويله‌نك صوكنى ايكى ركعت سنتينى دورت ركعت اوقوچيلر نيچوك اوقورغه كيره‌ك؟

ج - اويله‌نك صوكنى ايكى ركعتى سنت مستحبه‌در. بونى دورت ركعت قيلغوچيغه ثواب بيك كوبدر؛ لكن هر ركعتى بر نماز اولديغى اوچون اوّلكى اولطرشقه اوتورمقى فرضدر. بونده صلواة ودعالرنى اوقوب آيافغه تورغاچ سبحانك، اعوذ وبسمله ايله باشلار. اگر تله‌سه ايكيشه ركعت ايتوب اوقور، يعنى ايكى ركعت اوقوغاچ سلام ويروب ينه توروب يا كادن ايكى ركعت نيتله‌ب قيلور. لكن بويله نافله نمازلرده كوندز دورتده بر، كيچه ايكيده بر سلام ويرمك افضلدر.

س - بر كشى اويله نمازينه مسجدكه بارسه جماعت فرض قيلمقده كريشسه‌لر اول كشى سنت اوقورمى، امامغه اويورمى؟

ج - بر كشى اويله نمازينه مسجدكه باروب كرگاچ مؤذن قامت ايتورگه كريشسه اول كشى سنت قيلماز، امامغه فرضغه اويور. فرضنى اوقودقدن صوكك توروب اويله‌نك اوّل دورت ركعت سنتنى قضا ايتوب، صوكره ايكى ركعت سنتنى اوقور.

س - ايكندى نمازى نيچه ركعتدر؟

ج - ايكندى نمازى سيگز ركعتدر: اوّل دورت ركعت سنت مستحبه صوكره دورت ركعت فرض قيلنور.

س - بر كشى ايكندى نمازينه مسجدكه بارغاچ فرضغه قامت ايتواسه اول كشى نيشله‌ر؟

ج - اول كشى سنتنى قويوب فرضغه امامغه اويور. ايكندى سنتنى

اول وقتده نافله نماز قیلمق مکروه اولدیغی اوچون فرضدن صوکره قضا قیلنماز.

س - اول کشی سنتکه کرشکاچ قامت ایتولسه نیشلهر؟

ج - اول کشی سنتکه کرشکاچ قامت ایتولسه ایکی رکعت اوقوب سلام ویروب امامغه اویور. اگر اوچنچی رکعتکه تورمش ایسه تمام قیلوب صوکره فرضغه اویور.

س - آخشام نمازی نیچه رکعتدر؟

ج - آخشام نمازی بیش رکعتدر: اوّل اوچ رکعت فرض، صوکره ایکی رکعت سنت مؤکده قیلنور.

س - یسیع نمازی نیچه رکعتدر؟

ج - یسیع نمازی اون اوچ رکعتدر: اوّل دورت رکعت سنت مستحبه صوکره دورت رکعت فرض، صوکره ایکی رکعت سنت مؤکده، صوکره اوچ رکعت وتر نمازی قیلنور.

س - اگر یسیعنك صوکغی ایکی رکعت سنتنی دورت رکعت قیلور ایسه نیچوك قیلور؟

ج - یسیعنك صوکغی سنتنی دورت رکعت قیلسه صوکغی ایکی رکعتی سنت مستحبه بولوب اوّلکی اولطرشده صلواة ودعالرینی اوقوب اوچنچی رکعتکه تورغاچ سبحانك، اعوذ وبسمله اوقور. تلهسه ایکشهر، ایکیشهر اوقور. دورت رکعت قیلمق ثوابلیراقدر.

سنت ونافله نمازلر دخی فرض نمازکبی اوقولور. فرض نمازلرده بولغان فرضلر، واجبلر، سنتلر بو سنت ونافله نمازلرده باردر. فرض نمازلرنی بوزغان شیلر سنت ونافله نمازلرنی دخی بوزار. فرض نمازلرده سجدهٔ سهو تیوش بولغان شیلرنی سنت ونافله نمازلرده اشلهسه بونلرده دخی سجدهٔ سهو واجب بولور؛ لکن فرضلرده مثلا، اویله، ایکندی، آخشام ویسیع فرضلرنك اوّلکی ایکشهر رکعتلرنده قرآن اوقومق فرض بولوب صوکغی ایکشهر رکعتلرنده یالکز (الحمد) اوقوب رکوعغه کیتولور، مگر وتر نمازنده، سنت ونافله نمازلرده هر رکعتلرنك قرآن اوقومق فرضدر. دخی اویلهنك وجمعهنك اوّلکی سنتلری سنت مؤکده

اولوب دورت رکعتی بر نمازدر، امّا ایکندینك ویسیع نك اوّلگی سنتلری سنت مستحبه بولوب هر ایکی رکعتلری بره‌ر نمازدر. بوسنت مستحبه اولغان نمازلرنی تله‌سه ایکیده بر سلام ویروب اوقور، لکن دورتده بر سلام ایله اوقوسه اوّلگی اولطرشقه اوطورغانده تحیاتدن صوکره صلواة ودعالرینی اوقوب آیاقغه طورغانده سبحانك، اعوذو بسمله ایله باشلار.

نمازنك فرض بولووی.

س ـ نماز فرض اولدیغنه دلیل نیدر؟

ج ـ الله‌تعالی قرآن کریمنده (اَقِیمُوا الصَّلٰوةَ) بیوردی، معناسی: نمازنی اوقوکز! دیمکدر. الله‌تعالینك (اقیموا) دیگان سوزی امردر. اول امر نمازنك فرضلغنی تلر، شونك اوچون بو آیت ایله نمازنك فرضلغی ثابت اولدی.

س ـ نماز بیش وقت اولدیغنه دلیل نیدر؟

ج ـ الله تعالی قرآن کریمنده (فَسُبْحَانَ اللّٰهِ حِینَ تُمْسُونَ وَحِینَ تُصْبِحُونَ وَلَهُ الْحَمْدُ فِی السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَعَشِیًّا وَحِینَ تُظْهِرُونَ) آیتیدر. آیتنك معناسی: (الله تعالی‌گه تسبیح ایتوکز، یعنی نماز اوقکز، کیچه کرگان وقتده) اول کیچکه کرگاچ اوقی تورغان نماز آخشام ویسیع نمازلریدر. (طاکفه کرگاچ نماز اوقوکز!) اول نماز ایرته نمازیدر. (اول الله‌تعالیگه یبر وکوك اهلی حمد ایتور.) ایکندی نمازن اوقوکز، ظهر وقتنده اویل نمازینی اوقوکز!

نمازنك شرطلری وفرضلری.

س ـ نمازنك فرضلری نیچه‌در؟

ج ـ نمازنك اتفاقلی فرضلری اون ایکیدر: آلتیسی نمازنك طشنده، آکا شرط دینلور. آلتیسی نمازنك اچنده، آکا رکن دینلور.

س ـ نمازغه کرشمزدن اوّل نیوشلی بولغان شرطلری نیلردر؟

ج - برنچی حدثدن طهارت، یعنی غسل تیوشلی بولسه غسل ایتمك (قویونمق)، طهارتی بولماسه طهارت آلمقدر.

س - نمازنك ایکنچی شرطی؟

ج - نمازنك ایکنچی شرطی نجاستدن پاکلنمك، یعنی تهنی، کیومی ونماز اوقی تورغان اوری نجاستلردن پاك اولمقدر.

س - نمازنك اوچنچی شرطی؟

ج - نمازنك اوچنچی شرطی ستر عورت، یعنی نمازده عورتلرینی اورتمکدر.

س - نمازنك دورتنچی شرطی؟

ج - نمازنك دورتنچی شرطی استقبال قبله، یعنی نماز اوقوغان کشینك یوزی کعبهٔ شریفه گه قارشو اولمقدر.

س - نمازنك بیشنچی شرطی؟

ج - نمازنك بیشنچی شرطی وقت، یعنی بیش وقت نمازلرنك اوّل وآخر وقتلرینی بلوب وقتلرینك اچنده قیلمقدر.

س - نمازنك آلتنچی شرطی؟

ج - نمازنك آلتنچی شرطی نیت ایتمك، یعنی قایسی وقتنك نمازینی قیلور ایسه آنی نیت ایتمکدر.

نمازنك اچنده بولغان فرضلری.

س - نمازنك اچنده اولان فرضلردن برنچیسی نی؟

ج - نمازنك اچنده بولغان فرضلردن برنچیسی افتتاح تکبیری، یعنی نمازغه یابشقانده قولاق قاقغانده (الله اکبر) دیمکدر.

س - نمازنك اچنده ایکنچی فرض نی؟

ج - نمازنك اچنده ایکنچی فرض قیام، یعنی نماز اوقی طورغان کشی آیاق اوستده اوقومقدر.

س - نمازنك اوچنچی فرضی؟

ج - نمازنك اوچنچی فرضی قرائت، یعنی نمازده آیاق اوستنده اولدقده قرآن اوقومقدر.

س ـ نمازنك دورتنچی فرضی؟

ج ـ نمازنك دورتنچی فرضی رکوع، یعنی باشی ایله بیلنی تیگز ایتوب بو گولمکدر.

س ـ نمازنك بیشنچی فرضی ؟

ج ـ نمازنك بیشنچی فرضی سجده، یعنی تزلرینی، آیاقلرینی، قوللرینی ویوزینی بیرگه قویمقدر.

س ـ نمازنك آلتنچی فرضی؟

ج ـ نمازنك آلتنچی فرضی قعدهٔ أخیره، یعنی نمازنك آخرنده التحیات اوقور قدر اوتورمقدر.

س ـ برکشی نمازنك سویله‌نگان اون ایکی فرضلرندن برسنی قویسه اول کشینك نمازی نیچوك اولور؟

ج ـ برکشی نمازنك طشنده اولغان شرطلرندن و ایچنده اولغان فرضلرندن کیره‌ك قصدا کیره‌ك اونوتوب ضرورتسز برینی قیلماسه قیلدیغی نمازی درست اولماس. اول نمازنی یاکادن قیلمق فرض اولور. ایمدی بو اون ایکی فرضلرنك هربرسی توبانده آیروب آیروب سویله‌نور.

نمازنك برنچی شرطی حدثدن طهارت

س ـ حدثدن طهارت نیچوك اولور؟

ج ـ حدثدن طهارت ایکی تورلی در: برینه طهارت کُبری، یعنی اولوغ پاکلك دیرلر. بو اولوغ پاکلك قویونمق تیوشلی بولغان وقتده قویونمق در. برینه طهارت صُغری، یعنی کچکنه پاکلك دیرلر. بو کچکنه پاکلك طهارت آلمق تیوش اولدقده طهارت آلمقدر.

س ـ غسلنك فرض اولدیغنه دلیل نی؟

ج ـ (وَاِنْ کُنتُم جنبًا فَاطَّهَّرُوا) آیتیدر. معناسی: اگر سز جنب اولسه‌کز کامل تازارکز، یعنی غسل قویونکز دیمکدر.

س ـ غسلنك فرضلری نیچه‌در؟

ج ـ اوچدر: برنچیسی بر مرتبه آغزینه صو آلوب آغزینك اچنده قوری بیر قالدرماینچه چلاتمق در، بوکا مضمضه دیرلر.

س ـ غسلنك ایکنچی فرضی؟

ج ـ غسلنك ايكنچى فرضى، بر مرتبه بورنينه صوتارتوب بورنينك نچكه نبشوگينه قدر بتون اچنى قورى بير قالدرماينچه چلاتمقدر، بوكا استنشاق ديرلر.

س ـ غسلنك اوچنچى فرضى نى در؟

ج ـ غسلنك اوچنچى فرضى بارچه ته‌ننى يومقدر: آغزنده، بورننده وته‌ينك باشقه بيرنده اينه اوچى مقدارى قورى بير قالسه غسلى درست اولماز. قولتقلرينك وكسدگينك اچلرينى، چه‌چ وصافاللرينى چلانمق فرضدر. اگر ته‌ننده بالق ته‌نكه‌سى شيكللى نرسه يابشوب آستينه صو كيچمز ايسه غسلى درست اولماينچه چلاتمق تيوشدر. جنب كشى‌گه فولينى وآغزينى يومانچه آشامق واچمك مكروهدر.

س ـ خاتونلرنك چه‌چلرى اورلـگان اولسه سوتوب قويونمق تيوشمى؟

ج ـ اگر جنب اولغان وقتده چه‌چلرى اورلـگان اولسه سوتمك تيوش اولمايوب چه‌چينك توبلرينى وطلومنى يومق لازمدر. اگر جنب اولغان وقتده چه‌چلرى سوتولمش اولسه اتفاق ايله اول زمان بتونله‌ى يومق فرضدر. ايرلرنك چه‌چلرى اورلـگان اولسون اولماسون بتونله‌ى يومق فرضدر. غسل قويونغان خاتوننك طرناقلرى آراسنده قورى قامر قالسه، غسلى طهارتى درست اولماز، زيرا قامرده قاتيلق اولوب صونك اوتمه‌كبنه مانعدر. اما بالچق كرگان بولسه درست بولور، آنك اوچون بالچقدن صو اوته‌در.

س ـ غسلنك سنتلرى نيلر؟

ج ـ الك بول ايتمك، صوكره ته‌ننده نجاست بولسه آنى تازارتمق، صوكره نيت ابتدم پا كله‌نمگه ديب نيت ايتمك، صوكره نماز طهارتى كبى طهارت آلمق، آغزينى وبورننى وباشقه ته‌ننى اوچه‌ر مرتبه يومق واوغمق سنتدر. قويونغان وقتده ايك اوّل اوك جيلـكه‌سينه، صوكره صول جيلـكه‌سينه، صوكره باشبنه صوقويار. غسل قويونغان وقتده آياقلرى صو اچنده اولسه آياقلرينى صوكندن يومق لازمدر.

س ـ غسلنك مكروهلرى نيلر؟

ج ـ غسل قويونه تورغان بيرگه بول ايتمك، غسل قويونغان وقتد
قبلهغه قارشی یا آرقاسی ایله طورمق، عورت لرین اورتمینچه قویونمق، دنیا
سوزی سویلهشمك وصونی یتهر قدرندن آرتق اسراف ایتمك مکروهدر.
اگر صابون ایله یوونمق اوچون آرتق صو قویسه مکروه توگلدر.
س ـ طهارت آلمش یاغسل قویونمش آدمنك تهنندن طامغان صو پاکمیدر
توگلمیدر؟
ج ـ بوکا (ماء مستعمل) دینلور. امام اعظم قاشنده نجسدر. امام محمد
قاشنده پاکدر. لکن پاکله گوچی توگلدر. اگر طهارت آلدیغی
قومغان نك اچنه صو طامسه اول صو ایله غسل هم طهارت درست اولماز،
هر وقتده صافلانمق تیوشلیدر. ماء مستعمل طهارت وغسل ایتکان قومغانلرغه
قویولماسن. اوستنده قابقاچی اولماغان قومغانلر ایله غسل قویونغان
کشیلر بیك صافلانسونلر. امام اعظم قاشنده ماء مستعمل نجس اولغاچ
ماء مستعمل توشکان صو ایله قویونسه بلچراق صو ایله قویونغان کبی
بولوب تهننی یاکادن تازارتمق تیوش اولور. امام محمد قاشنده تهنی
نجس اولماس، لکن جنبلکدن پاکلهنمز، طهارتی طهارت بولماز.
س ـ طهارت فرض اولدیغنه دلیل نی؟
ج ـ (یا اَیُّهَا الَّذینَ اٰمَنُوا اِذا قُمْتُمْ اِلَی الصَّلٰوة فَاغْسِلُوا وُجُوهَکُمْ وَاَیْدِیَکُمْ
اِلَی الْمَرافِق وَامْسَحُوا بِرُؤُسِکُمْ وَاَرْجُلَکُمْ اِلَی الْکَعْبَیْنِ) آیتیدر.
س ـ طهارتنك فرضلری نیچهدر؟
ج ـ طهارتنك فرضلری دورتدر: اوّل یوزینی یومقدر. یوز: چهچ اوسه
تورغان اورندن ایهك آستینهچه، برقولاق یومشاغندن ایکنچی قولاق
یومشاغینهچهدر. اگر صاقالی قویی وطغز بولسه آستنه واوستینه مسح
ایتسه یارار، اگر صاقالی سیرهك اولسه توبنی چلاتمق لازمدر.
س ـ طهارتنك ایکنچی فرضی؟
ج ـ ایکی قوللرینی ترسه کاری ایله یومقدر. اگر بارماغنده یوزیگی طغز
اولوب آستنه صوکرمز ایسه یوزگنی اوینا توب توبینه صو ایرشترمك فرضدر.
س ـ طهارتنك اوچنچی فرضی؟

ج ـ طهارتنك اوچنچی فرضی، باشینك دورت اولوشندن براولوشینه مسح ایتمکدر. بارماقلرینی چلاتوب بر یبرگه تیکزمینچه مسح ایته‌ر. اگر بارماقلرین چلاتماچ بره‌ر نرسه توتسه یا کادن بارماقلرین چلاتمق تیوشدر. اگر دورت اوبوشنك بر اولوشندن کیم اولسه امام اعظم قاشنده جائز اولماز. کوب آدملر بونده غفلت ایتوب بارماقلرینك اوچلرینیغنه چلاتوب مسح اینه‌رلر، اصلا طهارتی درست اولماز. اگر اوچنی بتونلی‌ی چلاتوب باشینه قاپلاب آزراق قیملداتسه، شونك ایله مسح تمام اولور. خاتونلرغه دخی بویله تیوشدر.

س ـ طهارتنك دورتنچی فرضی؟

ج ـ طهارتنك دورتنچی فرضی ایکی آیاقلرینی طوبقلری ایله یومقدر.

طهارتنك سنتلری

س ـ طهارتنك سنتلرندن اوّلکیسی نی؟

ج ـ طهارتنك سنتلرندن اوّلکیسی طهارتکه کرشکان وقتده (بِسْمِ اللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیمِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی دِینِ الْاِسْلَامِ وَعَلٰی تَوْفِیقِ الْاِیمَانِ وَعَلٰی هِدَایَةِ الرَّحْمٰنِ) دیمکدر. هم قوللرین یوغان وقتده بارماقلرین آرالاشترمق سنتدر.

س ـ طهارتنك ایکنچی سنتی؟

ج ـ طهارتنك ایکنچی سنتی، یوولاتورغان اعضالرنی اوچه‌ر مرتبه یومقدر.

س ـ طهارتنك اوچنچی سنتی؟

ج ـ طهارتنك اوچنچی سنتی، آغزینه هم بورنینه صو آلمق. آغزینه صو آلغان وقتده مسواك ایله تشلرینی اشقمقدر.

س ـ طهارتنك دورتنچی سنتی؟

ج ـ طهارتنك دورتنچی سنتی، یوزینی یووارغه کرشکان وقتده نیت ایتدم طهارت آلمغه دیوب نیت ایتمکدر.

س ـ طهارتنك بیشنچی سنتی؟

ج ـ طهارتنك بيشنچى سنتى، موينده وقولافلرينه مسح ايتوب هر يوديغى اعضانى اوكـ طرفندن باشلامقدر.

س ـ طهارتنك آلتنچى سنتى؟

ج ـ طهارتنك آلتنچى سنتى، طهارتنى ترتيب ايله آلمقدر. مثلا، ايك اوّل يوزينى، صوكره قوللرينى، صوكره باشنه مسح ايتوب، صوكره آياقلرينى يووار. اگر بو ترتيب اوزره ايتمه‌ينچه اوّل آياقلرنى، صوكره باشقه اعضالرينى يووب باشلاسه‌ده درست، لكن سنتكه مخالفدر.

طهارتنك مكروهلرى

س ـ طهارتنك مكروهارى نيچه‌در؟

ج ـ بوكتابده طهارتنك مكروهلرندن اون مكروه بيان اولنمشدر.

س ـ برنچى مكروه نى؟

ج ـ برنچى مكروه، طهارت آلغان وقتده صونى يوزينه بيك فاتى اورمقدر.

س ـ ايكنچى مكروه؟

ج ـ ايكنچى مكروه، طهارت‌ده باشندن باشقه اعضالرينى اوچدن كيم يا آرتق يومقدر.

س ـ اوچنچى مكروه؟

ج ـ اوچنچى‌مكروه، طهارتدن توشدكى صونك‌اچينه‌توكرمك‌وسونگرمكدر.

س ـ دورتنچى مكروه؟

ج ـ دورتنچى مكروه، طهارت آلغان وقتده قبل‌غه آرقاسى ايله تورمقدر.

س ـ بيشنچى مكروه؟

ج ـ بيشنچى مكروه، اوكـ قولى ايله سونگرمكدر.

س ـ آلتنچى مكروه؟

ج ـ آلتنچى مكروه، طهارت آلغان وقتده صول قولى ايله آغزينه وبورنينه صو آلمقدر.

س ـ يدنچى مكروه؟

ج ـ يدنچى مكروه، قوباشده جلنمش صو ايله طهارت آلمقدر.

س ـ سیگزنچی مکروه؟
ج ـ سیگزنچی مکروه، طهارت اعضالرینی صول طرفدن باشلاب یومقدر.
س ـ طوغزنچی مکروه؟
ج ـ طوغزنچی مکروه، طهارت آلعان وقتده دنیا سوزی سویله‌شمکدر.
س ـ اوننچی مکروه؟
ج ـ اوننچی مکروه، یوزینی یوغان وقتده آغزینی وکوزلرینی بیك فاتی آچمق یا که بیك فاتی یوممقدر.

چیتوکله مسح ایتو

س ـ چیتوکلرگه مسح ایتمك درست اولدغی نی ایله ثابتدر؟
ج ـ چیتوکلرگه مسح درست اولدغی حدیث وسنت ایله ثابتدر، لکن چیتوکلرگه مسح ایتمك طهارتده گنه درست، غسلده درست اولماز. طهارته مسح ایتمك فرضدر. اگر قویسه طهارتی درست اولماز.
س ـ نیندای نرسه‌لرگه مسح قیلو درست؟
ج ـ طبوقدن اوزغان اولوب صو اوتماسدای نرسه‌لرگه مسح درست: کون ایتك، کالوشا، کیوز ایتك کبی شیلر.
س ـ چیتوکلرگه مسح قیلونك مدتی نی قدر وقتدر؟
ج ـ چیتوکلرگه مسح قیلونك مدتی مقیم اولغان کشی گه برکون برکیچه، یعنی یکرمی دورت ساعتدر. اگر مسافر اولور ایسه اوچ کون اوچ کیچه، یعنی یتمش ایکی ساعتدر. بو وقتلرنك اچنده طهارت آلور ایسه چیتکلرگه مسح ایته‌ر، لکن بو مدت اچنده، مقیم اولسون مسافر اولسون، چیتوکلری آیاغندن چیقماو شرطدر. اگر شول مدت اچنده چیتوکلرینك برسی یاایکی‌سی ده آیاغندن چقسه چیتوکلرنك حکمی کیته‌ر، یا کادن یومق شرطدر.
س ـ برکشی مسح ایتدکدن صوکره صو اچنه کرسه یاپووش برده یوروب آیاغینه صو اوتسه نیشلهر؟
ج ـ آیاقلرینك برسینك طبوقدن توبه‌نی بتونله‌ی چلانسه یا کوبره‌گی چلانسه مسح درست اولماز. آیاق یومق ایله مسح آراسنی جیو اولماسون اوچون ایکی آیاقلرینی بتونله‌ی یومق فرض اولور.

س ـ مسحنك مدتی فای وقتدن اعتبار اولنور، چیتوك کیگاندنه‌ی یاکه چیتوك کیگان طهارتی بوزولغاندانمی؟

ج ـ طهارتنك بوزولدیغی وقتدن حساب اولنور، جیتوکلرینی کیدیکی وقتدن حساب اولنماز. مثلا، برکشی ایرته بله‌ن ساعت آلتیده طهارت آلوب چیتوگن کیسه شول طهارتی ساعت اونده بوزلسه مسحنك مدتی ساعت اوندن حساب قیلنوب ایکنچی کونئی ساعت اونغه قدر مسح قیلور. مسافر گه دخی حکم بویله‌در. لکن آکا مدت اوچ کون اوچ کیچه‌در.

س ـ چیتوکـکه نیچك مسح قیلمق نیوشلی؟

ج ـ مسحنك فرض مقداری ایکی قولینك بارماقلرینی ـ آیرم آیرم چلانوب بارماقلرینی آچوب چیتوکنك باشندن قونچینه طوغری تارتا، اوچ بارمق ایزی چیتوکده بیلگولی اولا. دیمك که مسحنك فرض قدریسی اوچ بارمق بویدر.

س ـ بارماقلرینك اوچی بله‌ن گنه مسح قیلسه درستمی؟

ج ـ اوچ بارماقلرینك اوچسنیله چیتوککه تیگزمه‌سه بارماقلرنك باشلری ایله گنه اوچ بارماق بویی صزسه مسح درست بولماس، قوللرینی آیرم آیرم چلاتور دیدیکمز هر قولغه اوز آلدینه صو آلوب مسح قیلور.

س ـ جیتوکلرده نی‌قدر تیشوك بولسه مسح درست بولماس؟

ج ـ چیتوکنك برسنه اوچ بارمق صیارلق تیشك یاکه سونك بولسه، کیره‌ك بر بیرنده اولسون کیره‌ك آیرم آیرم بولسون، مسح ایتمك درست بولماس. اما بر چیتوگنده ایکی بارمق صیارلق، ایکنچیسنه بر بارمق صیارلق تیشك بولسه مسح درست بولور. اوشبو تیشکلر طبوقدن یوقاری بولور ایسه ضرر ویرمز. دخی برکشینك برآیاغی چیتوکنك اوکچه‌سندن چیقسه مسحی بوزیلوب ایکی آیاقلرینی یومق لازمدر.

س ـ برکشینك چیتوگی کیك اولوب آطلاغانده اوکچه‌سی کوته‌رولسه مسحی بوزولورمی؟

ج ـ برکشینك چیتوگی کیك اولوب آیاغن کوته‌رگانده اوکچه‌سی چغوب کیری اورنینه توشسه مسح درست بولور.

س ـ طهارتی بولغان کشینك مسحینك مدتی تمام اولسه یاکادن آیاغن‌غنه یووارمی یاکه بتونله‌ی طهارت آلورمی؟

ج - طهارت آلمق تیوش اولماس، یالکز آیاقلرینی یومق ایله طهارتی تمام بولور.

س - عذر ابیه‌سی بولغان کشیلر که چیتوکگه مسح قیلونك حکمی نیچوك؟

ج - بر کمسه عذر ابیه‌سی اولوب طهارت آلوب چیتوکلرینی کیگانچه عذری آقماسه برکون بر کیچه مسح ایتهر، اگر چیتوکارین کیگانچه عذری آقسه بر وقتنك اچنده طهارت آلغان صاین مسح قیلور. ایکنچی وقت کردکده چیتوکلرین صالوب آیاقلرینی یووار، یعنی اوبله‌ده طهارت آلوب عذری آقغان کوینچه چیتوکارین کیمش اولسه ایکندی وقتی کرگانچه شول آراده مسح ایتهر. ایکندی وقتی کردکدن صوکره طهارت آلغانده چیتوکارین صالوب آیاقلرین یومق لازمدر.

س - کشی نیچوك صاحب عذر (عذر ابیه‌سی) اولا؟

ج - بر کشی‌نك بلالنمش عذری بر نماز وقتنك اوّلندن آخرینه‌چه طهارت آلوب نماز اوقورلق قدر عذری طوقتاب تورماسه صاحب عذر اولور. بویله کمسه بیش وقت نمازلرنك وقتلری کردکده هر برینه یاکی طهارت آلوب عذری آقسه‌ده نماز اوقور. اگر بر نماز وقتی قدر عذری آقماسه بو کمسه صاحب عذر لکدن چغار.

س - بر کشینك بر بیری صنغان بولسه یا یارالانغان بولسه‌یا بر بر نرسه چقغان بولسه‌ده به‌یله‌سه طهارت آلغانده نیشلر؟

ج - بوندی یاره‌لرنك اوزرینه به‌یله‌نگان نرسه‌لرنی چیشمك ضرر بیررلك بولسه اوستینه مسح ایتمك درستدر. آنی کیره‌ك طهارت ایله، کیره‌ك طهارتسز به‌یله‌سین. بونلرغه چیتك کبی مدت یوقدر. یاره‌سنه ضرر اولمایاچق وقتغه قدر اوستینه مسح ایتهر. اگر یاره‌سی توزه‌لماینچه به‌یله‌گان نرسه‌سی اوزی توشسه مسحی وطهارتی بوزلماس. اگر یاره‌سی توزه‌لوب توشکان بولسه طهارتی بوزولور.

س - بو یاره اوستنده‌گی نرسه‌گه نیچوك مسح ایتهر؟

ج - اگر یاره اوستنه به‌یله‌گان چوپره‌ك یاره‌دن آرتوب تورسه هم آنی چیشوب آلوب مسح قیلو یاره‌غه ضرر ویرسه چوپره‌کنك اوستینه بتونلی مسح قیلور. اگر چیشو ضرر ویرمه‌سه مسح قنه ضرر ویرسه، یاره اوستینه

چوپره‌ك اوستندن مسح قیلور، ایل‌نه‌سون یووار، اگر چیشوب مسح قیلو
ضرر ویرمه‌سه یاره ایل‌نه‌سون یووب یاره اوستینه یالانغاچ مسح قیلور.
س - آدم نیندی نرسه‌لر ایله صاحب عذر اولور؟
ج - حیض کوره تورغان خاتوننك حیضی اوچ کون تمام اولماسدن اوّل
طوقتاسه یاکه اون کوندن آرتوب کیتسه، یانفاس وقتنده قرق کوندن
آرتوب کیتسه‌هم یوکلی خاتون فان کورسه بونلرغه (استحاضه فانی) دیب
ایتلور. بونلر صاحب عذر اولوب نمازنی وروزه‌نی قویماسلر. یوقاروده
سویل‌نگان صاحب عذرلر کبی عمل ایته‌رلر. ینه سلسن البول، یعنی
اختیارسز دائماسیدگی طاموب تورمق، هر وقت بورنندن فان کیلمك وتوزه‌لمه‌ی
طورغان یاره‌لرغه مبتلی بولمق کبی نرسه‌لر ایله صاحب عذر اولورلر.

حیض ونفاس.

س - حیض نی؟
ج - حیض بالغه بولغان خاتوننك رحمندن (بالا قابچغندن) کیله طورغان
فاندر. اول فان چیر سببلی کیلمه‌س دخی اول خاتون آیسه یعنی ایللی
یه‌شدن اوزغان بولماس.
س - حیضنك مدتی کوبمی؟
ج - حیضنك آزی اوچ کون، کوبی اون کون‌در. اوچ کیچه‌دن
کیم بولسه یا اون کون اون کیچه‌دن آرتق بولسه حیض بولماس.
آنکا استحاضه دیرلر، بونك حکمی یوغاریده سویل‌ندی.
س - ایکی حیضنك آراسی کوبمی طورر؟
ج - ایك آزی اون بیش کون، کوبینه چیك یوق، نی قدر طورسه‌ده طورر.
س - بر خاتون حیض کوروب حیضی اون کوندن اوزسه نیچوك اولور؟
ج - بوخاتوننك اوزینك عادتی بولسه، یعنی عیضنی بیش کون کوره
ایکان بیش کوندن آرتقانی حیض بولماس، استحاضه بولور. اول کونلرنك
نمازن قیلور. اگر عادتندن اوزوب اون کوندن طوقتاسه همه‌سی حیض بولور.
س - بر خاتون فان کوروب اوچ کوندن کیمده طوقتاسه، بوخاتون حیض
کوره‌م دیب نماز اوقوماسه اول نمازغه قضا لازممی؟

ج ـ بو خاتونغه اول نمازلرنی قضا لازم بولور، اما غسل لازم بولماس.
س ـ بر خاتون حیض مدتنده قزل قان کورمه‌ی، باشقه توسده کورسه حیض اولورمی؟
ج ـ آقدن باشقه‌سی همه‌سی حیض اولور. کیره‌ك قزل، کیره‌ك صاری، کیره‌ك قاره، کیره‌ك بولغانچق بولسون.
س ـ بر خاتون حیضنك اون کونی اچنده یا که اوزینك عادتی اچنده قان طوقتاسه حیضم بتدی دیب غسل قویونوب روزه توتسه، ینه قان کوره باشلاسه، بوروزه‌سی نیچوك بولور؟
ج ـ بوروزه روزه‌دن صانالماس، صوکندن قضا لازم بولور.
س ـ بر خاتوننك عادتی جیدی کون ایکان، اوچ کون تمام بولغاچ حیضی طوقتاسه نیشله‌ر؟
ج ـ اول خاتون غسل قویونوب نمازن اوقور، لکن عادت کونی اوزماینچه ایری ایله یاتماس.
س ـ نفاس نی؟
ج ـ نفاس بالادن صوك کیلگان قاندر.
س ـ نفاسنك مدتی کوبمی؟
ج ـ کوبی قرق کون، آزینه چیك یوق. قرق کوندن اوزسه نفاس بولماس، استحاضه بولور.
س ـ بر خاتون بالادن صوك اون کون قان کوروب طوقتاسه، ایندی نفاسم بتدی دیب روزه توتسه، ینه قان کورسه نیچوك بولور.
ج ـ بو روزه روزه‌دن صانالماس، صوکندن قضا تیوش اولور.
س ـ حیضنك حکمی نی‌در؟
ج ـ حیضنك حکمی نماز اوقورغه، روزه توتارغه درست بولماس، لکن روزه‌نی صوکندن قضا قیلور، نمازنی قضا قیلماس. مسجدکه کرمك، ایری ایله یاتمق (بیلگولی یاتو ایله)، قرآن توتمق، هم قرآن اوقمق درست بولماس. حیضی طوقتاغاچ غسل قویونمق واجب بولور.
س ـ نفاسنك حکمی نی‌در؟
ج ـ نفاسنك حکمیده حیض حکمی کبی‌در.

طهارتنی بوزا تورغان نرسه‌لر.

س - طهارتنی بوزغانلردن برنچی مسئله نی؟

ج - طهارتنی بوزغانلردن برنچی مسئله، آدمنك آلدندن یاکه آرتندن چققان نرسه طهارتنی بوزار. بیلگولی چفا تورغان نجاستلر وجیل کبی کبره‌ك عادتده چفا تورغان نرسه بولماسون فورت وطاش کبی نرسه‌لر آزبولسون کوب بولسون طهارتنی بوزارلر. امااایرکشینك هم خاتون کشی‌نك آلدندن جیل چقسه ایسسز بولسه طهارتنی بوزماس. ایسلی بولسه طهارت آلمق آرتقدر.

س - ایکنچی مسئله نی؟

ج - ایکنچی مسئله آغز طولوسی قوصمق بوزار. کیره‌ك صو، کیره‌ك طعام، کیره‌ك یالقی بولسون طهارتنی بوزارلر.

س - آغز طولوسی قوصمق نیچوك بولور؟

ج - آغز طولوسی قوصمق شول: سویله‌شورگه ممکن اولماینچه آغزندن چفارمای تورورغه کوچی یتمه‌س.

س - برکشی آز آز قوصسه، بارن جیسالك آغز طولوسی بولورلرمی بولسه نیشله‌ر؟

ج - اگر قوصدیغی آز آز بولوب کوکل بولغانووی بر بولسه بوزار. اگر کوکل بولغانووی باشقه باشقه بولسه بوزماس.

س - اوچنچی مسئله نی؟

ج - اوچنچی، بر کمسه قافریق قوصسه، اول قافریق قورصاقدن کیلور ایسه امام ابویوسف ایله امام طحاوی قاشنده طهارتی بوزیلور امام اعظم ایله امام محمد قاشنده قافریق طهارتنی بوزماس. کیره‌ك باشدن اینسون، کیره‌ك قورصاقدن کیلسون، کیره‌ك آغز طولوسی بولسون

س - دورتنچی مسئله نی؟

ج - دورتنچی مسئله، بر کمسه قان قوصسه، قوصقان قانی توکرلر ایله برده‌ی یاکه توکرکدن قزیلراق بولسه طهارتنی بوزار. اما قوصقان قان قوصسه آغز طولوسی بولسه بوزار، آغز طولوسی

بولماسه بوزماس. تەنندن بر بیرندن فان چغوب چقدیغی بیرندن چیتکه بەیلسه-طهارتی بوزیلور.

س - بیشنچی مسئله نی؟

ج - بر کشینك بر بیرنده فابار چق بولوب تیرسنی قوبارسه آنك اچنه اولفان صو کیرەك آق بولسون، کیرەك صاری بولسون چیتکه جەیلسه طهارتی بوزیلور.

س - بر کشینك بر بیرنده یارەسی بولوب شونك اچندەگی ارین طولوب طورسه چیتکه آغوب چقماسه نیچوك بولور؟

ج - بو صورتده طهارتی بوزلماس.

س - آلتنچی مسئله نی؟

ج - آلتنچی مسئله، بر کشینك بر بیرندن فان یا صاری صو کبك نرسه چقسەده شونی چیتکه آغوب کیتمەسون دیب اوستینه طوپراق یا کول سیبوب توقتاتسه، اگر سیبمەسه آغوب کیتەرلك بولسه طهارتی بوزیلور. اگر سیبمەسەده آغوب کیتو احتمالی بولماسه بوزولماس.

س - یدنچی مسئله نی؟

ج - یدنچی مسئله، بر کشی توکرب توکرگنده فان کورسه فان توکرگندن آرتق بولسه طهارتی بوزیلور، اگر توکرگی کوب بولوب فان آز بولسه طهارتی بوزلماس. اگر ایکیسی تیگز بولسه طهارت آلمق آرتقدر. اگر تش آراسندن فان چقسه چقغان اورنی معلوم بولسه طهارتنی بوزار. معلوم بولماسه ینه حکم کوبره گینكدر، یعنی فان کوب بولسه طهارتنی بوزار، توکروگی کوب بولسه بوزماس.

س - سیگزنچی مسئله نی؟

ج - سیگزنچی مسئله، بر کشینك کوزی آغروب آندن هر وقت یەش آغوب تورسه اول کشی هر وقت نماز اوچون طهارت آلسون. زیرا اول آفغان یاش صاری صو بولمق احتمالی بار. اول وقتده صاحب عذر بولوب نماز وقتلرینك هربری کرگاچ یاکادن طهارت آلمق لازمدر. اول طهارت ایله اول وقتنك اچنده فرض ونافله نمازلردن تلەگان نمازلرینی قیلور. ایکنچی وقت کرگاچ یاکادن طهارت آلور.

اوشبو آغرو ایله کیلگان نرسه‌لر کیره‌ك کوزدن، کیره‌ك قولاق
کیره‌ك کندکدن، وکیره‌ك ایمیدن، کیره‌ك باشقه‌دن بولسون، غ
یومقی تیوشلی بولغان بیرگه آقسه طهارتنی بوزار.

س - طوغزنچی مسئله نی؟

ج - طوغزنچی مسئله، صاحب عذر بولغان کشی یاره‌سندن چقغان قا
وصاری صونی نیچوك بولسه دارو ایتوب طشقه چغودن طوقتانسه
کشی صاحب عذر بولمقدن چغار. زیرا طهارت ایله نماز قیلمق
ممکن‌در. لکن حیض کوره تورغان خاتون مدتی اچنه قاننی طوقتا
حیض اولمقدن چقماس.

س - اوننچی مسئله نی؟

ج - بر کشیگه چه‌چك چغاریلوب یا که چغوب آندن صاری صوآ
ایله صاحب عذر بولسه عذری آقغان کوینچه بر وقت اوچون طهار
آلدقدن صوکره ایکنچی چه‌چه‌گندن دخی صاری صو آقسه آلد
طهارتی بوزلور. چونکه ته‌نده بولغان چه‌چه‌کار جمله‌سی بر
حکمنده تو گلدر.

س - اون برنچی مسئله نی؟

ج - اون‌برنچی مسئله، بر کشینك ته‌نده ایکی بیرنده چپان بول
برسی تیشلوب هر وقتده آقمق ایله صاحب عذر بولوب اول کشی
وقت اوچون طهارت آلغاچ ایکنچی چپانی تیشولسه طهارتی بوزیلو
ینه بر کشینك هر وقت بورنینك بر تیشو گندن قان آغوب تور
ایله صاحب عذر بولسه، اول کشی بر وقت اوچون طهارت آل
بورنینك ایکنچی تیشو گندن دخی قان کیلسه طهارتی بوزیلور.

س - اون ایکنچی مسئله نی؟

ج - اون‌ایکنچی مسئله، صاحب عذرنك بلاله‌نمش عذردن قان وآ
اوخشاشی نرسه آقمای طوره ابدی. بو کشی اول عذردن باشقه بول
طهارتسزلك اوچون طهارت آلسه، طهارت آلدقدن صوکره بلاله‌نم
عذردن بر نرسه آقسه طهارتی بوزیلوب یا کادن طهارت آلمق تیوشل
چونکه اول آلغان طهارتی عذر اوچون اولماینچه ایکنچی طهارتس

چون اولمش، ایدی. صاحب عذرنك وقت اچنده بوزلغان طهارتی
لاه‌نمش عذری اوچون بولوب باشقه اوچون آلنغان طهارت توگلدر.
ں - اون اوچنچی مسئله نی؟
- اون اوچنچی مسئله صاحب عذر بولغان کشینك بلاله‌نمش عذری
وقتنك اوّلندن آخرینه قدر آغمای تورسه صاحب عذرلکدن چغار.
ں - اون دورتنچی مسئله نی؟
- اون دورتنچی مسئله، برکشی صاحب عذر بولوب وقتنك اوّلنده
ری آغادر ایدی بوکشی شول آغغان کوینچه طهارت آلوب نماز
سه، بو اوقوب بترگاچ عذری توقتاب وقتنك آخرینه قدر عذرندن
نرسه کیلمه‌سه اوقغان نمازی تمامدر، چونکه اول کشی معذور بولوب
دیغی نمازی معذور طهارتی ایله قیلغان بولا.
ں - اون بیشنچی مسئله نی؟
- اون بیشنچی مسئله، صاحب عذر بولغان برکشی وقتنك اوّلنده
ری آغمای طورسه‌ده طهارت آلوب نمازغه کریشسه، نماز اچنده
رندن بربرنرسه آغسه نمازی تمام بولوب نمازن قایتارماس.
ں - اون آلتنچی مسئله نی؟
- اون آلتنچی مسئله، برکشینك بورنندن برکیسه‌ك اویوغان قان
شسه طهارتی بوزلماس، زیرا اویوغان قان قان حکمندن چیقمشدر.
نکه قانده نجس اعتباری آغوب کیلمك ایله‌در. اگر اول کشی‌نك
رنندن قان طامسه طهارتی بوزیلور.
ں - اون یدنچی مسئله نی؟
- اون یدنچی مسئله، برکمسه نماز اوقغانده آیاق اوستونده یارکوعده
سجده‌ده یا التحیاتده یوقلاسه، طهارتی بوزلماس. سجده‌ده بوزلماوی،
جده‌نی سنتچه قیلدیغی حالك یوقلاسه، یعنی قورصاغن بوطینه یابشترماینچه
ك وترسه کلرین آچیق قیلوب یانینه تیکیرمینچه یوقلاسه طهارتی
زلماس. اگر بوکا خلاف یوقلاسه کیره‌ك نمازده، کیره‌ك نمازدن باشقه
لسون طهارتی بوزیلور.
ں - اون سیگزنچی مسئله نی؟

ج - اون سیگزنچی مسئله، برکمسه نمازدن باشقه تزله‌نوب یا که آیا
بوکله‌ب اوطروب یاکه یانباشلرین بیرگه قویوب تزلرین قاداب با
ایکی تزی اوستینه قویوب یوقلاسه طهارتی بوزلماس.

س - اون طوغزنچی مسئله نی؟

ج - اون‌طوغزنچی مسئله، برکشی یوقاروده سویله‌نگان ره‌وشچه یوقلا
آووب کیتسه، گه‌ودەسی بیرگه تیگانچه اویانسه طهارتی بوزلماس
بیرگه تیگاچ اویانسه بوزیلور. بو صورتلر نمازسز وقتده طوغری کیلد
صاقلانو اوچون یاکادن طهارت آلماق مستحبدر.

س - یکرمنچی مسئله نی؟

ج - یکرمنچی مسئله، برکشی ایبه‌رسز حیوان اوستنده یوقلاسه، یوغار
منگانده یا تیگز یرده بولسه، بوزلماس. توبه‌ن تابا توشکانده یوقلا
بوزیلور. اگر آط‌لانغان حیوانی ایبه‌رلی بولسه هیچ بر صورت
طهارتی بوزلماس.

س - یکرمی برنچی مسئله نی؟

ج - یکرمی برنچی مسئله برکشی‌نك هوشی کیتسه، یاخود دیوانه بول
یاکه ایسرشسه طهارتی بوزیلور. ایسرونك چیگی یورگانده قلدی بلد
ارلی بیرلی کلودر.

س - یکرمی ایکنچی مسئله نی؟

ج - یکرمی ایکنچی مسئله، برکشی رکوعلی وسجده‌لی نمازلرده کول
کولوینی یانداغی آدم ایشتسه طهارتی هم نمازی بوزیلور. کولگ
کشی کیره‌ك نمازده بولغانن بلوب کولسون، کیره‌ك بیلنمینچه کولسو
اگر کولوون یالگز اوزی ایشتوب یانداغی آدم ایشتمه‌سه یالگ
نمازی فاسد بولوب طهارتی بوزلماس. جنازه نمازنده وسجدهٔ تلاو
کولسه یانداغی آدم ایشتسه‌ده طهارتی بوزلماس.

س - یکرمی اوچنچی مسئله نی؟

ج - یکرمی اوچنچی مسئله، طهارتی بارکشی چه‌چن آلدرسه یاطرتا
کیسسه طهارتن قایتارماس هم باشینه یاکادن مسح قیلمق وطر
اورنلرین یاکادن یومق‌ده لازم بولماس.

س - یکرمی دورتنچی مسئله نی؟

ج - یکرمی دورتنچی مسئله، بر کشی اوزینك طهارت آلغانلقنی شکسز بلور، لکن طهارتم بوزولدی میکان یوق میکان؟ دیب طهارتینك بوزاووندہ شکی بولسه آکا طهارت آلمق نیوش بولماس.

س - بر کشی طهارتی بوزولغانن شکسز بله، لکن «طهارت آلدمی یوقمی؟» دیب شك ایتسه نیچك بولور؟

ج - بو کشی گه طهارت آلمق لازمدر.

س - یکرمی بیشنچی مسئله نی؟

ج - یکرمی بیشنچی مسئله، بر کشی طهارت آلغانده بر اعضاسینك بوماغانن بل، لکن قایسی اعضا ایکانینی بلمی. اول کشی گه صول آیاغنی یومق نیوشدر. ینه بر کشی طهارت آلغان وقتده بعض اعضاسنی یودیغنده شك ایلسه، آکا اول اعضانی یومق لازم توگلدر. آنك اوچون طهارتنك تمامی اول اعضانی یودیغنه قرینه در.

س - طهارتی بولماغان کشیلرگه قرآن وباشقه آیت یازلغان نرسه لرنی توتمق درستمی؟

ج - طهارتی بولماغان کشیلرگه قرآن کریمنی، باشقه آیت یازلغان نرسه لرنی طوتمق و مسجدکه کرمك درست توگلدر.

س - جنب کشی گه حیض و نفاس کوره تورغان خاتونغه قرآن اوقو درستمی؟

ج - بونلرغه دخی قرآن کریمنی طوتمق، باشقه آیت یازلغان نرسه لرنی طوتمق وقرآن اوقومق حرامدر. ذکر، تسبیح، تکبیر، صلوات و بسمله کبیلرنی اوقومق ممکندر.

طهارت دعالری

هر اعضانی یوغان وقتده سلف صالحیندن ایشتلگان دعالر ایله طهارت آلمق بیك ثوابدر. اگر اول دعالرنی عربچه بلمه، سه بسم الله دن باشقه سنك اوز تلی ایله دعا قیلور. شونك اوچون هر دعادن صوك معنالرن بیان ایتلدی.

س ـ طهارتده ايك اوّل قوللرينى يوغان وقتده نيندى دعالر اوقولور؟

ج ـ قوللرينى يوغان وقتده اوشبو دعانى اوقور: (اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى جَعَلَ الْمَاءَ طَهُورًا وَجَعَلَ الْاِسْلَامَ نُورًا بِسْمِ اللّٰهِ الْعَلِىِّ الْعَظِيمِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى دِينِ الْاِسْلَامِ وَعَلَى تَوْفِيقِ الْاِيمَانِ وَعَلَى هِدَايَةِ الرَّحْمٰنِ) معناسى: حمدالله تعالىگه‌در. اول صونى پاكله‌گوچى، اسلامنى نور قيلدى. مين طهارت آلورغه ألوغ بولغوچى الله تعالينك اسمى ايله‌باشليمن. اول الله‌تعالى‌گه اسلام دينينده قيلغانلغينه، ايمان ويرگانلگينه وحق بولغه كوندرمگينه بيك كوب حمد ايته‌من.

س ـ آغزينه صو آلغانده نى اوقورغه كيره‌ك؟

ج ـ (اَللّٰهُمَّ اَسْقِنِى مِنْ حَوْضِ نَبِيِّكَ كَاْسًا لَا اَظْمَأُ بَعْدَهُ اَبَدًا) معناسى: يا الله! مينى پيغمبرك حوضندن اچرگل. آندن اچكانندك صوكنده هيچ صوصامامن.

س ـ بورنينه صو آلغانده نى اوقورغه كيره‌ك؟

ج ـ (اَللّٰهُمَّ اَرِحْنِى مِنْ رَائِحَةِ الْجَنَّةِ وَارْزُقْنِى مِنْ نَعِيمِهَا وَلَا تُرِحْنِى مِنْ رَائِحَةِ النِّيرَانِ) معناسى: يا الله! مينى اوجماخ ايسلرى ايله خوشلاندر، اوجماخ نعمتلرندن رزقلاندر، ميڭا تموغ ايسلرن ايسناتدرمه.

س ـ يوزينى يوغان وقتده نى اوقورغه كيره‌ك؟

ج ـ (اَللّٰهُمَّ بَيِّضْ وَجْهِى بِنُورِكَ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهُ اَوْلِيَائِكَ وَلَا تُسَوِّدْ وَجْهِى يَوْمَ تَسْوَدُّ وُجُوهُ اَعْدَائِكَ) معناسى: يا الله! اوليالرنك يوزى آق بولغان كونده اوزڭنك نورك ايله مينم يوزمنى آق قيل، دشمنلرنك يوزى قاره بولغان كونده مينم يوزمنى قاره قيلمه.

س ـ اوڭ قولنى يوغانده نى اوقورغه كيره‌ك؟

ج ـ (اَللّٰهُمَّ اَعْطِنِى كِتَابِى بِيَمِينِى وَحَاسِبْنِى حِسَابًا يَسِيرًا) معناسى: يا الله! مينم عمل دفترمنى اوڭ قولمدن وير، مينى يڭل حساب قيل.

س ـ صول قولنی یوغانده نی اوقورغه کیرەك ؟

ج ـ (اَللّٰهُمَّ لا تُعطِنی کِتابی بِشِمالی وَلا مِنْ وَراءِ ظَهْری وَلا تُحاسِبْنی حِساباً شَدیداً) معناسی: یا الله! مینم عمل دفترمنی صول طرفمدن، آرقه طرفمدن بیرمه هم مینی فاتی حساب ایله حساب قیلمه.

س ـ باشینه مسح قیلغانده نی اوقورغه کیرەك ؟

ج ـ (اَللّٰهُمَّ حَرِّم شَعری وَبَشَری عَلَی النّارِ وَاَظِلَّنی تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِكَ یَومَ لا ظِلَّ اِلا ظِلُّكَ) معناسی: یا الله! مینم تەنمنی وقللرمنی تموغ اوتینه حرام قیل، عرشنك کوله گەسی آستنده مینی کوله گالەندر. شول کونده، که باشقه هیچ کوله گه یوق، مگر سینك عرش کوله گەك گنه.

س ـ قولاقلرینه مسح قیلغانده نی اوقورغه کیرەك ؟

ج ـ (اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنی مِنَ الَّذینَ یَستَمِعونَ القَولَ فَیَتَّبِعونَ اَحسَنَهُ) معناسی: یا الله! مینی قیلغل شوندای آدملردن، که اول آدملر قوشلمش سوزلرنی امرلرنی ایشتورلر. اول اشلرنك قایسی ایکنچیسیندن اجرده آرتق شوکا ایەرورلر، شونی قیلورلر.

س ـ موینه مسح قیلغانده نی اوقورغه کیرەك ؟

ج ـ (اَللّٰهُمَّ اَعتِق رَقَبَتی مِنَ النّارِ وَاحفَظْنی مِنَ السَّلاسِلِ وَالاَغلالِ) معناسی: یا الله! مینم موینمنی اوتدن آزاد قیل، زنجرلردن وبغاولردن مینی صاقلا.

س ـ اوکی آیاغنی یوغانده نی اوقورغه کیرەك ؟

ج ـ (اَللّٰهُمَّ ثَبِّت قَدَمی عَلَی الصِّراطِ یَومَ تَزِلُّ فیهِ الاَقدامُ) معناسی: یا الله! مینم آیاقلرمنی آیاقلار طایغان کونده، یعنی قیامت کوننده صراط کوپرنده ثابت قیل.

س ـ صول آیاغنی یوغانده نی اوقورغه کیرەك ؟

ج ـ (اَللّٰهُمَّ اجعَل سَعیی مَشکوراً وَذَنبی مَغفوراً وَعَملی مَقبولاً وَتِجارَتی لَن تَبورا) معناسی: یا الله! مینم اشمنی شکر قیلنمش، گناهلرمنی یارلقانمش، عملمنی

قبول قیلنمش قیل، مینم سودامنی هلا کلکه چغارما. صوکره بونی اوقیه:
(اللهم اجعلنی من التوابین واجعلنی من المتطهرین واجعلنی من الذین لا خوف علیهم ولا هم یحزنون.) معناسی: یا الله! مینی توبه قیلغوچیلردن پاکلانگوچیلردن، ایدگو قوللرکدن هم شوندای کشیلردن قیلغل، که آلارغه قورقنچ هم کیونچ یوق.

س - یوزینی سورتکان وقتده نی اوقورغه کیرهك؟

ج - اوچ مرتبه (انا انزلناه) سوره سین اوقوسون هم هر اعضالرنی یوغان وقتده کلمهٔ شهادت، یعنی (اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمداعبده ورسوله) نی اوقورغه کیرهك.

ایمدی بو بیرگه کیلگانچه غسل وطهارت تمام بولدی. بونلرنك فرضلرینه بیك رعایه قیلورغه کیرهك. زیرا جنب بولغان کشینك هر توکی توبنده جنبلك بولا. اگر غسل قویونغان وقتده آغزی وبورنی اچنده یا که باشقه تهننده اینه اوچی قدر قوری بیر قالسه جنبلکدن پاك بولماس. باش چه چلرندن برچه چ چلانمایوب قالسه غسلی تمام بولماس. اگر غسلده چلانماینچه قالغان بیرنی کورسه، اول بیرنی چلاتور، یا کادن غسل لازم بولماس. اگر طهارتده قوری بیر قالسه اول بیرنی شول اعضانك اوز صویی ایله چلاتور. باشقه اعضاسینك صوی ایله چلاتماس مثلا قولنده صو تیمای قالغان بیری بولسه شول قولینك ایکنچی توشنه گی صو ایله چلاتور. غسلده وطهارتده ماء مستعمل، یعنی اعضاسندن تاموب وآغوب توشکان صودن بیك صافلانورغه تیوشلیدر. چونکه اول، طهارت یاغسل قویونه طورغان قومغان نك اچینه طامسه اول صو ایله غسل وطهارت درست بولماس. خلق بونده غفلت ایتوب مونچه لرده اعضاسندن آقغان صو چیلهك وکیسمهك اچینه توشوب اول صو ایله غسل قیلغان بولوب پچرانوب بویالوب قنه چغوچیلر کورنه در. طهارت آلغانده یوزینی یوغان وقتنده قولندن وترسه گی باشندن آغوب توشکان صو قومغان نك اچینه آغوب اول نجس یا که پا کله مای تورغان صو ایله طهارت آلوب مسجدکه باروب نماز اوقوب ثواب اورنینه طهارتسز نماز اوقوب الوغ

عذابلرغه لایق اولورغه کیره کمه‌س، غسل وطهارتده بوندن بیك صافلانمق تیوشدر. آنك اوچون امام اعظم قاشنده ماء مستعمل نجسدر. امام محمد سوزینه کوره پاك، پاکله‌گوچی توگلدر، یعنی ماء مستعمل توشکان صو ایله طهارت وغسل درست اولماس.

بنه طهارتده یومق فرض بولغان بیرلردن اینه اوچی قدر قوری بیر قالسه طهارتی ونمازی درست اولمایوب بیك گناهلی بولور. عوام خلق وخاتونلر طهارتده، باشقه مسح قیلوده بیك غافللك ایته‌لر، یعنی خاتونلر بارمافلرینی چلاتب بارمافلرینك اوچی ایله‌گنه مسح قیلالر. ایرلرگه، خاتونی اوقوغان خاتون بولسه کتابدن اورننی کورسه‌تمك، اوقی بلمه‌ی طورغان خاتون بولسه نیچوك مسح قیلمقنی اوبره‌ترگه وکورسترگه تیوش. زیرا امام مالك مذهبنده بتون باشقه، امام اعظم افندمزنك قاشنده باشنك دورت‌اولوشندن براولوشینه مسح فرضدر. شولای بولغاچ بارمقلرنك اوچی ایله مسح قیلغان وقتده دورت اولوشدن براولوشی بولمایدر. بس فرض طابولمی، فرض طابولمغاچ طهارتده درست بولمیدر. عبادتنك ایك اوّل شرطی طهارت آلمقدر. بونلر تمام اولماینچه عبادت بولماس. نماز اوقوب وقرآن اوقوب ثواب آلامن دیب طهارتسز عبادت ایتوب قاتی عذابقه تیوشلی اولمق بیك اولوغ نادانلقدر.

تیمم.

س ـ تیمم دیب نرسه‌گه ایته‌لر؟

ج ـ برکشی غسل تیوشلی اولدقده یا که طهارت آلمق تیوشلی اولدقده صو بولماسه پاك طوپراق یاکه طوپراق جنسندن بولغان توزانلی نرسه‌نی پاکله‌نمك قصدی ایله استعمالگه ایتورلر.

س ـ صو بولماغان وقتده تیمم درست ایکانلگینه دلیل نرسه؟

ج ـ (فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا) آیتیدر. معناسی: اگر سز صو طابماساگز، پاك بولغان یر جنسینه تیمم قیلگز.

س ـ تیممنك فرضلری نیچه‌در؟

ج ـ تیممنك فرضی ایکیدر: بری شرط، بری رکندر. شرطی نیت ایتمك، یعنی نیت ایتدم پاکله‌نمگه دیمکدر. رکنی ایکی مرتبه ایکی قوللرینی پاك طوپراق‌غه یاکه طوپراق جنسندن بولغان نرسه‌گه‌صوغوب اوّلگی مرتبه‌سنده یوزینه ایکنچی مرتبه‌سنده ترسه‌کاری ایله قوللرینه مسح ایتمکدر.

س ـ تیمم نیندای بیرلرده درست بولور؟

ج ـ تیمم طوغز بیرده درستدر.

س ـ آنلر فایسی‌لر؟

ج ـ برسی، طهارتکه یا غسلگه فرض قدرلرینه یته‌رلك صویوقلغیدر.

س ـ ایکنچیسی؟

ج ـ صو بتونله‌ی یوقلغیدر.

س ـ اوچنچیسی؟

ج ـ اوچنچیسی، صو دورت مك آرشین یراق بولمقدر.

س ـ اگر صو دورت مك آرشیندن یاقن بولسه، لکن آنده بارسه نمازنك وقتی چغارلق بولسه بو صورتده تیمم درستمی؟

ج ـ نمازنك وقتی چیقمقندن قورقسه‌ده، بو صورتده تیمم ایتمه‌س.

س ـ درتنچیسی؟

ج ـ دورتنچیسی، صو بولور، لکن صونی استعمال قیلورغه ضعیف وصرخاو اولدیغندن کوچی یتمه‌س.

س ـ بیشنچیسی؟

ج ـ بیشنچیسی، صوبولور، استعمالگه‌ده کوچی یته‌ر، لکن صرخاوم آرتور یاکه صوغوقدن اولرمن دیب قورقمقدر.

س ـ آلتنچیسی؟

ج ـ آلتنچیسی، صو بولور، لکن صونی طوطسام اوزم یاکه حیوانم صوسز قالور دیب قورقمقدر.

س ـ یدنچیسی؟

ج ـ يدنچيسى صو ايله بو كشى آراسنده يرتقيچى حيوان يا يول باصوچيلر اولمقدر.

س ـ سيكزنچيسى؟

ج ـ صو بولور، لكن چيلكى ويا باوى وباشقه قورالى اولمغانلقدن صونى آلورغه كوچى يتمهس.

س ـ طوغزنچيسى؟

ج ـ طوغزنچيسى يوگنده‌گى صونى اونتمقدر.

س ـ تيممك صورتى نيچوكدر؟

ج ـ اوّلا نيت ايتوب ايكى قوللرينى پاك قورى طوپراقغه ياخود طوپراق جنسندن بولغان نرسه‌گه بر مرتبه اوروب قوللرينى كوتهروب باش بارماقلرينى بر برينه تيگزوب سلكر، صوكره ايكى قولى ايله يوزينى بتونله‌ى مسح ايتهر.

س ـ تيممده قوللرينه نيچوك مسح ايتهر؟

ج ـ ينه ايكى قوللرينى اوروب سلكر، صوكره صول قولينك دورت بارماقلرينك اچلرى ايله باش بارماغنى طوروغه توتوب تيگزمه‌ى اوك قولينك دورت بارماقلرينك آرقا طرفندن اوچلرندن باشلاب ترسه‌گى آستينه واردقده اوك قولينك اچنه ايلهندروب صول باش بارماغينك يارطيسندن توبه‌نى ايله اوك قولينك‌اچ طرفينه مسح ايتوب اوچنه‌كيلدكده صول باش بارماغينك يارتيسندن يوقاريسى ايله اوك بارماغينك اوستنه مسح ايتهر، كنه اوك قولى‌ايله صول قولنى‌ده شولاى مسح ايتهر. ايمدى بو تيممده بتون اعضالرن قابلارلق مسح ايتمك فرضدر. مسح‌اولماديغى يير قالسه تيممى درست اولماس. بارماغنده يوزك وقولنده بلزك بولسه چغارمق وبارماقلرينى آرالاشترمق لازمدر.

س ـ بر كشى تيمم‌ايله نماز اوقيدر ايدى، صو كوردى ياكه بر كشى صو بار ديب خبر ويردى. بو كشينك نمازى نيچوك بولور؟

ج ـ بر كشى تيمم‌ايله نماز اوقيدر ايدى، طهارتكه يتهرلك صوكورسه يا صو بار ديب بر كشى خبر ويرسه اول خبر ويرگان كشى بالغ وعدل بولسه اول نمازى بوزيلور، طهارت آلوب ياكادن اوقور. اگر صو

طهارتسکه یتهرلك اولماسه یاکه خبر ویرگان کشی صبی یاخاسق بولسه یانماز اوقوب بترگاچ کورب ایتسه لر اول نمازنی یاکادن اوقومق لازم اولماس.

س - جنب بولغان کشینك تهننك یارهسی کوب بولسه یا بتونلهی یاره بولسه نیشلهر؟

ج - جنب بولغان کشینك تهنی نك کوبسی یاجملهسی یارهلی اولسه، اول کشی تیمم ایتهر. یارهسی اولماغان یرلرن یومق واجب توگلدر. طهارت اعضالرینك دخی کوبنده یاره اولسه تیمم جائزدر. یارهسی اولماغان یرلرن یومق واجب توگلدر.

س - جنب اولغان کشینك تهنی نك یاایسه طهارت اعضاسینك یار طیسندن آزی یارهلی بولسه تیمم قیلورمی؟

ج - بو صورتده یارهسز یرلرن یووب یارهلی یرلرینه یالانغاچ مسح قیلمق ضرر ویرمهسه اوستینه مسح قیلور. اگر آچق کوینچه مسح قیلمق ضرر بیرسه اوستینه برنرسه بهیلهب آنك اوستینه مسح ایتهر.

س - اگر جنب بولغان کشینك تهنی نك یاایسه طهارت اعضاسینك یار طیسی طازا، یار طیسی یارهلی بولسه نیچوك ایتهر؟

ج - یارهسز یرلرن یووار، یارهلی یرلرینه مسح ایتهر.

س - طهارت اعضالرینك یارهلرینك آزلغی وکوبلگی نیچوك اعتبار اولنور؟

ج - مونده اختلاف بار: بعضیلر طهارت اعضالرینك صانن اعتبار ایتمشلر. طهارت اعضاسی دورت، دورتنك اوچسی یارهلی اولسه تیمم درست، ایکیسی یارهلی، ایکسی یارهسز بولسه یارهلیسنه مسح ایتهر، یارهسزلرن یووار. برسی یارهلی اوچیسی یارهسز بولسه اوچسنی یووار، برسینه مسح ایتهر. بعضیلر هم اعضانك یارهسی طازا یبرندن کوب بولمای طوروب اول کشی گه تیمم درست اولماس، دیمشلر. اما درست بولغان سوز اوّلگیدر، یعنی طهارت اعضالرن اعتبار قیلمق.

س - جنب کشینك یارهسینك آزلغی وکوبلگی نیچوك اعتبار اولنور؟

ج - جنب کشینك بتون گاوده سینك یار طیسندن کوبیسی یارهلی بولسه تیمم قیلور، اگر یار طیسی یارهلی یار طیسی یارهسز بولسه یارهلی یبرینه مسح ایتهر، یارهسز یبرن یووار.

س ـ بر مسافرنك ایبده‌شنده صو بولسه، آندن صو صورامینچه تیمم ایله نماز قیلمق درستمی؟

ج ـ بر مسافرنك ایبده‌شنده صو بولوب اگر یولداشی صونی ویرمکینی عقلی حکم ایتسه، یعنی صوراسام ویرردیسه صوراماینچه تیمم ایتوب نماز اوقمق درست اولماس. اگر صونی صوراماینچه تیمم ایتوب نماز قیلسه، صوکره صوراسه‌ده ایبده‌شی ویرمه‌سه اوقوغان نمازی تمامدر. اگر ایبده‌شی صونی ویرسه وقت چقمغان بولسه اول کشی اول صوایله طهارت آلوب اول نمازنی یاکادن اوقور.

س ـ برجنب کشی مسجددن باشقه‌یردن صوطابماسه بوکشی نیشلهر؟

ج ـ برجنب کشی غسل ایتمك اوچون مسجددن باشقه‌یرده صوطابماسه اول کشی اوچون صونی مسجددن چغارر کشی‌سی‌ده بولماسه اول، کشی نیمم ایتوب مسجدکه کروب صونی آلوب چغوب غسل ایتهر دغی تیممنی طهارتنی بوزا طورغان شیلر بوزار.

س ـ برکشی صو بولماغان یرده سجدهٔ تلاوت اوچون یا ایسه جنازه نمازی اوچون تیمم قیلسه‌شول تیمم ایله فرض نماز اوقومغی درستمی؟

ج ـ برکشی صو بولماغان یرده سجدهٔ تلاوت وجنازه ونافله نمازلر اوچون ایتدیکی تیمم ایله فرض نمازلرنی قیلمق درستدر.

س ـ صوبار یرده جنازه‌نمازی اوچون قیلغان تیمم ایله فرض اوقودرستمی؟

ج ـ بر کشی کوردیکه، برجنازه اوتوب بارا، طهارت آلسه یتشورلك توگل. بوصورته بوکشیگه جنازه نمازی اوچون تیمم درست، شول تیمم ایله فرض نمازنی اوقو درست توگل.

س ـ برکشی قرآن توتمق اوچون یااوقمق اوچون یامسجدکه کرمك اوچون تیمم قیلسه یافبرلرگه زیارت اوچون واذان‌وقامت ایتوراوچون وباشقه کشی‌گه قرآن اوگره‌تو اوچون تیمم قیلسه شول تیمم ایله نماز اوقو درستمی؟

ج ـ درست بولماس. نماز اوقمق شوندای تیمم ایله درست، که اول‌تیمم ایله نمازغه نیت ایتولمش اولور. جنازه نمازی کبی. یا ایسه اول‌تیمم بله‌ن شونداین برنرسه‌گه نیت ایتلور، اول نرسه‌ده عبادت معناسی آکلانور، سجدهٔ تلاوت کبی.

س ـ برکشینی حبس قیلسه‌لر اول کشینی طهارتدن وغسلدن منع ایتسه‌لر، اول کشی نیشله‌ر؟

ج ـ اول کشی تیمم ایله قیلور. حبسدن چقغاندن صوڭ امام اعظم ابو حنیفه امام محمد قاشنده اول نمازلرنی اعاده (قایتارو) تیوش، امام ابو یوسف قاشنده یاڭادن اوقمق تیوش توگلدر.

نجاستدن پاکله‌نو

س ـ نمازڭ ایکنچی شرطی نی؟

ج ـ نمازڭ ایکنچی شرطی نجاستدن پاکله‌نمك وتازارمقدر.

س ـ نجاستدن پاکله‌نمك نیچوك تیوشلیدر؟

ج ـ نجاستدن پاك بولمق نماز قیلاچق آدمڭ ته‌نده یاخود کیومنده یاخود نماز قیلاچق اورننده کیره‌ك بر بیرنده، کیره‌ك آیرم آیرم بولسون درهم (اون بیشلك ته‌نکه)دن آرتق نجس بولسه آنڭ ایله نماز درست بولماس، یومق فرضدر. اگر بر درهم مقداری بولسه یومق واجب، درهمدن کیم بولسه یومق سنت، بیك آزغنه نجاستنی یومق ثوابدر.

س ـ نجاست نیچه تورلی؟

ج ـ نجاست ایکی تورلی: بری، نجاست غلیظه. ایکنچیسی نجاست خفیفه‌در.

س ـ نجاست غلیظه نی دیمکدر؟

ج ـ نجاست غلیظه فاتی نجس دیمکدر، یعنی حکمی فاتی بولوب آزتیو بله‌نده یومق فرض.

س ـ نجاست غلیظه نیچه تورلی؟

ج ـ ایکی تورلی: صیوق نجس، قویونجس.

س ـ قویو بولغان نجاست غلیظه نیندی نجسلر؟

ج ـ آدمڭ وایتی آشالمای تورغان حیوانلرنڭ آرتندن چقغان نجس، دوڭغزڭ وانڭ ته‌نی، طاوقڭ، اورده‌کڭ، فازڭ نجسی وباشقه یرتقیچی حیوانلرڭ نجسی. بونلر قویو بولغان نجاست غلیظه‌در.

س ـ بوقویو بولغان نجاست غلیظه کوبمی تیمك ایله یومق واجب بولا؟

ج ـ بر درهم آغرلغندن آرتق بولسه یومق فرض، درهم آغرلغی بولسه واجب، آندن کیم بولسه سنت، بیك آز بولسه ثوابلی بولا.

س ـ صیوق بولغان نجاست غلیظه نینداى نجسلر؟

ج ـ آدمنك وایتی آشالمای تورغان حیوانلرنك آلدندن چقغان نجسلری، دوكغزنك اتنك تیری، قان، ارین، آراقی کبك نه‌رسه‌لر.

س ـ صیوق بولغان نجاست غلیظه کوبمی تیمك ایله یومق فرض بولا؟

ج ـ صیوق بولغان نجاست غلیظه‌لردن ته‌ننده یا کیومنده، نماز اوقی تورغان اورننده اوچ توبی قدرندن آرتفراق بولسه یومق فرضدر. اگر اوچ یاصسیلغی قدری گنه‌بولسه‌واجب، اوچ‌یا صسیلغندن کیم‌بولسه سنت، آندنده آز بولسه ثواب.

س ـ نجاست خفیفه نی دیمکدر؟

ج ـ نجاست خفیفه یکل نجس، یعنی حکمی یکل‌بولوب آز تیمك بله‌ن گنه یومق فرض بولمای.

س ـ نجاست خفیفه نیچه تورلی؟

ج ـ نجاست خفیفه ایکی تورلی: برسی صیوق، ایکنچیسی قویودر.

س ـ قویو بولغان نجاست خفیفه‌لر نیلر؟

ج ـ تویه‌نك، قوینك، صارقنك، که‌جه‌نك، آطنك وایتی آشالمای تورغان قوشلرنك تیزه‌گی.

س ـ صیوق بولغان نجاست خفیفه نیلر؟

ج ـ ایتی آشالا تورغان حیوانلرنك سیدیگی.

س ـ کوگه‌رچن، چپچق کبیلرنك تیزه‌گی نیچوکدر؟

ج ـ کوگه‌رچن، چپچق وباشقه بونك کبی قوشلرنك تیزه‌کلرینك صاصی ایسی بولماغانلری نجس توگلدر.

س ـ بونجاست خفیفه کوبمی تیمك ایله یومق فرض بولا؟

ج ـ بونجاست خفیفه آدمنك کیومینك ویا نماز اوقی تورغان اورنینك دورت اولوشندن براولوشینه تیسه کیره‌ك اول کیوم زور بولسون، کیره‌ك کچکنه بولسون یومق فرض، بوندن کیم بولسه واجب وسنتدر.

س ـ بو نجاستلرنی نیچوك یووارغه نیوشلی؟

ج ـ کورینه تورغان نجسلرنی ایسی، توسی بتکانچه یومق تیوشلی.
س ـ کورنمای تورغان نجس بولسه سیدك، آرانی کبی نیچوك بووار؟
ج ـ اوچ مرتبه بووار. هر مرتبه‌سنده طامچیسی بتکانچه بیك قاتی صغار. بولای ایتوب صقمق شرطدر. اگر صغوب طامچیلرن بترمه‌سه اول نرسه پاك بولماس. دخی کولمه‌ك اشطان، کیوم صالم یوواتورغان خاتونلرغه تیوشدر، که نجسلی کیوملرنی تازالری ایله برصاوتة بوماسقه. اگر ایکیسنی برصوده، برصاوتده چلاتسه الیگی تازا کیوملرده نجس بولوب ذکر اولدیغی کبی هر برسنی اوچه‌ر مرتبه چایقاب صقمایینچه پاك بولماسلر. اگر برنده طامچی صواورنده طامای قالسه بوکیوم نجاستدن پاك بولماس. بویله کیوم ایله نماز دخی قیلنماس. بونلرنی بیك اعتبار قیلورغه کیره‌ك. کیوم یومق ایکی تورلی: برسی نجسلەنگانلکدن، ایکنچیسی کرلەنگانلکدن. کرلەنوب نجس بولماغان کولمه‌ك اشطانلرنی نجسلری ایله قاطشدرماینچه یومقلق یووچیغه یکللك بار. چونکه بو تازا بولوب کر اوچون گنه یوولاق طورغانلرینی طامچیلری بتکانچه صقمق شرط توگل. نجس اولغانلرینی بیك قاتی صقمق شرطدر. آنك اوچون پاکلەنمك وپاکلەمك نمازنك شرطندندر.

نمازنك اوچنچی شرطی ستر عورت

س ـ نمازنك اوچنچی شرطی نی؟
ج ـ نمازنك اوچنچی شرطی ستر عورتدر، یعنی نماز اوقوغان کشی‌نك عورتلری اورتلمش بولمقدر.
س ـ عورت اورتمك نیچوك بولور؟
ج ـ ستر عورت نمازده ایرلرگه کندیگی آستندن تزی آستینه قدر اورتمك فرضدر. آزاد بولغان خاتونلرنك یوزی، قوللری وآیاقلرندن باشقه جمله تەنی وچەچلری دخی عورتدر. (بر روایتده قوللرینك آرقەسی وآیاقلری‌ده عورتدر) خاتونلر نمازده چەچلرینی، موینلرینی اورتمك فرضدر. قوللرنده وآیاقلرنده اختلاف بولوب آنلرنی دخی

رنمك لازمدر. تلەسه پاشامش خاتون، يعنى قارچق بولسون، تلەسه
زنى فارانغى بيرده قيلسون اورتمەكى فرضدر.
ـ اورتمەگى فرض بولغان اعضالردن برى نمازده آچلسه آنك
زى نيچوك بولور؟
ـ نمازده اورتمەگى فرض بولغان اعضالردن كيرەك ايرنك، كيرەك
ونك بولسون برينك دورت اولوشدن بر اولوشى نمازده آچلوب
ـ يابلماينچه بر ركن اوتەرقدرى، يعنى اوچ مرتبه (سبحان‌الله) ديبور
رى آچق طورسه نمازى فاسد بولور. مثلا خاتونلرنك چەچلرينك
ورت اولوشندن بر اولوشى آچلوب اوچ تسبيح مقدارى تورسه
ەبلەكلرينك وبا صيرافلرينك دورت اولوشندن بر اولوشى آچلسه
ەايرلرنك تزندن يوقارى كندكنه بتكانچى شول آراده بولغان
ضالردن برينك دورت اولوشندن بر اولوشى آچيلوب اوچ تسبيح
دارى تورسه نمازى بوزيلور. بر قولى ايله اورتمك ممكن بولوب
چ تسبيح مقدارى طورغزماينچه اورتسه نمازى بوزيلماس.

نمازنك دورتنچى شرطى استقبال قبله

ـ نمازنك دورتنچى شرطى نى؟
ـ نمازنك دورتنچى شرطى استقبال قبلەدر، يعنى نماز اوقى تورغان
كشينك بوزى وكوكرەگى كعبۀ شريفەنك اوزينه يا طرفينه قارشو
چيلمكدر. بلنمەگان بيرده بلگان كشيدن صورامق تيوشدر.
ـ بر كشى قبلەنك قاى طرفده ايكانينى بلمەسه، صورارغه كشيده
ولماسه نيشلەر؟
ـ بركشى قبلەنى بلمەسه، صورارغه آدمده بولماسه علامتلردن ايسەبلەب
اراب كوكلى قايسى يافغه حكم ايتسه شول يافغه قاراب اوقور.
ـ اگر نماز اچنده يا كلش ايكانى بلنسه نيشلەر؟
ـ خطاسى ظاهر بولسه نمازينى بوزمينچه اول يافغه ايلەنور، باكادن
لەق لازم توگلدر.

س ـ بر نیچه کشی قبله‌ده اختلاف ایتسه‌لر نیچوك اوقورلر؟

ج ـ بر نیچه کشی اختلاف ایتسه‌لر فکرلری بربرینه طوغری کیلمه
یالغز باشلرینه اوزلرینك حکم ایتکان طرفلرینه قاراب قیلورلر. ا
فکرلری موافق بولغانلری بواسه آنلر جماعت بولوب اوقورلر.

س ـ قبله‌غه قارشو بولورغه کوچی یتمه‌گانلر نیچوك اوقورلر؟

ج ـ بر کشی نماز اوچون قبله‌غه قارشو طورورغه کوچی یتم
قبله‌غه یونالدرر کشی‌سیده بولماسه یا که دشماندن ویرتقچی حیوان
قورقنچلی بولسه قایسی طرفقه کوچی یتسه شول یافغه قاراب اوقور

س ـ بر کشی عذرسز کوکره‌گنی قبله‌دن ایله‌ندرسه نمازی نیشله

ج ـ بر کشی عذرسز کیره‌ك قصدا، کیره‌ك اونوتوب کوکره‌گنی قبل
ایله‌ندرسه نمازی بوزیلور.

س ـ بر کشی کوکره‌گن ایله‌ندرمینچه یوزین گنه ایله‌ندرسه نیشله

ج ـ بر کشی کوکره‌گن قبله‌دن ایله‌ندیرمینچه یوزین ایله‌ندرسه، ب
باشن موینن بوروب قاراسه نمازی بوزلماس. لکن مکروه بولور

س ـ بر کشی قبله‌ده شك قیلوب صورارغه کشی بولماینچه کوکلی
ایسه‌بله‌ب بر طرفقه قاراب اوقوسه اوقوب بترگاچ یا کلش ایکانی بل
اول نمازنی قایتارورمی؟

ج ـ بر کشی شك ایله قبله دییوب نمازینی قیلوب نمازدن صو
خطاسنی بلسه‌اول نمازنی اعاده‌ایتمه‌س، یعنی اول‌نمازنی یا کادن‌اوقو
لازم بولماس.

س ـ بر کشی قبله‌ده شك قیلدی. صورارغه کشی بولسه‌ده صورام
اوزینك ایسابی ایله قیلسه نمازی نیچوك بولور؟

ج ـ بر کشی قبله‌ده‌شك قیلوب‌صورارغه کشی‌بولا طوروب‌صورامای
اوز ایسابی ایله قیلسه قبله‌غه طوغری کیلگان بولسه نمازی تمام
یا کلش بولسه اول نمازنی یا کادن اوقور.

قبله‌ده شك کیره‌ك صحراده، کیره‌ك آولده، کیره‌ك شهرده، کیر
کیچه وکیره‌ك کوندز بولسون جمله‌سی بردر.

س ـ بر کشی نمازغه کرشکانده قبله‌ده شك قیلمی، نمازن اوقو
بترگاچ شکله‌نسه نمازن قایتارورمی؟

ـ اول كشينك خطاسى شكسز معلوم اولمينچه توروب نمازنى
ارمق لازم بولماس. اگر خطا ديب اويلاغان طرفى قۇنلى بولسه اول
نى يا ڭادن اوقمق لازمدر.
ـ بر كشى قبله‌ده شك قيلسه، علامتلرگه قاراماسه، ايسابله‌مه‌سه‌هم
شى بولوبه كشيدن‌ده صوراماسه شول كوينچه اوقوسه نيچوك اولور؟
ـ بوكشينك نمازى كيره‌ك قبله‌غه طوغريه كيلسون درست بولماس.
كه قبله‌نى ازله‌مك وايسابله‌مك فرض ايدى، فرض قالغانلق اوچون
ك نمازى بوزيلادر.
ـ بر كشى نماز قيلا طورغان اورنونده آلدندن كشى يورمك
الى بولسه نيشله‌رگه تيوش؟
ـ بر آرشين اوزونلغنده، بارماق يوانلغنده بـر طاياق قادامق
حبدر. جماعت بولورلر ايسه امامنك آلدينه قادامق جماعتكه يته‌ر.
داى اورنده ستره‌سز نماز قيلمق مكروهدر.

نمازنك بيشنچى شرطى بولغان وقتلرنك بيانى.

ـ نمازنك بيشنچى شرطى نى؟
ـ نمازنك بيشنچى شرطى وقتدر، يعنى نمازلرنك اوّل وآخر وقتلرينى
ك. هر نمازلرنك وقتلرى بار، وقتلرى كرمه‌س‌دن اوّل قيلنماس،
ر بر سبب ايله قصدا وقتندن صوكره قيلورسه قضا اولور.
ـ ابرته نمازينك اوّل وقتى قاى وقتدر؟
ـ طاڭ آطقاندن قوياش چقغانغه‌چه‌در.
ـ اويله نمازينك اوّل وقتى قاى وقتدر؟
ـ اويله نمازينك اوّل وقتى كوله‌گه قسقاروب يتوب اوزونايه
لاغان وقتدر.
ـ اويله نمازينك آخر وقتى قاى وقتدر؟
ـ اويله نمازينك آخر وقتى امام اعظم قاشنده هر نرسه‌نك كوله‌گه‌سى
ى چاغلى ايكى بولغانغه قدر، امام ابو يوسف ايله امام محمد قاشنده

اوزی چاقلی بر بولغانغه قدردر. هر نرسه‌نك اصل كوله‌گه‌سی
وقتنده‌غی كوله‌گه‌سی توگلدر. تیوشلی بولغانی بودر، كه كشی ای
نمازینی كوله‌گه ایكی بولغانغه‌چه قیلماسقه، اویله نمازینی كوله‌گ
مثلی بولغانغه‌چه كیچكترمه‌سكه كیره‌ك.

س ـ توش كوله‌گه‌سی نی؟

ج ـ توش كوله‌گه‌سی، قویاش چغوب هر نرسه‌نك كوله‌گه‌سی ن
باروب قبله‌غه یتكاچ قسقاروی توغتاب اوزونایورغه كریشور
یتكانده‌گی كوله‌گه‌در.

س ـ ایكندی نمازینك اوّل وقتی قای وقتدر؟

ج ـ ایكندی نمازینك اوّل وقتی اویله نمازینك آخر وقتیدر.

س ـ ایكندی نمازینك آخر وقتی قای وقتدر؟

ج ـ ایكندی نمازینك آخر وقتی قویاش بایغانچه‌غه قدر بولغان
یكندی نمازینی قویاش قزارغانغه‌چه یوری كچكترمك مكروهدر.

س ـ آخشام نمازینك اوّل وقتی قای وقتدر؟

ج ـ آخشام نمازینك اوّل وقتی قویاش باطقان‌دن صوكدر. آ
نمازینی بولدز قالقغانغه‌چه یوری كیچكترمكلك مكروهدر.

س ـ آخشام نمازینك آخر وقتی قای وقتدر؟

ج ـ آخشام نمازینك آخر وقتی قویاش باطقان طرفده قزللق
ابتكانكه‌چه‌در.

س ـ یسیع نمازینك اوّل وقتی قای وقتدر؟

ج ـ یسیع نمازینك اوّل وقتی قویاش بایوغان طرفده قزللق
بتكاندن صوكدر.

س ـ یسیع نمازینك آخر وقتی قای وقتدر؟

ج ـ یسیع نمازینك آخر وقتی طاك آطقانغاچه‌در.

س ـ طاك نیچه تورلی؟

ج ـ طاك ایكی تورلی: برینه یالغان طاك، برینه راست طاك
یالغان طاك شولدر، كه طاك آتا تورغان یافدن آغاروب ك
اورطاسینه تابا ضزلوب منه‌ر، چیتكه‌جه‌یلمه‌س بورن آرطندن فا

باصار. بوطاڭ ايله يسبع نمازينڭ وقتى چقماس، ايرته نمازينڭ وقتى كرمەس. روزه توتاچق كشى‌گه اول وقت آشامق درست بولور. اما راست طاڭ كوكنڭ ايلەنەسينه تارالغان آفلقدر كه اول وقت ايرته نمازينڭ وقتى كرر.

نماز مكروه بولغان وقتلر

س ـ نماز قيلمق مكروه بولغان وقتلر نيچه وقتدر؟

ج ـ نماز قيلمق مكروه بولغان وقتلر يكرمى دورت ساعت‌اچنده بيش وقتدر. بو بيش‌وقتنڭ اچنده‌فرض، نفل، قضانمازلرى قيلەق‌مكروهدر.

س ـ اول اوچ وقت قايسى وقتلردر؟

ج ـ اول اوچ وقتلرنڭ برسى قوياش چقغان وقت، ايكنچى‌سى توش وقتى، يعنى هر نرسەنڭ كولەگەسى قسقاروب يتكان وقت واوچنچيسى قوياش بايوغان وقت؛ لكن قوياش باطقان وقتده شول كوننڭ ايكندى نمازى درستدر. اما نافله وقضا نمازلرى قيلمق مكروهدر.

س ـ اوشبو مكروه بولغان اوچ وقتلرده جنازه نمازى اوقمق درستمى؟

ج ـ اوشبو مكروه بولغان‌اوچ وقتلرنڭ‌اچنده حاضر بولغان جنازه نمازينى قيلوب كومك درستدر. كيچكترماسسزلك آرتق. اما مكروه بولماغان وقتنڭ اچنده حاضر بولغان جنازه نمازينى، واجب بولغان سجدۀ تلاوتنى بومكروه بولغان اوچ وقتنڭ اچنده اوتەمك درست توگلدر. مكروه وقت چقغانچه صبر ايتوب صوڭره قيلمق تيوشدر.

س ـ بركشى اوشبو مكروه بولغان اوچ وقتلرنڭ برسنده فرض بولغان نمازنى وتر نمازن قضا ايتسه اول نماز درست بولورمى؟

ج ـ درست توگلدر. اول نمازنى يا كادن اوڭمق لازمدر.

بر كيمسه بومكروه بولغان‌اوچ وقتنڭ‌برنده سجده آيتنى‌اوقسه‌سجده سنى ايتمك جائزدر. لكن آرتق بولغانى ايتمەسلكدر. بومكروه وقتلرده اجزاى صلاتدن اولديغى اوچون سجدۀ سهو دغى درست بولماس.

س ـ سجدۀ تلاوت‌نى؟

ج - قرآن کریمده اون دورت یرده سجده آیتی باردر، که: اَعراف رعد، نحل، مریم، اسراء، حج، فرقان، نمل، سجده، ص، فصّلت، نجم انشقاق، علق سوره‌لرنده‌درلر. اوشبو سجده آیتلرینك برسینی اوقوغان کشی گه‌ده، ایشتکان کشیگه‌ده سجدهٔ تلاوت قیلمق واجب بولور.

س - بو سجدهٔ تلاوتنی نیچوك قیلور؟

ج - طهارتلی بولوب قبله‌غه قارشی طوروب «سجدهٔ تلاوت قیلورغه» دیوب نیت قیلورده تکبیر ایتوب سجده گه کیته‌ر؛ آنده اوچ مرتبه سبحان تسبیحی ایتوب طوروب اوطورور. آندن صوك اوشبو سوزلرنی اوقوب دعا قیلور: (سجدت للرحمن وامنت بالرحمن فاغفرلی ذنوبی یا رحمن سمعنا واطعنا غفرانك ربنا والیك المصیر) معناسی: سجده قیلدم الله‌تعالی‌اوچون هم ایمان کیتردم اول الله‌تعالی گه بس ایمدی مینم گناهلرمنی بارلقاغل ای رحمت قیلغوچی الله! ای ربمز بزسینك عفوکنی ایشتدك هم سیکا اطاعت قیلدق. بز آخرده سینك حکمکه قایتاچقمز.

س - سجدهٔ تلاوتنك شرطلری‌نی؟

ج - سجدهٔ تلاوت قیلمقنك شرطلری نمازده‌غی کبی طهارتلی بولمق، ته‌نی، کیومی ونماز اوقی تورغان اورنی پاك بولمق، عورت یرلری اورتولی بولمق، قبله‌غه قارشی اولمق شرطدر.

س - سجدهٔ تلاوتنك وقتی قای‌وقتدر؟

ج - سجدهٔ تلاوتنك مخصوص وقتی یوقدر. نمازاوقو مکروه بولغان وقتلردن باشقه قای وقتده قیلنسه‌ده درستدر. سجدهٔ تلاوتده نمازغه کرشکانده‌گی کبی تکبیر ایتکانده قوللرینی قولاق طوغریسنه‌قدر کونه‌رو، قیام ورکوع قیلو یوقدر. سجده‌سی‌ده برگنه مرتبه‌در.

س - نماز قیلمق مکروه بولغان بیش وقتلردن ایکی وقت قای وقتلردر؟

ج - مکروه بولغان بیش وقتلردن ایکی وقتنك بری طاك آتقاچ‌قویاش چقغانچه‌غه‌قدر بولغان وقتدر. ایکنچیسی دخی آدم اوزی ایکندی‌نمازنی اوقوغاچ آخشام نمازینی اوقوغانچه‌غه‌قدر بولغان وقتدر.

س - بو ایکی وقتلرده نیندای نمازلر قیلنور، نیندای نمازلر قیلنماس؟

ج - طاڭ آطقاندن قویاش چقفانچه‌غه قدر وقتده ایرته‌نمازینڭ سنتندن باشقه نافله قیلمق مکروهدر. برى دخى ایکندى نمازى قیلدندن صوڭره آخشام اوقوغانچه‌غه قدر وقتده نافله نماز قیلمق مکروهدر، لکن فرض، قضا، جنازه نمازلرى وسجدهٔ تلاوت مکروه اولماس‌لر. بونلر آنچق قویاش چقفانده، توش وقتنده، قویاش بایوغانده مکروهدر.

س - برکمسه مکروه بولغان وقتلرده نافله نمازغه کرشسه نیچوك بولور؟

ج - برکمسه شول سویله‌نگان مکروه وقتلرنڭ برنده نافله نماز قیلورغه باشلاسه افضل بولغانى اول نمازنى کیسوب مکروه بولماغان وقتده قضا ایتمك واجبدر. زیرا اول نمازنى کیسمه‌سه نهى‌گه قارشیلق قیلدیغى اوچون اول کشى گناهلى بولور.

س - اگر اول نمازنى کیسمینچه تمام قیلسه نیچوك بولور؟

ج - اگر اول نمازنى کیسمینچه تمام قیلسه آنى یاڭادن اوقومق لازم بولماس.

نمازنك آلتنچى شرطى بولغان نیت.

س - نمازنڭ آلتنچى شرطى نى؟

ج - نمازنڭ آلتنچى شرطى، نماز قیلاچق کشى شول بیش وقت نمازلردن قایسى نمازنى قیلاچق بولسه اول نمازنى هم وقتنى سویله‌ب نیت ایتمکدر.

س - نیت نى دیمکدر؟

ج - نیت، بر اش نى اوچون اشله‌رگه قوشلغان بولسه اول اشنى شونڭ اوچون قصد قیلوغه دیرلر. مثلا، نمازده الله تعالى‌نڭ رضالغى اوچون بولمقنى کوڭل ایله قصد ایتمکدر. بو نیت شرطدر.

س - نمازلرغه نیچوك نیت ایته‌رگه کیره‌ك؟

ج - نمازلرغه بویله نیت ایته‌رگه تیوشلى: مثلا، نیت قیلدم بو کون‌نڭ ایرته نمازینڭ فرضن قیلورغه، الله‌تعالى‌نڭ رضالغى اوچون؛ بو کوننڭ اویله‌نمازینڭ فرضن قیلورغه، الله‌تعالى‌نڭ رضالغى اوچون؛ بو کون‌نڭ ایکندى نمازینڭ فرضن قیلورغه الله‌تعالى‌نڭ رضالغى اوچون؛ بو کوننڭ آخشام نمازینڭ فرضن قیلورغه الله‌تعالى‌نڭ رضالغى اوچون؛ بو کیچه‌نڭ

يسبع نمازينك فرضن قيلورغه الله‌تعالى‌نك رضالغى اوچون؛ بوكيچه
وتر نمازينى قيلورغه الله‌تعالى‌نك رضالغى اوچون ديب نيت اينه
عربچه نيت قيلورغه كوچى يتمگان كشى اوز تلى ايله نيتله‌مك آرتقد
س ـ نيتده نيچه ركعت ايكانلكنى ايتو هم يونه‌لدم قبله طرفينه د
ايتمكلك تيوشمى؟

ج ـ ركعتلرنى بيان قيلو هم قبله بيلگولى بيرده يونه‌لدم قبله طرف
ديب ايتو تيوش توگل، ايتسه‌ده درست. اما قبل شبهه‌لى بيرده يونه‌ل
قبله طرفينه ديمك آرتقدر.

س ـ سنت نمازلرغه نيچوك نيت ايتلور؟

ج ـ سنت، كيره‌ك مؤكده نمازلر بولسون، كيره‌ك نافله نماز
بولسون نيت ايتدم نماز قيلورغه ديب نيت ايتمك يتەر، لكن سنت
نمازنى قيلورغه ديب نيت ايتمك آرتغرافدر. اما تراويح، وتر، جمعه
عيد، قضا وجنازه نمازلرينه بيلگوله‌مك شرطدر. يعنى بو نلرنك آدلرين
سويله‌مه‌سه، يالغز نيت ايتدم نماز قيلورغه ديمك ايله درست بولماس
مثلا، جمعه نمازينه، عيد ايسه عيد نمازينه نيت ايتدم ديمك لازمدر

س ـ امام بولغان كشى نيچوك نيت ايتەرگه تيوشلى؟

ج ـ امام بولغان كشى امام بولورغه نيت ايتدم ديمه‌سه‌ده درستدر
حتى بر كشى يالغز فرض قيلورغه باشلاسه‌ده بره‌و كيلوب آ
اويوسه درستدر. لكن جماعت اچنده اويوغان خاتون كشى بولسه
اول وقت امام اماملقنى نيت ايتمك شرطدر. مثلا نيت قيلدم ايرنى
نمازينك فرضن قيلورغه ميكا اويوغانلرغه اماملقغه ديمك تيوشليدر
بويله ديمه‌سه خاتونلرنك نمازى درست بولماس.

س ـ امامغه اويوغان كشيلرگه نيچوك نيت ايتمك كيره‌ك؟

ج ـ امامغه اويوياچق كشى اويودم اوشبو امامغه ديمك لازمدر
جماعت ايكى نيتكه محتاجدر: برى، قايسى وقتنك نمازى ايسه آنى
نيت ايتمك، برى امامغه اويومغى نيت ايتمكدر، مثلا، اويله نمازى
ايسه، نيت ايتدم بو كونگى اويله نمازينك فرضنى قيلماغه اويود
اوشبو حاضر امامغه الله تعالى‌نك رضالغى اوچون ديب نيت ايتەر

س - بر کشی نیت ایتدم امام بله‌ن نماز اوقـورغه دیب نمازغه کرشسه باشقه سوز سویله‌مه‌سه آنك نمازی درست بولورمی؟

ج - برکشی قایسی وقتنك نمازی بولدیغنی سویله‌مه‌یوب اویودم امامغه دییوب یالغـز نیت ایتدم امام ایله نماز قیلماغه یا که امامنك نمازی کبی نماز قیلماغه دیـوب نیت ایتسه آنك نمازی درست بولماس. چونکه امامغه اویونی نیت ایتمك شرطدر. بعضیلر اول کشی امام فولاق، فاغوب تکبیر ایتونی کوتوب توروب امامدن صوکره تکبیر ایتسه آنك امامنك تکبیرینی کوتمکلـگی نیت اورنینه توروب اویومغی درست بولور دیمشلر.

س - برکشی امامنك قایسی نمازنی قیلدیغنی بیلمه‌سه، لکن امامنك نمازینه نیت ایتدم دیوب امامغه اویومغی دخی نیت ایتسه نمازی درست اولورمی؟

ج - برکشی امام قایسی نمازنی قیلدیغنی بلمه‌یوب نیت ایتدم امامنك نمازینه، اویودم اوشبو امامغه دیسه نمازی درستدر. لکن بر نمازنی بیلگوله‌ب مثلا اول کشی اویله نمازی دیوب نیت ایله‌سه امامنك نمازی ایکندی بولسه اول کشینك نمازی درست بولماس. برکشی جمعه نمازنده جمعه‌غه نیت ایتوب امامغه اویومغی نیت ایتمه‌سه‌ده درستدر. چونکه جمعه امامسز درست اولمادیغندن جمعه‌غه نیت ایله اویونیتی طابلغان بولادر.

س - برکشی امامنی نمازغه کرشکان دیب ایسابله‌دیده تـکبیر ایتوب نمازغه کرشدی، لکن امام نمازغه کرشمه‌گان بولسه اول کشینك نمازی نیچوك بولور؟

ج - اول کشینك نمازی درست بولماس، چونکه اول، نمازده بولماغان کشینك نمازینه کرشمکی قصد ایتکان بولور. بو ایسه درست توگلدر.

س - نمازلرده کوکلی ایله نیت ایتوب تلی ایله سویله‌مه‌سه درست بولورمی؟

ج - برکشی نمازغه نیتده کوکلی ایله نیت ایتوب تلی ایله سویله‌مه‌سه درستدر، لکن تلی ایله سویله‌مك ثوابدر.

س - بر کشی جماعت ایله فرض قیلمق نیتی ایله یورطنـدن چغوب مسجدکه باروب یاکادن نیت قیلمینچه الله اکبر دیب نمازغه کرشسه بوکشینك نمازی درست بولورمی؟

ج - برکشی جماعت ایله نماز قیلمق نیتی ایل یورتندن چقوب مسجدکه بارغاچ آشغچلق ایل نیتنی اونوتوب الله اکبر دیب امامغه اویوسه اگر یورتندن چیقدیغی نیتی ایل نمازغه کریشووی آراسنده نماز اوچون بولماغان برعمل قیلماسه هم قایسی نمازنی اوفیسك دیب صورالغانده قایسی نمازنی قیلدیغنی جوابقه کوچی یتسه آنك نمازی درستدر.

س - برکشی نمازغه کرشکانده شول آلتی شرطلردن برینی قویسه اول کشینك نمازی نیچك بولور؟

ج - نمازنك برگنه شرطینی قالدرسه‌ده نمازی بوزلور. ایمدی بوبیرگه یتکانچه نمازنك طشنده بولغان آلتی شرطی سویله‌ندی. بو شرطلردن کیره‌ك بلوب، کیره‌ك بلمینچه عذرسز برینی قویسه اول کشی‌نك نمازی تمام بولمایوب اول نمازنی یا ڭادن قیلمق فرضدر. بوشرطلرنی اونوتوب یا بلمینچه قویسه آنلر عذردن صانالمینچه نمازی درست بولماس.

نمازنك اچنده بولغان فرضلری

س - نمازنك اچنده بولغان برنچی فرض نی؟

ج - نمازنك اچنده برنچی فرض افتتاح‌تکبیریدر، یعنی نمازغه‌کریشه‌چك کمسه کیره‌ك فرض، کیره‌ك سنت، کیره‌ك نافل، کیره‌ك جنازه بولسون قول کوته‌روب قولاق قاقغان وقتده الله اکبر دیب ایتمك فرضدر. هر نمازلرغه بونك ایله کریلور. بوڭا تکبیر تحریمه‌ده دیرلر.

س - نمازغه کرشکانده شول الله اکبر ایله‌گنه کریشورگه‌می باشقه سوزلر ایله‌ده یارارمی؟

ج - الله تعالی‌نی اولوغلاوغه دلالت ایته طورغان سوز بولوب باشقه نرسه‌گه دلالت قیلماغان سوزلر ایله درستدر. مثلا، الله اکبر یاکه الله اعظم یاکه الرحمن اکبر یا بونلر کبی الله تعالی‌نی اولوغلای طورغان سوز ایل نمازغه کریشسه‌درستدر، لکن الله اکبر لفظی‌ایل کریشمك واجب بولوب باشقه سوزلرایل کریشمك کراهت تحریمه ایله مکروهدر.

س ـ امامغه اویوغان کشیلر افتتاح تکبیرینی نی وقت ایتورلر؟
ج ـ امامغه اویوغان کشی امام اعظم قاشنده امام ایله برگه تکبیر ایتور. امام محمد ایله امام ابو یوسف قاشنده امام ایتوب بترگاچ ایتوب امام اکبرنك راسی‌نی اینکانده اویوغان کشی الله‌نك همزه‌سنی ایته باشلار.
س ـ بر کشی امامغه اویوغان وقتده امامنك تکبیرندن اوّل تکبیر آلسه آنك نمازی درست بولورمی؟
ج ـ امامغه اویوپاچق کشی افتتاح تکبیرینی امامدن اوّل آلسه یاکه الله‌نی امام ایله برگه ایتوب اکبرنی امامدن اوّل بتورسه نمازی درست بولماس.
س ـ بر کشی امامغه رکوعده یتشسه آیاق اوستی الله دیب اکبرنی رکوعده ایتوب بتورسه درست بولورمی؟
ج ـ امامغه رکوعده یتشکان کشی افتتاح تکبیرنه الله‌نی آیاقده ایتوب اکبرنی رکوعده تمام ایتسه امامغه اویومغی درست توگلدر. چونکه افتتاح تکبیری آیاقده بولمق تیوشدر.
س ـ بر کشی امامغه اویوغاچ شك فیلا باشلاسه، تکبیرنی امام ایله برگه ایتدیمی یاکه آلدانمی دیب بو صورتده نیچوك ایته‌ر؟
ج ـ امامغه اویوغان کشی افتتاح تکبیرنی امام ایله برگه یاکه اوّلمی ایتدم دیب شك ایتسه، اول کشی‌نك تکبیرنی امامدن اوّل ایتدیکنه کوکلی کوبره‌ك بولسه اویومقی درست بولمایوب یاکادن اویور. اگر کوکلی بر طرفقده آووشمای اورطاده تورسه اویومقی درستدر لکن آرتق بولغان شکنی بترمك اوچون دخی بر تکبیر ایتور.
س ـ بر کشی الله‌نك همزه‌سنی سوزوب ایتسه درست بولورمی؟
ج ـ بر کمسه الله اسم شریفنك الفنی اوستی ایله گنه اوقمینچه صوزوب اوقوسه بونك ایله نمازغه کرشمکی درست بولماس. اگر قصدا صوزسه دیندن چغار دیگان سوز باردر. بونده غفلت ایتمه‌سکه تیوشلیدر. اگر نماز اچنده‌گی تکبیرلرنی بویله صوزوب اوقسه نمازی فاسد بولور.
س ـ نمازنك اچنده بولغان ایکنچی فرض نی؟
ج ـ نمازنك اچنده ایکنچی فرض قیامدر، یعنی نماز قیلاچق کشی ممکن قدر آیاق اوستی قیلمقدر. فرض وواجب بولغان نمازلرنی کوچی

اولدقده آیاق اوستی قیلمق فرضدر. اوطوروب قیلسه درست بولماس. آیاق اوستی طوروب رغه کوچی یتمه‌سه اول وقت درست بولور.

س ـ سنت بولغان نمازلرنی عذرسز اوطروب اوقو درستمی؟

ج ـ سنت ونافله نمازلرنی عذرسز اوطروب اوقمق درستدر، لکن ثوابی آزبولور. ایرته واویله سنتلرینی ممکن قدر اوطروب اوقومینچه آیاقده اوقورغه طریشورغه کیره‌ك، بونلر سنت مؤکده‌در.

س ـ بر کشی صرغاو اولوب آیاق اوستی اوقورغه کوچی یتمه‌سه نیچك بولور؟

ج ـ خسته آیاق اوستی نماز اوقورغه کوچی یتمه‌سه اوطروب اوقور. اگر رکوعگه وسجدگه کوچی یتمه‌سه باشی ایله اشارت ایتوب قیلور. لکن سجده‌نك اشارتنی رکوعدن توبه‌ن ایته. سجده قیلور اوچون آلدینه یاصتق واسکامیه کبی نرسه قویوب سجد ایتمز. صرغاوی آرتمقدن قورقوی یاکه بیك فاتی رنجوی بولسه اول وقت قیامنی قویسه‌ده درست بولور. اگر افتتاح تکبیرینی آیاق اوستی آلورغه کوچی یتسه تکبیرنی آیاق اوستی آلوب قالغاننی اوطوردیغی حالده تمام ایته‌ر.

س ـ اگر خسته‌نك اوطروب قیلمغه‌ده کوچی یتمه‌سه نیچوك اوقور؟

ج ـ اگر خسته‌نك اوطروب قیلمغه‌ده کوچی بولماسه آرقه‌سی اوزره یاتوب ممکن بولسه آیاقلرینی قبله‌غه صوزوب رکوع وسجودنی اشارت ایله ایته‌ر. اگر خسته برنرسه گه‌طایانوب طورمغه کوچی یتسه یاطوب اوقومغی درست توگلدر. اگر صرغاو آرقاسی اوزره یاتمق ممکن بولماسه اوڭ یانی اوزره یاتوب قبله‌غه قارشو کیلوب اشارت ایله قیلسه‌ده درستدر. اشارتنی باشی ایله قیلور، کوز ایله قاش ایله اشارت معتبر توگلدر.

س ـ صرغاونڭ باش ایله اشارت قیلورغه‌ده کوچی یتمه‌سه نیشله‌ر؟

ج ـ باش ایله اشارت قیلورغه‌ده کوچی یتمه‌سه نماز ساقط بولور، توشه‌ر.

س ـ شول صرغاو صحتله‌نسه بو نمازنی قضا لازممی؟

ج ا ـ گر بو باش ایله اشارتکه‌ده کوچی یتمه‌وی بر کیچه کوندزدن

یعنی یکرمی دورت ساعت‌دن آرتسه قضا لازم اولماس. اگر آندن کیم بولسه قضا لازم بولور. هوشی کیتکان کشی کبی.

س - شول یکرمی دورت ساعت اچنده بعض وقت کوچی یته بعض وقت بتمه‌ی هم هوشی کیتکان کشی شول یکرمی دورت ساعت اچنده بعض وقت عقلی کیله بعض وقت عقلی کیته بو وقتده قضا بولورمی؟

ج - بو صورتده نماز ساقط بولماس، قضا لازم بولور.

س - اگر بر کشی بر کیچه کوندز یکرمی دورت ساعتدن آرتق یوقلاسه یا ایسه دارو اچسه شول سببلی عقلی کیتوب تورسه نماز ساقط بولورمی؟

ج - ساقط بولماس. یوقلاغان کشی اویانغاچ، دارو اچوب عقلی کیتکان کشی عقلی کرگاچ قضا قیلورلر. جوری نمازنی قویغان کشیلر بو مسئله‌لردن عبرت آلورغه تیوش.

نمازنك اوچنچی فرضی بولغان قراءت

س - نمازنك اوچنچی فرضی نی؟

ج - نمازنك اوچنچی فرضی قراءتدر. قراءت، نماز اوقی تورغان کشی آیانده اولدقده حرفلرن درستله‌ب اوزی ایشتور قدر طاوشینی چغاروب نماز درست بولور قدری قرآن اوقمقدر.

س - نماز درست بولور قدری اوقو کوبمی؟

ج - نماز درست بولور قدری اوقومق امام اعظم قاشنده بر آیت‌در. کیره‌ك اوزون آیت کیره‌ك قسقه آیت (طنش) بولسون. اما امام محمد ایله امام ابو یوسف قاشنده اوچ قسقه آیت یاکه اوچ قسقه آیت مقداری، بر اوزون آیت اوقمق فرضدر.

س - اوچ قسقه آیت نی‌مقداردر؟

ج - ایکی‌طنش آراسی بر آیتدر. (ثُمَّ نَظَرَ * ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ § ثُمَّ اَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ *) کبی بونلر اوچ قسقه آیتدر. یاکه بو مقدر بر آیت

یا سوره اوقورغه تیوشلی، کوب اوقورسه ثوابی آرتقدر. ایرته نمازنده کوب اوقمق سنتدر.

س - امامغه اویوغان کشی قراءت اوقورمی؟

ج - امامغه اویوغان کشی امام کیرەك قچقروب، کیرەك یاشرن اوقسون جماعتلر الله اکبر دیب قولاق قاغوب قول باغلاب (سبحانك اللهم)نی اوقوب طوقتاب امامنك اوقودیغنی طنگلارلر. جماعتلرگه الحمد وسوره قوشمق لازم توگلدر. امامنك اوقودیغن طنگلامق فرضدر.

س - سوره قوشمق نمازنك قایسی رکعتلرنده اولورغه تیوشلی؟

ج - اوچ دورت رکعت فرضلرده مثلا اویله، ایکندی، آخشام، یسیع فرضلرینك ایکشەر رکعتلرنده الحمددن صوك سوره قوشمق واجبدر. بونلرنك قایسی رکعتلرینه قوشسەده درستدر. لکن امام اعظم قاشنده اوّلگی ایکی رکعتلرینه قوشمق واجب، ایکی رکعتلی فرضلرنك هر ایکی رکعتنده سوره قوشلور.

س - سنت ونافله نمازلرده سوره قوشمق واجبمی؟

ج - سنت لرده، نافله نمازلرده، وتر نمازنده هر رکعتلرنده فاتحەدن صوگره سوره قوشمق واجبدر.

س - اوچ دورت رکعتلی فرضلرنك صوگغی رکعتلرندەنی اوقورغه کیرەك؟

ج - اویله، ایکندی ویسیع فرضلرینك صوگغی ایکشەر رکعتلرنده، آخشام نمازینك صوگغی بر رکعتنده یالغز فاتحه اوقوب رکوعگه کیتەر. اگر اوقومینچه اوچ تسبیح قدری تیك طورسه دخی درستدر. لکن امام اعظم قاشنده فاتحه اوقومق واجبدر.

س - برکشی آیة الکرسی کبی براوزون آیتنك یارطیسنی بر رکعتنده، یارطیسنی ایکنچی رکعتده اوقوسه درست بولورمی؟

ج - برکشی آیة الکرسی کبی براوزون آیتنك یارطیسنی نمازنك برنچی رکعتنده، یارطیسنی ایکنچی رکعتنده اوقوسه بونده علما اختلاف ایتدیلر: بتون آیت بولمادیغی اوچون بعضلری درست توگلدر دیمشلر، لکن امام اعظمنك وامامینك سوزلری اوزره درستدر. آنك یارطیسی اوچ آیتدن آرتق اولدیچون. قالغانون اوقومقدن عاجز اولمدیغی

حالده بارطی آیت ایله کفایه له نورگه تیوش توگل. عاجز بولغانده ایسا ایله ایله طوقتاب طوروب نمازنی بوزمقدن ایسه رکوعگه کیتوب تمام اینه رگه تیوشلی.

نمازنك دورتنچی فرضی بولغان رکوع

س - نمازنك دورتنچی فرضی نی؟

ج - نمازنك دورتنچی فرضی رکوعدر. رکوع، نمازده آیاق اوستنده اوقوغانی بتدکدن صوکره باشی ایله بیلنی آرقه سنی تیگز ایتوب بوگولوگه ایتورلر.

س - رکوعنی نیچوك فیلورغه تیوشلی؟

ج - نماز اوقی طورغان کشی رکوعده باشی ایله بیلنی توزه یتمك در. اگر اول کشی رکوعده یاخشی بوگولمینچه رکوعسی قیامغه یافن بولسه آنك رکوعسی درست بولماس.

س - قیامغه یاقن بولو نیچوك بولور؟

ج - قولنی صوزغان وقتده تزین توتارغه قولی یتمه سه قیامغه یاقن اولوب قیامدن صانالوب بوکشی رکوعسز نماز قیلغان کبی نمازی فاسد بولور.

س - امامغه رکوعده یتشکان کشی شول رکعتکه یتشکان بولورمی؟

ج - برکشی امام رکوعده چاغنده یتشوب قولاق قاغوب تکبیر آلسه، امام رکوعدن باشنی کوتهرگانچه بوکشی رکوعگه باروب یتسه شول رکعتکه یتشکان بولور. کیرهك تسبیح ایتسون، کرهك ایتمه سون.

س - برکشی امامغه رکوعده یتشسه بوکشی تکبیر نی رکوعگه بارغانده بوکرایوب ایتسه نیچوك اولور؟

ج - برکشی امامغه رکوعده یتشوب قولاق قاغوب تکبیر آلسه، لکن آنك تکبیری آیاقه اولمقدن رکوعگه یاقن بولدیغی حالده واقع بولسه آنك نمازی نمازغه کرشمکی درست اولمدیغی اوچون فاسد بولور. چونکه افتتاح تکبیر نی آیاقده آلمق شرطدر. امام رکوعده وقتده یتشکان کشی ایکی تکبیرگه محتاج بولماس. قولاق قاقغانده آلدیغی تکبیری

رکوعگه بارمق اوچون کفایت ایته‌ر. رکوعگه بارغانده تکبیر آلماسه‌ده ضرر ویرمز، لکن افتتاح تکبیرینی آیافده آلوب صوکره رکوعگه کیته‌رکه تیوشلیدر.

س ـ امامغه صوکندن یتشکان کشی (سبحانك) اوقورمی؟

ج ـ برکشی امامغه صوکندن یتوشسه اگر امام فاتحه‌نی یا فوشدیغی سوره‌سنی قچقروب اوقور ایسه اول کشی (سبحانك) اوقومینچه امامنك اوقوون طکلار. اگر امام یه‌شرن اوقور ایسه اول وقت (سبحانك) اوقور.

س ـ برکشی امامغه رکوعده یتشسه (سبحانك) اوقورمی؟

ج ـ برکشی امامغه رکوعده یتشوب (سبحانك) اوقوسامه امام ایله رکوع فیلورغه یتشه‌رمن دیب عقلی حکم ایتسه اول وقت اوقور. اگر (سبحانك) اوقوسه امام رکوعدن طورر دیب عقلی حکم ایتسه اول وقت (سبحانك) اوقومینچه رکوعگه کیته‌ر.

س ـ سجده‌ده ایرشکان کشی (سبحانك) اوقورمی؟

ج ـ اوّلکی سجده‌ده یتشکان کشینك حکمی رکوعده‌گی کبیدر. امّا ایکنچی سجده‌ده یتوشکان کشی (سبحانك) اوقومینچه حاضر رکوعگه کیته‌ر.

س ـ رکوعگه بارغانده ورکوعدن طورغانده نی ایتورگه کیره‌ك؟

ج ـ فرض، سنت ونافله نمازلرده رکوعگه بارغانده (الله اکبر) دیور. رکوعده امام وجماعت اوچ مرتبه (سبحان ربی العظیم) دیور، معناسی: اولوغ بولغوچی ربمنی هر بر کیمچلکلردن پاك دیب اعتقاد فیلامن. بیش یا یدی مرتبه ایتمك ثوابلیراق. امام بولغان کشی گه جماعت اوچ تسبیحنی ایتوب یتشسونلر اوچون بیش مرتبه تسبیح ایتمك تیوشلیدر. امام رکوعدن طورغانده (سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَه) دیر، معناسی: الله تعالی اوزینی مافتاغان کشینك مافتاونی ایشتوب قبول ایته‌در. جماعتلر (رَبَّنَا لَكَ الْحَمْد) دیرلر، معناسی: ای ربمز! هر بر مافتاولق سیکاغنه خاصدر. بالغز اوقوغان کشیلر ایکیسنی ده ایتورلر. بورکوع تکبیرلری، تسبیحلری، تسمیع وتحمیدلری سنتدر.

نمازنك بيشنچى فرضى بولغان سجده

س ـ نمازنك بيشنچى فرضى نى؟

ج ـ نمازنك بيشنچى فرضى سجده‌ايتمكدر، سجده، هر نماز لرده ركوعدن آياغه طورغاچ ايك اوّل تزلربنى، ايكى قوللرينى، صوكره ماكلاى ايله بورنينى وآياقلرينك بارماقلرينك اوچلرينى بيرگه قويمق. بويدى اعضا ايله سجده ايتمك فرضدر.

س ـ بركشى سجده‌ده يدى اعضادن برينى بيرگه قويماسه سجده‌سى جائز بولورمى؟

ج ـ بركشى سجده‌ده يالغز ماكلاينى قويوب بورننى قويماسه نمازى درست، لكن عذرسز مكروهدر. اگر ماكلاينى قويمينچه بورننى غنه قويسه درست بولماس.

س ـ سجده قيلا طورغان اورن نيچوك بولورغه كيره‌ك؟

ج ـ سجده قيلا طورغان اورن، سجده قيلا طورغان كشى ماكلابى قاتيلقنى طابارلق بولورغه كيره‌ك. اگر قاتيلق طاپه‌اى ماكلايى باتسه، اول بيرده سجده درست بولماس. مامق، صوكبى.

س ـ بركشينك سجده قيلا طورغان بيرى آياغى طورغان بيردن بيوك بولسه درست بولورمى؟

ج ـ نماز قيلوچينك آياغى طورغان بيردن سجده‌ايتديگى بيرنك بيوكلكى يارتى آرشين قدرى گنه بولسه درست، آندن آرتق بولسه درست بولماس.

س ـ سجده‌گه بارغانده، سجده‌ده‌وسجده‌دن طورغانده نى ايتورگه كيره‌ك؟

ج ـ هر نمازده سجده‌گه بارغانده (الله اكبر)، سجده‌ده اوچ مرتبه (سبحان ربّى الاعلى) ديرلر، معناسى: اعلا بولغوچى ربمنى هر بركيمچيلكدن پاكلايمن. بيش يا يدى طابقر ايتمك ثوابدر. سجده‌دن طورغانده (الله اكبر) ديرلر. بوركوع وسجود تسبيحلرينى وتكبيرلرينى امام، جماعت ويالغز اوقوچيلرده ايتورلر. بونلرنى ايتمك سنتدر.

نمازنك آلتنچی فرضی بولغان قعدهٔ اخیره

س ـ نمازنك آلتنچی فرضی نی؟

ج ـ نمازنك آلتنچی فرضی قعدهٔ اخیره‌در. یعنی کیره‌ك فرض، کیره‌ك سنت، کیره‌ك نافله نمازلرنك آخرنده تشهد مقداری اوطورمق فرضدر. بوندن کیم اوطورسه درست بولماس.

س ـ تشهد مقداری کوبمی؟

ج ـ تشهد مقداری، (اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ) اوقور قدری اوطورمق. بونلرنی اوقمق واجبدر. معناسی: تل عبادتلریك، تەن عبادتلریده، مال عبادتلریده هر فایسی الله تعالی اوچوندر. ای پیغمبرمز! سیڭا الله‌تعالی‌نك رحمتی، سلامی وبرکتلری بولسون. سلام بزگه‌ده هم الله تعالی‌نك هربر ایذگو بنه‌لرینه‌ده بولسون. تلم بلەن ایتوب کوڭلم ایله اوشانوب گواهلق بیره‌من، که تحقیق بر الله‌تعالی‌دن باشقه‌هیچ‌الله یوقدر. دخی تلم‌ایله ایتوب کوڭلم ایله اینانوب گواهلق بیره‌من، که تحقیق محمد علیه السلام الله تعالی‌نك قولی وایلچیسیدر.

س ـ تشهددن صوڭ صلوات اوقمق نی؟

ج ـ تشهددن صوڭ صلوات اوقمق سنتدر. بونلرنی اوقوب صوڭره سلام ویروب نمازدن چغار.

س ـ نیندی صلوات اوقور؟

ج ـ اوشبو صلواتنی اوقور: (اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ)

معناسی: ای الله! محمد علیه السلامگه وآنك قومینه رحمت قیلغل، نیته‌ك ابراهیم علیه السلام‌گه وآنك قومینه رحمت قیلمش ایدك. تحقیق سین مافتاولی هم اولوغسك. ای الله! محمد علیه السلامگه وآنك قومینه مبارك لك ویرگل، نیته‌ك ابراهیم علیه السلام‌گه وآنك قومینه بیرمش ایدك. تحقیق سین مافتاولی هم اولوغسك.

نمازنك اختلافلی فرضلری

س ـ نمازنك اچنده اختلافلی فرضلری نیچه‌در؟

ج ـ نمازنك اختلافلی فرضلری ایکیدر: بری، کشی نمازدن اوزینك اختیاری ایله چقمقدر. بو، امام اعظم فاشنده فرض، امام محمد ایله امام ابو یوسف فاشنده فرض توگلدر.

س ـ نمازدن اوزینك اختیاری ایله چقمق نیچوك بولور؟

ج ـ نماز اوقفان کشی صوکغی اوطورشده التحیاتنی وصلواتنی اوقفاچ اوزینك قصدی ایله سلام ویروب نمازدن چقمق‌در. مثلا، بر کمسه صوکغی اوطورشده التحیاتنی اوقفاچ سلام ویرمینچه اوزینك قصدی ایله آشاسه واچسه یا دنیا سوزی سویله‌سه یاخود قبل‌دن دونسه اتفاق ایله نمازی تمام بولور. لکن سلام ویرمك واجب بولوب آنی قویدیغیچون کراهت تحریمیه ایله مکروهدر.

س ـ بر کشی صوکغی اوطرشده سلام ویرورگه یتکاچ طهارتی بوزلسه بو کشی‌نك نمازی نیچوك بولور؟

ج ـ بو کشی صوکغی اوطرشده التحیاتنی اوقفاچ سلام ویرورگه طورغانده طهارتی بوزلسه امام محمد ایله امام ابو یوسف فاشنده نمازی تمام، امام اعظم فاشنده نمازی بوزیلور. امام اعظم فاشنده اول کشی‌گه طهارت آلوب التحیاتقه اوطروب سلام ویروب اوزینك قصدی ایله نمازدن چقمق کیره‌کدر. طهارتی بوزولغاچ نمازنی بوزا طورغان اش اشله‌مینچه کیتوب طهارت آلور.

س ـ نمازنك اچنده اختلافلی فرضلردن ایکنچیسی قایسی؟

ج - نمازنڭ اچنده اختلافلی فرضلردن ایکنچیسی تعدیل ارکاند
بونڭ فرض بولوی امام ابو یوسف قاشنده‌در. امام اعظم ایله ا
محمد قاشنده تعدیل ارکان واجبدر.
س - تعدیل ارکان نی؟
ج - رکوعده هم سجده‌ده رکوعدن تورغاچ سجده‌گه بارغانچه‌وایک
سجده آراسنده هر اعضالری طوقتاب بوونلری قرارلانغانغه‌چه طور
تعدیل ارکاندر. بو طورمقنڭ ایڭ آزی بر (سبحان‌الله) دیر قد
س - بر کشی تعدیل ارکاننی قویسه آنڭ نمازی نیچك بولور
ج - بر کمسه نمازده تعدیل ارکان‌نی قویسه مثلا، رکوعدن آیا
طوغریلانوب بتمینچه سجده‌گه کیتسه، ایکی سجده آراسنده طوغریلانو
اوطورمقنی قویسه امام ابو یوسف قاشنده اول کشی‌نڭ نماز
فاسد بولور. امام اعظم ایله امام محمد قاشنده فاسد بولماس. لک
قصدی ایله قویسه واجبنی قویدیغی اوچون اشد کراهت ایله مکر
هم اول نمازنی یاڭادن اوقومق واجب بولور. اگر اونوتوب قوی
سجدهٔ سهو لازم بولور.
س - بر کشی اشد کراهت بله‌ن قیلنغان نمازنی یاڭادن اوقو
اول نمازلرنڭ قایسیسی فرضدن بولور؟
ج - بر کشی اشد کراهت ایله مکروه بولغان بر اشنی اشله
صوڭره اول نمازنی یاڭادن اوقسه اولگیسی فرضدن بولوب ایکنچیس
واجبنی قویوب نمازنی کیمچیلك ایله قیلدیغیچون شول کیمچیلکن
طولطرغان بولور.
س - تعدیل ارکانسز نماز اوقونڭ ضررلری قایسی‌لر؟
ج - تعدیل ارکانسز نماز اوقونڭ ضررلری کوبدر. دنیاده بولغا
ضرری: بو کشی فقیر ومحتاج بولور، ایکنچی کشیلر موندن کورو
تعدیل ارکانسز نماز قیلوب آنلرنڭ گناهلی بولمقلرینه سببچی بولور
تعدیل ارکاننی قویغان کشیگه الله تعالی آچولانور، الله صاقلاسو
ایمانسز کیتمکینه سبب بولور، الله‌تعالی نمازینی قبول ایتماس. آخر
کوننده: امیدسز وحسرتده بولور، باشقه عمللریده قبول بولماس
بو ضررلر پیغمبر علیه‌الصلوة والسلامنڭ حدیث شریفلری ایله‌ثابتدر

نمازنك واجبلری

س - نمازنك واجبلری نیچه؟

ج - بو کتابده نمازنك واجبلرندن اون آلتی‌سی سویله‌ندی.

س - برنچی واجب نی؟

ج - برنچی واجب، امام اعظم وامام محمد رحمة‌الله علیهما سوزینه کوره تعدیل ارکاندر.

س - ایکنچی واجب نی؟

ج - ایکنچی واجب، اوچ ودورت رکعتلی فرضلرنك اوّلـکی ایکی رکعتلرنده فاتحهٔ شریفنی اوقومقنی بیلـکوله‌مکدر، یعنی فرضلرنك اوّلـکی ایکی رکعتلرنده فاتحهٔ شریف اوقومقدر.

س - اوچنچی واجب نی؟

ج - اوچنچی واجب، فاتحهٔ شریفنی بر مرتبه اوقومقدر. اگر بر کمسنه فاتحهٔ شریفنی ایکی مرتبه قصدا اوقوسه مکروه، اونوتوب اوقوسه سجدهٔ سهو لازم بولور.

س - دورتنچی واجب نی؟

ج - دورتنچی واجب، فاتحهٔ شریفـکه بر سوره یا که اوچ قسقه آیت قوشمقدر.

س - بیشنچی واجب نی؟

ج - بیشنچی واجب، قوشدیغی سوره‌نی فاتحه‌دن صوڭ اوقومقدر.

س - آلتنچی واجب نی؟

ج - آلتنچی واجب، اوچ ودورت رکعتلی فرضلرده قوشدیغی سوره‌نی اوّلـکی ایکی رکعتلرنده اوقومق واجبدر. ایکی رکعتلی فرضلرده، وتر نمازنده، سنت ونافله نمازلرده هربر رکعتلرنده فاتحه‌دن صوکره سوره اوقومق واجبدر.

س - یدنچی واجب نی؟

ج - یدنچی واجب، امام بولغان کشی ایرته، آخشام، یسیـع، جمعه وعید نمازلرنده قرائتنی قچـقروب اوقومقدر. اما یالـکز اوقنان کشی بو ایرته، آخشام ویسیـع نمازلرن وقتلرنده اوقوغانده اختیار لی: تله‌سه قچقروب، تله‌سه یه‌شرن اوقور، قضالرنده اختلافلیدر.

س ــ سیگزنچی واجب نی؟

ج ــ سیگزنچی واجب، کیره‌ك امام بولسون، کیره‌ك یالغز اوقوغان بولسون اویله، ایکندی نمازلرنده قرائتنی یه‌شرین اوقمقدر. لکن اوزی ایشتور قدری طاوشنی چغاروب غه تیوشلی. اگر طاوشنی اوزی ایشتمه‌س ایسه قرآن اوقغان اولماس. قرآن اوقمق نمازده فرضدر.

س ــ طوغزنچی واجب نی؟

ج ــ طوغزنچی واجب وتر نمازنده اوچنچی رکعتده سوره فوشدقدن صوکره رکوعغه بارماسدن اوّل (الله اکبر) دیب قولاق قاغوب قنوت دعاسی اوقمقدر.

س ــ قنوت دعاسی قایسی؟

ج ــ قنوت دعاسی اوشبودر: (اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَنُثْنِي عَلَيْكَ الْخَيْرَ * نَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ * اَللّٰهُمَّ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ وَاِلَيْكَ نَسْعَى وَنَحْفِدُ نَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشَى عَذَابَكَ * اِنَّ عَذَابَكَ بِالْكُفَّارِ مُلْحِقٌ) معناسی ای الله! تحقیق بز سیندن یاردم، سیندن گناهلرمزنی یارلقامقلغکنی استیمز. دخی سیکا اینانامز وتوکل قیلوب هر براشلرمزنی سیکا طاپشرامز دخی سینی ماقتایمز، سیکا شکر قیلامز، کفرلك قیلمایمز، سیکا گناه قیلغان کشیلرنی طاشلایمز. ای الله! بز سیکا غنه عبادت قیلامز، سنك اوچون گنه نماز اوقیمز هم سجده قیلامز، عبادت قیلوب سیکا یاقن بولورغه آشوغامز، رحمتکنی امیدایته‌مز. عذابکدن قورقامز. تحقیق سینك عذابك ایمانسز کشیلرگه تیگوچیدر.

س ــ اوننچی واجب نی؟

ج ــ اوننچی واجب، اوّلگی اوطرش ایله صوکغی اوطرشده تشهد اوقومقدر، یعنی التحیاتنی (اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله) گه قدر اوقمق واجبدر.

س ــ اون برنچی واجب نی؟

ج ـ اون برنچی واجب، اوچ ودورت رکعتلی فرضلرده اویله‌نك وجمعه‌نك سنتلری کبی سنت‌مؤکده بولغان نمازلرده اوّلگی اوطرشقه اوطرودر.

س ـ سنت مستحبه ونافله نمازلرده اورطه اوطرمق نی؟

ج ـ سنت مستحبه بولغان نمازلرده مثلا، ایکندینك ویسیع‌نك اوّل سنتلری ونافله نمازلرنك هرایکی رکعتلری برنماز بولوب بونلرنك اوّلگی اوطرشی فرض بولوب التحیاتنی، صلوات ودعالرنی اوقوب اوچنچی رکعتکه طورغاچ سبحانك واعوذ، بسمله‌ایله باشلامق تیوشدر. اویله ویستونك صوکغی سنتلرینی دورت رکعت قیلسه بونلرنك اوّلگی ایکی رکعتلری سنت مؤکده وصوکغی ایکی رکعتلری سنت مستحبه‌در. بونلرنك دخی اوّلگی اوطرشی فرض بولوب التحیاتدن صوك صلوات ودعالرینی‌اوقوب آیاغه طورغاچ سبحانك واعوذ، بسمله ایله‌باشلار. بوسنت مستحبه‌نمازلرنی تله‌سه‌ایکیده برسلام‌ویروب‌اوقور.

س ـ اون ایکنچی واجب نی؟

ج ـ اون‌ایکنچی واجب، نمازلرده سجدهٔ سهو لازم‌بولسه سلامدن صوکره ایکی مرتبه سجده ایتمکدر.

س ـ اون اوچنچی واجب نی؟

ج ـ اون اوچنچی واجب، کیره‌ك امام، کیره‌ك یالغز قیلغان بولسون نمازده سجده آیتنی اوقور ایسه آنك سجده‌سنی ایتمکدر.

س ـ نمازده سجده آیتنی اوقوغان کشی نیچوك سجده قیلور؟

ج ـ نمازده سجده آیتنی اوقوغاچده یاکه سجده‌آیتندن صوکره بر یا ایکی آیت اوقوغاچده رکوعگه کیتسه سجدهٔ تلاوت اوچون اوز آلدینه سجده نیوش بولماس. شول رکعتنك سجده‌سی‌ایله سجدهٔ تلاوة اوته‌لمش بولور.

س ـ اگر سجده آیتندن صوك اوچ آیت اوقوسه نیچوك تیوش؟

ج ـ اگر سجده آیتندن صوك اوچ آیت اوقوسه بونده اختلاف بار: تله‌سه سجدهٔ تلاوت اوچون اوز آلدینه سجده قیلور، تله‌سه اول رکعتنك رکوعنده یا سجده‌سنده سجدهٔ تلاوتکه نیت ایتوب اول رکعتنك سجده‌سی ایله ادا ایته‌ر.

س ـ اگر سجده آیتندن صوکره دورت آیت یا آرتق اوقوسه اول ونت نیچوك سجده قیلورغه تیوشلی؟

ج ـ اگر سجده آیتندن صوکره دورت یاآرتق آیت اوقوسه سجده آیتی اوچون اوز آلدینه سجده واجب بولور.

س ـ نیچوك سجده قیلور؟

ج ـ (الله اکبر) دیوب سجده‌گه بارورده سجده‌ده اوچ مرتبه (سبحان ربی الاعلی) دیر. صوکره طورور، طورغاچ اوچ آیت یا آرتق اوقورده رکوعگه کیته‌ر. سجده‌سندن طورغاچ بر مقدار آیت اوقومینچه رکوع ایتسه مکروه‌در.

س ـ اون دورتنچی واجب نی؟

ج ـ اون دورتنچی واجب، بر فرضدن ایکنچی فرضغه اوچ تسبیح قدری طورمای کیتمکدر. مثلا، رکوعدن صوکره سجده‌گه بارمینچه اوچ تسبیح مقداری یا آرتق کیچکسه یا ایکی رکوع ایتوب فرض بولغان سجده‌نی کیچکترسه یاکه اوچ سجده قیلوب قیامنی یا صوکغی اوطرشنی کیچکترسه یاکه اوچونچی رکعتنك باشنده بر مقدار اوطروب دورتنچی رکعتنك قیامنی کیچکترسه، اونوتوب بولسه سجدهٔ سهو لازم بولور، قصدا بولسه اشد کراهت ایله مکروه اولور.

س ـ اون بیشنچی واجب نی؟

ج ـ اون بیشنچی واجب، بتون نماز اچنده یاکه هر رکعتده تکرار قیلونه تورغان اشلرنی، فرضلرنی ترتیبینچه قیلمقدر.

س ـ بتون نماز اچنده تکرار بولغان نی؟

ج ـ بتون نماز اچنده تکرار بولغان رکعتدر. مثلا، نماز اوقی طورغان کشی سلامدن اوّل یاسلامنك صوکنده دنیاسوزی سویلمك یا کوکره‌گی ایله قبله‌دن ایله‌نمك کبی نمازنی بوزماسدن اوّل بر رکعت یاایکی رکعت نمازی قالدیغنی بلسه حاضر طوروب اول قالغان رکعتنی نیچه رکعت ایسه‌ده قیلوب التحیاتکه اوطروب سلام ویروب تمام ایته‌ر، آنلرنی اورنندن کچکتردیکی اوچون سجدهٔ سهو قیلور.

س ـ هر رکعتده تکرار بولغان نی؟

ج ـ هر رکعتده تکرار بولغان سجده‌در. اگر برکشی برنچی رکعتنك برسجده‌سنی قویسه ایکنچی رکعتنه آنی قضا ایته‌ر، هم ترتیبنی رعایه قیلمادیغی اوچون سجدهٔ سهو ایته‌ر.

س ـ برکشی بتون نماز اچنده یاکه هر رکعتده تکرار بولماغان اشنی، فرضنی قویسه سلام ویرروقتده یاسلام ویرگاچ ایسنه توشسه شول وقتنه قیلسه درست بولورمی؟

ج ـ درست بولماس، بو صورتلرده ترتیب فرضدر.

س ـ هر رکعتده تکرار بولماغان نی؟

ج ـ هر رکعتده تکرار بولماغان قیام ورکوعدر. مثلا، برکشی قیامدن اوّل رکوع قیلسه یاکه رکوعدن اوّل سجده قیلسه مونك صوڭنده خاطرینه توشسه قیام قالغانلغی یاکه رکوع قالغانلغی، شول وقت قضا قیلسه درست بولماس، قیامدن اوّل قیلغان رکوعسی، رکوعدن اوّل قیلغان سجده‌سی باطل بولور. اول رکعتنی یاڭادن قیلو تیوش بولور. چونکه بو صورتلرده ترتیب فرض.

س ـ بتون نمازده تکرار بولماغان نی؟

ج ـ بتون نمازده تکرار بولماغان قعدهٔ اخیره، یعنی صوڭغی اوطرش. مثلا، برکشی صوڭغی اوطرشده تشهد قدری اوطرغاچ برسجده‌سی قالغانی خاطرینه توشسه، بو کشینك قعده‌سی باطل بولور. سجده قیلغاچ قعدهٔ اخیره‌گه یاڭادن اوطروتیوش بولور، چونکه مونه ترتیب فرضدر.

س ـ اون آلتنچی واجب نی؟

ج ـ اون آلتنچی واجب، نمازدن چقغانده اوّلا اوڭ یاغنه، صوڭره صول یاغنه قاراب (اَلسَّلٰامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ) دیب ایتمکدر. معناسی: سزگه الله تعالی‌نك سلامی ورحمتی بولسون.

س ـ نماز قیلغان کشی بو واجبلردن برینی یا کوبیسنی قویسه نیشله‌رگه تیوشلی؟

ج ـ نمازده بوواجبلردن برینی برکشی قصدا قویسه کراهت تحریمیه ایله مکروه وگناهلی بولور، نمازی کیمچیلك اوزره بولوب اول نمازنی یاڭادن قیلمق واجب بولور. اگر اونتوب قویسه سجدهٔ سهو تیوشلی بولور. شولایوق بوواجبلرنی کیچکترسه‌ده سجدهٔ سهو تیوش بولور.

نمازنك سنتلری

س ـ نمازنك سنتلری نیچه؟
ج ـ نمازنك سنتلری کوبدر، بو کتابده برمقداری بیان اولنور.
س ـ نمازنك اوّلکی سنتی نی؟
ج ـ فرض نمازلرده اذان شریف ایتمك، امّاواجب وسنت نمازلرده سنت توگلدر. دخی هرفرض وقضا نمازلرنك باشنده ایرلرگه اقامت (قامت اوقمق) سنتدر. خاتونلرغه اذان واقامت سنت توگلدر. ایرته اذانندن باشقه وقتلرده وقت کرمه‌سدن اوّل ایتلگان اذان قایتارلور، ایرته اذاننده‌ده وقتندن اوّل ایتولسه امام اعظم ایله امام محمد فاشنده قایتارلور. ایسرك، دیوانه وحرفلرنی درست ایته آلماغان صبینك، جنبنك اذانی قایتارمق لازمدر، اما صبی حرفلرنی درست ایتسه آنك اذانی قایتارلماس.
س ـ مؤذن نیندی کشی بولورغه تیوشلی؟
ج ـ مؤذن ایر، عقللی، ایشکو، گناهدن صاقلانا طورغان کشی، نماز وقتلرن بله طورغان کشی، هم سنتنی بلگوچی مهابت ایه‌سی، آدملرنك نمازغه کیلماولرن تیکشره طورغان کشی، نمازدن قالماگزدیب آدملرنی اوگونله‌ب طورغوچی، وهم اوزی جماعتکه دایمچیلق قیلا طورغان کشی بولورغه تیوشلیدر.
س ـ اذان شریف نیچوك اوقولور (ایتلور)؟
ج ـ (الله اکبر) دورت مرتبه، (اشهد ان لا اله الا الله) ایکی مرتبه، (اشهد ان محمدا رسول الله) ایکی مرتبه، (حی علی الصلوة) ایکی مرتبه، (حی علی الفلاح) ایکی مرتبه، (الله اکبر) ایکی مرتبه، (لا اله الا الله) بر مرتبه. اگر ایرته اذانی بولسه (حی علی الفلاح) دیدکدن صوکره (الصلوة خیر من النوم) ایکی مرتبه ایتمك لازمدر.
س ـ یورطنده یالغز اوقوغان کشی گه اذان واقامت ایتمك تیوشلیمی؟
ج ـ شهرده یاکه مسجد بار آولده یالغز نماز اوقوغان کشی گه اذان واقامت مستحبدر. مسجدده ایتولگان اذان یتکان اوچون آنلرنی قویمقلق دخی کراهت یوقدر.

س ـ مسافر گه اذان واقامت ایتو کیره کمی؟
ج ـ مسافر گه دخی اذان واقامت مستحبدر. یالغز اقامت ایتوب اذان اینمه‌سه‌ده کراهت یوق، لکن ایکسنیده قویمق مکروه‌در.
س ـ اذاننك مستحبلری نی؟
ج ـ مؤذن، یعنی اذان ایتوچی کشی طهارتلی بولمق، قبله‌غه قارشی آیاق اوستی طورمق، اذان ایتکان وقتده ایمه‌ن (اشارت) بارمافلرینی قولاق اچلرینه قویمق، اذاننك سوزلرینی آچق ایتوب صوزوب ایتمك، ایکی سوزنی برگه قوشماینچه هر سوزنی آیروب ایتمك و(حی علی الصلواة) نی ایتکان وقتده اوك یافغه قاراب و(حی علی الفلاحنی) صول یافغه قاراب ایتمك مستحبدر.
س ـ اذان واقامت اینکان وقتده سوز سویله‌شمك نیچوك بولور؟
ج ـ اذان واقامت ایتکانده سوز سویله‌شمك مکروهدر. دخی آخشام نمازندن باشقه وقتلرده اذان ایله اقامت آراسینی دورت رکعت نماز قیلوب هر رکعتده اون ایکی آیت اوقمق قدر وقت آیرمق لازمدر. اگر آذان صوکنده‌اوق اقامت ایله‌سه مکروهدر. اما آخشام نمازنده اذان ایله اقامت آراسنی اوچ قصقه آیت اوقور قدری آیرمق تیوشلیدر.
س ـ اذان شریفنی ایشتکان کشی گه نی تیوشلی؟
ج ـ اذان ایشتکان کشی گه مؤذن اینکان شیکللی ایتور گه کیره‌ك، لکن (حی علی الصلواة، حی علی الفلاح) دیگان وقتده (لاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم) دیر. ایرته اذاننده (الصلوة خیر من النوم) دیگانده (صدقت وبالحق نطقت) دیمك کیره‌کدر. بو ره‌وشچه جواب ویرمك اذان واقامتده مستحبدر. اذان شریفنی ایشتکان کشی هر اشنی قویوب مسجدکه بارمق واجبدر.
س ـ بر شهرده یاکه آولده ایکی اوچ مسجد بولوب هربرسینك اذاننی ایشتسه هر برسینه اجابت تیوشلیمی؟
ج ـ اذان ایشتکان کشی اوّلکی ایشتکان اذاننه اجابت ایته‌ر. کیره‌ك اوزینك مسجدینك اذانی بولسون، کیره‌ك باشقه مسجدنك اذانی بولسون.
س ـ بر کشی قرآن اوقغانده اذان ایشتسه نیشلر؟

ج ـ اذان ایشتکان کشی گه نیك طوروب اذاننی طـٹلاب مؤذن ایتکان شیکللی ایتورگه کیره‌ك. اگر اول کشی قرآننی مسجده اوقوسه اوقوونلن طوقتاماس. اگر قرآننی یورطده اوقوسه اذان آنك مسجدینك اذانی بولماسه ینه طوقتاماس.

س ـ اذاندن صوك نینداى دعا اوقومق تیوشلی؟

ج ـ اذان ایتوب بترگاچ اوشبو دعانی اوقورغه کیره‌ك: (اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ * آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَالدَّرَجَةَ الْعَالِيَةَ الرَّفِيعَةَ * وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِى وَعَدْتَهُ * وَارْزُقْنَا شَفَاعَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ * اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ *) رسول اکرم: «هرکم اذان شریفنی طـٹلاب مؤذن ایتکان کبی ایتوب مونك صوکنده بو دعانی اوقوسه مینم شفاعتم اول کشی گه تیوشلی وواجب بولور» دیمشدر. دعانك معناسی: ای اوشبو کامل اذاننك ووقتی کرگان نمازنك خوجه‌سی بولغوچی الله، محمد علیه السلامگه یاردمچیلکنی وآرتقلقنی ویوغاری هم اوستون بولغان درجه‌نی ویرگل، دخی آنی اوزك وعده قیلغان مافتاولی اورنغه یبه‌رگل، دخی قیامت کونده بزگه آنك شفاعتنی نصیب ایتکل! تحقیق سین وعده گه هیچ خلافلق قیلمیسك.

س ـ ایکنچی سنت نی؟

ج ـ نمازغه کرشکانده الله اکبر دیگان وقتده ایرلر قولاقلری طوغریسنه قدر، خاتونلر ایك باشلری طوغریسنه قدر قوللرینی کوتەرمك.

س ـ اوچنچی سنت نی؟

ج ـ اوچنچی سنت، ایرلر نمازده اوك قولینی صول قولی اوستینه قویوب باش بارماغی ایل کچکنه بارماغنی حلقه صورتنده (بوجره) ایتوب کندگی آستینه وخاتونلر کوکره‌گی اوستینه قویمقدر.

س ـ دورتنچی سنت نی؟

ج ـ دورتنچی سنت، فرض وسنت نمازلرده قـولاق قـاغوب قول باغلادقدن صوکره کیره‌ك یالغز قیلوچی، کیره‌ك امامغه اویوغان، کیره‌ك

ایر، کیره‌ك خاتون یه‌شرنلك ایله (سُبحانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبارَكَ اسْمُكَ وَتَعالَى جَدُّكَ وَلا اِلٰهَ غَيْرُكَ) نی اوقومقدر. معناسی: ای الله! سینی پاکلیمن دخی سیکا حمد ایته‌من، سینك اسمك مبارك بولدی، سینك اولوغلقك بلند بولدی. سیندن باشقه اله یوقدر.

س - بیشنچی سنت نی؟

ج - بیشنچی سنت، کیره‌ك امام، کیره‌ك یالغز قیلوچی ایر وخاتون هر نمازلرده (سبحانك) اوقودقدن صوکره یه‌شرنلك ایله (اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطانِ الرَّجيمِ) دیورلر. معناسی: رحمتدن سورلمش شیطانندك یاوزلغندن الله تعالی گه صغنامن دخی (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحيمِ) دیورلر. معناسی: دنیاده‌ده آخرتده‌ده رحمت قیلغوچی الله تعالی‌نك اسمی ایله‌ن باشلایمن مین بو اشنی. بسمله‌نی امامغه اویوغانلر اوقوماسلر. آنلر یالغز سبحانك اوقوب تیك طورورلر. امامغه برنیچه رکعتکه یتشمه‌گان کشی امامنك سلامندن صوکره آیاقغه قالقوب قالغان رکعتلرنی قیلغاچ هر رکعتنك باشنده بسمله وفاتحه اوقور. اگر سوره قوشولاچق رکعتلر بولسه قوشار، یالغز الحمد اوقولاچق رکعتلرده ایسه یالغز الحمد اوقور.

س - آلتنچی سنت نی؟

ج - آلتنچی سنت، امام، جماعت ویالغز قیلغان کشی ایر وخاتون هر نمازلرده فاتحه‌ده (وَلَا الضّالّينَ) دیدکدن صوکره یه‌شرنلك ایله (آمین) دیمك سنتدر. معناسی: قبول قیل.

س - یدنچی سنت نی؟

ج - یدنچی سنت، امام وجماعت ویالغز قیلغان ایر وخاتون هر نمازده رکوعگه وسجده‌گه کیتدکده (الله اکبر) دیمك سنتدر.

س - سیگزنچی سنت نی؟

ج - سیگزنچی سنت امام رکوعدن آیاقغه طورغاچ (سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَه) دیمك. معناسی: الله‌تعالی اوزینی ماقتاغان کشینك ماقتاوینی ایشتوب

قبول ایته‌در. جماعت (رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ) دیمك. معناسی: ای ربمز هربر مافتاولق سیڭاغنه خاصدر. یالغز قیلغان کشی ایکیسنی‌ده ایتمك سنتدر.

س ـ طوغزنچی سنت نی؟

ج ـ طوغزنچی سنت، امام رکوع وسجود تکبیرلرینی و(سمع الله لمن حمده)نی قچقروب ایتمك، جماعت ویالغز قیلغان کشیلر یه‌شرن ایتمك سنتدر.

س ـ اوننچی سنت نی؟

ج ـ اوننچی سنت، امام، جماعت ویالغز قیلغوچی ایر وخاتون هر نمازده رکوعده اولدقده او چ مرتبه (سبحان ربی العظیم) دیمك سنتدر. بیش یا یدی طابقر ایتمك بیگره‌ك ثوابلی.

س ـ اون‌برنچی سنت نی؟

ج ـ اون‌برنچی سنت، امام بولسون، جماعت بولسون، یالغز قیلغان بولسون ایر وخاتون سجده‌ده اولدقده او چ مرتبه (سبحان ربی الاعلی) دیمك سنتدر. بیش، یا یدی مرتبه ایتمك بیگره‌ك ثوابلیدر.

س ـ اون ایکنچی سنت‌نی؟

ج ـ اون‌ایکنچی‌سنت، نمازلرده التحیاتقه اوطورغانده‌ایرلر اوڭ آیاغینڭ بارمافلرینی قبله‌غه قارشو قاراب‌صول آیاغی اوستینه اوطورمق، خاتونلر آیافلرینی اوڭ یاغینه چغارب صول بوطی اوستینه اوطورمق سنتدر.

س ـ اون اوچنچی سنت‌نی؟

ج ـ اون‌اوچنچی سنت، هر نمازلرنڭ صوڭغی‌اوطرشنده التحیاتدن‌صوڭره صلوات ودعالرینی اوقمق سنتدر. نافله نمازلرده مثلا ایکندینڭ‌ویسیع‌نڭ اوّلگی سنتلری کبی دورت رکعتنی برسلام ایله قیلور ایسه‌بونلرنڭ هر ایکی رکعتی برنماز کبی بولغانلقدن اوّلگی التحیاتقه اوطورمقی فرض بولوب التحیاتدن صوڭره صلوات ودعالرینی اوقوب آیاقفه قالقدقده سبحانك واعوذ، بسمله اوقور. اویله‌نڭ اوّل سنتی وجمعه‌نڭ اوّلگی وصوڭغی سنتلری‌بونلرنڭ هر دورت رکعتلری‌بر نماز اولدیغندن‌اوّلگی اوطوروشقه اوطورمغی واجب بولوب التحیاتدن‌صوڭ صلوات‌اوقولماس.

س ـ نمازلرنڭ آخرنده اوقولا تورغان صلوات قایسی صلواندر؟

ج - نمازلرنك آخرنده اوقولا تورغان صلوات قعدهٔ اخیره‌نی سویله‌گان صلده بیان ایتلدی: (اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد کماصلیت علی براهیم) دیب باشلاغان صلواتدر. صلواتدن صوك بودعالرنی اوقمق سنتدر: ربّنا اٰتنا فی الدّنیا حسنة وفی الاٰخرة حسنة وقنا عذاب النّار) معناسی: ای ربمز، بزگه دنیاده‌ده آخرتده‌ده ایزگو نعمتلر ویرگل، بزنی جهنم عذابندن صاقلاغل. یاکه بودعانی اوقور: (ربّنا اغفرلی ولوالدیّ وللمؤمنین یوم یقوم الحساب) معناسی: ای ربمز، مینم گناهلرمنی، آتا وآنامنی همه مؤمنلرنی حساب بولغان کونده یارلقا.

س - برکشی شول سویلنگان سنتلردن برینی یاکوبنی نمازده قویسه نی تیوشلی بولور؟

ج - برکشی شول سویلنگان سنتلردن برینی یاکوبنی نمازده اونوتوب قویسه برنرسه‌ده تیوشلی بولماس، نمازی تمامدر، قصدا قویسه‌ده نمازی تمام، لکن قصدا قویه‌ق مکروه بولوب شفاعتدن محروم قالماغه ونمازی قبول بولماوینه سببدر.

نمازنك ادبلری

س - نمازنك ادبلری نیچه؟

ج - بوکتابده صاناالغانلری بونلردر.

س - نمازنك ادبلرندن برنچی‌نی؟

ج - نمازنك ادبلرندن برنچی، قیامده وقتده سجده اورنینه قارامقدر.

س - ایکنچی ادب؟

ج - ایکنچی ادب، رکوعده آیاقلری اوستینه قارامقدر.

س - اوچنچی ادب؟

ج - اوچنچی ادب، سجده‌ده بورنینه قارامقدر.

س - دورتنچی ادب؟

ج - دورتنچی ادب، رکوع وسجود تسبیحلرینی اوچدن آرتق بیش یا یدی مرتبه ایتمکدر.

س - بیشنچی ادب؟

ج - بیشنچی ادب، نمازده سلام ویرگانده امام صاغچی فرشته‌لر ایله جماعتنی نیت ایتمك، جماعت دخی امامنی ویاننده‌غی آدملرنی وصاغچی فرشته‌لرنی نیت ایتمك ویالغز قیلغان کشی صاغچی فرشته‌لرینی نیت ایتمکدر، یعنی بونلارغه سلام ویرم دیب ایسابله‌مکدر.

س - آلتنچی ادب؟

ج - آلتنچی ادب، التحیاتکه اوطورغاچ آلدینه قارامقدر.

س - یدنچی ادب؟

ج - یدنچی ادب، سلام ویردکده ایکی ایلك باشینه قاراب سلامدن صوکره (اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلٰامُ وَمِنْكَ السَّلٰامُ تَبٰارَكْتَ يٰا ذَا الْجَلٰالِ وَالْاِكْرٰامِ) دیمکدر. معناسی: ای الله! سین هر بلالردن صاقلاغوچی‌سك، هر بر سلامتلك سیندن گنه‌در، مبارك بولغوچی‌سك، ای الوغلق وحرمت ایه‌سی بولغوچی الله!

س - سیگزنچی ادب؟

ج - سیگزنچی ادب، فرض ایله سنت آراسنده ضرورتسز دنیاسوزی سویله‌شمکدر.

س - طوغزنچی ادب؟

ج - طوغزنچی ادب، استه‌دیکی وقتده ممکن‌قدر آغزینی آچماسلق ممکن بولماسه قولی ایله آغزینی یابمقدر.

س - اوننچی ادب؟

ج - اوننچی ادب، نمازده کوچی یتکان‌قدری یوتکرونی طوقتاتمق، یعنی یوتکرمه‌سکه طریشو. اگر قصدی ایله یوتکروب حرف حاصل بولسه نمازی بوزیلور.

س - اون برنچی ادب؟

ج - اون برنچی ادب، نمازباشلاو تکبیرنده ایرلر قوللرینی بیکلرینه چغارمق، اما خاتونلرنك قوللری بیکلری اچنده بولمق مستحبدر.

س ـ اون ایکنچی ادب؟

ج ـ اون ایکنچی ادب، نمازی بتکاچ آیة‌الکرسی اوقوب اوتوز اوچ مرتبه (سبحان‌الله)، اوتوز اوچ مرتبه (الحمدلله)، اوتوز اوچ مرتبه (الله اکبر)، صوکره بر مرتبه (لا اله الا الله وحده لاشریك له له الملك وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر) دیوب قوللرینی کوته‌روب دعا فیلمقدر.

سجدهٔ سهو

س ـ سجدهٔ سهو نیچه نرسه ایله‌تیوشلی؟

ج ـ سجدهٔ سهو نمازلرده اوچ نرسه ایله واجب بولور: بری نمازنك اچنده فرضلردن برسینی‌اورنده اشله‌مه‌ینچه کیچکترمك ایله، ایکنچی‌سی نمازنك واجبلرندن برسنی اونوتوب قویمق ایله، اوچنچیسی ینه واجبلردن برسنی اورنندن کیچکترمك ایله‌کیره‌ك ایر وکیره‌ك خاتون نماز اچنده بونلردن برینی اشله‌سه سجدهٔ‌سهو واجب بولور.

س ـ سجدهٔ سهونی نیچوك قیلورغه کیره‌ك؟

ج ـ سجدهٔ سهو، نمازنك آخرنده التحیاتنی اوقدقدن صوکره امام‌بولسه بر یاغینه، یالغز اوقوغان کشی بولسه ایکی یاغینه سلام بیروب نماز سجده‌سی کبی‌ایکی سجده ایته‌ر، ینه التحیات، صلوات ودعالرینی‌اوقوب سلام بیرروده نمازدن چغار.

س ـ فرض وواجبلردن برینی نی‌مقدار کیچکترمك ایله سجدهٔ سهو واجب بولور؟

ج ـ بر کشی فرضلر یا واجبلرنی اورونلرندن اوچ تسبیح مقداری، یعنی اوچ مرتبه سبحان‌الله دیر مقداری، اونوتمق ایله بولسون وکیره‌ك نمازده لازم بولغان بر شینی ایسه‌بله‌مك ایله بولسون، کیچکترسه اول وقت سجدهٔ سهو واجب بولور. بونلرنی قصدا اشله‌نسه اشد کراهت‌ایله مکروه بولوب نمازنی یا کادن اوقمق واجب بولور.

س ـ بر کشی نمازده سجدهٔ سهو لازم بولغان اشنی بر نیچه مرتبه اشله‌سه نیچه سجده قیلورغه کیره‌ك؟

ج - آنلرنك بارسی اوچون بر مرتبه سجدهٔسهو یتهر.
س - بر کشی نمازده بر فرضنی اونوتوب قویسه سجدهٔ سهو ایله توزالورمی؟
ج - بر کشی نمازده بر فرضنی اونوتوب قویسه ده، قویغانلغی نماز اچنده خاطرینه کیلسه شول وقت فضافیلورغه تیوش. اگر فضافیلماسه نمازی بوزلوب یاکادن قیلمق فرضدر، سجدهٔ سهو ایله تمام اولماس. چونکه سجدهٔ سهو فرضنی کیچکترمك ایله بولور، قویمق ایله بولماس. اگر نماز اچنده خاطرینه کیلمای نماز بتکاچ توشسه اول نمازنی یاکادن قیلمق فرض بولور.
س - امامغه اویوغان کشی، سجدهٔ سهو واجب ایته طورغان براشنی اشلهسه، آکا سجدهٔ سهو واجب اولورمی؟
ج - امامغه اویوغان کشی سجدهٔ سهو لازم بولغان بر اشنی اشلهسه آکا سجدهٔ سهولازم اولماس، اگر اول امامغه بر نیچه رکعتینه یتشمه گان کشی بولوب امامنك سلامندن صوکره قالدیغی رکعتنی قیلدقده اشلهسه آکا سجدهٔ سهو ایتمك لازمدر.
س - سجدهٔ سهو تیوشلی بولغان کشی سجدهٔ سهونی اونوتسه نیشلهر؟
ج - بر کشی سجدهٔ سهو تیوشلی بولغان اشنی اشلهب اونوتوب سلام بیروب اللهم انت السلامنی اوقوغاچ خاطرینه توشسه، قبلهدن دهدونمه گان بولسه، نماز بوزا طورغان اش اشلهمهسه سجدهٔسهو ایتهر. اگر قبلهدن دونسه یاکه نماز بوزا طورغان بر اش اشلهسه نمازی تمام بولوب بر شی لازم بولماس.
س - امام بولغان کشی اونوتوب، قچقروب اوقولاطورغان نمازده یهشرن یاکه یهشرن اوقولا طورغان نمازده قچقروب اوقوسه نیچوك ایتهر؟
ج - امام بولغان کشی اویله، ایکندی نمازلرنك اونوتوب قچقروب اوقسه یاخود ایرته، آخشام ویسیع نمازلرنك برسنده یهشرن اوقسه واجبنی قویدیغی اوچون سجدهٔ سهو ایتهر.
س - قچقروب اوقولاطورغان نمازلرده یهشرن ویهشرن اوقولاطورغان نمازلرده قچقروب نیقدر اوقمق ایله سجدهٔ سهو واجب بولور؟
ج - امام بولغان کشی قچقروب اوقولا طورغان نمازده یهشرن ویهشرن

اوقولا طورغان نمازده قچقروب، نماز درست بولور مقداری اوقوسه، آکا سجدهٔ سهو لازم بولور. بو مقدار اولماسه قول اصح اوزره سجدهٔ سهو لازم بولماس.

س ـ یالغز اوقی طورغان کشی قچقروب اوقولاطورغان نمازده یه‌شرن ویه‌شرن اوقولاطورغان نمازده قچقروب اوقسه سجدهٔ سهو واجب بولورمی؟

ج ـ یالغز اوقی طورغان کشی قچقروب اوقولا طورغان نمازلرده یه‌شرن، یه‌شرن اوقولا طورغان نمازلرده اونوتوب قچقروب اوقسه سجدهٔ سهو واجب اولماس. بعضلر یه‌شرن اوقولا طورغان نمازده اونوتوب قچقروب اوقسه سجدهٔ سهو واجب بولور، دیگانلر. ابن همامنك سوزیده شولدر. چونکه یه‌شرن اوقولا طورغان نمازلرده یالغز اوقوغان کشی گه یه‌شرن اوقو واجب ایدی، اول واجبنی قویغان بولا. بعضلر یالغز اوقوغان کشی یه‌شرن اوقولاطورغان نمازده، امام اوقوغان کبی قچقروب اوقوسه، سجدهٔ سهو واجب بولور، آندن کیم بولسه واجب اولماس دیگانلر.

س ـ بر کشی نمازنك آخرنده سلامدن اوّل یاسلام صوکنده بر ایکی رکعت نمازی قالدیغنی بلسه نیشلهر؟

ج ـ برکشی نمازنك آخرنده، سلام بیرورکه یتکاچ یاکه سلام بیردکدن صوکره نمازنی کیم قیلدیغنی بلسه، کوکره‌گنی قبل‌دن ایله‌ندرمه‌گان بولسه یاکه نماز بوزا طورغان باشقه اش قیلغان بولماسه، آیاقغه قالقوب قالغان رکعت نیچه بولسه آنی قیلوب، التحیاتقه اوطروب سلام بیرورده سجدهٔ سهو ایته‌ر.

س ـ برکشی نمازنك سجده‌سندن برینی اونوتوب قویسه نیچوك ایته‌ر؟

ج ـ بر کشی نمازنك بر رکعتنده سجده‌نك برینی اونوتوب قویسه، صوکنده‌غی رکعتنك قیام، رکوع، سجودندن هر قایسی‌سنده خاطرینه کیلسه نوبدغی سجده‌نی قضا ایته‌رده، نمازی قایسی اورندن قالسه شوندن بابشوب اوقور. رکنلرنی فایتارمق لازم توگل. فرضنی کیچکتردیگی اوچون سلامدن صوکره سجدهٔ سهو ایته‌ر. مثلا برکشینك برسجده‌سی قالوبده ایکنچی رکعتنك قیامنده خاطرینه کیلسه، اول سجده قیلوب یاکادن نیامغه طوروب رکوع وسجود قیلوب نمازن ترتیبی ایله قیلور. اگر

رکوعده خاطرینه کیلسه، شول رکوعدن طورماینچه سجده گه واروب سجده قیلوب رکوعسی تمام بولغان بولسه کیری رکوعگه قایتور، سجده اوك خاطرینه کیلسه سجده سی، شول رکعتنك اوز سجده سی بولور.

س - اگر سجده نك برینی قویدیغنی سلام بیرور آلدندن یاکه سلام بیردکدن صوکره بلسه نیچوك ایته‌ر؟

ج - اگر سجده نك برینی قویدیغنی سلامدن اوّل یا سلامدن صوکره کوکره‌گی قبل‌دن بورولماس بورون هم نمازنی بوزا طورغان اش اشلمزدن بورون خاطرینه کیلسه، سجده‌نی قضاایتوب آخرغی اولطرشقه اولطروب سلامدن صوکره سجدهٔ سهو ایته‌ر. اگر آخرغی اولطرشنی قیلماسه، یعنی سجده‌سنی قضاقیلغاچه نمازدن چقسه نمازی درست بولماس.

س - برکشی تکرار بولماغان قیام، رکوع لرنی قویسه نیچوك ایته‌ر؟

ج - برکشی نمازده تکرار بولماغان شیدن برینی اونوتوب قویسه، مثلا: قرآن اوقوماسدن اوّل رکوعگه کیتسه یاکه رکوع ایتمه‌سدن اول سجده‌گه کیتسه اول رکعت رکعتدن صانالمی، خاطرینه کیلدیکی ایله آیاقغه طوروب فاتحه وسوره اوقوب، رکوع وسجود ایتوب تمام رکعت قیلور، صوکره سجدهٔ سهو ایته‌ر.

س - برکشی التحیاتقه اوطورلمای طورغان رکعتلرده التحیاتقه اوطورسه نیچوك بولور؟

ج - برکشی اوّلگی رکعتده اونوتوب التحیاتقه اوطورسه یاکه دورت رکعتلی نمازلرده اوچنچی رکعتده اوطورسه خاطرینه کیلدیکی ایله آیاقغه قالقورده نمازینی قیلور، لکن اوطوروب فرض اولغان قیامنی کیچکتردیکی اوچون سجدهٔ سهو ایته‌ر. اگر بو حالده سلام ویرسه، لکن نمازنی بوزاچق برشی اشلمه‌سه، کوکره‌کی قبل‌دن دونمه‌سه باری برطوروب نمازینی تمام ایتوب سجدهٔ سهو ایته‌ر.

س - یرکشی اونوتوب ایکی رکوع یاخوداوچ سجده ایتسه نیچوك اولور؟

ج - اول کشی ایکی رکوع ایتمك ایله فرض بولغان سجده‌نی اورنندن کیچکتردیکی اوچون هم اوچ سجده ایتمك ایله فرض بولغان قیامنی وب فرض بولغان صوکغی اولطرشنی کیچکتردیکندن سجدهٔ سهو واجب بولور

س - برکشی اوچ یا دورت رکعتلی نمازلرده اونوتوب اوّلگی التحیاتقه
طورونی قویسه نیچوك ایتەر؟
ج - برکشی اوّلگی اوطورشقه اوطورمینچه اونوتوب طورا باشلاسەده
خاطرینه کیلسه، اولطورورغه یاقن بولسه اولطوروب التحیاتنی اوقوب
سوکره طورور، اگر آیاق اوستی طورورغه یاقن بولسه قایتوب اوطرماس،
لکن قعدهٔ اولی واجب ایدی، آنی قویدیغی اوچون سجدهٔ سهو ایتەر.
س - اگر بو صورتده قایتوب اولطرسه نیچوك بولور؟
ج - اگر آیاق اوستی طورورغه یاقن بولوب یاتونلەی طوروب یتوب
قایتوب اوطورسه، فرض بولغان قیامدن واجبقه قایتدیغی اوچون نمازی
بوزیلور. (اوطورورغه یاقن بولو، توبەنگی یارطیسی، یعنی بیلندن
توبەن یاغی طوغریلانوب یتکان بولماس. اگر طوغریلانوب یتکان
بولسه اول وقت قیامغه یاقن بولور.)
س - برکشی نمازنك آخرنده اونوتوب، اوطورماینچه بیشنچی رکعتکه
طورسه نیشلەرگه کیرەك؟
ج - برکشی دورت رکعتلی نمازنك آخرنده اوطورونی اونوتوب بیشنچی
رکعتکه طورسەده آنك سجدەسنی ایتمەسدن اوّل خاطرینه کیلسه، قایتوب
اوطوروب التحیاتنی اوقوب سجدهٔ سهو ایتەر. چونکه نمازنك آخرنده اوطورمق
فرض ایدی. ایکی رکعتلی نمازلرده اوچنچی رکعتکه اوچ رکعتلی نمازلرده
دورتنچی رکعتکه طورسه آنداده سجدهٔ سهو ایتەر.
س - اگر صوکغی التحیاتقه قایتوب اولطورماینچه بیشنچی رکعتنك
سجدەسنی ایتسه نمازی نیچوك بولور؟
ج - بو حالده امام ابو یوسف ایله امام اعظم قاشنده بیشنچی رکعتنك سجدەسینه
باشنی قویدیغی ایله فرض باطل بولوب اول نماز نافله بولور. لکن
امام محمد قاشنده سجدەنك تمامی باشنی یبردن کوتەرمك ایله بولوب
بیشنچی رکعتنك سجدەسندن باشنی کوتەردکی ایله باطل بولور. مختار
بولغان سوزده شوشیدر.
س - بو اختلافنك فایدەسی نی؟
ج - بو اختلافنك فائدەسی شول صورتده ظاهر بولور، اگر برکشینك

طهارتی بو سجده‌ده بوزولسه امام اعظم ایله امام ابو یوسف قاشنده اول
نمازنی بر وجه ایله‌ده توزه‌تمك ممكن اولماس. یاڭادن باشلاب قیلمق
فرض بولور. امام محمد قاشنده توزه‌تمك ممكن بولور. بو كشی طوروب
كیته‌رده طهارت آلوب التحیاتقه اولطروب سلام بیروب سجدهٔ سهو قیلوب
نمازدن چغار. (بو، نمازده طهارتی بوزولغان وقتده یاڭادن باشلاب
اوقومینچه، شول طهارت بوزولغان ییردن اوقوب تمام ایتمك مسئله‌سی
كیله‌چكده اوز آلدینه بر فصلده بیان اولنور).

س - اگر نمازنڭ آخرنده اولطورمینچه بیشنچی ركعتكه طوروچی امام
بولسه جماعت نیشله‌رلر؟

ج - امام صوڭغی التحیاتقه اولطورمینچه اونوتوب بیشنچی ركعتكه طورسه
جماعتلر طورمزلر، اوطروب قالورلر. اگر امام بیشنچی ركعتنڭ سجده‌سنه
بارودن اوّل خاطرینه كیلوب قایتوب اولطورسه، التحیات اوقوب، سلام
بیروب، سجدهٔ سهو ایته‌رلر. اگر التحیاتقه اولطورمینچه بیشنچی ركعتنڭ
سجده‌سنه بارسه امام محمد سوزینه كوره باشنی سجده‌دن كوته‌ردیكی ایله
جمله‌سینڭ نمازی باطل بولوب یاڭادن باشلاب قیلمق كیره‌كدر. چونكه
آخرغی اولطرشقه اوطرمق فرض ایدی، بو كشی آنی قالدردی.

س - بر كشی نمازنڭ آخرنده اولطروب سلام ویرمه‌گه اونوتوب بیشنچی
ركعتكه طورسه نیچوك ایته‌ر؟

ج - بر كشی نمازنڭ آخرنده اولطوروب سلام ویرمه‌گه اونوتوب بیشنچی
ركعتكه طورسه، بیشنچی ركعتنڭ سجده‌سنه وارمازدن اوّل خاطرینه كیلسه
قایتوب اولطوروب سلام بیروب سجدهٔ سهو ایته‌ر. واجب اولغان سلامنی
كیچكتردیكی اوچون ایكی واوچ ركعتلی نمازلرده‌ده شولای ایته‌ر.

س - اگر بیشنچی ركعتنڭ سجده‌سنی ایتكان بولسه نیشله‌رگه كیره‌ك؟

ج - اگر بیشنچی ركعتكه طوروب بیشنچی ركعتنڭ سجده‌سنه بارغان
بولسه آیاقغه قالقوب، آڭا بر ركعت دخی قوشوب آلتی ركعت نماز
ایتوب، سلامدن صوڭره، سلامنی كیچكتردیگی، اوچون سجدهٔ سهو ایته‌ر.

س - اگر بر ركعت دخی قوشماینچه شول كوینچه اولطروب سلام
بیرسه نیچوك بولور؟

ج - اگر بر رکعت دخی فوشه‌اینچه بیشنچی رکعنده سلام بیرسه برشی لازم کیلمه‌س، نمازی تمامدر، لکن آلتی رکعت ایتمکی ایله ایکی رکعت نافله نماز قیلغان بولور. بو حال اویل‌نك یا یسبع‌نك فرضنده بولسه آرتق بولغان ایکی رکعتی نافله بولورلر، لکن اویله یا یسبع‌نك ایکی رکعت سنتی اورنینه طورماسلر. ایکی یا اوچ رکعتلی نمازلرده بولسه‌ده باری بر شول ره‌وشچه عمل ایته‌ر.

س - التحیاتکه اولطروب بیشنچی رکعتکه طورغوچی امام بولسه، جماعت نیشله‌رلر؟

ج - امام نمازنك آخرنده اولطروب التحیاتنی اوقوب بیشنچی رکعتکه طورب کیتسه، جماعت طورماینچه اولطروب قالورلر. اگر امام فایتوب اولطروب سلام ویرسه، امام ایله برگه سلام بیروب سجدهٔ سهو ایته‌رلر. اگر امام فایتوب اوطورماینچه بیشنچی رکعتنك سجده‌سینه بارسه جماعت یالغز باشلرینه سلام بیروب نمازدن چغارلر، نمازلری تمامدر. امام نمازنی آلتی رکعت ایته‌ر. آرتق ایکی رکعت نافله بولور. بوصورتده نماز تمام بولا. چونکه نمازنك آخرنده التحیاتکه اولطورمق فرض ایدی. التحیاتکه اولطروب طورغانلقدن فرضنی قویغان بولمی، باری سلام قالغان بولا. سلام دخی واجب، واجبنی کیچکتردیگی اوچون سجدهٔ سهو گنه ایتوله.

س - بر کشی گه بوحال ایرته نمازنده یا ایکندی نمازنده واقع بولوب مکروه وقت کرسه دخی ایکی رکعت فوشمق درست بولورمی؟

ج - بر کشی ایکندی نمازینك آخرنده التحیاتقه اوطوروب اونوتوب بیشنچی رکعتکه طورسه یا که ایرته نمازنده بولوب التحیاتقه اولطروب اونوتوب اوچنچی رکعتکه طوروب، یوقاروده‌سویله‌ندیگی کبی قالقدیغی رکعتنك سجده‌سنه‌ده‌بارسه، بونلر دخی ایکی رکعت فوشوب تمام‌ایته‌رلر. درست، ایرته نمازی صوکنده قویاش چقغانچه، ایکندی نمازندن صوك قویاش بایوغانچه نافله نماز قیلو مکروه، لکن اول قصدا قیلنغان نافله‌ده گنه. بو اورونده بر نیچه مسائلگه دقت تیوشلیدر، که: صوکغی التحیاتکه اولطوروب قالقوبرلان، اوطورماینچه قالقوده باشقه‌لق بار.

اولطورماینچه قالقدیغی رکعتنی سجده ایله قید ایتدکده فاسد بولدیغی یوقاروده ذکر ایتلمکان ایدی.

س - برکشی رکوع، سجده، یاخود التحیاتده اولطوروب قرآن اوقسه سجدهٔ سهو لازم بولورمی؟

ج - برکشی رکوع، سجود، التحیاتده، فاتحه اوقسه، قرآن اوقیق تیوشلی بولماغان اورنده قرآن اوقودیغی اوچون سجدهٔ سهو ایتمز. سجدهٔ سهو واجب اولمقلغی واجب بولغان تشهدنی قالدرو اوچون بولمافلغی ظاهر رکدر. بو مسئله فتاوی هندیه ده، تشهده التحیات اوقومابنچه فاتحه اوقوسه سجدهٔ سهو واجب بولور. التحیات اوقوب مونك صوکنده فاتحه اوقوسه سجدهٔ سهو لازم بولماس، دیب ذکر ایتوله.

س - دورت رکعتلی فرضلرده، صوکغی ایکی رکعتنه یالغز فاتحه اوقولا ایدی، برکشی شول رکعتلرده سوره قوشسه سجدهٔ سهو واجب بولورمی؟

ج - برکشی دورت رکعتلی فرضلرنك صوکغی ایکی رکعتلرنه، اوچ رکعتلی فرضنك صوکغی بر رکعتنه سوره قوشسه یاایکی مرتبه فاتحه اوقوسه یاکه التحیات اوقوسه آکا سجدهٔ سهو لازم بولماس، چونکه اوچ رکعتلی نمازنك صوکغی بر رکعتی، دورت رکعتلی نمازنك صوکغی ایکی رکعتلرینك قیامی، رکوعی وسجودی ثنا اورنی. التحیات دخی ثنا بولوب اورننده بولمش بولا.

س - برکشی سوره قوشدقدن صوکره ینه فاتحه اوقوسه سجدهٔ سهو واجب بولورمی؟

ج - برکمسه نمازده فاتحه هم سوره اوقدقدن صوکره ینه فاتحه اوقوسه سجدهٔ سهو لازم بولماس. اگر سوره قوشماسدن اوّل ایکی فاتحه اوقوسه واجب بولغان سوره قوشمافنی کیچکتردیکی اوچون سجدهٔ سهو واجب بولور.

س - برکشی نمازده اوّلکی اولطرشده اونوتوب صلوات اوقوسه نیچك بولور؟

ج - برکشی اوچ یا دورت رکعتلی فرضلرنك اولکی اولطرشنده اونوتوب تشهددن صوکغی «اللهم صل علی محمد» دیسه قیامنی کیچکتردیکی اوچون سجدهٔ سهو ایتمز. امام محمد ایله امام ابو یوسف قاشنده «وعلی آل محمد»نی

اینمه‌یانچه سجدهٔ سهو لازم اولماس. لکن اصح، بر رکن مقداری کیچکترمك طابلسه سجدهٔ سهو لازمدر.

س - اگر سنت مؤکده بولغان نمازلرنك، مثلا: اویله‌وجمعه سنتلری کبی، اولکی التحیاتده اونوتوب صلوات اوقوسه سجدهٔ سهو لازم بولورمی؟

ج - اگر بر کمسه اویله وجمعه‌نك سنتلرنده، اوّلکی التحیاتده اونوتوب صلوات اوقوسه سجدهٔ سهو تیوشلیکنده اختلاف وار، لکن درستی بونلرنك دورت رکعتلری بر نماز بولوب اوّلکی تحیاتده صلوات تیوشلی توگل ایدی. ایندی اونوتوب صلوات اوقوب، بر رکن مقداری، یعنی اوچ کره سبحان الله! دیمك مقداری قیامنی کیچیکترسه سجدهٔ سهو لازم بولور.

س - بر کشی دورت رکعتلی نمازلرنك اوّلکی اوطرشنده اونوتوب سلام ویرسه نیچوك بولور؟

ج - بر کشی اوچ یادورت رکعتلی نمازلرنك اوّلکی اوطورشنده اونوتوب سلام بیرسه‌ده خاطرینه کیلسه، کوکره‌گی قبل‌دن بورولماغان بولسه، نمازنی بوزا طورغان اشده اشله‌گان بولماسه، آیاقفه قالقوب نمازینی تمام ایته‌ر. لکن قیامنی کیچکتردیکی ایچون سجدهٔ سهو ایته‌ر.

س - اگر بر کشی دورت رکعتلی نمازلرده، ایکی رکعتلی دیب ایسه‌بله‌ب اورطا اولطرشده سلام بیرسه نیچوك بولور؟

ج - اگر اول کشی اول اوقی طورغان نمازینی، جمعه یاایرته نمازی دیب شکسز ایکی رکعت اولدیغنی بلوب بیرسه سلامی قصدا اولدیغی اوچون سلام آنك نمازینی کیسه‌ر، یا ڭادن قیلمق فرض بولور.

س - بر کشی نماز اچنده نیچه‌رکعت اوقودیغنی اونوتوب، شول رکعتنی ایسه‌بله‌ب یا قایسی سوره‌نی اوقییم دیب بر مقدار طورسه نیشله‌ر؟

ج - بر کشی نماز اچنده قایسی سوره‌نی اوقییم دیوب یار کعتلرنی ایسه‌بله‌ب نمازده فرض یاواجبلردن برینی اورنندن اوچ مرتبه، سبحان الله، دیر مقداری کیچکترسه، فرضلرنی وواجبلرنی اورنندن قویدغی اوچون، سجدهٔ سهو ایته‌ر.

س - بر کشی طوقتاب تورمینچه اوقی اوقی ایسابله‌سه بوصورتده سجدهٔ سهو واجب بولورمی؟

ج ـ اگر فرضلرنی، واجبلرنی اشلهب ایسه بله‌سه کیچکتر و بولمادغی اوچون آکا سجدهٔ سهو واجب بولماس.

س ـ برکشی امامغه، برنیچه رکعتنه یتوشمه‌گان ایدی. شول کشی اونوتوب امام بلهن سلام بیرسه نیچوك بولور؟

ج ـ کوکره‌گی قبل‌دن ایل‌نمه‌سه، نمازنی بوزاطورغان براش‌ده اشل‌مه‌سه آیاغه طوروب قالغان رکعتلرنی اوقوب نمازن تمام ایتهر. امامغه اویوغان کشی اولدیغی اوچون آکا سجدهٔ سهو لازم بولماس. اگر آنك سلامی امامنك ایکی طرفنه سلامندن صوکره بولسه، بو حال ایله یالغز قیلغان کشی‌گه سجدهٔ سهو واجب بولمدیغی کبی، بو کمسه‌گه‌ده سجدهٔ سهو واجب بولور.

س ـ برکشی وتر نمازنده اونوتوب قنوت اوقمای رکوعگه کیتسه نیچوك قیلورغه تیوشلی؟

ج ـ برکشی وتر نمازنده قولاق قاغوب قنوت اوقورغه یتکاچ، اونوتوب رکوعگه کیتسه، قنوت اوقور اوچون قیامگه قایتماس اورونی اوزدیغی اوچون رکوعدن باشن کوتهرگاچ دخی قنوت اوقوماس. اول کشی واجب بولغان قنوتنی قویدیغی اوچون سجدهٔ سهو ایتهر.

س ـ امامغه بر نیچه رکعتکه یتشمه‌گان کشی امامنك سلامن کوتمه‌ینچه قالغان رکعتلرن اوقورغه طورسه درست بولورمی؟

ج ـ امامغه بر نیچه رکعتکه یتشمه‌گان کشی صوکغی التحیاتده امام ایله برگه التحیاتنی اوقودقدن صوکره امامنك صلواة ودعا اوقودیغنی کوتمینچه، قالغان رکعتنی قیلمق اوچون عذرسز طورمق کراهت تحریمیه ایله مکروهدر.

س ـ اگر اول کشی‌نك عذری بولسه یاکه نمازینی بوزولودن صافلاو اوچون بولسه درست بولورمی؟

ج ـ اگر اول کشی امام صلواة اوقوب سلام ویرونی کوتو ایله، صاحب عذر بولغانلقدن طهارتی بوزلودن قورقسه یا ایرته نمازی بولوب قویاش چغودن قورقسه یاکه چیتوگینك مدتی اوزمقدن قورقسه ویاخود بونلك اوخشاشلی شیلر ایله نمازی بوزلودن قورقسه، امام صلواة اوقوب سلام ویرونی کوتمه‌ینچه، طوروب قالغان رکعتنی قیلمق مکروه بولماس، لکن

امام ایله تشهد مقداری اوطورماینچه طورمق اصلادرست توگلدر، آنك اوچون نمازنك آخرنده تشهد مقداری اوطورمق فرض، کیم اولورسه نمازی درست بولماس.

س - برکشی امامنك سلامنی کوتمه‌ینچه طوروب کیتسه‌ده بوطورغاچ امام سجدهٔ سهو ایتسه اول کشی نیشلهر؟

ج - امامغه بر نیچه رکعتکه یتشمگان کشی، برعذر ایله امامنك سلامنی کوتمه‌ینچه قالغان رکعتنی قیلمق اوچون طوردقده، امام سجدهٔ سهو ایتسه اول کشی طوردیغی رکعتنك قیامنده یا رکوعنده بولسه امامغه ایه‌روب سجدهٔ سهو ایته‌ر. طورغان رکعتی نمازدن صانالماس، قایتارماق تیوشدر. اگر امامغه، سجدهٔ سهوده ایه‌رمه‌سه آنك نمازی بوزلماس، لکن سلامندن صوکره اوزی سجدهٔ سهو ایته‌ر.

س - اگر بو کشی، طورغان رکعتینك سجده‌سینه بارغان بولسه، نیشله‌ر؟

ج - اول کشی امامنك سجدهٔ سهوینه ایه‌رمه‌س، اوزینك سلامندن صوکره سجدهٔ سهو لازمدر. اگر ایه‌رسه آنك نمازی بوزیلور. بو، سجده‌دن صوك امامنك سجدهٔ سهوینه ایه‌روایله نمازنك بوزلمانی کیره‌ك امامنك سلامندن اوّل طورسون، کیره‌ك صوك طورسون، هرایکی صورتده بردر.

س - بر کشی اوچ یاکه دورت رکعتلی نمازلرده، اوفی طورغان رکعتم برنچی رکعتمی یاکه ایکنچی‌می دیه شك ایتسه نیچوك ایته‌ر؟

ج - بر کشی، نمازده بولدیغی رکعت برنچی رکعتمی یا ایکنچی‌می دیوب شك ایتسه هم کوکلی بر یاقغه‌ده اوطورماسه، شك قیلدیغی رکعتنی اوّلگی رکعت حساب ایتوب دورت رکعت تمام ایته‌ر. اگر اوچ رکعتلی نماز بولسه اوچ رکعت تمام ایته‌ر، لکن بورکعتلرنك هربرنده اوطوروب التحیات اوقور، صوکندن سلام بیروب سجدهٔ سهو ایته‌ر. اگربوحالده اول کمسه‌نك عمرنده اوّلگی شگی بولسه، نمازنی یاکادن قیلور. هر وقت طوغری کیلسه، سویله‌ندیکی کبی عمل ایته‌ر.

س - بویله شك طوغری کیلدکده هر رکعتده التحیاتکه اولطورماقنك سببی نی‌در؟

ج ـ برنچی رکعتمی ایکنچی رکعتمی بلمدیکندن، اول رکعتی اوّلگی رکعت اعتبار ایتوله، لکن آنك التحیاتقه اوطوروی، اول رکعت ایکنچی رکعت اولمق احتمالی اولدیغی اوچوندر. ایکنچی رکعتده اولطورمقی، آنك ینه ایکنچی رکعت اولمق احتمالی اولدیغی اوچوندر. اوچونچی رکعتده اولطورمقی آنك دورتنچی رکعت اولمق احتمالی، دورتنچی رکعتده اولطورمقی اول نمازنك آخری بولمق احتمالی بولدیغی اوچوندر.

س ـ بر کشی ایکی رکعتلی نمازلرده برنچی رکعتمی یا ایکنچی رکعتمی دیوب شك ایتسه نیچوك ایتهر؟

ج ـ اگر قیلدیغی نماز بر رکعت اولدیغنه کوکلی اوطرماسه، آ ثار بر رکعت دخی قوشوب التحیاتکه اولطروب سلام ویروب سجدهٔ سهو ایتهر. اگر کوکلی اول رکعت، ایکنچی رکعت اولدیغنه اولطورسه اول رکعتده التحیاتقه اوطوروب سلام بیروب سجدهٔ سهو ایتهر. اگر کوکلی بر یافغهده اوطورماسه، ایکنچی رکعت احتمالی اولدیغی اوچون اول رکعتنی برنچی رکعت حساب ایتوب آنده التحیاتقه اوطورور. صوکره طوروب بر رکعت دخی قیلوب سلام ویروب سجدهٔ سهو ایتهر.

س ـ بر کشی ایکی رکعتلی نمازده، ایکنچی رکعتمی یا اوچنچی یا بیشنچی رکعتمی دیوب شك ایتسه نیشلهر؟

ج ـ اول رکعتدن فایتوب اولطروب، التحیاتنی اوقوب، صوکره طوروب بر رکعت دخی اوقوب سلام بیروب سجدهٔ سهو ایتهرده، نمازی تمام بولور.

س ـ بر کشی اوچ رکعتلی نمازده اوچنچی رکعتمی یا دورتنچی یا بیشنچی رکعتمی دیوب شك ایتسه نیشلهر؟

ج ـ اول رکعتدن فایتوب اولطروب، التحیاتنی اوقوب، صوکره طوروب بر رکعت دخی قوشوب سلام بیروب سجدهٔ سهو ایتهرده نمازی تمام بولور.

س ـ بر کشی دورت رکعتلی نمازده دورتنچی رکعتمی یا بیشنچی رکعتمی دیوب شك ایتسه نیشلهر؟

ج ـ اول کشی اول رکعتدن فایتوب اوطوروب، التحیاتنی اوقوب، صوکره طوروب بر رکعت دخی قوشوب سلام بیروب سجدهٔ سهو ایتهرده نمازی تمام بولور.

س ـ اگر بو حالده شگی، اول رکعتنك رکوعنده بولسه نیشلهر؟
ج ـ اگر بو حالده اول کشینك شگی رکوعده واقع بولسه ینه یوقاروده ذکر اولندیغی کبی قایتوب اولطروب، التحیاتدن صوکره بر رکعت دخی فوشوب سجدهٔ سهو ایتهر.
س ـ اگر اول کشینك شگی اوّلگی سجده‌ده واقع بولسه نیشلهر؟
ج ـ اگر اول شگی اوّلگی سجده‌ده توشسه، امام محمد فاشنده ینه التحیاتقه قایتوب اولطوروب صوکره بر رکعت دخی فوشوب سجدهٔ سهو ایتهر.
س ـ اگر اول شگی اوّلگی سجده‌دن باشنی کوتاردکدن صوکره واقع بولسه، یا ایکنچی سجده‌ده واقع بولسه نیشلهر؟
ج ـ اول رکعت آرتق اولمق احتمالی اولوب، قعدهٔ اخیره فالدغیچون بالانفاق باطل اولور.
س ـ بر کشی اوچ رکعتلی نمازده ایکنچی رکعتمی یا اوچنچی رکعتمی دیوب شك ایتسه نیشلهر؟
ج ـ بر کشی اوچ رکعتلی نمازده آیاقده بولدیغی حالده ایکنچی رکعتمی اوچنچی رکعتمی دیوب شك ایتسه، اوچنچی رکعت اولمق احتمالی اولدغی اوچون اول رکعتده التحیاتقه اولطورر، لکن شك ایتکان رکعت ایکنچی رکعت اولمق دخی احتمال اولدیغی اوچون آیاقغه قالقوب بر رکعت دخی فوشهر. صوکره سجدهٔ سهوایتهرده نمازی تمام بولور.
س ـ بر کشی دورت رکعتلی نمازلرده ایکنچی رکعتمی یا اوچنچی رکعتمی دیوب شك ایتسه نیشلهر؟
ج ـ کوکلی قایسی طرفقه اولطورسه شونك ایله عمل ایتهر. اگر کوکلی بر یافغه‌ده اوطورماسه آز طرفنی طوتوب عمل ایتهر. مثلا اول، شك توشدیکی رکعتنی ایکنچی رکعت حساب ایتوب ایکی رکعت دخی فوشار. هم قعدهٔ اخیره قالماسون اوچون هر رکعتده التحیاتقه اوطورور. صوکره سجدهٔ سهو ایتهر.
س ـ امامغه بر نیچه رکعتکه یتشمه‌کان کشی آنی اوفور اوچون آیاقغه طوردقده امام تلاوة سجده‌سنی ایتسه اول کشی نیشلهر؟
ج ـ امامغه ایه‌روب سجده ایتهر، اگر امامغه ایه‌رمینچه اول سجده‌نی

ایتمه‌سه نمازی بوزیلور. اگر طوردیغی رکعتنك سجده‌سنه وارمش ایسه، امامغه ایه‌رمز، یعنی امام ایل سجده قیلمز. اگر ایه‌رسه نمازی بوزیلور. بعضیلر ایه‌رمدیکی صورنده‌ده آنك نمازی بوزیلور دیمشلر، درست اولغانی‌ده بودر.

بو اورنده بر مقدار سیو داونونمق مسئله‌لری مجتهد عالملرنك بیاننه کوره یازلدی ایسه‌ده، الله‌تعالی بویله نماز قیلمقدن جمله‌مزی صافلاسون. مؤمنگه تیوشلی اولغانی، طهارت آلوب نمازغه کرشکانچه‌گه قدر، کوکلنی الله تعالیگه یونه‌لدروب، الله‌دن باشقه‌نی کوکلندن چغارمق اوچون نمازنك باشنده (اِنّی وَجّهتُ وَجهِی) نی آخرینه قدر اوقمق مستحب‌در.

س ـ امام بولغان کشی نمازده سجده‌نك برینی قویوب سلامنك صوکنده خاطرینه کیلوب اول سجده‌نی قضا ایتدکده مسبوق آکا ایه‌رورمی؟

ج ـ مسبوق آیاقغه طورمش ایسه‌ده اول سجده‌ده امامغه ایه‌روب سجده ایتمه‌ر. اگر ایه‌رب سجده ایتمه‌سه نمازی بوزیلور، اگر اول مسبوق طوردیغی رکعتنك سجده‌سنه واردقدن صوکره امام قالمش سجده‌نی قضا ایتسه، مسبوق اول سجده‌ده کیره‌ك ایه‌رسون، کیره‌ك ایه‌رمه‌سون آنك نمازی بوزیلور.

س ـ مسبوق کمدر؟

ج ـ مسبوق، امام بر رکعتنی قیلدقدن صوکره اویوغان کشی‌در، یعنی اول کشی بر یا ایکی یا اوچ رکعتکه یتشمه‌ینچه امامغه صوکندن اویوغان کشیدر.

س ـ بر کشی دورت رکعتلی فرضلرده، برگنه رکعتنه یتشکان بولسه، اوچ رکعتنی نیچوك قیلور؟

ج ـ امامنك سلامندن صوکره آیاقغه قالقوب، سبحانك، اعوذ، بسمله، فاتحه وسوره اوقوب، رکوع وسجود ایتوب، التحیاتکه اوطورر. صوکره ینه آیاقغه قالقوب بسمله، فاتحه، سوره اوقوب، رکوع وسجود ایتوب اولطورماینچه آیاقغه قالقوب بسمله ایله یالغز فاتحه اوقوب، رکوع وسجود ایتوب اوطوروب التحیات وصلواتنی اوقوب سلام بیرر.

س ـ امام بولغان کشی اونوتوب بیشنچی رکعتکه طورسه، مسبوقده آکا ایه‌روب طورسه، مسبوقنك نمازی نیچوك بولور؟

ج - اگر امام دورتنچی رکعتده اولطروب طورمش بولسه، مسبوقنك نمازی طوروی‌ایله فاسداولور. چونکه امامنك نفل بولا، مسبوقنك فرض ایدی؛ فرض اوقوغان کشینك نفل اوقوغان کشیگه اویوی درست توگلدر.

س - اگر امام دورتنچی رکعتك اولطورماینچه طورغان بولسه نیشلهر؟

ج - امام بیشنچی رکعتنك سجده‌سنی قیلماینچه بوزلماز، اگر بیشنچی رکعتنك سجده‌سنی قیلسه همه‌سنك نمازی بولور.

س - برکشی امامغه دورت رکعتلی نمازلرده ایکی رکعتینه یتشمش بولسه قالغان ایکی رکعتنی نیچوك اوقور؟

ج - برکشی امامغه‌ایکی رکعتکه یتشمش بولسه، قالغان ایکی رکعتنی قیلمق اوچون امامنك سلامندن صوکره آیاقغه قالقوب، اعوذ، بسمله‌ایله فاتحه وسوره اوقوب، رکوع وسجود ایتوب اولطرماینچه آیاقغه قالقوب، بسمله، فاتحه وسوره اوقوب، رکوع وسجود ایتوب اولطروب التحیات وصلواتنی اوقوب سلام بیرر.

س - برگنه رکعتکه یتشمه‌گان کشی نیچوك اوقور؟

ج - امامنك سلامندن صوکره آیاقغه قالقوب، اعوذ، بسمله ایله فاتحه وسوره اوقوب، رکوع وسجود ایتوب اولطروب التحیات وصلواتنی اوقوب سلام بیرر.

س - مسبوق، قالغان رکعتلرنی اوقودقده سجدهٔ سهو تیوشلی بولاطورغان اشنی اشلهسه، سجدهٔ سهو واجب بولورمی؟

ج - امام سلام ویردکدن صوکره یتشمه‌گان رکعتلرینی قضاده سجدهٔ سهو لازم اولغان شی اشلهسه آنگا سجدهٔ سهو واجب بولور.

س - بر کشی برنچی رکعتده یا ایکنچی رکعتده، فاتحه‌دن اوّل سوره اوقورغه باشلاسه نیشلهر؟

ج - واجب اولغان فاتحه‌نی کیچکتردیکی اوچون سجدهٔ سهو ایتهر.

س - اگر اول کشی سوره‌نی اوقوب بتردکدن صوکره یاکه رکوعده خاطرینه کیلسه نیشلهر؟

ج - آیاقغه قایتوب اوّلا فاتحه اوقوب، صوکره سوره قوشوب رکوع وسجود ایتوب، صوکره التحیاتنکه اولطروب سلام بیروب سجدهٔ سهو ایتهر.

س ـ بر کشی فاتحه‌نك بعضسنی، قچقروب اوقولاطورغان نمازده یه‌شرن یه‌شرن اوقولاطورغان نمازده قچقروب اوقوب صوکره غاطرینه کیلسه نیشلار؟

ج ـ بر رکعتده قچقرمق ایله یه‌شرن اوقمق جیولماسون اوچون فاتحه‌نی باشندن اوقور.

س ـ جماعت ایله وتر نمازی اوقوغانده، امام اونوتوب قنوت اوقماینچه رکوعگه کیتسه، جماعتلرنك بعضسی امام ایله رکوعگه بارسه، بعضسی بارماینچه آیاق اوستنده قالسه‌لر، امام رکوعدن قایتوب قنوت اوقسه، امام ایله رکوعگه بارماغانلرنك نمازی نیچوك بولور؟

ج ـ امام ایله رکوعگه بارغانلرنك نمازی تمامدر. امام ایله رکوع ایتمه‌گانلرنك نمازی فاسد بولور. چونکه امامنك ایکنچی رکوعی نافله، امام ایله رکوع ایتمه‌گانلرنك رکوعلری فرضدر. فرض قیلغانلرنك نافله قیلغانغه اویوماقی درست توگلدر. اوشبو حالده، امام قایتوب کیره‌ك قنوت ایتسون، کیره‌ك ایتمه‌سون سجده‌ٔ سهو واجبدر. اما فتاوی هندیه‌ده بو مسئله بویله ذکر ایتلمشدر: امام قنوتنی اونوتوب رکوعگه کیتسه‌ده رکوعده غاطرینه کیلسه قنوت اوچون کیری قیامغه قایتمق تیوش توگل. اگر قایتسه یا ڭادن رکوع قیلمق تیوش توگل، قنوت اوقماچده سجده‌گه کیته‌ر. یا ڭادن رکوع قیلسه جماعت اوّلگی رکوعده امامغه ایه‌رمگان اولسه‌لر، بلکه ایکنچی رکوعده امام ایله رکوع قیلوب، صوڭغی رکوعده ایه‌رمه‌سه‌لر نمازلری فاسد بولماس.

س ـ بر کشی وتر نمازنده ایکنچی رکعتمی یا اوچنچی رکعتمی دیوب شك ایتسه نیچوك ایته‌رگه کیره‌ك؟

ج ـ کوڭلی بر یاقغه اولطورسه شول کوڭلی اوطورغان طرف ایله عمل ایته‌ر. اگر کوڭلی هیچ‌بر طرفقه اولطورماسه، شك توشکان رکعتده قنوت اوقوب التحیاتقه اولطوروب، صوکره طوروب بر رکعت دخی قیلوب، اول رکعتده دخی قنوت اوقوب التحیاتکه اولطوروب سلام بیروب، سجدٔ سهو ایته‌ر.

س ـ امام نمازنڭ آخرنده سلام بیرورگه یتکاچ اونوتوب آیاقغه طورسه،

ول حالده بر کشی امامغه شول نمازنك فرضنه دیوب او بوسه درست بولور می؟
ـ بوندی حالك، فایسی نمازده بولسه ده امامغه فرض نیتی ایله او یومق
رست بولماس. زیرا: امامنك طوردیغی رکعت نافله در، فرض قیلوچینك
فله قیلوچیغه اویومافی درست بولماس.
س ـ بر کشی اوّلگی اوطرشده التحیاتنی اوقوب بتره‌مس بورون
مام آیاقغه طورسه بو کشی التحیاتنی اوقوب تمام ایته‌رمی یا که امام
یله برگه طورورمی؟
ج ـ اول کشی تلسه التحیاتنی تمام ایته‌ر، تلسه امام ایله برگه
طورور، نمازی تمامدر، لکن تمام ایتوب صوگره طورمق آرتقدر.
س ـ بر کشی امامغه اورطه اولطرشده کیلوب اویوسه، امام مونك
اولطوروی ایله آیاقغه طورسه، اول کشی التحیاتنی اوقورمی؟
ج ـ بر کشی امامغه اوّلگی اوطرشده کیلوب افتتاح تکبیرنی آلوب
اوطورغاچده امام طورسه، اول کشی التحیاتنی تیز تیز اوقوب صوگره
طورور.
س ـ بر کشی آخرغی اولطرشه یوقلاسه، امامی سلام ویردکه اویانسه
اول کشی نیچوك ایته‌ر؟
ج ـ بر کشی قعده‌ٔ اخیره‌ده یوقلاسه‌ده امامی سلام بیرگان وقته اویانسه
اول کشی التحیاتنی اوقوب سلام بیرر. زیرا: یوقو ایله اوته‌لمش رهن
رکندن صانالماس. مختار سوز ـ بودر. اگر بو کشی التحیات اوقور
قدری اولطورماسه فرض بولغان قعده‌نی قویغان بولوب، نمازی فاسد بولور.
س ـ بر کشی قیامده یا رکوعده یا سجده‌ده یوقلاسه نیشله‌ر؟
ج ـ بر کشی کیره‌ك قیامده، کیره‌ك رکوعه، کیره‌ك سجده‌ده یوقلاسون
هیچ بر یسی معتبر اولماینچه، آنك یوقو ایله اوته‌دیکی رکنی نمازدن
صانالمز. اول رکنلرنی قایتارمق فرضدر. بو حالده امامغه اویوغان،
بالفرض قیلغان جمله‌سی بردر. اوشبو حال جای کیچه‌لرنه، خصوصا تراویح
نمازنده کوب طوغری کیله‌طورغان مسئله‌در. بوندن غافل بولورغه کیره کمه‌س.
س ـ نیچه اشنی امام اشله‌مزایسه، جماعت دخی اشله‌مزلر؟
ج ـ بیش شیدر، که امام ایشله‌مزایسه جماعت دخی ایشله‌مزلر. برنچی

قنوت، ایکنچی بەیرەم نمازینك آرتق تکبیرلری، اوچنچی اوچ ودورت رکعتلی نمازلرده اوّلکی اوطورش، دورتنچی سجدهٔ تلاوة وبیشنچی سجدهٔ سهودر. بو بیش اشنی امام قویسه جماعت دخی قویارلر.

س ـ نیچه شیدر، که امام اشلەسەده جماعت ایشلەمزلر؟

ج ـ دورت شیدر: برنچی، امام نمازده بر سجده آرتق فیلسه؛ ایکنچی، بەیرەم نمازینك تکبیرلرینی صانندن آرتق ایتسه؛ اوچنچی، جنازه نمازنك دورت تکبیردن آرتق ایتسه؛ دورتنچی، اونوتوب بیشنچی رکعتک طورسه. بوحاللرده امام اشلەر ایسەده جماعت آکا ایەرمزلر.

س ـ امام آخرغی اولطرشقه اولطروب بیشنچی رکعتکه طورسه، جماعت نیشلەرلر؟

ج ـ طورماینچه اولطوروب قالورلر. اگر امام قایتوب اوطوروب سلام بیرسه، برگه سلام بیروب سجدهٔ سهو ایتەرلر، نمازلری تمامدر.

س ـ اگر امام طورغان رکعتینك سجدەسنی فیلسه، جماعت نیشلەر؟

ج ـ اگر امام التحیاتدن صوکره سلامنی اونوتوب، طوردیغی رکعتنك سجدەسنه وارسه، جماعتلر یالغز باشلرینه سلام ویروب، نمازدن چغارلر. صوکغی اولطرش یعنی قعدهٔ اخیره قالمادیغی اوچون نمازلری تمامدر. لکن امام صوکغی التحیاتکه اوطورماینچه طورغان بولسه، جماعتلرده طورماینچه، اولطوروب قالورلر. اگر امام قایتوب اولطورب، التحیاتنی اوقوب، سلام ویروب، سجدهٔ سهو ایتسەلر نمازلری تمامدر. اگر امام طورغان رکعتنك سجدەسنه وارسه فرض اولغان صوکغی اوطورش قالدیغی اوچون جملەسنك نمازی فاسد بولور. جماعتلرنك اوطورمقلری وسلاملری فائده ایتمز.

س ـ حنفی مذهبنده بولغانلر، شافعی مذهبنده بولغان امامغه اویومقی درستمی؟

ج ـ حنفیلرنك نمازینی بوزا طورغان برشی شافعی امامنده بولماسه حنفی مذهبنده بولغانلر، شافعی امامغه اویومقی درستدر، اگر بوزا طورغان برشی بولسه، درست اولماز. مثلا بیوکلکده اون آرشینلق کیم کولدن، حنفیده غسل وطهارت درست بولماس. لکن شافعیده درستدر. شافعی امامی بویله کچوك کولدن طهارت یا غسل ایتسه، آکا

اویوغان حنفیلرنك نمازی فاسد اولور. دخی شافعی امامی، ایماننده شك قیلوچی بولماسقه کیره‌ك (مین انشاءالله مؤمن دیب ایتمك کبی) چونکه حنفی مذهبنده ایماننده شك درست توگل، بلکه مین شکسز مؤمن دیب ایتورگه تیوش. دخی باشینك دورت اولوشندن بر اولوشینه مسح قیلغان بولورغه کیره‌ك.

س - شافعی مذهبنده بولغانلر، حنفی مذهبنك بولغان امامغه اویومقی درستمی؟

ج - شافعینك، حنفی امامنه اویومقی درستدر، لکن شافعیلرنك نمازینی بوزا طورغان برشی بولسه، درست بولماس. مثلا: شافعیده غسلده وطهارتده نیت ایتمك فرضدر، حنفیده سنتدر. حنفی امامی غسلده وطهارتده نیت ایتمه‌سه آکا اویوغان شافعیلرنك نمازی فاسد بولور. خاتون کشینك تهننی طوطمق ایله شافعیده طهارت بوزیلور، حنفیده بوزلماز. حنفی امامی بوندن صافلانمق تیوشلیدر. بویله امامغه اویوغان شافعیلرنك نمازی فاسد بولور. بو دورت مذهب بولغان بیرده، امام اولاچق کشی بو مسئله‌لرنی بلمك لازمدر.

س - امامنه بو اشلرنك بارلغنی یوقلغنی بلمه‌سه اویومق درست بولورمی؟

ج - حنفی مذهبنده بولغان کشی شافعی امامغه اویوسه، شافعی مذهبنه اولغان کشی حنفی مذهبنده بولغان امامغه اویوسه‌لر، بونلر امامله‌رنده اوزلرینك مذهبنده نماز بوزا طورغان شینك بارلغنی شکسز بلمه‌سه‌لر اویومقلری درست، لکن مکروه بولور.

نماز بوزغوچی نرسه‌لر.

س - نمازنی بوزغوچی شیلردن برنچیسی نیدر؟

ج - نمازنی بوزغوچی شیلردن برنچی: بر کشی نمازده کشی آراسنده سویله‌شینه طورغان سوزدن بر سوز سویله‌سه نمازی بوزیلور. کیره‌ك بلوب، کیره‌ك نمازده اولدیغنی بلمی، کیره‌ك یوقلاب بولسون، باری بر. سویله‌دیکی سوز، ایکی حرف بولسه‌ده نمازی بوزیلور، یعنی اول نمازنی یاکادن باشلاب اوقمق فرض بولور.

س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن ایکنچی نیدر؟
ج ـ ایکنچی، بر کشی نمازده کولسه، کولدیکنی یانده بولغان کشی ایشتسه، طهارتیه، نمازیده بوزلور. اگر یالغز اوزی ایشتوب یانده بولغان کشی ایشتمه‌سه نمازیغنه بوزیلوب طهارتی بوزلماس. دخی طهارتی بوزلمای طورغان صورتده یوقلاب کولسه نمازی بوزیلوب طهارتی بوزلماس ودخی تبسم ایله طهارتده نمازده بوزلماس. تبسم شول بولورکه کولدیکنی اوزیده یاندغی کشیده ایشتمز، بو مکروهدر.
س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن اوچنچیسی نیدر؟
ج ـ اوچنچی: بر کشی نمازده طاوش ایله یغلاسه، یغلاوی ته‌نده بولغان آورو اوچون یاکه مالی، خاتون وبالالری حقنده بر قایغو ایرشمکدن بولسه نمازی بوزیلور. اگر تموغنی، اوجماغنی، قبر عذابنی ویاخود بونك اوخشاشلی نرسه‌لرنی ایسکه توشروب، الله تعالی‌دن قورقوب یغلاسه، نمازی بالاتفاق بوزلماس.
س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن دورتنچی نیدر؟
ج ـ دورتنچی: بر کشی نمازده، بر آغری یا غیری بر قایغو اوچون اوه، اوف، توف، آه کبی ایکی یا اوچ حرفلی سوز ایتسه نمازی بوزیلور. اما امام ابو یوسف قاشنده ایکی حرفلی بولسه نمازنی بوزماز. اوچ حرف بولسه بالاتفاق نمازنی بوزار.
س ـ نمازده بر کشی توچکرسه، کیکرسه، ایکی یا اوچ حرفلی بر نرسه حاصل بولسه نمازی نیچوك بولور؟
ج ـ بر کشی نمازده کیکردکده اوزینك اختیارندن باشقه حرف حاصل اولسه، نمازی بالاتفاق بوزلماس.
س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن بیشنچی نیدر؟
ج ـ بیشنچی: بر کشی‌نی نمازده یلان چاقسه‌ده، بسم الله الرحمن الرحیم دیسه امام اعظم ایله امام محمد قاشنده نمازی بوزیلور. امام ابو یوسف قاشنده بوزولماس. امام محمد قاشنده‌ده ایکنچی روایتده آدم سوزندن اولمدیغی اوچون بوزولماس. هم فتوی بو سوزگه‌در.
س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن آلتنچی نیدر؟

ج - آلنچی: بر کشی نماز اوچون، بر بیری آغرغانلق اوچون الله، یا رب، بسم‌الله، دیسه نمازی بوزلمازسزلقنه فتوی‌در.

س - نمازنی بوزغوچی شیلردن یدنچی نیدر؟

ج - یدنچی: بر کشی نماز اوقیدر ایدی، بو کشیدن بر آدم الله برمی؟ دیب صورادی. اول کشی بوکا جواب قصدی ایله: لا اله الا الله، دیسه امام محمد ایله امام اعظم قاشنده، بو سوز جواب اولوب آدم سوزندن اولمقی ایله، نمازنی بوزار. امام ابو یوسف قاشنده، بو سوز الله تعالی‌نی ذکر اولوب، نمازنی بوزماس.

س - بر کشی نماز اوقیدرایدی. بره‌و کیلدیده، فلان اشك اولدی، دیسه بو جواب قصدیله، الحمدلله، دیسه نیچوك بولور؟

ج - بوده یوقاروده‌غی کبی امام اعظم ایله امام محمد قاشنده جواب اولغانلقدن آدم سوزی اولوب نمازنی بوزار، امام ابو یوسف قاشنده ذکر اولغانلقدن نمازنی بوزماس.

س - بر کشی نماز اوقیدر ایدی، بر بیك عجب نرسه سویله‌دیلر. بو کشی جواب قصدی ایله، سبحان‌الله یا که لاحول ولاقوة‌الابالله، دیسه نیچوك بولور؟

ج - بوده، امام اعظم‌ایله امام محمد قاشنده‌بوزار، امام‌ابو یوسف‌قاشنده بوزماس.

س - بر کشی نماز اوقیدر ایدی، بر قایغولی خبر سویله‌سه‌لرده، بو کشی جواب قصدی ایله، انا لله وانا الیه راجعون، دیسه نیچوك بولور؟

ج - بوده امام اعظم ایله امام محمد قاشنده بوزار، امام ابویوسف قاشنده بوزماس.

س - اگر بو سویله‌مش سوزلر ایله جواب قصد قیلمای، اوزینك نمازده ایکانلکنی بلدرمکنی نله‌سه نیچوك بولور؟

ج - بالاتفاق نمازی بوزلماس.

س - نمازنی بوزغوچی شیلردن سیگزنچی نیدر؟

ج - سیگزنچی: بر کشی نمازده توچکروب (الحمدلله) دیسه نمازی بوزلماس، لکن امام اعظم حضرتلری، آنك نمازی بوزلماونی (الحمدلله)نی

کوکلندن ایتوب، ایرونلرین قیملداتماغان وقتده‌در، اگر ایرونلربنی
قیملداتوب ایتسه بوزیلور، دیمش.
س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن طوغزنچی نیدر؟
ج ـ طوغزنچی: برکشی نماز اوقیدرایدی، ایکنچی برکشی توچکردیر
شوکا جوابا، یرحمك‌الله، دیسه نمازی بوزیلور.
س ـ برکشی نمازده توچکرسه، ایکنچی برکشی بوکا، یرحمك الله
دیسه بو نمازنی‌اوقی طورغان‌کشی،آمین، دیسه نمازی نیچوك بولور؟
ج ـ بو،آدم سوزندن اولمق ایله نمازی بوزیلور.
س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن اوننچی نیدر؟
ج ـ اوننچی: برامام اوقی طورغان‌آیتنك آخرین اونوتسه، بوکا نمازده
بولماغان کشی ایتسه، امام دخی آنك ایتدیکی بیردن آلوب اوقومه
اوگره‌نمك اولوب کوب عمل اولدیغیچون نماز بوزیلور.
س ـ اگر امامنك اوزینه اویوغان کشی آچوب، امام اوقوب‌کینسه
بوصورتده نیشلەر؟
ج ـ اگرامامنك آرتنداغی جماعتدن بری‌آچسه، امام کیرەك نمازغه
یتەر قدری اوقوغان بولسون، کیرەك اوقوماغان بولسون، کیرەك
امام آلدن باشقه آیتکه باشلامش بولسون، اصح بولغان سوز، نمازی
بوزیلماس. بوحالده، امام سنت مقداری‌اوقوغان بولسه رکوعگه‌کیتدیر
اگر اوقومغان بولسه ایکنچی آینکه باشلار، جماعت آچارغه آشقماسونلر
س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن اون برنچی نیدر؟
ج ـ اون‌برنچی: برکشی‌نمازده کیرەك قصدا وکیرەك اونوتوب بورچاق
قدر برنرسه آشاسه ویاطامچی قدر صو اچسه نمازی بوزیلور.
س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن اون ایکنچی نیدر؟
ج ـ اون ایکنچی عمل کثیر (کوب اش)در.
س ـ عمل کثیر نیدر؟
ج ـ عادتده ایکی قول ایله اشلەنه طورغان بولوب، شونی نماز اچنده
برقول ایله‌اشلەسەده نمازی‌بوزیلور. مثلا چالمه چالمق، کولمك، اشطان
کیمك هم بونلرنك اوخشاشلی نرسەلردر. اگرعادتده برقول ایله‌اشلەنه

ورغان اشنی؛ نماز اچنده کیره‌ك برقول ایله کیره‌ك ایکی قول ایله
شله‌سون، بربری آرطنچه طوغتامینچه اوچ مرتبه اشله‌مسه اول، عمل
یل (آزاش) اولوب نمازنی بوزماس.

اگر برقول ایله اشله‌نه طورغان اشنی برر کنده اوچ مرتبه اشله‌سه،
ثلا: بربیرینی اوچ مرتبه قاشیسه عمل کثیر بولوب نمازی بوزیلور.
وعمل کثیرنی بولای دیب تعریف ایتمك‌لك، قول ایله اشله‌نه طورغان
شکه مخصوصدر.

عمل کثیرده مختار اولغان سوز بودر، که برکشی نمازدهٔ براشنی
شله‌ب آنی کورگان کشی، بونمازده توگلدر، دیسه نمازی بوزلور.
گر نمازده‌می، توگلمی دیسه اول، عمل قلیل اولوب، نمازنی بوزماس.

س - نمازنی بوزغوچی شیلردن اون اوچنچی نیدر؟

ج - اون اوچنچی، برخاتون نماز اوقوغانده بالاسی، ایمینی ایمسه‌ده
سود چقسه، اول خاتوننك نمازی بوزیلور. زیرا: عمل کثیرنك نمازنی
بوزمافنده، نماز اوقوچینك اختیاری شرط توگلدر. اختیار ایله اولماغان
عمل کثیر دخی نمازنی بوزار. اگر ایمی‌دن سود چقماسه نمازی بوزلماز،
لکن صبی اوچ مرتبه ایمیینی صوورسه؛ کیره‌ك سود چقسون، کیره‌ك
چقماسون نمازی بوزیلور.

س - نمازنی بوزغوچی شیلردن اون دورتنچی نیدر؟

ج - اون دورتنچی، برکشی نمازده وقتده ایکنچی کشی‌نی قامچی یا آنك
اوخشاشلی نرسه ایله اورسه یا قولی ایله صوقسه نمازی بوزیلور، چونکه
ول صوقمق دشمانلق یا تربیه یا اویون بولمق ایله عمل کثیردر.

س - نمازنی بوزغوچی شیلردن اون بیشنچی نیدر؟

ج - اون بیشنچی: برکشی نمازده وقتده مؤذن اذان یا اقامت اوقوسه،
اول کشی مؤذنگه جواب قصدی ایله آنك دیدیکی کبی دیسه، امام اعظم
ایله امام محمد قاشنده آنك نمازی بوزیلور، امام ابویوسف قاشنده
بوزلماس. اگر برکشی نماز اچنده اذان ایتسه، اول اذاندن مقصودی
وقت کردکنی خبر بیرمك بولسه، امام اعظم قاشنده، خبر آدم سوزندن

اولمق ایله نماز فاسد بولور. امام ابو یوسف (حی علی الصلوة حی علی الفلاح) دیمه ینچه بوزلماس دیگان. اگر بونلرنی ده ایتسه، بوسوزلر آدملرگه خطاب بولوب، آدم سوزندن صانالمق ایل نمازی بوزیلور دیمش.

س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن اون آلتنچی نیدر؟

ج ـ اون آلتنچی: برکشی نمازده الله اسمنی ایشتوب (جل جلاله) دیسه یاکه پیغمبر علیه السلام اسمنی ایشتوب (صلی الله علیه وسلم) دیسه، مقصودی جواب بولسه نمازی بوزیلور. اما آنك ایله جواب قصد ایتمه ینچه ثنا قصد ایتسه یا نمازنی قصد ایله سه نمازی بوزلماس.

س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن اون یدنچی نیدر؟

ج ـ اون یدنچی: برکشی نماز اوقیدر ایدی، ایکنچی برکشی کیلدیکه، آلغاراق بار، دیسه اول دخی آنك قوشدیغی ایله برمقدار آلغه کیتسه، یاکه صفغه برکشی کیلوب کرسه ده بوآکا اورون بولسون دیوب برمقدار تارتولسه اللهدن غیرینك امرینه بوی صوندیغی اوچون نمازی بوزیلور. اگر اول کشینك امری ایله تارتولماینچه برمقدار طوروب صوکره اوز ایسه بی ایلن تارتولسه، نمازی بوزلماس.

س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن اون سیگزنچی نیدر؟

ج ـ اون سیگزنچی: برکشی خلقدن صورامق ممکن اولغان شیئی نمازده تلسه، مثلا (اللهم ارزقنی دابة) دیسه، یعنی، ای الله! میکا برحیوان بیر، یاکه (اللهم ارزقنی زوجة) یا الله، میکا بر خاتون بیر دیسه، یاکه (اللهم اقض دینی) یا الله! مینم بورچمنی اوته، دیسه نمازی بوزیلور. اگر (اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِی وَلِوَالِدَیَّ وَلِلْمُؤْمِنِینَ وَالْمُؤْمِنَاتِ) یاالله! مینی یارلقا، آتا وآنامنی یارلقا، مؤمن ایرلرنی، مؤمنه خاتونلرنی یارلقاغل دیسه، یاکه (اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِی جَنَّتَكَ) یا الله! اوجماخکنی نصیب ایت دیسه، یاکه (اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِی حَجَّ بَیْتِكَ) یا الله! بیت شریفکنی زیارت قیلونی نصیب ایت دیسه نمازی بوزلماس؟

س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن اون طوغزنچی نیدر؟

ج ـ اون طوغزنچی: نماز اوقی طورغان کشی قرآندن قاراب اوقوسا

یاکه محرابده کاغذکه یازلغان اولوب آندن قاراب اوقوسه، امام اعظم قاشنده آز بولسون، کوب بولسون اوگره‌نو اولوب عمل کثیر اولدیغی اوچون نمازی بوزیلور. امام محمد ایله امام ابو یوسف قاشلرنده نمازی بوزلماس، بلکه اهل کتابکه تشبیه اولدیغی اوچون مکروه بولور. درست بولغان سوز- بر آیت اوقوماینچه بوزولماس. بو صورتده نماز بوزلمافی اوقودیغی آیتنی کورمه‌ینچه بلمه‌گان وقتده‌در. اگر حفظ ایله‌دیکی آیتی بولسه اوگره‌نو اولمادیغی اوچون بالاتفاق نماز بوزولماس.

س - نمازنی بورغوچی شیلردن یگرمنچی نیدر؟

ج - یگرمنچی: بر کشی نمازده بیردن بر طاش آلوب آدمگه یا قوشقه آتسه، عمل کثیر بولوب، نمازی بوزلور. اگر طاش اوزنده بولوب آدمگه آتسه دشمانلق یا اویون بولدغی اوچون ینه بوزلور. آدمدن غیریگه آتسه عمل قلیل اولدغی اوچون بوزلماس.

س - نمازنی بوزغوچی شیلردن یگرمی برنچی نیدر؟

ج - یگرمی برنچی: بر کشی نماز اوقیدر ایدی، بر آدم کیلدیده، اویگه کروا اوچون رخصت صورلسه، اول کشی اوزینك نمازده اولدیغنی بلگرتو اوچون، یه‌شرن اوقی ایکان قیقروب اوقورغه کرشسه یاکه (الحمد لله) یاکه (الله اکبر) یاکه (سبحان الله) دیسه نمازی بوزلماس. اگر نمازده شیطان وسوسه ایتسه، اول دخی (لاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم) دیسه، وسوسه آخرت اشلرندن بر اش اوچون بولسه نمازی بوزلماس. اگر دنیا اشلرندن بر اش اوچون بولسه نمازی بوزلور.

س - نمازنی بوزغوچی شیلردن یگرمی ایکنچی نیدر؟

ج - یگرمی ایکنچی: بر کشی نمازده قبل‌دن بورولماینچه بر صف مقداری یورسه نمازی بوزلماس. اگر ایکی صف مقداری بر یولی یعنی طوقتاماینچه یورسه بوزلور. اگر بر صف مقداری یوروب، بر رکن مقداری، اوچ مرتبه سبحان الله دیور قدری طوقتاب طورسه، ینه بر صف مقداری یوروب ینه طوقتاسه نمازی بوزلماس. اگر بولای یوروب مسجددن چقوب کیتسه نمازی بوزلور. اگر صحراده بولسه، آلدنده‌غی صفنی اوزمی ایله نمازی بوزلور. اگر آلدنده صف بولماسه سجده اورنندن اوزمی ایله نمازی بوزلور.

س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن یکرمی اوچنچی نیدر؟
ج ـ یکرمی اوچنچی: بر کشی نمازده ایکان، ایکنچی بر کشیگه سلام بیررگه نلهب السلام دیگاچ، اوزینك نمازده بولدیغنی بلوب طوقتاب علیکم دیمه‌سه‌ده نمازی بوزلور. چونکه سلام ویرو قصدیله السلام دیمك سویله‌شو بولوب، آدم سوزندن اولمق ایله بوزغوچی بولور.
س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن یکرمی دورتنچی نیدر؟
ج ـ یکرمی دورتنچی: نماز اوقی طورغان کشینك آغزنده شیکر، قانفیت، مانپاسی یاکه بونلر اوغشاشلی نرسه بولوب ارگان نرسه‌سنی یوتسه نمازده طعام آشامش اولوب نمازی بوزلور.
س ـ نمازنی بوزغانلردن یکرمی بیشنچی نیدر؟
ج ـ یکرمی بیشنچی، بر کشی نمازدن اوّل آشادیغی طعامدن تشلری آراسنده قالوب، نماز اچنده آنی یوتسه، یوتدغی شی بورچاق مقداری بولسه، نمازی وروزه بولسه روزه‌سی بوزلور. اگر بورچاقدن آز ایسه نمازیده، روزه‌سی‌ده بوزلماس.
س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن یکرمی آلتنچی نیدر؟
ج ـ یکرمی آلتنچی: بر ایر کشی نماز اوقیدر ایدی، خاتونی کیلوب ایرن قوچافلاسه یاکه اوپسه، ایرنك شهوتی اولماسه، نمازی بوزلماس. اگر بر خاتوننی ایری قوچافلاسه یا اوپسه کیره‌ك شهوت بولسون، کیره‌ك بولماسون خاتوننك نمازی بوزلور.
س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن یکرمی یدنچی نیدر؟
ج ـ یکرمی یدنچی: نمازده قراءتنی، معناسی بوزلوراق یا ثلش اوقمق.
س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن یکرمی سیگزنچی نیدر؟
ج ـ یکرمی سیگزنچی: جماعت نمازنه ایر کشی خاتون ایله بر صفده بولمق.
س ـ نمازنی بوزغوچی شیلردن یکرمی طوغزنچی نیدر؟
ج ـ یکرمی طوغزنچی: ایرته نمازینی اوقوغانده قویاش چغا باشلامق.
س ـ اوتوزنچی نیدر؟
ج ـ اوتوزنچی: نماز اچنده عورت اعضانك دورت اولوشدن بر اولوش قدریسی آچلمق، نمازده فرض بولغان بر عملنی قیلمای قالدرمق،

کوکره‌گی قبل طرفندن دونمك، ته‌نی، کیومی یانماز اوقی طورغان اورنی نجسله‌نمك، طهارتنی اختیاری ایله بوزمقدر.

نمازنك مکروهلری

س - نمازده برنچی مکروه نیدر؟

ج - نمازده برنچی مکروه: نمازده آغزینی وبورنینی بر نرسه ایله اورتمك، آغزنی آچوب ایسنه‌مکدر. اگر ایسنه‌مکنی طیارغه کوچی یتمسه، قولی ایله آغزینی اورتمك مستحبدر.

س - ایکنچی مکروه نیدر؟

ج - ایکنچی مکروه: کیبیرلمك نمازاچنده اخلاصی بوفلقنی کورساتدکی اوچون.

س - اوچنچی مکروه نیدر؟

ج - اوچنچی مکروه: سجده‌گه کیتدکده عذرسز قوللرینی تزلرندن اوّل بیرگه قویمق، سجده‌دن طورغانده قولی ایله بیرگه وباشقه نرسه‌گه طایانوب طورمق، ضرورتسز ایکی آیاقلرینی قاداب یانباش اوستینه اوطرمق، قویان وات کبی سجده‌ده بله کارنی بیرگه تیگزوب طورمق، انه‌چ آشلق چوپله‌گان کبی تیز یاتوب، تیز طورمقدر.

س - دورتنچی مکروه نیدر؟

ج - دورتنچی مکروه: نمازده‌ایکی قوللرنی بیلینه قویمق، یعنی بویرینه طایانمق؛ بیرگه تیوب طورسون دیوب کیومنی قولی ایله جیوب طوطمق، عذرسز آیاق بوکله‌ب اوطورمق، رکوعده باشنی بیلندن یوقاری یا توبه‌ن بوکمك وکوزلرینی یومق، مکروهدر.

س - بیشنچی مکروه نیدر؟

ج - بیشنچی مکروه: نمازده بارمافلرنی چاتلاتمقدر. بو، نمازدن باشقه وقتده‌ده، مکروهدر.

س - آلتنچی مکروه نیدر؟

ج - آلتنچی مکروه: نمازنی یالان باش قیلمق. اگر سجده‌ده چالماسی

یاکه بوروکی توشسه، آدملرنك کولوینه سبب اولسه، بر قولی ایله آلوب کیمك ممکن ایسه، کیمك تیوشلیدر. اگر ممکن بولماس ایسه مکروه بولماس.

س - یدنچی مکروه نیدر؟

ج - یدنچی مکروه: نمازده اوکینه، صولینه فارامق کراهت تحریمیه ایله مکروهدر. عذرسز استینه‌گه یاکه طایاقغه طایانوب نماز قیلمق؛ بارماقلرینی بر برینه کرتمك‌ده مکروهدر. رسول اکرم افندمز، بونی نمازدن غیریده دخی طیمشدر.

س - سیگزنچی مکروه نیدر؟

ج - سیگزنچی مکروه: کولمه‌ك، اشطان ایله‌گنه، اوستندن بر کیوم کیمه‌ینچه نماز قیلمق، مکروهدر. اگر آندن باشقه کیومی بولماسه مکروه بولماس.

س - طوغزنچی مکروه نیدر؟

ج - طوغزنچی مکروه: اوقودیغی سوره‌نی رکوعده تمام ایتمك، چونکه رکوع قرائت اورنی توگل. رکوع وسجود تسبیحلرینی قصدا قویمق یاکه اوچدن کیم ایتمك‌ده سنتکه مخالف اولدیغی اوچون مکروهدر.

س - اوننچی مکروه نیدر؟

ج - اوننچی مکروه: نمازده قصدا یوتکرمك، اگر یوتکروکی قوّتلی بولوب اختیارسز کیلسه یاکه قافرق آنی قرائتدن منع ایتسه مکروه بولماس، لکن ممکن قدری یوتکرمسکه طرشورغه کیره‌کدر. اگر قصدا یوتکروب یاکه طاماق‌قروب اوچ حرف حاصل بولسه مثلا اوخ، اوف، فوخ کبی نمازی بوزلور. کوب کشیلر بوکا مبتلادر.

س - اون برنچی مکروه نیدر؟

ج - اون برنچی مکروه: نمازده رکوعدن طور دقده وایکی سجده آراسنده طوردقه بر مرتبه، سبحان‌الله، دیور قدری طورونی قویمق. بو، واجب بولغان تعدیل ارکان‌نی قویدیغی اوچون اشد کراهت ایله مکروهدر.

س - اون ایکنچی مکروه نیدر؟

ج - ان ایکنچی مکروه: نمازده قصدا برنرسه‌نی ایسنه‌مکدر، اگر

یس قصدسز آنك بورنینه کرسه مکروه بولماس. یکلرینی بل گینه
در صزغاندیغی حالده نماز قیلمق‌ده مکروهدر.
س - اون اوچنچی مکروه نیدر؟
ج - اون اوچنچی مکروه فرض بولغان نمازلرنك ایکنچی رکعتنه، قصدا
اوّلگی رکعتده اوقودیغی سوره‌نی اوقمق. اگر اونوتوب اوقوسه یاکه
اشقه سوره بلمه‌سه، مکروه بولماس. اگر بر کمسه اوّلگی رکعتده
ونوتوب، قل اعوذ برب الناس‌نی اوقوسه، ایکنچی بر رکعتده یوقاری
لرندن اوقومینچه ینه قل اعوذبرب الناس‌نی اوقور. اما نافله نمازلرده
یکنچی رکعتده براوك سوره‌نی اوقمق مکروه بولماس.
س - اون‌دورتنچی مکروه نیدر؟
ج - اون‌دورتنچی مکروه: اوّلگی رکعتده اوقودیغی سوره‌دن، ایکنچی
رکعتنك سوره‌سی اوچ آیت مقداری آرتق بولمق. ایکندینك ویسیع‌نك
ستلرنده هم نافله نمازلرنك اوچنچی رکعتنك سوره‌سنی اوزون اوقمق
مکروه بولماس. آنلرنك دورت رکعتنی بر سلام ایله قیلسه‌ده، هرایکی
رکعتی برنماز اولدیغی اوچون اوچنچی رکعت اولگی رکعت کبیدر.
س - اونبیشنچی مکروه نیدر؟
ج - اونبیشنچی مکروه: قیامدن غیریه یعنی رکوع، سجده، التحیاتده
قرآن اوقمق‌در، لکن نمازنك آخرنده، صلواتدن صوکره، دعا نیتی ایله
اوقومق مستحب اولغان دعالرده کراهت یوقدر.
س - اون آلتنچی مکروه نیدر؟
ج - اون آلتنچی مکروه: نماز اچنده یوزندن تیریاخود طوزان، طوپراق
سورتمکدر، چونکه فائده‌سز اش‌در. اگر فائده حاصل بولسه، مثلا
طوپرافنی سورتمکی، کوزینه رنجو بیروب کوکلنك شغلنی کیته‌رمه‌و
یچون بولسه مکروهلق یوقدر.
س - اون‌بدنچی مکروه نیدر؟
ج - اون‌بدنچی مکروه: کشینك یوزینه قارشی نماز قیلمقدر. مگر
یکسینك آراسنده بر کشی بولوب آنك آرقاسی نماز قیلغوچیغه قارشی
بولسه مکروه بولماس. مکروهلقنك سببی: صورتکه عبادت قیلوغه
یخشاغانلقی اوچوندر.

س ـ اون‌سیگزنچی مکروه نیدر؟

ج ـ اون‌سیگزنچی مکروه: صورتلی نمازلق اوستنده یا صورتلی کیوم ایله نماز قیلمق. برکشینك فارشوسنده یا توشه‌مه یا آلدنه یا که آیاقلارنه بولسه‌ده مکروهدر. اگر آرطنده بولسه آنی اولوغلامق اثری اولمایوب بلکه خور قیلغان اثری بولوب مکروه بولماس. اوستینه صورتلی کیوم کیمك، کیره‌ك نمازده، کیره‌ك باشقه وقتده مکروهدر. اگر بو صورتلرنك باشلری بولماسه یا بیك کچکنه بولوب تیکشروب قاراماینچه صورت ایکانی بلنمه‌سلك بولسه نمازده هم باشقه وقتده کیمك‌ده مکروه بولماس. س ـ اون طوغزنچی مکروه‌نیدر؟

ج ـ اون طوغزنچی مکروه: جماعت ایله نماز قیلغان وقتده آلدنداغی صفده اورون بولا طوروب یالغز آرطده طورمق. اگر صفده آچق یبر بولماسه مکروه توگلدر. بو خصوصه، یعنی صفده بوش یبر بولماغان وقتده، امام رکوعکه بارغانچه کوتوب طورور، اگر کشی کیلسه آنك ایله تورور، کیلمه‌سه صفده بولغان برکشی‌نی اوزینك یانینه تارتوب چغارور. لکن بو زمانده یالغز طورو کشی تارتوب چغاردن آرتقدر. چونکه بو زمانده نادانلق کوب اولدیغندن نمازن بوزر احتمالی بار.

س ـ یگرمنچی مکروه نیدر؟

ج ـ یگرمنچی مکروه: سنت اوقی طورغان کشی، جماعت فرض قیلغانده صفنك آراسنده یا آرطنده اوقمق جماعتکه قیام ورکوع وسجوددن مخالفتی اوچون مکروهدر. مسجدنك سنت بوله‌سنده بولماسه برپوچماقنی کیتوب اوقور، مکروه بولماس.

س ـ یکرمی برنچی مکروه نیدر؟

ج ـ یکرمی برنچی مکروه: صحراده، آلدندن آدم اوزواحتمالی بولسه آلدینه طایاق قادامایینچه نماز قیلمق. کشی یوری طورغان یول اوستنده مونچه‌ده، قبرلر آراسنده نماز قیلمق‌ده مکروهدر. اگر مونچه‌چیلك اوزی طوردیغی یبر پاك بولسه، قبرلر آراسنده نماز اوچون حاضرلانکان یبر بولوب آنده قبر بولماسه مکروه اولمادیغنی قاضیخان ذکر ایتمشدر

س - یکرمی ایکنچی مکروه نیدر؟

ج - یکرمی ایکنچی مکروه: نمازده برسوره‌نی اوقورغه یابشوب، برسوز یا آرتق اوقوغاچ، عذرسز اول سوره‌نی قویوب ایکنچی سوره باشلامق یا که اوقودیغی سوره‌سنك برآیتنی قصدا قویه‌ق. اگر برکشی اوقوب بارا طورغاچ اونوتسه یا آیتنك آخرینی تابماسه، نماز درست بولور قدری اوقوغان بولسه رکوعگه کیته‌ر، اگر نماز درست بولور قدری اوقوماغان بولسه غیری آیتکه باشلامق مکروه بولماس.

س - یکرمی اوچنچی مکروه نیدر؟

ج - یکرمی اوچنچی مکروه: امام بولغان کشی قراءتده وباشقه تسبیحلرده، سنت قدرندن آرتق اوزون ایتوب جماعتکه یالقووبرمکدر. جماعت یالقورلق بولماسه اوزون ایتمکده کراهت بولماس. ینه امام سنت حاصل اولور قدری اوقوغان بولسه‌ده اوقودیغی آیتنك آخرینی اونوتوب رکوعگه کیتمه‌ینچه یا که سنت مقداری اوقوغان بولمی ایکنچی آیتکه کرشمه‌ینچه، جماعت آچسونلر دیب کوتوب طورسه مکروه‌در، بوحاللرده نی مقدار اوقومق ایله رکوعگه کیتمك تیوشلیکنده اختلاف اولوب، بعضیلر نمازدرست بولور قدری اوقوغان بولسه آیتنك آخرینی اونوتماغی ایله رکوعگه کیته‌ر، دیمشلر. بعضیلر سنت قدری وبعضیلر واجب مقداری، دیمشلر.

س - یکرمی دورتنچی مکروه نیدر؟

ج - یکرمی دورتنچی مکروه: فرضدن صوکره سنت قیلناچق نمازلرده، فرضنك سلامندن صوکره، اللهم انت السلام ومنك السلام، نی اوقودیغندن صوکره طوروب کیتمه‌ینچه اولطورمق مکروه‌در. بررواینده، فرضدن صوك اوقی طورغان عادتی بولسه آیاق اوستنده یا که مسجدنك پوچماغنده اوقی طورغان شینی اوقوب صوکره سنت قیلور. بوایکیسی دخی صحابه‌لردن روایت ایتلمشدر، لکن فرض ایله سنت آراسنده اللهم انت السلامدن باشقه شی اوقوماو آرتقدر.

امام بولغان کشی ایرته، ایکندی نمازی کبی صوکنده سنتی بولماغان نمازلرده سلامدن صوکره جماعتکه بوریلوب اولطورماینچه،

اورننده قبله‌غه قارشو اولطورمق، آرطنده برگنه کشی بولسه‌ده، مکروهدر.

س - یکرمی بیشنچی مکروه نیدر؟

ج - یکرمی بیشنچی مکروه قولنی، اعرابی‌نی (پوچینکه کشی‌سنی)، صوقرنی امام ایتمك نادان اولدقلری اوچون مکروهدر. اگر عالم بولوب نماز مسئله‌لرینی بلسه‌لر مکروه بولماس صوقرنك امامتی مکروه بولدیغی نجاستدن صاقلانه آلمغانلقی اوچون. فاسقنی امام ایتمك دین اشلرنده اعتباری اولمادیغی اوچون مکروهدر.

س - یکرمی آلتنچی مکروه نیدر؟

ج - یکرمی آلتنچی مکروه: نماز اوقی طورغان کشینك آلدندن اوتمکدر. اگر آلدنده پرده، طایاق یا که باشقه آغاچ کبی بر نرسه بولسه یا که آرقاسی ایله طورغان بر آدم بولسه، مکروه بولماس. بویله‌ییرده بولماغان وقتده نماز اوقی طورغان کشینك سجده قیلا طورغان ییرندن اوتمك یا که اول کشی نمازده سجده‌ییرینه قارادقده اوزغان کشینك اعضاسی کورینورلك بولسه، مکروه بولور. بو ذکر اولنغان سوز صحراده‌غی کشی حقنده‌در. لکن کچکنه مسجدلرده نماز قیلا طورغان کشینك آلدنده ستره بولماسه اوتمکی مطلقا مکروهدر. بیوك مسجد، صحرا کبی بولوب، نماز قیلا طورغان کشینك سجده اورنینك آل طرفندن اوزسه درستدر، دیمشلر، لکن اوتمه‌وآرتق. چونکه رسول اکرم افندیمز: «بر کشی نماز اوقی طورغان کشینك آلدندن اوزمقنك گناهنی بلسه ایدی، قرق یل کوته‌ر، اوتمه‌ز ایدی» دیمشدر.

س - آلداغی صفده آچق قالغان بولوب، ایکنچی صفده‌غی کشیلر آلدندن اوزوب، شول آچق اورونغه بارسه نیچوك بولور؟

ج - گناهلی بولماز، درستدر. اول کشیلر اول صفده اولغان آچقغه کرماینچه، اوزلرینك حرمتلرینی اوزلری بترگانلکلرندن، ایکنچی کشینك آنلرنی حرمت ایتمکلکی تیوش توگلدر.

س - نمازغه کریشمز بورون آلداغی صفلرده آچق بولسه، شول اورنغه بارمق اوچون کشیلرنك جیلکه‌سندن آطلامق درستمی؟

ج - درست توگلدر. پیغمبرمز علیه السلام: «بر کشی مسجدده مسلمان قرداشلرینك جیلکه‌سندن آطلاب اوزسه، اول کشی قیامت کوننده

موغغه باروچیلرنڭ آیاق آستنده کوپر بولوب اوستندن طاپتاب
بارورلر، دنیاده کشیلرنڭ جیلکه‌سندن آطلاغانی‌نڭ جزاسیدر» دیمشدر.
س - یکرمی یدنچی مکروه نیدر؟
ج - یکرمی یدنچی مکروه: آش حاضر بولوب کوڭلی طعامگه کیتوب
طورورلق بولسه یا که طعام صوونورلق بولسه، وقت‌ده ایرکن بولسه
آنی آشامایینچه نماز قیلمق. باشنی امامدن اول قویمق یا امامدن اول
کوته‌رمك، اوتقه قارشی نماز قیلمق‌ده مکروهدر. اما چراغ یا قندیل
یا لامپه بولسه آڭا قارشو قیلمق مکروه بولماس.
س - یکرمی سیگزنچی مکروه نیدر؟
ج - یکرمی سیگزنچی مکروه: سجده‌ده قوللرینڭ وآیاقلرینڭ بارماقلرینی قبله
طرفندن دوندرمکدر. واجبقه، سنتکه مخالف نرسه‌لر، جمله‌سی مکروهدر.
س - یکرمی طوغزنچی مکروه نیدر؟
ج - یکرمی طوغزنچی مکروه: کشینڭ ییرنده اذنسز نماز قیلمقدر. بر
روایتده، اول ییر مسلماننڭ بولوب ایگونلك بولماسه مکروه بولماس.
س - بر کشی نماز اوقیدر ایدی، آتاسی یا آناسی چاقرسه نمازن
بوزوب بارورمی؟
ج - ضرورت اوچون بولماسه بوزماس.
س - ضرورت اوچون بولمق نیچك بولور؟
ج - بر بیك کیره‌کلی اش اوچون چاقرسه، اول اشنڭ قیمتی اون بیش
تینلك بولسه، شول ضرورتدن صانالور.
س - بر کشی نماز اوقیدر ایدی، بر کشی‌نی کوردی، بیوك ییردن
یغلوب توشه‌رگه یا اوتقه توشه‌رگه یتکان یا که صوغه توشکان، بو
صورتده آنلرنی قوتلدرمق اوچون نمازن بوزو درست بولورمی؟
ج - نمازنی بوزوب اول اشنی کورورگه رخصت باردر.
س - اوتزنچی مکروه نیدر؟
ج - اوتزنچی مکروه: نمازده عذرسز بر یا ایکی آدوم یورمکدر.
س - اگر عذرسز اوچ آدوم یورسه نیچوك بولور؟
ج - ره‌تدن اوچ آدومنی طوقتامای آطلاسه نمازی بوزیلور.
س - اگر هر آدومنڭ آراسنده بر رکن مقداری طوقتاب یورسه نیچوك بولور؟

ج ـ نمازی بوزلماس، مکروه بولور.
س ـ نمازده بومکروهلردن برسنی یا کوبنی اشلهسه نمازی نیچوك بولور؟
ج ـ کراهت تحریمیه بولغان مکروهنی قصدا اشلهسه، اول نمازنی یاکادن اوقومق واجب اولور. اگر اونوتوب اشلهسه سجدهٔ سهو واجب بولور.
س ـ کراهت تحریمیه نینداى مکروهدر؟
ج ـ کراهت تحریمیه واجبنی قویمق، حرامغه یافندر.
س ـ کراهت تنزیهیه بولغان مکروهنی اشلهسه نمازی نیچوك بولور؟
ج ـ کراهت تنزیهیه بولغان اشنی نمازده قصدا اشلهسه، نمازینك ثوابی کیم بولور. اونوتوب اشلهسه سجدهٔ سهو واجب بولماس.
س ـ کراهت تنزیهیه نینداى مکروهدر.
ج ـ کراهت تنزیهیه سنتنی قویمق، خلالغه یافندر.

نمازده طهارتی بوزولغانلرنك حکملری

س ـ بر کشینك نمازده اختیارسز طهارتی بوزولسه نیچوك ایتهرگه تیوشلی؟
ج ـ باشقه اش ایله شغلله نمینچه کیتوب، نماز بوزلورلق اش قیلماینچه طهارت آلوب، قایسی رکنده طهارتی بوزلغان بولسه شوندن نمازنی آخرینه قدر قیلور. لکن اول کشینك طهارتی رکوعده بوزلوب، آیاغه طوردقده (سمع الله لمن حمده) دیسه یا که طهارتی سجدهده بوزلوب باشنی کوتهردکده (الله اکبر) دیسه یا که طهارتی بوزولدغی بیرده بر رکن مقداری طورسه یا که طهارت آلورغه بارغانه یا قایتقانده سوز سویلهسه یا قرآن اوقوسه، اول نمازنی بنا ایتمك درست بولماس، یاکادن باشلاب قیلور. اما طهارت آلمق اوچون صویانینه باروب صو آلو سببلی وقبله طرفندن آوشوی سببلی نمازی بوزلماس.
س ـ نمازده طهارتی بوزلغان کشی، طهارت آلدقدن صوکره، نماز قایده بنا ایتسهده بولورمی؟
ج ـ بوحالده یالغز قیلغان کشی اختیارلیدر: تلهسه طهارت آلغان اورننه تمام ایتهر، تلهسه طهارتی بوزلغان بیرگه قایتوب تمام ایتهر. لکن یالغز

یلغان کشی گه، اول نمازنی یاگادن باشلاب قیلمق آرتقدر. جماعت ایله
یلغان کشی گه، جماعت ثوابنی طابمق اوچون، بنا ایتمك افضلدر. لکن
الغز قیلغان کشی کبی، طهارت آلدیغی اورنده یا باشقه اورنده بنا ایتمگی
ائز بولماس. اگر امامی نمازدن بوشانغان بولسه یالغز قیلغان کشی
کبی اختیارلیدر.

س - بو کشی طهارت آلوب کیلگانچه امام بر یا ایکی رکعت
یلغان بولسه بو کشی نیچوك اوقور؟

ج - بر رکعت اوقوغاچ ایکنچی رکعتنك قیامنده طهارتی بوزلسه، اول
کشی بورننی طوتوب، حاضر کیتوب طهارت آلوب کیلور. بو کشی
کیلدکده امام التحیاتده بولسه، اول کشی اوّل قالغان رکعتلرنی قرائتسز
قیلورده مونك صوکنده امامغه التحیاتده ایه‌روب سلام بیرور.

س - امام بولغان کشینك خطا ایله طهارتی بوزلسه نیشلر؟

ج - آرطنده‌بولغان جماعتدن برینی اوزینك اورنینه کیومندن‌طوتوب
یااشاره ایله‌تارتور. لکن سوزسوزیله‌مز، سویله‌سه نمازی باطل‌بولور.

امامنك محرابقه طارتدیغی کشی، امام بولورغه یارارلق بولمق
شرطدر. مسبوق یعنی امامغه‌صوکدن اویوغان‌کشی بولسه‌ده درستدر.
لکن‌امامنکه یارارلق باشقه‌کشی بولغانده مسبوقنی قویماسسزلق آرتقدر.
چونکه‌مسبوق، یتشمه‌گان رکعتنی‌قضا اوچون طوردقده، جماعت‌ایله‌سلام
بیرور اوچون ایکنچی بر کشینی اورنینه کرتمك تیوشلیدر. اگر
امام بر آیتدن اوزی اوقغان بولسه قرائت ایتمدیکنه اشارت ایتوب
قولنی آغزینه قویار، اورنینه کرگان کشی قرائت اوقور. اگر رکوعده
بوزلغان بولسه ایکی قوللرینی تزلری اوستینه قویار، سجده‌ده بولسه
قولنی ماکلاینه قویار، اگر اوّلگی رکعتده بولسه بر بارمقی ایله،
ایکنچی‌ده بولسه ایکی بارماقی ایله، اوچنچی‌ده بولسه اوچ بارمافی ایله،
دورتنچیده‌بولسه دورت بارمافی ایله‌اشارت ایتهر. اگر تلاوة سجده‌سی
قیلاسی بولسه تلنی چقاروب بارمافنی تلی اوستینه قویوب صوکنده
ماکلاینه قویار. اگر سجدهٔ سهو قیلاسی بولسه بارمافنی کندگی‌اوستینه
قویوب سجدهٔ سهوگه اشارت ایتهر.

س ـ بر کشی، نمازده توچکرگانده طهارتی بوزلسه اول نمازنی بنا ایتمك درست بولورمی؟

ج ـ بونده اختلافی بولوب، درست بولغان روایتده، بنا ایتمکی درست بولماس.

س ـ بر کشی نمازده قچفروب کولو ایله یاکه بر حیوان تشلمگی ایله طهارتنی بوزسه بنا ایتمکی درست بولورمی؟

ج ـ یانندهغی آدم ایشیتهچك قدر کولسه طهارتی بوزلور. حیوان تشلمك ایله قان آقسه طهارتی بوزلور. اول نمازنی بنا ایتمك درست بولماس، یاکادن باشلاب قیلور.

س ـ بر کشینك بر یبرنده چبان بولوب نمازده صقسهده قان یا صاری صو آقوب طهارتی بوزلسه، بنا ایتمك درست بولورمی؟

ج ـ اول نمازنی بنا ایتمك درست بولماس. قصداطهارتنی بوزغان بولوب، یاکادن باشلاب قیلمق فرض بولور.

س ـ بر کشینك نمازده طهارتی بوزلسه، طهارت اوچون یافنده صو بولسه بو آندن اوزوب ایکنچی صوغه باروب طهارت آلسه بناایتمکی درست بولورمی؟

ج ـ سنتچه طهارت آلورغه یتهرلك صو بولا طوروب، آنی قویوب ایکنچی صوغه بارسه، ایکی صونك آراسی ایکی صف مقداریغنه بولسه بنا درست بولور. اگر ایکی صفدن آرتق بولسه درستبولماس، یاکادنباشلاب قیلور. لکناوّلگی صو سنتچه طهارت آلورغهیتهرلك بولماسه یاکه اوّلگی صو قویوده، ایکنچی صو یلغه یاکه صاوتده بولسه بنا ایتمك درست بولور.

س ـ طهارت آلورغه بارغانده، قایتقانده عورت بیری آچلسه یا اوزی آچسه اول نمازنی بنا ایتمك درست بولورمی؟

ج ـ ظاهر مذهبده بنا ایتمکی درست بولماس، اما آچمای یاکه اچلمای ممکن بولماسه بنا جائز بولور، دیمشلر.

س ـ نمازده، رکوعده یا رکوعدهده سجدهده طهارتی بوزلسه بنا قیلغاندا آنلرنی قایتارمق لازم بولورمی؟

ـ طهارت آلوب کیلدکدن صوکره بناده رکوع اواسون، سجده
سون فایتارمق لازمدر. چونکه نمازده بر رکندن ایکنچی رکنگه کوچمك
ارت ایله بولمق شرطدر. نمازده طهارتی بوزولمان کشی گه سنت:
ارنکه کیتدیکی وقت بوگلوبره‌ك وبورننی طوتوب کیتمکدر. کورگان
شیلر سؤظن ایتمه‌یوب، بلکه بورنی فانامش دیب گمان قیلسونلر.
ـ بنا درست بولماغان شیلر نیچه‌در؟
ـ اون ایکیدر. بریسی طهارتنی قصدا، اوزینك اختیاری ایله
وزمازسزلقدر. ایکنچیسی نماز اچنده هوشی کیتمك ایله بوزلمق.
چنچیسی دیوانه بولوب بوزلمق. دورتنچی نماز اچنده غسل واجب
ولمق. بیشنچسی قهقهه ایله کولمك. آلتنچیسی درهم مقدارندن آرتق
جاست کیو منه یا ته‌نینه‌تیوب آنی یوارغه کیتمك. یدنچی ایکنچی برکشینك
صدی ایله طهارتی بوزلمق. سیگزنچی طهارت آلورغه باردقده صوطابماینچه،
شارت ایله صوازلمك. طوغزنچی طهارتنکه باروب قایتقانچه قرآن اوقمق.
وننچیسی طهارت آلورغه صونی آچه ایله صاتوب آلمق. اون برنچیسی
طهارت بوزلدقدن صوکره برکن اوتمدی اورننده طورمق. اون
یکنچیسی طهارتی بوزلدی، دیب گمان قیلوب طهارت آلورغه کیتوب
طهارتی بوزلمادغی ظاهر بولمق. بو اون ایکی شیلردن صوکره بالاتفاق
نمازینی یاکادن باشلاب قیلمق فرضدر. بنا درست اولماس.

نمازده قرآننی یاکلش اوقو

نمازده آیتنی یاکلش اوقوسه، بعضی صورته نمازنی بوزار، بعضی
صورته بوزماس.
س ـ نمازده قرآننی یاکلش اوقوسه، نمازی نیچوك بولور؟
ج ـ بویاکلش اوقوده دورت صورت باردر.
س ـ برنچی نیدر؟
ج ـ برنچی قاعده: اوقوغان سوزی قرآنه بولسه، معنالری ده بربرسینه
یاقن بولسه نمازی بوزلماس. العلیم اورنینه الحکیم اوقومق کبی.

س ـ ایکنچی صورت نیدر؟

ج ـ اگر اوقوغان سوزی قرآنه بولماسه، لکن معنالری بر برسینه یاقن بولسه امام محمد ایله امام اعظم فاشنده بوزولماس. امام ابو یوسف فاشنده بوزلور. توابین اورنینه تیابین؛ قوامین اورنینه قیامین اوقومق کبی.

س ـ اوچنچی صورت نیدر؟

ج ـ اوچنچی صورت، هذا الغراب اورنینه هذا الغبار اوقومق کبی. اوقوغان سوزی قرآنده بولماسه، معنالریده بر برسینه یراق بولسه نمازی بالاتفاق بوزیلور.

س ـ دورتنچی صورت نیدر؟

ج ـ اوقوغان سوزی قرآنده بولوب، معنالری بر برسینه بیك یاقن بولماسه، بونده اختلاف بار، اصح بولغان سوزده نمازی بوزیلور. اناك فاعلین اورنینه غافلین اوقومق کبی، اگر اوقوغان سوزی قرآنده بولوب معنالری بر برسینه بیك خلاف بولسه بو وقتده اتفاقا بوزولور: ان الابرار لفی نعیم اورنینه، ان الابرار لفی جحیم، اوقومق کبی.

س ـ قرائت اوقوغانده بر حرف اورنینه ایکنچی حرف ایتسه نیچوك بولور؟

ج ـ حرفلرنك مخرجلری بر بزینه یاقن بولسه، معنالریده اوزگارمه درست بولور، مثلا: الصراط اورنینه السراط اوقوسه نمازی بوزلماس، اگر مخرجلری یاقن بولوبده معنالری اوزگه رسه، مثلا: والصیف اورنینه والسیف اوقوسه بونده اختلاف بولوب، عموم بلوی اوچون فاسد بولماس، دیمشلر.

س ـ نمازده قرائت اوقودقده، بر کلمه‌نك بعض حرفنی بعض حرف اوزرینه تقدیم ایتسه نیچك بولور؟

ج ـ بر حرفنی بر حرفکه الك ایتسه‌ده، معنی بوزولسه نمازی بوزیلور، کعصف اورنینه کعفص اوقومق کبی. امامعنی بوزلماسه، مثلا: فاذا برق البصر اورنینه فاذا بقر البصر اوقوسه معنی اعتبار ایتکان اماملر فاشنده بوزلماس. عثاء احوی اورنینه عثاء اوحی اوقوسه‌ده بوزلماس.

س ـ نمازده بر آیتنك آراسنده بر سوزنی قویب کیتسه نیچوك اولور؟

ج ـ آنی قویو ایله معنا بوزلسه نمازی بوزلور. مثلا: فمالهم لایؤمنون

آیتنده لانی قویوب، فمالهم یؤمنون اوقوسه بوزلور. اگر معنی بوزلماسه نمازده بوزلماس، مثلا: الحمدلله رب العالمین الرحمن الرحیم مالك یوم الدین، ده الرحمن الرحیم لفظلرین قویوب، الحمدلله رب العالمین مالك یوم الدین، اوقوسه بوزلماس.

س - برکشی نمازده قراءت اوقدقده، برسوزنك آخرغی حرفنی ایکنچی سوزنك اوّل حرفینه توتاشدرسه، نمازی نیچوك بولور؟

ج - برکشی نمازده قراءت اوقدقده برسوزنك آخرغی حرفنی ایکنچی سوزنك اوّلکی حرفینه توتاشدرسه مثلا، (ایاك نعبد) ده کافنی نونغه نوشوب ایاکنعبد دیسه یاکه بانی عین گه نوشوب (غیر المغضوب علیهم) ده غیر المغضوبعلیهم دیسه نمازی بوزلماس.

س - برکشی تشدیدلی حرفنی تشدیدسز اوقوسه نمازی نیچوك بولور؟

ج - برکشی قرآن اوقدقده تشدیدلی حرفنی تشدیدسز اوقوسه، عموم بلوی اوچون نمازی بوزلماس، مگر (رب العالمین) ده (ایاك نعبد وایاك نستعین) ده تشدیدنی قویسه معنی بوزلدیغی اوچون نمازی بوزلور.

س - بیلته‌ك، یعنی حرفنی درست چغارا آلمای طورغان صاقاو کشینك نمازی نیچوك بولور؟

ج - حرفلرنی درست ایتورگه اجتهاد ایته‌ر، اگر اجتهاد ایتوب ده درست چغارا آلماسه، ایرکشی بولسه امامغه اویوب اوقور. اویورغه امام اولماسه اوزی اوقور، نمازی درست بولور. اگر خاتون کشی بولسه اجتهاد ایتوب قارارده، بولدرا آلماسه نمازی درست بولور. چونکه خاتون کشی جماعت نمازینه چقماس.

بواورنده بر مقدار قرآننی یاکلش، خطا ایله اوقوغانده نمازی بوزلدیغی وبوزلمادیغی صورتلرده بعض مسئله‌لر سویله‌ندی ایسه‌ده، بونلردن باشقه دخی قرآن‌نی یاکلش اوقومق ایله نماز بوزلا طورغان مسئله‌لر کوبدر. هر کشی گه بیك تیوشلیدر، که قرآننی قاریلردن یاخشی اوگره‌نوب، هربر حرفلرینی وطاوشلرینی وصفاتلرنی بربر اداسنه اجتهاد وغیرت ایته‌رگه. مثلا سین نی صاددن وصادنی سیندن؛ طانی تادن

وتانی طادن وزانی ذالدن، وذالنی ظادن آیرورغه تیوشلی. بعض صورتده نماز بوزلماسه‌ده بعض صورتده بیك نق اوزگاروایله معنی اوزگاروب نمازی بوزیلور.

مسافر شرعی نك حکملری

س - یولغه چققان کشی نك شرعا مسافر بولمقی نك مدتی نیچه کونلك یولدر؟

ج - قصقه کونلرده بیه‌و یورمك ایله نمازلرنی وقتنده قیلوب، وقتنده آشاب، تونده طاك آتقانچه یاتوب، اوچ کونلك یولدر، یعنی طوقسان چاقروم بیرگه بارورغه چغودر. اگر دریاده بولسه، سفر مدتی جبل اورطاچه وقتده یلکه‌ن کیمه‌سی ایله اوچ کونلك یولدر. ایندی بویله یولغه نیت ایتوب چققان کشی، کیره‌ك شهر وکیره‌ك قریه‌سندن یعنی باصوفاپقه‌سندن، باصوفاپقه‌سی بولماسه شهرنك ایك چیتنده‌گی یورطلردن اوزمافی ایله مسافر بولور. کیری قایتقانده‌ده بو اورنغه یتماینچه مسافر لکدن چقماس.

س - بر بیرنك ایکی یولی بولوب، بر یولدن مدت سفر بولوب، ایکنچی یولدن مدت سفر بولماسه نیچوك بولور؟

ج - مدت سفر یولدن بارسه مسافر بولور، ایکنچی یولدن بارسه مسافر بولماس.

س - بو اوچ کونلك یولغه چققان مسافر نمازلرنی نیچوك قیلورغه تیوشلی؟

ج - دورت رکعتلی فرض نمازلرنی ایکیشه‌ر رکعت قیلمق فرضدر. ایرته، آخشام، وتر نمازی کبی ایکی یا اوچ رکعتلی نمازلرنی تمام قیلور. اگر رمضان اچنده مسافر بولسه چقدیغی کون روزه طوتار، صوکره مسافر بولوب روزه‌غه نیت ایتمه‌س، فایتدقدن صوکره قضا ایتر.

س - مسافر بولغان کشی سنتلرنی قیلورمی؟

ج - قیلسه تمام قیلور، قصقارتماس. اگر مشقت بولسه ایرته نمازی سنتندن باشقه‌سنی قویار.

س - مسافر دورت رکعتلی فرضلرنی تمام قیلسه نی بولور؟

ج ـ تمام قیلسه، واجب بولغان سلامنی کچکتردیکی اوچون گناهلی بولور. اوّلگی اولطرشنی قویسه نمازی بوزیلور. آنك اوچون مسافرگه، دورت رکعتلی فرضلرنی ایکی رکعت قیلمق فرض بولوب، دورت رکعت قیلدقدن اورطه اولطرشی آخرغی اولطروش بولور. آنی قویدغی ایچون نمازی ده بوزلور.

س ـ مسافر کشی نك مسافر توگل امامغه اویومقی درستمی؟

ج ـ شول نمازنك وقتنده بولسه درست در، اما قضا قیلدقده درست بولماس. اگر مسافر بولغان کشی امام بولوب، مسافر توگل کشیلر آنکا اویوسه لر، کیره ك وقتده، کیره ك وقت چقغاچ بولسون اویومقلری درستدر. امام بولغان مسافر ایکی رکعت قیلوب سلام بیرر، مقیملر طوروب قالغان ایکی رکعتلرنی قراءتسز وبعض عالملر سوزینه کوره بالغز فاتحه اوقوب دورت رکعتنی تمام ایتوب سلام بیررلر. مسافر بولغان امام، ایکی رکعتده سلام ویردکده، اویوغان مقیملرگه اوزینك مسافر ایکانلگینی آکلاتور. (اَتِمُّوا صَلاتَکُمْ اِنّی مُسافِرٌ) یاکه، (اَتِمُّوا صَلاتَکُمْ فانّا قَوْمُ سَفَرٍ)، دیور. اویوغان کشیلر بونك معناسنی بلمه سه لر، نمازگزنی تمام ایتوگز مین مسافر، دیور. اگر مسافر، وقتنده مقیم امامغه اویوسه، امامینه ایه روب اولده دورت رکعت ایتوب اوقور.

س ـ برکشی نـك سفرده نمازی قضاغه قالسه، مقیم بولغاچ قضا قیلسه، نیچوك قیلور؟

ج ـ ایکی رکعت قیلور.

س ـ برکشینك مقیم وقتنده قضاغه قالغان نمازی بولسه، شول نمازنی سفرده قضا قیلسه نیچوك قیلور؟

ج ـ دورت رکعت قیلور.

س ـ مسافرگه مسح مدتی کوبمی؟

ج ـ اوچ کون اوچ کیچه در، آیاغندن چقماس ایسه اوچ کون، اوچ کیچه مسح درستدر.

س ـ سفرده بولغان مسافر، اوزینك شهرینه یاقریه‌سینه قایتماینچه مقیم بولورمی؟

ج ـ بر شهر یا آولغه باروب اون‌بیش کون یا آرتق طورمقنی نیت ایتسه، مسافرلکدن چغار، مقیم بولور، لکن اون‌بیش کوندن کیم طورمغه نیت ایتسه مسافرلکدن چقماس. بویله طورمقنی‌نیت ایتوده شرط، شهر یا آول بولورغه تیوشلی. اگر صحراده، چادرلرده طوروبنی نیت ایتسه درست بولماس.

س ـ بر کشی سفر مدتی بر شهرگه باروب‌ده، نیز قایتورمن، چغارمن دیب اون‌بیش کون طورمقنی نیت ایتمه‌ینچه اشی اوزاقغه کیتوب، کوب طورسه مسافر حکمی بولنورمی؟

ج ـ شولای اویلاب اون‌بیش کون اوزوب کیتسه مسافردر. بولای کوب یللر طورسه‌ده، طوروبنی نیت ایتمه‌ینچه مسافر حکمندن چقماس.

س ـ مسافر بولغان امام، نمازنی تمام دورت فیلسه آ ثا اویوغان مقیملر بولسه آنلرنك نمازی نیچوك بولور؟

ج ـ نمازلری بوزیلور. چونکه: مسافرنك صوکغی ایکی رکعتی نافله‌در، آ ثا فرض فیلغانلرنك اویومقی درست توگلدر.

س ـ بر کشی، خاتونی ایله مدت سفر بولغان بر شهرگه یاآولغه باروب، ایری‌اول‌شهرده‌اون‌بیش‌کون‌طورمقنی‌نیت‌ایتسه، خاتونغه‌ده‌نیت تیوشمی؟

ج ـ خاتونغه نیت تیوش توگلدر، ایرینك نیتی یته‌در. بونده اصل قاعده شولدر، که: بر کشی اوزینك اختیاری‌ایله طورمقنی نیت ایته‌رگه کوچی یتسه، اوزینك نیتی‌ایله مقیم‌بولور. اگر اوزینك اختیاری‌ایله طوروبنغه کوچی یتمه‌سه، اوزینك نیتی ایله مقیم بولماس، بلکه‌ایه‌رمش کشی سینك نیتی ایله مقیم اولور. ایر ایله خاتون، خواجه ایله قول، استاذ ایله شاکرد، بای ایله خدمتچی، عسکر باشلغی ایله عسکر کبی.

س ـ شول خواجه‌لرنك برسی، مثلا: ایر طوروبنغه نیت ایتسه، خاتون بلمه‌ینچه مسافر نمازی اوقوسه درست بولورمی؟

ج ـ نمازلری درستدر، بلدکدنصوکره آنلر دخی مقیم بولوب نمازلرینی تمام قیلورلر.

الله‌تعالی‌نك حقلرندن ترك بولنوبده، شرعا قضاسی فرض اولغان عمللر

ایر، خاتون، عاقل وبالغ اولدیغی ایله شرعا نماز، روزه، زکاة، حج، قربانلرنی اشلهمك لازم ولور. قویسه‌لر قضاسی‌فرض وواجب بولور. قضا ایتمز ایسه‌لر، آخرتده بیوك عذابقه تیوشلی بولورلر. سنت‌مؤکده، سنت مستحبه ونافله‌نمازلرنی دخی‌یاکلش قیلورایسه، آنلرنی‌باشلامق ایله بورچ وواجب بولوب بوزسه قضا ایتمك واجبدر. توبه واستغفار برله‌گنه عذابدن قوتلماس. قضاسی نی‌قدر کوب بولسه‌ده اداء ایتوب بترورگه تیوشلی. صوکره اوکنمك وفایغورمق فائده ویرمز. کوندزگی فرضلرنی کیچه، کیچه‌ده قالغان فرضلرنی کوندز قضا قیلمق درستدر. صحت وقتده قالغان نمازلرنی صرغاو وقتده اولطروب یا اشارت ایله‌قضا ایتسه‌ده ممکندر، قضاسی درست بولور.

س ــ برکشی‌نك قضاغه قالغان نمازی کوب بولوب، صاننی بلمه‌سه نیچوك قضا قیلور؟

ج ــ برکشی قضاغه قالغان نمازلرینك حسابنی بلمه‌سه اون یاشنی صبیلق‌غه چغاروب، صوکره نیچه‌یاش عمری بار ایسه‌آنی حساب‌ایتوب نی‌قدر نمازی قالمش، اوچ یللق یا بیش یللق یا آرتق یاکیم، آنی قضا ایتهر، وتر نمازنی‌ده‌قضاایتهر. مگرسنت‌نمازلری‌قضابولنماس. اگرسنت ونافله نمازلرغه کرشوب بوزسه آنلرنیده قضا واجب بولور.

س ــ قضا نمازلرینی نی‌وقتده قیلورغه تیوشلی؟

ج ــ نه‌ولکده اوچ وقت باردر، که اول وقتلرده قضا قیلمق درست بولماس، بونلردن غیری هروقتده کیچه وکوندز ایرته وکیچ قضا قیلنور.

س ــ قضا قیلمق درست بولمادیغی وقتلر نی‌وقتلردر؟

ج ــ قضا درست بولمادیغی وقتلردن اوّلگیسی، قویاش چقفان وقتده ایکی آرشین بویی‌چقفانچه‌غه چاقلی درست‌بولماس. ایکنچی‌سی، قویاش طوغریلانغان وقت، یعنی کوله‌گه قسقاروب یتکان وقت. اوچنچی‌سی، قویاش بایوغان وقتدر.

س ـ نماز قضا قیلغان کشی قامت ایتورمی؟
ج ـ خاتونلرغه اقامت یوقدر، لکن ایرلرگه هر فرضلرده سنتدر. بیش وقت یا آرتق قضالرنی بر یولی قیلسه، اوزی ایشتورلك قدری برگنه اذان اوقومق سنت بولوب، هر نماز اوچون اقامت ایتور.
س ـ قضا نمازلرغه نیچوك نیت بولنور؟
ج ـ قضاغه نیتده، بیلگولهمك شرطدر. ایندی بو بیلگولهمك نك طریقی بویلدر: مثلا، قضا قیلاچق نمازی ایرته نمازی بولسه بویله نیت ایتهر: نیت ایتدم ایك اوّلگی قالمش ایرته نمازینی قضا ایتمه گه، یا که ایك صوکغی قالمش ایرته نمازینی قضا ایتمه گه دیور. هر نمازنی قضا ایتکان وقتده بویله ایك اوّلگی یا که ایك صوکغی، دیب قایسی نماز ایکانینی بیلگولهر. وتر نمازینه ده بویله نیت ایتهر.
س ـ قضاغه قالغان روزهغه نیچوك نیت ایتلور؟
ج ـ اگر ایکی یا آرتق رمضاندن قالمش قضاسی بولسه، اوّلگی رمضاندن یا که صوکغی رمضاندن اوستومده قالمش قضا روزهسینه، دیوب نیت ایتهر، زکاتدن قالمش قضالری بولسه، آنلرنی حساب ایتوب، زکات نیتی ایله فقیرلرگه بیرور. بونلرنی کیچکتردیکی اوچون توبه ایتسه عذابدن قوتلور.
س ـ برکشی بای بولوب، بای وقتده حج قیلماینچه، صوکره فقیر بولسه نیشلهر؟
ج ـ بو کشی گه حجنی قضا ایتمك فرض بولور. اگر آنچه طابماسه تل نوب حجنی ایتمك فرض بولور. زکاة، قربان دخی بویلهدر. باشقه تورلی عذابدن قوتلماس.
س ـ صاحب ترتیب نی دیمکدر؟
ج ـ صاحب ترتیب، قضاغه قالغان نمازی بولماغان کشی، دیمکدر. نمازی قضاغه قالوب بیش نمازدن آرتق بولماسه بوده صاحب ترتیبدر.
س ـ صاحب ترتیبکه ترتیب نی در؟
ج ـ صاحب ترتیبکه، قضا نمازی ایله وقت نمازلری آراسنده، حنفیه امامللری قاشنده ترتیب شرطدر. لکن اول ترتیب، اونوتمقلق ایله یاکه قضاسی کوب بولمق یاکه وقت طار بولمق ایله ساقط بولور.
س ـ ترتیب ایله قضا نمازی نیچك قیلنور؟
ج ـ مثلا، برکشی صاحب ترتیب بولوب ایرته نمازینی بر سبب ایله

قضاغه قالدرسه، اول نماز خاطرنده بولا طوروب آنی قضا ایتمه‌ینچه‌وقت فرضنی قیلسه، یعنی اویله اوقوسه امام اعظم فاشنده آنك اویله‌سی فساد موقوف ایله فاسد بولور، یعنی بتونله‌ی بوزلوب یتکان بولماس. توزه‌لورگه‌ده بوزلورغه‌ده یولی بولور. اماامام محمد ایله‌امام ابویوسف ناشنده فساد قطعی ایله فاسد بولور، یعنی هیچ توزه‌لو احتمالی یوق. اگر اول کشی قالغان نمازی خاطرنده بولا طوروب آنی قضا ایتمه‌ینچه آلتی وقت نماز قیلسه، آنك بار نمازیده درست بولور. امام اعظم فاشنده فساد موقوف ایله بوزلونك فائده‌سی شوشنده‌در: اگر آلتی نماز قیلماس بورون قالغان ایرته نمازینی قضا قیلسه اوقوغان‌فرضلری اهمه‌سی بوزلور.

س ـ علمالرنك‌بر نماز بیش نمازنی بوزار. بر نماز بیش نمازنی توزه‌تور دیدکلری نیچك‌در؟

ج ـ صاحب ترتیب حقنده‌در، واقعه‌سی اوتکانده سویله‌نگانچه‌در.

س ـ صاحب ترتیب بولغان کشی، قضاسنی اونوتوب وقت نماز ینی قیلورغه کرشسه‌ده نماز اچنده قضاسی خاطرینه کیلسه، نیچك بولور؟

ج ـ نمازی بوزلور، نمازن قضا قیلوب، مونك صوکنده اوقور.

س ـ صاحب ترتیبدن ترتیب، نی‌ایله توشه‌ر؟

ج ـ وقت نمازن قیلغانده سلام بیرگانچه قضاایته‌سی نمازی عقلینه‌کلمز ایسه، اونوتمقلق ایله ترتیب ساقط بولوب اول قیلدیغی نماز درست بولور. دخی وقت طار بولوب وقت نمازی اوتودن قورقلسه، ترتیب ساقط بولور. اگر قضا قیلاسی نمازی ایکی یا اوچ وقت نماز بولسه‌ده بونلرنك جمله‌سنی قضا قیلوب بترگانچه وقت نمازینك وقتی چغاردیب قورقسه ممکن بولدیغی قدری قضا ایته‌ر. صوکره وقت نمازینی وقتندن چغارمینچه قیلور. قضاسی کوب بولغان کشیدن‌ده ترتیب ساقط بولور. بونده قضانك‌کوب بولمقی آلتی وقت نمازی قالمق‌ایله بولوب، آلتنچی نمازنك وقتی چقدیغی ایله بولور. امام محمد فاشنده آلتنچی نمازنك وقتی کرمك ایله بولور، لکن اوّلکی سوز صحیحدر.

س ـ برکشی‌نك اویله نمازی‌قضاغه قالوب‌قویاشنك نوری‌اوزگه‌رگانتك

صوکنده خاطرینه کیلسه، ایکندی نماز پنی ده قیلماغان بولسه، قایسی سنی قیلورغه کیره‌ك؟

ج - وقت طار بولوب ایکندی نمازی مکروه وقتقه قالورلق بولسه اویلهنی اوقورغه کیره‌ك، بو صورتده ترتیب شرطدر. اما حسن بن زیاد قاشنه آندن ترتیب ساقط بولوب اول کشی ایکندی نمازینی مکروه وقتقه قالدرمای اوقور. قضانی قویاش بایوغاندن صوك اوقور. چونکه حسن ابن زیاد قاشنه، قویاشنك نوری اوزگه‌رگاچ ایکندی وقتی چغادر.

س - صاحب ترتیب بولغان کشینك یسیع ووتر نمازی قالوب ایرته نماز وقتی کرسه نیشلهر؟

ج - یسیع‌نی ووتر نمازینی قضا ایتمه‌گه وقت بولسه ترتیب اوزره ایك اوّل آنلرنی قضا ایتوب، صوکره ایرته نمازینی قیلور. بونده معتبر، مطلق وقت بولماقیدر، علبهٔ ظن نوگلدر. آنك صورتی بو کیله‌چك مسئله‌در.

س - بر کشی یسیع ووتر نمازلرنی اوقوماینچه یوقلاغان ایدی، اویاندقنه طاك آتقان بولسه بو کشی قضا نمازلرنی اوقوسه‌م ایرته نمازینك وقتی چغار دیب ایرته نمازن اوقوسه، حال بو، که وقت طار بولدیغی معلوم بولسه، بو کشینك ایرته نمازی نیچوك بولور؟

ج - ایرته نمازی باطل بولور.

س - باطل بولغاچ نیچك ایتهر؟

ج - یسیع ووترنی هم ایرته نمازنیده اوقورلق وقت بولسه اوّلا یسیع نمازینی اوقورده صوکره ایرته نمازن اوقور، اگر وقت ایکیسنی‌ده صیدرورلق بولماسه ایرته نمازن‌غنه قایتارور.

س - بر کشی بیش وقت نمازدن برینی اونوتسه، قایسی نماز بولدیغنی بلمه‌سه نیچوك ایتهر؟

ج - اول کشی بیش نمازنی‌ده یاکادن اوقور. اگر ایکی کونلك نمازدن ایکی نماز قالدروب، آنلرنك قایسی نماز بولدیغنی اونوتسه، ایکی کونلك نمازنی قایتارور. اگر اوچ یا دورت کوندن دورت نماز قویوب، قایسی نماز بولدقلرینی بلمه‌سه ینه مذکور حکم اوزره‌در. امام محمد، بر کشی بر نمازده بر سجده‌نی قویسه، لکن قایسی نمازده بولدیغنی

اونوتسه اول کشی بیش وقت نمازنی قایتارور، دیگان. باشقه رکنلرنی بلمه‌سه، ینه شول حکم اوزره‌در.

مسجد هم جماعت

س ـ جماعت ایله نماز قیلمق نیدر؟

ج ـ جماعت ایله نماز قیلمق، قوتلیره‌ك سوزده، واجبدر. سنت دیوب ایتوله، سنت بله‌ن ثابت بولدیغی اوچونکنه.

س ـ جماعت ایله نماز قیلمق‌نك فائده‌لری نیدر؟

ج ـ فائده‌لری بیك کوبدر. اوّلا، جماعت ایله ایکی رکعت نماز قیلمق، یالغز یکرمی یدی رکعت نماز قیلغاندن ثوابی آرتغراقدر. ایکنچی، مؤمنلر بر بیرگه جیولغانلقدن آرالرنده دوستلق ومحبت حاصل بولور. اوچنچی نادانلر، عالملردن کوروب نماز اوگره‌نورلر. دورتنچی نمازی قبول بولماغانلرنك نمازینی، قبول بولغانلر حرمتینه الله‌تعالی قبول‌ایته‌ر. بوندن باشقه‌ده نیچه، نیچه فائده‌لری باردر. اصحابدن ابن مسعود ایله ابوموسی الاشعری وامام احمد حنبلی رحمة‌الله علیهم قاشلرنده جماعت ایله نماز قیلمق فرض عیندر. امام شافعی وکوب صحابه‌لر فرض کفایه‌در، دیمشلر. جماعتنی قویارغه رخصت یوقدر.

س ـ مسجدکه بارماینچه، امام نماز قیلسه جماعت ثوابی طابلورمی؟

ج ـ فایده قیلسه‌ده جماعت ثوابی طابلور، لکن مسجدکه بارو ثوابی طابلماس. مسجدکه بارو اوچون اوز آلدینه بیك کوب ثواب باردر.

س ـ مسجدکه کرمك‌نك مستحبی نیدر؟

ج ـ مسجدکه کرگانده اوّل اوك آیاقنی آطلاب کرمك هم اوشبو دعانی اوقمق مستحبدر: (اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لِی اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَانْشُرْ عَلَیَّ خَزَائِنَ رَحْمَتِكَ) اگر عربچه بلمه‌سه اوز تلی ایله بویله دیور: ای الله، میکا رحمت ایشوکلرکنی آچقل، رحمت خزینه‌لرکنی چه‌چگل!

س ـ مسجددن چقغانده نی‌ره‌وشچه چغارغه کیره‌ك؟

ج ـ اوّل صول آیاقنی آطلاب چقمق واوشبو دعانی اوقمق مستحبدر: (اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْئَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ) اگر عربچه بلمه‌سه بویله دیور، ای الله! تحقیق مین اولوغ فضل ورحمتکنی صورایمن.

س ـ مسجدگه کرگاچ نیشله‌رگه تیوش؟

ج ـ مسجدگه کرگاچ سنت نماز اوقولماسه ایکی رکعت «تَحِيَّةُ الْمَسْجِدْ» نمازی اوقمق مستحبدر. مسجد اچنده ادب وتواضع ایله اولطورمق ذکر (لا اله الا الله) وتسبیح (سبحان الله) وتحمید (الحمد لله) وتکبیر (الله اکبر) ایله شغلله‌نمك توبه واستغفار، دعا وتضرع ایله شغل‌له‌نمك، قرآن یا کتاب اوقوب اولطورمق، وعظ سویله‌ب یا طنگلاب اولطورمق یا علم اوگره‌توب، اوگره‌نوب اولطورمق مستحبدر. صوغان، صارمساق، طرما وباشقه آوزنی صاصوته طورغان نرسه‌لرنی آشاغان کوینچه مسجدگه کرمك ومسجد اچنده دنیا اشلری قیلوب، دنیا سوزلری سویله‌ب کولشوب اولطورمق مکروهدر. خاتونلرغه جماعت ایله نماز قیلمق مکروهدر، یعنی امامیده خاتون بولسه. ایرلرگه اویوب اوقوسه‌لر جماعت ثوابی طابارلر، لکن خاتونلرنك جماعت نمازی اوچون مسجدکه بارولری مکروهدر.

جمعه نمازی.

س ـ جمعه نمازی قیلمق نیدر؟

ج ـ شرطلری طابلدقده فرض عینلدر.

س ـ جمعه‌نك شرطلری نیدر؟

ج ـ جمعه‌نك شرطلری، بیش وقت نمازنك شرطلرندن باشقه اون ایکی‌در. آلتیسی، جمعه‌نك واجب بولماقینك شرطی، آلتیسی واجب بولغان‌نك صوکنده اداسنك (اوته‌مکینك) شرطلریدر.

س ـ جمعه‌نك واجب بولماقینك آلتی شرطلری نیلردر؟

ج ـ بری ایر بولمق، خاتونلرغه واجب توگلدر. ایکنچی، مقیم بولمق،

رگه واجب توگلدر، لـکن مسافـرگه، بارغان بیرنده اون بیش
ن طورمقنی نیت ایتسه واجب بولور. اوچنچی، کوزلری کورگانلر
ر، ایکی کوزی ده کورمگان صوفرلرغه واجب توگلدر. دورتنچی،
لری سلامت بولمقدر، ایکی آیاغی بولماغانلرغه واجب توگلدر.
نچی صحت بولمقدر، خسته بولوب، کوچی یتمه‌گانلرگه واجب
لدر. آلتنچی، آزاد بولمقدر، قوللرغه وطوطقوندا غی کشیلرگه
ب توگلدر. صوفرنی، یته کلهب یورتور کشی‌سی بولسه وقولغه
جه‌سی رخصت بیرسه آنلرغه‌ده جمعه واجب بولور.

ـ اوشبو جمعه واجب بولماغان کشیلر جمعه اوقوسه‌لر درست بولورمی؟

آنلرنك جمعه‌لری درست بولور، یا کادن اویله نمازی اوقمق فرض
اس. اگر جمعه‌غه بارماسه‌لر اویله نمازینی قیلورلر، گناه بولماس.

ـ جمعه‌نك اداسینك شرطلری نیچه‌در؟

جمعه نمازینی اوقور ایچون آلتی شرط باردر.

ـ آنلر نیلردر؟

اوّل، جمعه اوقولا طورغان یبر مصر بولمق.

ـ مصر نیدر؟

مصر شول بولور، آنده توره، قاضی بولوب شریعت حکمنی
ورگه یول بولوب، آنی یورتورگه کوچی یته‌رگه کیره‌ك. یاکه
شول بولور، جمعه واجب بـولغان کشیلر همه‌سی بارسه‌لر
دلرینك اولوغسینه صیماسلر.

ـ جمعه اوقور اوچون مسجد بولمق شرطمی؟

جمعه اوقور اوچون مسجد شرط توگلدر.

ـ ایکنچی شرطی نیدر؟

ایکنچی شرطی، جمعه‌ده امام بولغان کشی پادشاه طرفندن رخصت
ش، کشی بولمقدر.

ـ اوچنچی شرطی نیدر؟

اوچنچی شرطی، جمعه‌نی اویله وقتده قیلمقدر. اویله‌دن اوّل یاکه
وقتی چیقدقدن صوکره قیلنماز، هم قضا اولنماز.

س ـ دورتنچی شرطی نیدر؟
ج ـ جمعه‌نك اداسنك دورتنچی شرطی، جمعه‌نك فرضندن اوّل امام خط
اوقمقدر. خطبه جماعت حضورنده قچقروب اوقلوب، جماعت ایشتورلك
بولمق تیوشلیدر. خطبه‌نك واجبی آیاق اوستی جماعتكه قارشو بولوب
طهارت ایله، نجاستدن پاك وستر عورت ایله بولمقدر.
س ـ بیشنچی شرطی نیدر؟
ج ـ بیشنچی شرطی، جماعت امامدن باشقه ایك آزی اوچ كشی
بولمقدر. آنلر مسافر قول یا صوقر بولسه‌ده درستدر، آنلر خانون
وصبی بولسه‌لر درست بولماس.
س ـ آلتنچی شرطی نیدر؟
ج ـ آلتنچی شرطی، جمعه اوقولا طورغان بیرگه هر كشیگه كرور
رخصت بولمقدر. اگر خلقه كرورگه رخصت ویروب خلقلر اوزلرینه
كرمه‌سه‌لر، بو صورتده آنلرنك اوزلرینك اوقومقلری درست بولور.
س ـ واجب بولغان كشی جمعه‌نی اوقی آلمای قالسه نیشلهر؟
ج ـ اویله نمازینی قیلورلـر، لكن آنلرغـه جماعت بولوب اوب
اوقومقلری كراهت تحریمیه ایله مكروهدر. اگر جمعه واجب بولغان
كشیلر جمعه‌غه بارمای قالسه‌لر مسجدده جمعه اوقولماسدن اول
یورطلرنده اویله اوقومقلری كراهت تحریمیه ایله مكروهدر. واجب
بولوب‌ده جمعه نمازینه بارمای قالغان كشی بیك اولوغ گناهلی بولور.
س ـ جمعه واجب بولماغان صاحب عـذر، مسافر واسیرلرگه جمعه
اوقومق درستمی؟
ج ـ جمعه نمازینك واجب بولماقینك شرطی بولنماغان كشی‌لر جمعه
اوقوسه‌لر، درست بولوب جمعه‌نـك فضیلتنه ایرشورلر، آنـلر جمعه
اوقوماینچه اویله نمازی قیلسه‌لر گناهلی بولماسلر، لكن جمعه قیلسه‌لر
آرتق وثوابی‌ده كوب بولور. اوشبو جمعه واجب بولماغان كشیلرگه جمعه
نمازی اوقولا طورغان شهرلرده، یوللرده، مسجدده جمعه اوقولماسدن
اوّل اوقومقلری مكروه، جماعت ایله اویله اوقومقلری كراهت تحریمیه
ایله مكروهدر. جمعه اوقولمی طورغان آوللرده، جمعه كون اویله نمازینی
جماعت ایله اوقومق درستدر، مكروه توگلدر.

ـ بر کشی جمعه کون جمعه‌غه بارماینچه قالوب، یورطنده اویله
ی قیلوب بونك صوکنده جمعه نمازینه بارسه نیچوك بولور؟
ـ جمعه‌نی قیلسه یورطنده قیلدیغی اویله نمازی نافله‌گه ایله‌نور،
سی فرضدن کیته‌ر. اگر مسجدکه باردقده امام جمعه نمازی قیلغان
ه،قیلغان اویله‌سی نافله‌گه ایله‌نمینچه اویله نمازی فرضدن کیته‌ر.
ـ جمعه نمازی نیچوك اوقولور؟
ـ اذان شریف ایتولدکدن صوکره ایك اول، نیت ایتدم بو
کونگی جمعه نمازینك سنتنی قیلماغه، دیوب دورت رکعت نماز
ر. بو نماز سنت مؤکده‌در.
ـ بر کشی جمعه‌نك سنتنی اوقورغه کرشکاچ، امام خطبه اوقورغه
سه اول کشی نیشلهر؟
ـ ایکی رکعت تمام ایتوب سلام بیروب خطبه‌نی طنکلار. چونکه
ه طنکلامق فرضدر. فرضدن صوك دورت رکعت ایتوب قضا
ور. اگر امام خطبه‌گه کرشکانده اول کشی اوچنچی رکعتکه
مان بولسه دورت رکعت تمام ایته‌ر. خطبه اوقوچی منبرگه
ن وقتده سنتکه کرشمك مکروهدر.
ـ جمعه سنتندن صوکره نی قیلنور؟
ـ خطیب خطبه اوقودقدن صوکره محرابقه کردکده‌جماعت دخی، نیت
دم الله‌تعالینك رضاسی اوچون جمعه نمازینك فرضنی قیلماغه، اویودم
بولغان امامغه، الله اکبر دیوب قولاق قاغوب سبحانك اوقورده
ك قراءت اوقوغاننی طنکلاب طورور. اوشبو ره‌وشچه ایکی رکعت
ی قیلنور.
ـ بر کشی جمعه‌ده التحیاته یا سجده‌سهوده یتشسه جمعه‌گه یتشکان
ب امامغه اویورمی یا که اویله اوقورمی؟
ـ امامغه اویور. امام سلام بیردکدن صوکره طوروب ایکی رکعت
ر. اما امام محمد قاشنده، اول کشی امامغه ایکنچی رکعتنك رکوعنه
ب امام ایله رکوع ایتسه جمعه‌گه یتوشکان بولور. اگر آندن

صوکره یتشسه جمعه‌گه یتوشکان بولماس. امام سلام ویرگاچ طوروب دورت رکعت اویله فرضنی قیلور.

س ـ جمعه نڭ فرضندن صوکره نی قیلنور؟

ج ـ جمعه‌نڭ فرضندن صوکره ینه دورت رکعت سنت مؤکده قیلنور.

س ـ بو دورت رکعت سنتدن صوکره نی قیلنور؟

ج ـ صوکره، نیت ایتدم وقتنه یتشوب قیلمادیغم آخر اویل نمازینه، دیوب دورت رکعت قیلور. اگر اویله نمازی قضاسی بولماغان کشی بولسه دورت رکعتنده سوره قوشار. جمعه نمازی جمعه‌دن کیتسه بو دورت نافله بولور. نافله‌نڭ ایسه هر رکعتنده سوره قوشمق واجبدر. اگر جمعه‌دن کیتکان بولماسه اول دورت رکعت شول کوننڭ اویله فرضندن بولور. دورت رکعتنده سوره قوشمقنڭ ضرری بولماس.

س ـ اگر اویله نمازی قضاسی بولغان کشی بولسه بوده دورت رکعتینه‌ده سوره قوشارمی؟

ج ـ اوّلگی ایکی رکعتنده سوره قوشوب صوکغی ایکی رکعتنده یالغز فاتحه اوقومق آرتقدر. چونکه جمعه، جمعه‌دن کیتمه‌سه، شول آخر اویله نیتی ایله قیلدیغی دورت رکعت اول کون‌نڭ اویله فرضندن بولوب اویله‌نی اوقومش بولور. اگر جمعه، جمعه‌دن کیتسه اول دورت رکعت آنڭ قضاغه قالغان اویل‌سندن کیته‌ر. آنلرنڭ ایسه ایکیشه‌ر رکعتلرنده سوره قوشمق واجب بولوب صوکغی ایکی رکعتلرنده یالغز فاتحه اوقلور.

س ـ صوکره نی قیلور؟

ج ـ صوکره نیت ایله‌دم اوشبو وقتنڭ سنتن قیلماغه، دیب ایکی رکعت دغی قیلنور. مجموعی اون آلتی رکعت نماز بولور. جمعه درست بولسه سنتلری ایله اوتالمش بولور، درست بولماسه اویله اوتالمش بولور.

س ـ جمعه‌نڭ فرضندن صوکره اوقولاطورغان نمازلرنی اوقوماینچه چقغان کشیلرنڭ حالی نیچوك بولور؟

ج ـ درست توگلدر. چونکه قیلدیغی جمعه درست بولمادیغی حالده بو نمازلرنی قویغان کشی، اول کون‌نڭ اویله نمازینی قویمش بولور. اگر جمعه درست بولسه قضاغه قالغان اویله‌سی بولسه، شونی قضا قیلمش

بولور. اگر قضاسی بولماسه نافله نماز قیلمش بولوب بیوك ثوابلر طابار. اونو ماینچه چقغان کشی بونلردن محروم بولادر.

س ـ جمعه‌نك سنتلری نیدر؟

ج ـ جمعه نمازی اوچون غسل قویونمق، خوش ایسلی مایلر سورتمك یا ڭا وتازا کیوملر کیمك، طرناقلرینی کیسمك ومسجدکه ایرته بارمقدر. دخی اوّلگی اذاننی، یعنی مناره‌ده ایتوله طورغان اذان‌نی ایشتکان کشی گه هر اشنی وصاتوینی قویوب جمعه نمازینه بارماق واجبدر.

س ـ جمعه‌نك مکروهلری نیلردر؟

ج ـ جمعه‌نك مکروهلری، امام منبرگه خطبه اوقورغه چقغاچ سنت اوقورغه کرشمك، خطبه اوقوغان وقتده قرآن اوقمق، دنیا سوزی سویله‌شمك، آرطده اورن بارایکان آلداغی صفقه بارام دیب کشیلرنك جیلکه‌سندن آطلاب رنجوتمك. پیغمبر صلی‌الله علیه وسلم: «من تخطی رقاب الناس یوم الجمعة اتخذ جسرا الی جهنم» دیگان معناسی، برکشی جمعه کون کشیلرنك جیلکه‌سندن آطلاسه اول کشی‌نی قیامت کونده تموغغه بارو چیلرنك آیاق آستینه کوپر قیلنوب اوستندن طابتاب بارورلر. عذرسز یوتکرمك، توچکرگان کشی گه، یرحمك‌الله دیمك، تسبیح ایتمك، قچقروب صلوات ایتمك وصحابه‌لرنك اسم شریفلرینی ایشتدکده، رضی‌الله عنه، دیمك کبیلر جمله‌سی کراهت تحریمیه ایله مکروهدر. خطبه اوقولغان وقتده تیك طوروب طکلامق فرض، الله تعالی‌نك حقیدر.

جنازه نمازی.

س ـ اولوکنی یومق نیدر؟

ج ـ اولوکنی یومق فرض کفایه‌در.

س ـ اولوکنی نیچك یووارغه کیره‌ك؟

ج ـ اوّل اولوکنك عورت یرلرینی اورتور، یووچی کشی قولینه بر چوپره‌ك کیوب یااوراب، اولومنك عورت غلیظه بولغان اعضاسنی تمام طازارغانچه یووار بو نك صوکنده نمازطهارتی کبی طهارت قیلدرر، لکن آغزینه

بورنینه صوبیرمه‌س. بارماقینه برچوپره‌ك اوراب‌شول بارماقی ایله تشلرن ایرینلرن مسح قیلور، بورون‌تیشوکلرینه‌ده شول‌ره‌وشچه‌مسح قیلور. بونك صوکنده صول قابرغه‌سینه یاتقروب، اوك یاغندن باشندن آیاغینه‌چه اوچ مرتبه یووار. بونك صوکنده اوك قابرغه‌سینه یاتقروب صول یاغندن آیاغه‌چه اوچ مرتبه یووار. بونك صوکنده اولوکنی آزراق اوطورطقاندای ایتوب قورصاغندن صیپار، اگر نجس‌چقسه، چقغان‌یرینی‌یووار، غسلنی قایتارماس. بونك‌صوکنده پاك‌بولغان بریموشاق نرسه‌ایله اولوکنك‌ته‌نن سورتور، قورتورده کفنینه صالور.

س ــ کفن صارمق نیدر؟

ج ــ کفنلمك فرض کفایه‌در.

س ــ کفن نیچه تورلی؟

ج ــ اوچ تورلیدر: سنت کفن، کفایه کفن، ضرورت‌قدری کفن.

س ــ سنت کفن نیچه قاتدر؟

ج ــ ایرلرگه اوچ قات: قمیص، ازار، لفافه‌در. خاتونلرغه بیش قات: قمیص، ازار، بورکانچك، لفافه، خرقه.

س ــ قمیص (آخرت کولمه‌گی) قایدن قایده چاقلی؟

ج ــ موبندن آیاقغه چاقلی؟

س ــ ازار نیچك بولور؟

ج ــ ازار باش اوچندن آیاق اوچینه چاقلی؟

س ــ لفافه نیچك؟

ج ــ لفافه‌ده، ازار کبی، باش‌اوچندن آیاق‌اوچینه چاقلی، لکن لفافه‌نی به‌یلر اوچون ازاردن برآز اوزونراق قیلنور.

س ــ خاتونلرغه بورکانچك نیچك بولور؟

ج ــ بورکانچك‌نك‌ایکی‌چه‌چنی‌قاپلارلق، بویی‌ایکی آرشین‌قدری‌بولور.

س ــ خرقه نیچك بولور؟

ج ــ خرقه ایمچه‌گندن کندکینه چاقلی بولور.

س ــ کفن کفایه کوبمی ونیچه قات؟

ج ــ ایرلرگه ایکی قات؛ ازار ایله لفافه: خاتونلرغه اوچ‌قات: ازار، لفافه، بورکانچك.

ـ ضرورة كفن كوبمى؟
ـ ضرورة كفن ،نى طابولسه شونك ايله كفن ايتمك.
ـ اولوكنى كفنله گان وقتده نيچك كفنلەنور؟
ـ ايرلر اوچون اوّلا لفافه نى بەيلەرلر، آنك اوستينه ازارنى، آنك اوستينه
صنك برطرفن صالورلرده، اوستينه اولوكنى صالوب قميصنى كيدرورلر.
ك صوكنده ازارنك صول ياغنى يابارلر. صوكره اوك ياغنى، صوكره
ەنك صول ياغنى هم اوك ياغنى يابارلر. كفننك تارالووندن قورقسەلر
نى اوچندنده باش اوچندنده بەيلەرلر.
ـ خاتون بولسه نيچك كفنلەنور؟
ـ اوّلا خرقەنى بەيلرلر، آنك اوستينه لفافه، آنك اوستينه ازار، آنك
تينه بوركانچك، آنك اوستينه قميصنى صالورلرده اوّلا قميصنى
رورلر. بونك صوكنده چەچن ايكى طلوم ايتلوب كوكره گينه صالورلر.
كانچكنى يابارلر. مونك صوكنده ازارنى، لفافەنى قابلاب خرقه بلن
ەرلر. اگر كفننك سوتولماكندن قورقلسه باش اوچندنده آياق اوچندنده
ەنور.
ـ جنازه نمازى قيلمق نيدر؟
ـ فرض كفايەدر.
ـ جنازه نمازينك شرطلرى نيدر؟
ـ بيش وقت نمازنك طشنده بولغان شرطلر، جنازەده دخى شرطدر.
ك اوستنەده اوچ شرطى باردر. برى، جنازه مسلمان بولمق؛ ايكنچيسى،
ك بوولغان بولمق؛ اوچنچى، جماعتنك آلدنده بولمق در. امام بولغان
نى جنازه، ايرى بولسەده خاتون بولسەده كوكره گى قارشوسنده طورور.
ـ جنازه نمازينه نيچك نيت قيلنور؟
ـ نيت ايتدم الله اوچون نمازغه، بوميت كه دعا اوچون، اويودم
ر حاضر امامغه، الله اكبر، ديوب قولاق قاغوب قول باغلار. امام
ماعت (سبحانك اللهم وبحمدك وتبارك اسمك وتعالى جدك ولا اله
ك)نى اوقورلر، اوشبو تكبير شرطدر. آندن صوك قوللرينى
ەر ماينچه، الله اكبر، ديور.

س ـ بو ایکنچی تکبیردن صوکره نی اوقور؟

ج ـ (اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انك حمید مجید * اللهم بارك علی محمد وعلی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انك حمید مجید). امام هم جماعت اوقورلرده قوللرینی کوتهرمینچه الله اکبر دیوب اوچنچی تکبیرنی ایتورلر.

س ـ اوچنچی تکبیردن صوکره نی اوقورلر؟

ج ـ (اَللّٰهُمَّ اغفر لحیّنا ومیّتنا وشاهدنا وغائبنا وصغیرنا وکبیرنا وذکرنا وانثانا * اَللّٰهُمَّ من احییته منّا فاحیه علی الاسلام * ومن توفیته منا فتوفه علی الایمان * اَللّٰهُمَّ اِنْ کان هذا المیّت محسنًا فزد فی احسانه وان کان مسیئًا فتجاوز عنه) نی اوقورلر.

اگر بو دعانی بلمهسه بو دعانك معناسنی اوز تلنچه اوقور: ای الله، بزلرنك ترکلرمزنی، اولوکلرمزنی، حاضرلرمزنی، غائبلرمزنی، کچکنه لرمزنی، اولوغلرمزنی، ایرلرمزنی، خاتونلرمزنی یارلقا. ای الله، ترك بولغانلرمزنی اسلام دینی اوزره ترك قیل. اولگانلرمزنی ایمان ایله وفات قیل. ای الله، اگر بو میت ایزگو کشی بولسه ایزگولکینی آرتدر، اگر گناهلی بولسه گناهلرنی عفو قیل! دیور. ینه دورتنچی مرتبه الله اکبر دیوب تکبیر آلورلر.

س ـ دورتنچی تکبیردن صوکره نی اشلرگه کیرهك؟

ج ـ ایکی یاقلرینه سلام بیروب نمازدن چغارلر. جنازه نمازنده اوّلگی تکبیر شرط، قالغان اوچ تکبیرلری رکنلردر. اوّلگی تکبیر ندن باشقه تکبیرلرده قولن کوتهرمز.

س ـ جنازه صبی بولسه نیندهی دعا اوقولور؟

ج ـ مذکور دعانك اچنده، فتوفه علی الایمان، دیدکدن صوکره (اَللّٰهُمَّ اجعل هذا المیّت لنا فرطًا. اَللّٰهُمَّ اجعله لنا اجرًا وذخرًا. اَللّٰهُمَّ اجعله لنا شافعًا ومشفّعًا) معناسی: ای الله، بو میتنی بزنك اوچون آلدن بارغان ایزگولك کبی قیل. ای الله، بو میتنی بزنك اوچون اجر وهم کیلهچك

ـ چون حاضرلەنگان آزق کبی قیلغل. ای الله، آنی بزنك اوچون شفاعتچی
شفاعتنی قبول قیلنمش قیل. مجنونگه مجنون لـگی بالغ بولمزدن اوّل اوك
ولسه دخی صبی دعاسی اوقلور. اگر بالغ بولغاچ دیوانه بولغان اولسه
لغلرگه اوقولا طورغان دعانی اوقولور.
ـ جنازه نمازینه صوکره دن یتشکان کشی نیچك اوقور؟
ـ جنازه نمازینه قای اورنده یتشسه، امامنك تکبیرینی کوتماینچه
کبیر ایتوب امامغه اوبور. امامنك سلامندن صوکره قالغان تکبیرلرنی
ما ایتەر. اگر بر کشی امام دورتنچی تکبیرنی آلوب سلام بیرگانده
یلوب یتسه، حاضر اوّلـگی تکبیرنی آلوب امامغه اویور. امام سلام
ردیکی ایله اوچ تکبیر دخی ایتوب دورت تکبیرنی تمام ایتوب سلام
ور. اوشبو تکبیرلرده دعالرینی اوقومز. امامنك اوقودیغی کفایت
ەر. چونکه اول کشی دعا ایله شغللەنوب نمازینی تمام ایتمەسدن
ل، اولوکنی کوتەروب جیلکەلرینه قویسەلر اول کشینك نمازی
ل بولور. شونلقدن قضا ایتدیگی تکبیرلرده دعانی اوقوماس. دعانی
وب یتشورلك بولسه اوقمق تیوشلیدر.
ـ اولوکنی یوماس دن اوّل یاننده فرآن اوقمق درستمی؟
ـ میت یووالماس دن اوّل آنك یاننده فرآن اوقمق مکروهدر. هم اولوك
چون یوزینی طرماب، یافاسنی یرتوب، تورلی طانمافلر ایله قچقروب
لامق بیك اولوغ گناه وحرامدر. بویله حیوان کبی قچقرغان خاتونلرنی
ق وطوقتاتمق تیوشلیدر. چونکه پیغمبرمز «اولوك اوچون یوزینی
اب، یافاسنی یرتوب قچقروب یغلاغان کشی، بزم ملتمزدن توگلدر»
شدر. قچقرماینچه یغلاوده ضرر یوقدر.

بیرەم نمازی

ـ عید نمازی قیلمق نیدر؟
ـ عید نمازلری واجب بولوب، جمعەنك فرض اولماقینه واداسینه بولغان
لر، عید نمازینك واجب اولماقینەده شرطدر. جمعه نمازی واجب

بولماغانلرغه عید نمازی‌ده واجب توگلدر. عید نمازلرنده خطبه اوقومق سنتدر، نمازدن صوڭ اوقلور. لکن جمعه‌ده فرضدر، نمازدن اوّل اوقلور.

س - بیرەم نمازلرینڭ وقتی نی وقتدر؟

ج - عید نمازلری قویاش چغوب، ایکی آرشین قدری کوتارلدکدن صوکره اذانسز واقامتسز ایکی رکعت قیلنور. رمضان‌وقربان عیدینڭ نمازلری ایکسیده بر، هیچ آیرمالری یوقدر. لکن قربان بیرەمینڭ عرفه کونی، ایرته نمازنده سلام بیردکدن صوکره تکبیر ایتمك واجب بولوب، بونمازدن باشلاب بیرەمنڭ دورتنچی کونی ایکندی نمازنه تمام بولور. شول یکرمی اوچ وقت نمازلرنڭ فرضلری صوکنده واجبدر. بوکا(تکبیر تشریق)دینلور.

س - بو تکبیرنڭ صفتی نیچکدر؟

ج - (اَللّٰهُ اَکبَرُ اللّٰهُ اَکبَرُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ واللّٰهُ اَکبَرُ اَللّٰهُ اَکبَرُ وَلِلّٰهِ الحمد) دیمکدر. ایندی بو تکبیرنی، جماعت ایله قیلغان، ویالغز قیلغان، مسافر، خسته، ایر وخاتون اولسون امامین فاشنه جمله‌سنه واجبدر. قصدا قویسه گناهلی بولور.

س - عید نمازلری نی وقتقه قدر اوقولور؟

ج - قویاش، کوکنڭ اورطاسینه یتکانچه، یعنی توش وقتینه‌چه قیلنور. لکن توش وقتی یتدکدن صوکره قیلنماس.

س - رمضان عیدنه برعذر ایله عید کوننی عید اوقی آلمای قالسه‌لر، ایکنچی کوننی اوقولورمی؟

ج - ایکنچی کون اوقومقلری درست بولور.

س - ایکنچی کون ینه بر عذر اولوب اوقوماسه‌لر، اوچنچی کون اوقورلرمی؟

ج - اوچنچی کون اوقوماسلر، شول کوینچه قالور.

س - قربان عیدنده بر عذر ایله اوّلگی کوننی‌اوقولماسه‌نیشله‌رلر؟

ج - ایکنچی، اوچنچی کوننی اوقومقلری درست بولور. لکن عذرسز ایکنچی، اوچنچی، کونگه قالدرسه‌لر مکروه بولور. اما رمضان عیدنی،

عذرسز ایکنچی کونده قیلمق درست توگلدر. قربان بیره‌منده عید نمازنی، وقت کرگاچده، رمضان عیدنده بر مقدار کیچکتروب اوغمق مستحبدر. بو بیرم نمازلری صوکره‌دن قضا بولنماسلر.

س ـ عید نمازینك مستحبلری نیلردر؟

ج ـ رمضان بیره‌منده نمازدن اوّل آشامق واچمك، قربان بیره‌منده آشامق واچمکنی عیددن صوکغه کیچکترمك، مسواکله‌نمك، غسل قویونمق، خوش ایسلی مایلر سورتنمك، یاخود یاکه یوولمش کیوم کیمك، مسجدکه یه‌یه‌و بارمق، رمضان عیدینه باردقده یولده یه‌شرن تکبیر ایتمك، قربان عیدینه باردقده قچقروب ایتمك مستحبدر.

س ـ عید نمازلری نیچك اوقولورلر؟

ج ـ اوّل، نیت ایتدم ایکی رکعت رمضان یاکه قربان عیدی نمازنی قیلمانغه، اویودم اوشبو حاضر امامغه الله اکبر، دیوب قولاق قاغوب قول‌باغلار. امام‌وجماعت سبحانك اللهم‌اوقورلر. صوکره‌قوللرنی‌یبه‌روب، توبه‌ن توشروب اوچ مرتبه الله اکبر دیوب قولاق قاغوب هر قولاق قاندقده قوللرنی یانلرینه توشروب اوچنچی تکبیرده‌قول باغلارلر. امام بولغان کشی فاتحه وسوره اوقور. صوکره رکوع وسجود ایتدرلرده آیاغه قالقوب ینه امام فاتحه وسوره اوقودیغی ایله رکوعغه کیتماینچه، آیاقده قولاق قاغوب اوچ تکبیر ایتورلر. هر تکبیر آراسنده قوللرنی‌یانلرینه توشرورلر. صوکره‌دورتنچی تکبیر ایله رکوعگه کیتوب سجود، التحیات وصلواتنی اوقوب سلام بیررلر.

س ـ بر کشی به‌یرم نمازنده امام رکوعده وقتده یتشسه نیچك قیلور؟

ج ـ اگر امامغه رکوعگه یتشه‌چگنه کوکلی اوشانسه افتتاح تکبیرینی وبه‌یرم تکبیرلرینی آلوب، رکوعغه کیته‌ر. اگر امامغه رکوعغه یتشه‌چکنه کوکلی اولطروب یتمه‌سه افتتاح تکبیرینی آلوب رکوعگه‌بارر. به‌یرم تکبیرلرینی رکوعده ایتور، یعنی رکوع تسبیحلری اورنینه اوچ مرتبه الله اکبر دیور. اگر تکبیرلرنی ایتوب بترودن اوّل‌امام یامغه طورسه، اول دخی تورور. قالغان تکبیر آندن ساقط بولور، اول کشی رکوعده تکبیر ایتکانده قوللرن کوته‌رمز.

س ـ بر کشی عید نمازینك بر رکعتنه یتشمه‌سه نیچك اوقور؟
ج ـ اول کشی امامنك سلامندن صوکره آیاقغه قالقوب، فاتحه وسوره اوقودیغی ایله قولاق قاغوب، اوچ تکبیر ایتوب، صوکره رکوع، سجود قیلوب التحیاتنه اولطوروب سلام بیرر.
س ـ امام بولغان کشی عید نمازنده اوّلگی رکعتده تکبیرلرنی اونوتوب فاتحه اوقوماغه باشلاسه نیچك ایته‌ر؟
ج ـ تکبیرلرنی آلوب فاتحه‌نی یاکادن اوقور. اگر فاتحه‌دن صوکره سوره‌ده اوقمش ایسه تکبیرلرنی ایتور، لکن قراءتنی قایتارمز. اگر تکبیرلرینك برینی اونوتسه‌ده رکوعه خاطرینه کیلسه آنی رکوعده قضا ایته‌ر. رکوعده قضا ایتدیکی تکبیرده، قوللرینی کوته‌رماس.

قربان.

س ـ قربان چالمق نیدر؟
ج ـ قربان چالمق واجبدر. پیغمبرمز: «بر کشی کوچی یته طوروب قربان چالماسه، بزنك مسجدلرمزگه یاقن بولماسون» دیمشدر.
س ـ قربان دیمك نیدر؟
ج ـ یاشی ونوعی بیلگولی بولغان حیواننی الله رضاسی اوچون قربان کونلرنده چالمقدر.
س ـ قربان واجب بولماقنك شرطلری نیدر؟
ج ـ اوّلا، مسلمان بولمق؛ ایکنچی، بای بولمق؛ اوچنچی، آزاد بولمق؛ دورتنچی، مقیم بولمق‌در.
س ـ قربانك سببی نیدر؟
ج ـ سببی: قربانك کونلریدر، یعنی ذی الحجه‌نك اوننچی، اونبرنچی، اون ایکنچی کونلریدر.
س ـ رکنی نیدر؟
ج ـ رکنی: بیلگولی حیواننی، یعنی قربانغه درست بولغان حیواننی چالمقدر.
س ـ حکمی نیدر؟

ج ـ حکمی: واجبنی اوته‌مش بولوب بیوك ثوابقه ایرشور. چالمای قالسه عذابقه تیوشلی بولور، انکار ایتسه کافر بولماس.

س ـ قربان واجب بولورلق بایلق نی قدر در؟

ج ـ زکاته‌گی کبی ایکی یوز درهم کموش یاخود یکرمی مثقال آلتونی بولمقدر، یعنی حاجتندن وبورچندن باشقه اوتوز صوم آقچه‌سی یا که اوتوز صوملق مالی بولمقدر. بونده زکاته‌غی کبی یل ایله‌نمك شرط توگلدر، اگر قربان کونلر ینك آخرنده بای بولسه قربان واجب بولور. دغی حاجتندن آرتقان مالاری بولسه حساب بولنور، زکاته‌گی کبی صاتو نیتی شرط توگلدر خاتونلرنك زینت اوچون طاغاطورغان آلتون، کموش، آلماس، انجی، ساعت ومهر معجللری حساب بولنور. یورط اچنده‌گی نرسه‌لرنك حاجتدن آرتقانی همه‌سی حساب بولنور. الحاصل حاجتندن وبورچندن آرتقان نرسه‌سی اوتوز صومغه یتسه، اول کشی‌گه قربان چالمق وصدقهٔ فطر بیرمك واجب بولوب زکات، فطره ونذر کفارت صدقه‌لرینی آلمق حرامدر.

س ـ قربانغه نیندای حیوانلر درست؟

ج ـ دورت تورلی حیواندن قربان بوغازلانور: دوه، صغر، که‌جه صارق وقوی در.

س ـ قوی وصارق نیچه یاشده بولورغه کیرمك؟

ج ـ بر یاشی تمام بولوب ایکی‌گه چغارغه کیرمك.

س ـ که‌جه نیچه یاشده بولورغه کیرمك؟

ج ـ بوده بر یاشی تمام بولوب ایکی‌گه چغارغه کیرمك.

س ـ صغر نیچه یاشده بولورغه کیرمك؟

ج ـ ایکی یاشی تمام بولوب اوچ‌که چغارغه کیرمك.

س ـ دوه نیچه یاشده بولورغه کیرمك؟

ج ـ بیش یاشی تمام بولوب، آلتی‌غه چغارغه کیرمك.

س ـ بونلر نیچه کشیدن درست بولور؟

ج ـ صارق، قوی وکه‌جه بر کشیگه، صغر، دوه جیدی کشیگه چافلی درست، رتقفه درست توگلدر. اما بر صغرنی یا دوه‌نی بر کشی براوزینه یا که کی کشیگه چالسه درستدر.

س ـ بوحیوانلرده نیندی کیمچیلك‌لر بولسه درست توگل؟
ج ـ اون‌بر عیب‌بولسه درست‌توگلدر: برنچی، ایکی‌ایرنلری کیسلمش بولسه. ایکنچی، ایکی کوزلری صوقر بولسه. اوچنچی، بر کوزلی بولسه. دورتنچی، قولافلرینك اوچ اولوشینك بر اولوشندن آرتغراغی کیسلمش بولسه. بیشنچی، قویروغینك اوچ اولوشینك بر اولوشندن آرتوغراغی اوزولمش بولسه. آلتنچی، خسته حیوان بولسه. یدنچی، قورچانغی بـولسه. سیگزنچی، دیوانه‌لانمش بولسه. طوغزنچی، آقساق بولسه اونونچی، بیك آرق بولسه. اون‌برنچی، موگزی‌صنوب‌جلگینه یتمش بولسه. الحاصل عیبلردن سلامت بولمق تیوشلیدر.
س ـ برکشی همه عیبلردن سلامت قربانلق صانوب آلعان ایدی، بو آلغاچ عیبلندی، اول کشی نیشلهر؟
ج ـ ایکنچی‌نی آلورغه کوچی یتسه، آلور. یتمه‌سه شول آلدیغی قربانلغی درست بولور.
س ـ قربانی عید کونی قای وقتده بوغازلامق آرتقدر؟
ج ـ عید اوقولا طورغان بیرارده عید نمازندن چقغاچده، عید اوقولمای طورغان بیرده عید کونی‌نك طاکی آطقاچده بوغازلاسه درست، لکن قویاش چقغاچ بوغازلامق آرتوغرافدر.
س ـ قربان‌نك آخر وقتی نی وقتدر؟
ج ـ عیدنك اوچنچی کونده قویاش بایوغانچه‌در.
س ـ قربان، بای کشینك اوزی اوچون‌گنه واجبمی یاکه فطره‌داغی کبی کچکنه بالالری اوچونده واجبمی؟
ج ـ اوزی اوچون‌گنه واجب بولور، کچکنه بالالری اوچون واجب توگلدر. بعض عالملر قربان‌واجب بولمافغه بالغ‌اولمق شرط توگل، صبی‌نك اوزینك مالی بولسه اوزمالندن قربان بوغازلامق تیوش دیدیلر.
س ـ اوزینه قربان واجب بولماغان‌کشی قربانلق آلسه‌بونیچك بولور؟
ج ـ نذر حکمنده بولوب، بو قربانی بوغازلامق واجب بولور. آنی صدقه ایله‌مك لازمدر.
س ـ نذر نی دیمکدر؟

ج ـ برکشی فلان مقصودم بولسه‌الله‌رضالغی‌اوچون فلان‌اشنی قیلورمن دیمکدر. لکن اول اش، فرض یا واجب جنسندن بولمق شرطدر. مثلا اوچ کون روزه توتارمن‌یاکه فقیرلرنی طعاملاندررمن‌یاکه بیش صوم صدقه بیرورمن دیمك کبی.

س ـ برکشی فلان اولیانك روحینه نذر ایتدم دیسه، یعنی شول اشم بولسه فلان‌اولیانك روحینه قربان بوغازلارمن‌یافلان‌قدر صدقه بیرورمن دیسه بونذر درست بولورمی؟

ج ـ درست بولماس، حرامدر. چونکه نذر عبادتدر، عبادت الله‌دن باشقه‌غه‌درست توگلدر. اگر فلان اشم بولسه الله رضالغی اوچون فلان ولیانك روحینه‌قربان بوغازلارمن‌یا که‌صدقه بیرورمن‌دیسه‌درست‌بولور.

س ـ قربان‌اوستینه واجب بولوب بوغازلاغان کشی‌ایتنی‌نیچوك قیلور؟

ج ـ اوچ‌اولوشکه بولەر: براولوشنی فقیرلرگه صدقه ایتەر، براولوشنی یافنلرن کورشی‌لرن چاقروب آشاتور یایورطلرینه بیرور، براولوشنی اوز جماعتلری ایله آشار. اگر آرتق بای کشی بولمی قربان واجب بولورلق‌غنه بایلغی بولسه صدقه‌غه تاراتماینچه خاتون بالالرینه آشاتمق آرتقدر. آنك اوچون قربانلدن مقصود قان آغزمقدر.

س ـ قربانلنك تیریسنی نیچك قیلور؟

ج ـ اوز محله‌سینك امامی ومؤذنی فقیربولسه‌لر آنلرغه بیرر، اگر بای بولسه‌لر باشقه‌فقیرلرگه‌بیرر. تبرینی‌صاتوب آچه‌سنی‌بیرسه‌ده‌درست‌بولور.

س ـ قربانلنی کمگه بوغازلاتور؟

ج ـ اوزی بوغازلەمق حکمنی یاخشی بلسه اوزی بوغازلمق‌ثوابدر. اگر اوزی بلمەسه بر یاخشی کشیگه بوغازلاتور.

س ـ حیوان بوغازلامق حکمی نیچوك؟

ج ـ کیرەك قربان بولسون، کیرەك ایت اوچون بولسون بسم الله ایتو شرط، دخی‌ده دورت نرسه‌نی کیسمك شرط: بری بوغزلاو، ایکنچی آشاو اچو یولی بولغان جن، اوچنچیسی ودورتنچیسی ایکی یاقداغی یوان‌ایکی طامرلر، یعنی موین‌نك‌ایکی طرفنداغی طامرلر. شول دورت برسه‌نك دورتنیده کیسەر. تویونی باش طرفنده قالدرمق تیوشلیدر.

س - بر کشی حیوان بوغازلاغانده اونو توب بسم الله ایتمه سه نیچوك بولور؟
ج - اول حیواننك ایتنی آشامق درست بولور. مگر قصدا قویسه درست بولماس، بوغازلادیغی حیوان اوله کسه بولور.
س - قربان بوغازلادقده حیواننی نی صورتده یاتقزور؟
ج - قبلهغه قارشی صول یاغینه یاتقزور. آیاقلرینی باغلار، لکن آرت آیاغینك اوکنی بهیله مینچه قالدرو مستحبدر. پچاقنی بیك اوتکون قیلور. جونلدن، قویروغلدن تارتوب رنجوتماس. صوکره اشبو دعانی اوقوب (بسم الله الله اکبر) دیوب بوغازلار، یاکه بوغازلادقدن صوکره اوقور، ایکیسینه بردر. دعا اشبودر: (اَللّٰهُمَّ اِنَّ صَلٰوتی وَنُسُکی وَمَحْیای وَمَماتی لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰالَمِینَ لا شَرِیکَ لَهُ وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا مِنَ الْمُسْلِمِینَ اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ هٰذِهِ الْاُضْحِیَّةَ مِنّی، یاکه مِنْ فُلانِ بْنِ فُلانٍ یاکه مِنْ فُلانَةَ بِنْتِ فُلانٍ) دیر، یعنی قربان اوزی اوچون بولسه دعاده (منّی)، ایکنچی کشی اوچون بولسه، اول کشی ایر بولسه (من فلان بن فلان) اگر اول ایکنچی کشی خاتون بولسه (من فلانة بنت فلان) دعانك معناسی بویلهدر: (ای الله، تحقیق مینم نمازم، عبادتلرم، ترکلکم هم اولمه کلکم بارچه عالمنك خواجهسی بولغوچی الله تعالی اوچون و آنك قدرتندهدر. اول الله تعالی نك شریکی یوقدر. مین، اشبونك ایله قوشلدم، مین مسلمانلر دنمن. ای الله، اشبو قربانننی مینلدن قبول قیل یاکه فلان فلان اوغلندن یاکه فلانه فلان قزندن قبول قیل) قربان بوغازلادقدن صوکره ایکی رکعت نماز اوقمق مستحبدر. نمازدن صوك دنیا وآخرت اوچون بولغان مقصودلرینی الله تعالی دن صورار. قربان بوغازلایاچق کشی حاجیلرغه اوخشامق اوچون، ذوالحجه آیی کرگاندن صوك چهچنی آلدرماینچه، طرناقلرینی کسمهینچه طورمق مستحبدر. بو سویلهنمش شیلر همهسی مستحبلردر، آلارنی قیلساك ثواب، قیلماساك عذابده، شلتهده یوق.
س - قربانلك آشارغه درست بولماغان بیرلرینی فایده قویار؟
ج - اورامارغه طاشلاماینچه بر بیرگه کومك مستحبدر.

س ـ حیواننك آشارغه یاراماغان نرسه‌لری قایسی‌لردر؟
ج ـ یدیدر: برسی-دیشی‌حیواننك فرجی. ایکنچیسی - ایرکه‌ك حیوان‌نك
کری. اوچنچیسی - یومورقه‌لری. دورتنچیسی - قووق‌قابی. بیشنچیسی-
یز، آلتنچیسی اوت. یدنچیسی - بوغازقانی. بو بوغازقانی قطعاحرامدر.
الغان آلتیسی کراهة تحریمیه ایله‌مکروهدر قربانی اوزی‌بوغازلاماغان کشی،
ربانینك یاننه طورمق تیوشلی. چونکه پیغمبرمزکریمه‌سی حضرت فاطمه‌غه
ای قزم، قربانك بوغازلاندقده یانینده حاضر بول، آنك اوچون بیرگه
وشکان‌اوّلگی طامچی قانی‌ایله گناهلرك جمله‌سی عفو ومغفرت‌اولنور»
یمشدر.

تراویح نمازی

س ـ رمضان شریفده تراویح نمازی قیلمق نیدر؟
ج ـ تراویح‌نمازی‌ایرلرگه‌ده خاتونلرغه‌ده سنت مؤکده‌در. ایرلر جماعت
بولوب اولرنده یاکه مسجدلرده قیلمق افضل وثوابی آرتقدر.
س ـ تراویح نمازی نیچه رکعتدر؟
ج ـ تراویح نمازی یکرمی رکعتدر. یکرمی رکعتنی برسلام ایله‌یاکه
دورت رکعتده برسلام ایله قیلمق درستدر. لکن هرایکی رکعتده بر
سلام ایله قیلوب هردورت رکعت آراسنده دورت رکعت نماز اوقور
قدری اولطورمق سنت‌مستحبه‌در. اول‌آراده تله‌سه تیك‌طورور، تله‌سه
قرآن‌اوقور، تله‌سه تسبیح ایتور. بو اوطوروغه ترویحه دینلور، (یال
ایتمك) دیگان سوزدر.
س ـ تراویح نمازینه نیچك نیت ایته‌رگه کیره‌ك؟
ج ـ نیت ابتدم بوکیچه‌نك تراویح نمازینی قیلماغه، دیوب نیت ایته‌ر.
اگر امامغه‌اویوسه، اویودم‌اوشبو حاضر امامغه‌دیمك، تیوشلیدر. اگر سلام
بیرگاچ شول آراده آشامق، اچمك، دنیا سوزی سویله‌شمك کبی براش
اشله‌مز ایسه، شول بر نیت ایله یکرمی رکعتنی قیلمق درستدر.
س ـ تراویح نمازینك وقتی نی وقتدر؟

ج - یسیع نمازینك اوّل وقتندن آخر وقتنه قدردر. اکن یسیع نك فرضندن صوکره قیلنور. یسیع دن اوّل درست بولماس، اما وتر نمازی تراویحدن صوکره قیلنور، اوّل قیلسه ده درستدر.

س - بر کشی مسجدکه کیلگانده امام تراویحقه کرشکان بولسه، بو کشی نیچك ایتهر؟

ج - اول کشی ایك اوّل یسیع نك فرضنی، سنتنی قیلوب، صوکره امامغه تراویح نمازینه اویور. امام ایله وترنی ده قیلوب صوکره نیچه رکعت تراویح فالغان بولسه آنی قضا ایتهر. تلهسه تراویحنی اوّل نماز ایتوب وترنی صوکندن قیلور.

س - امام وجماعت تراویحده اون سیکز رکعتمی یا یکرمی رکعتمی بولدی دیوب شك ایتسه لر، شکاری بر طرفقه ده واقع بولماسه نیچك ایتهرلر؟

ج - امام وجماعت یالغز باشلرینه ایکیشهر رکعت دخی قیلورلر. تراویح نمازنده ایك آزی فاتحه دن صوکره اوچ قصقه آیت یاکه اوچ قصقه آیت قدر براوزون آیت اوقومق واجبدر. کیرهك ایکیده بر کیرهك دورتده بر سلام ایله قیلسون هر اولطور وشده صلوات اوقوب آیافغه طوردقده سبحانك، اعوذ وبسمله ایله باشلار.

نوافل

س - نافله نی دیمکدر؟

ج - نافله دیب لغتده، آرتقغه دیرلر. شریعتده فرض وواجب بولماغان عبادتکه ایتورلر. مثلا: بیش وقت نمازلرنك سنتلری وباشقه نافله نمازلر کبی.

س - سنت مؤکده بولغان سنتلر قایسی لردر؟

ج - اوّل ایرته نمازینك سنتی، صوکره اویله نك اوّلکی دورت رکعت وآخرغی ایکی رکعت سنتلری، صوکره آخشام نمازینك ایکی رکعت سنتی، صوکره جمعه نك اوّلکی دورت رکعت وآخرغی دورت رکعت سنتلری ویسیع نك فرضندن صوکغی ایکی رکعت سنتلریدر.

س - سنت غیر مؤکده قایسی سنتلردر؟

ج - سنت غیر مؤکده ایکندینك سنتی ویسیع نك اوّلکی سنتی.

یل ویسبع‌نك آخر سنتلرینی دورته‌ر رکعت قیلسه بونلرنك دخی
ی ایکشه‌ر رکعتلری سنت مستحبه‌در. آخشام نمازینك سنتندن
دورت رکعت، اوّابین، ایکی رکعتدن اون‌ایکی رکعتکه‌چه ضحی
ی قیلمق‌ده سنت مستحبه‌در.
ـ ضحی نمازینك وقتی نی وقتدر؟
قویاش چغوب کوتارلدکدن صوکره تو ش وقتینه‌چه‌در. لکن مختار
ن وقتی کوندزنك دورت اولوشندن بر اولوشی اوزدیغی وقتدر.
ـ بو نافله نمازلرنی نیچه رکعتده بر سلام ایله قیلمق کیره‌ك؟
امام‌اعظم فاشنده دورتده بر سلام‌ایله، امام‌محمدایله امام‌ابویوسف
ده کیچه ایکیده بر سلام ایله وکوندز دورتده بر سلام ایله قیلمق
در. اخشام‌نمازندن صوکره‌اوّابین نمازی وضحی نمازی کبی نافله
رنی قضاغه‌قالغان نمازلری،بولماغانلر قیلورغه کیره‌ك، قضاسی‌بولغانغه
قیلمق تیوشلیدر.
ـ بر کشی نافله نماز قیلورغه کرشوب یا که نافله روزه‌غه کروب
نی بوزسه نی لازم بولور؟
ـ آنلرنی قضا تیوشلی بولور. فرضده سجدهٔ سهو لازم بولغان شینی
نمازلرده اشله‌سه، آنلرده دخی سجدهٔ سهو لازم بولور.
ـ بر کشی دورت رکعت نافله نماز قیلماغه کرشوب ایکی رکعت
ومزدن اوّل بوزسه، نیچه رکعت قضا قیلورغه تیوشلی؟
ـ امام اعظم ایله امام محمد فاشنده ایکی رکعت، امام ابو یوسف
نده دورت رکعت قضا ایتمك تیوشلیدر.
ـ اگر بوندی نافله نمازلرنی ایکی رکعت تمام ایتدکدن صوکره
وسه اول وقت نی لازم بولور؟
ـ اگر اوچنچی رکعتنك قیامندن اوّل بوزسه قضا لازم بولماس،
ری تمامدر.
ـ اگر اوچنچی رکعتنك قیامندن صوکره بوزسه نی لازم بولور؟
ـ ایکی رکعتنی قضا تیوشلی بولور. بو نافله نمازلر دورتده بر سلام
قیلنسه‌ده ایکی رکعتی بر نماز بولغانلقدن شولای تیوشدر.

س – سنت مؤكده بوانغان نمازلرنى اوشبو صورتده بوزسه نيچه ركعت قضا ايتەر؟

ج – قايسى ركعتنك بوزسەده بالاتفاق دورت ركعت قضا لازم بولور.

س – بر كشى دورت ركعت نافله نماز قيلماغه نيت ايتوب اوّلگى اولطروشنى قويسه نيچوك بولور؟

ج – امام محمد ايله امام زفر قاشنده اول نماز فاسد بولور. چونكه نافله نمازنك هر ايكى ركعتى بر نماز بولوب اوّلگى اولطورشقه اوطورمغى فرض، ايندى امام محمد ايله امام زفر قاشنده اوّلگى ايكى ركعتنى قضا ايتوب صوكغى ايكى ركعتلرينى قضا ايتمز. اما اعظم ايله امام ابو يوسف قاشلرنده اول كشى نمازى بوزولماس، اونوتوب قويغانلق اوچون سجدهٔ سهو واجب بولور. اگر دورت ركعت نيت ايتمەينچه اونوتوب اوچنچى ركعتكه توروبه قايتوب اولطورماسه بالاتفاق نمازى بوزيلور.

روزه

س – اسلامنك بناسندن اوچنچى نيدر؟

ج – رمضان آينك روزه طوتمقدر. هر عاقل، بالغ بولغان كشى گه فرض عيندر. فرضلغى كتاب، سنت، اجماع امت وقياس ايله ثابت، انكارى كفردر.

س – صوم (روزه) نى ديمكدر؟

ج – طاقك آطقاندن قويلش بايوغانچه نيت ايله آشاو اچونى وجماعنى قويمقدر.

س – روزەنك فرضى نيچەدر؟

ج – اوچدر: بريسى – نيت، يعنى كوكلى ايله روزه بولماغا قصد ايتمكدر. تل ايله نيت ايتمەسەده درست. لكن تل ايله نيت قيلمق مستحبدر. عربچه نيتى بويله در:

(نويت أن أصوم صوم شهرِ رمضان مِنَ الفجرِ الى المغربِ خالصاً لله تعالى)

اگر عربچه بلمەسه بويله نيت ايتەر: نيت قيلدم الله تعالى نك رضاسى اوچون رمضان آيينك روزەسنى طوتماغه، طاقك وقتندن باشلاب قويلش بايوغانچه، ديور. ايكنچيسى – روزەغه نيتنك درست بولغان وقتنى بلمكدر.

اوچنچیسی - طاڭ آطدقدن صوڭ قویاش بایوغانچه آشاو اچونی وجماعتی قویمقدر.

س - روزه‌غه نیتنڭ معتبر بولدیغی وقت قایسی وقتدر؟

ج - قویاش بایوغاندن آلوب اویله‌وقتینه بر ساعت چاماسی قالغانچیدر. اگر برکشی ایرته‌گی روزه اوچون قویاش بایوماس بورون نیت‌قیلسه درست‌بولماس. اوشانداق شول کوننڭ روزه‌سینه اویله وقتینه بر ساعت چاماسی‌غنه قالغاچ نیت قیلسه درست بولماس. اگر روزه‌سی رمضان شریف یانافله‌یاندر معین بولسه‌بوو قتفه‌چه درست بولور. اگر روزه‌سی قضا یاکفارت یابیلگوسز نذر بولسه قویاش بایوغاندن آلوب طاڭ آطقانچیدر، طاڭ آطقاچ نیت درست توگلدر.

س - روزه نیچه تورلیدر؟

ج - اوچ تورلیدر: بری - فرض، رمضان روزه‌سیدر. ایکنچیسی. واجب، یعنی کفارت ونذر روزه‌لر. اوچنچیسی - نافله، یعنی فرض، واجبدن باشقه ثوابلی روزه‌لر.

س - کفارة روزه‌سی نی‌دیمکدر؟

ج - برکشی روزه‌غه نیت ایتوب کردکدن صوڭره، طاڭ آطقاچ قصدا آشاسه، اچسه‌یاجماع قیلسه، آشادیغی کیره‌ك بورچاق‌قدری گنه‌بولسه‌ده، اچدیگی برگنه طامچی قدر بولسه‌ده روزه‌سی بوزیلوب کفارت تیوشلی بولور.

س - روزه‌نڭ کفارتی نیدر؟

ج - روزه‌نڭ کفارتی ظهار کفارتی کبیدر.

س - ظهار نیدر؟

ج - ظهار شول: برکشی اوزینڭ خاتونینڭ قارننی یاکه آرقاسنی یاکه باشنی یاکه بوتلرینی اوزینڭ آناسینڭ یاکه محرم قرداشینڭ قارنینه یا آرقاسنه یا باشینه یا بوتلرینه اوخشاتسه ظهار بولور. خاتونی اوزینه حرام بولوب کفارت ایتمه‌ینچه حلال بولماس. کفارت ایتدیسه حلال بولور.

س - ظهار کفارتی نیدر؟

ج - قول باریبرده قول آلورغه کوچی یتسه، برقول آزاد ایتمك. قول آزاد ایتهرگه کوچی یتمهسه کفارت نیتی برله ایکی آی توتاش روزه طوتمق. اگر بولای توتاش روزه توتارغه کوچی یتمهسه آلتمش فقیرنی ایرته بلهن بر، کیچ بلهن برطویدرمق. یاکه آلتمش فقیرنك هر برسینه دورت قاداق بغدای یاسیگز قاداق آرپه یاسیگز قاداق خرمه یاکه بونلرنك بهاسنی ویرور. روزهنك کفارتی ده ظهارنقی کبیدر. لکن روزه آلتمش بر کون بولور. اما نافله روزه تونقان کشی قصدا روزهسنی بوزسه کفارت لازم بولماس، بلکه کون اورنینه کون لازم بولور.

س - برکشی روزهغه قصدا کرمهینچه شول کون آشاسه کفارت لازم بولورمی؟

ج - بوکشیگه کفارت لازم بولماس بوکشینك بوگناهی کفارت ایله گنه عفو قیلنورلق درجهده توگل، چونکه عذرسز روزهغه کرمهینچه آشکاره آشامق یا دیننی خور ایتمك یاکه فرض ایکانلگینه اینانماغانلق بولادر. اگر دیننی خور ایتسه یا فرض ایکانلگینه اینانماسه دیندن چغادر. اگر نیتی خور ایتمك یاکه اینانماغانلق بولمی، اوزینك نفسینه ایهرگانلکدن بولسه، اول وقتدهده کفارت لازم توگل، چونکه کفارت کروب بوزغان اوچون. بوکشینك کفارت ایله توزهلورلك روزهسی بوق. بوکشی بیك قاتی عذابقه تیوشلی بولور.

س - برکشی رمضانده خطا ایله روزهسنی بوزسه نیچك بولور؟

ج - قضا لازم بولور، کفارت لازم بولماس.

س - خطا ایله بوزمق نیچك بولور؟

ج - روزهسی خاطرنده بولور، لکن یاکلشلق ایله بوزلور. مثلا طهارت آلغانده یاغسل قویونغانده آغزینه آلغان صو یاکلش کیتسه، یاکه طاك آطماغاندر دیوب آشاغان ایدی، طاك آطقان بولسه یاکه قویاش بایوغان دیب آغز آچقان ایدی، بایوماغان بولسه، بو صورتلرده خطا ایله بوزلغان بولوب قضاغنه لازم بولور.

س - برکشی رمضانده کیچدن نیت ایتهرگه اونوتوب، کوندوز نیت بولماس دیوب ایسابلهب آشاسه، بوکشیگه نی لازم بولور؟

- امام اعظم قاشنده کونکه کون قضا ایتوب کفارت لازم بولماس.
ن امام محمد ایله امام ابو یوسف قاشنده کفارت واجب بولور.
- برکشی رمضانده اونوتوب جماع ایتسه یاکه یوقوده احتلام بولسه
ەسی بوزلورمی؟
- روزەسی بوزلماس.
- کوندز غسل قویونورمی؟
- برکشی رمضانده کوندز اونوتوب جماع ایتسه یا که یوقلاب
ده احتلام بولسه هیچ کیچکترمای غسل قویونور. غسلده آغزینی
ننی‌ده یوار، یعنی صو آلوب چایقار. لکن طاماق توبینه یتکروب
تماس. اگر آغزینه، بورنینه صو آلماسه غسلی درست بولماس.
- برکشی روزه‌ده اونوتوب آشاسه یا که اچسه روزەسی بوزلورمی؟
روزەسی بوزلماز، لکن خاطرینه کیلمکی ایله آغزنده بولغان شینی
ینچه‌توکرر گه‌تیوشلی. اگر بوغازینه‌طوزان یاچبن کیتسه روزه‌بوزلماس.
- روزه وقتنده مکروه بولغان شیلر نیلردر؟
فائده‌سز، ادبسز سوزلر سویله‌مك، کشی ایله فچقرشمق، صوغه
وب قویونمق، صاغز چینه‌مك، برنرسه گه‌نلینی تیگزوب تەمنی‌فارامق
یرخاتون‌نك ایری اوصال‌بولسه، اول خاتونغه آشنك تەمنی طاتوب
ی مکروه توگلدر)، خاتونی ایله اوبشمك، هیچ افطار قیلماینچه بر
ایکی‌کون روزه توتمق، بره‌ر گناهلی‌اش قیلمق همەسی‌مکروهلردر.
- برکشی سحر وقتنده جنب بولسه‌ده غسل‌قویونسه، طاك آطوب
آشاماینچه فالاچق بولسه بوکشی نیشلەر؟
وکشی آغزینی‌بورنینی‌بیك‌یاخشی‌چایقاب اوّلاسحر آشار، صوکره‌قویونور.
- برکشی روزه‌ده قصدا توتون اچسه نی لازم بولور؟
روزەسی بوزیلور، کفاره‌ده لازم بولور.
- رمضانده روزه توتماسقه درست بولغان کشیلر کملردر؟
رمضانده شرعا یدی کشیگه روزه توتماسقه ممکندر.
- آنلر کملردر؟
یرنچی - آغرخسته بولوب هلاك خوفی بولسه، یاکه خسته‌سی
لقنی دوقتورلق علمنده بیك ماهر بولغان مسلمان دوقتر ایتسه یا

اوزی تجربه قیلغان بولسه، روزه توتماز صوکندن، یعنی صحتله‌ن
کونگه کون قضا ایته‌ر. کفارت لازم بولماس.

س - ایکنچی کمدر؟

ج - ایکنچی - مسافردر. سفرده مشقت‌بولماسه روزه‌توتمق مستحبد
لکن توتماسه گناهلی‌بولماس. قایتدقدن صوکره کونگه‌کون قضا ایته‌ر
فطره‌سنی رمضانده بیرر. مسافر بولاچق کشی یورطندن چقدیغ
کون روزه بولور.

س - اوچنچی کمدر؟

ج - اوچنچی حیض کوره تورغان خاتوندر.

س - دورتنچی کمدر؟

ج - نفاس کوره‌تورغان‌خاتوندر. بونلر رمضانده‌نیچه‌کون آشاغان‌بولسه‌لر
صوکره قضا ایته‌رلر. اگربر خاتون روزه‌غه نیت ایتوب قویاش‌بایودن
اوّل حیض کوره باشلاسه افضل اولدر، که قویاش بایورغه بیك یاقن
بولسه‌ده شول ساعت کیچکماینچه افطار ایته‌ر. بر خاتون نماز اچنده
حیض کوره باشلاسه نمازینی بوزار. اول حالده نماز حرامدر. اگر
بوزماینچه حیض کیلگاننی بله طوروب نماز قیلسه کافر بولور،
دیمشلر. روزه دخی حیض ونفاس وقتنده حرامدر.

س - بیشنچی کمدر؟

ج - بیشنچی حامله (یوکلی) خاتوندر، که اوزینه یا بالاسینه بر ضرر
ایرشودن قورقسه روزه توتماس. صوکندن‌کون اورنینه کون قضا ایته‌ر.

س - آلتنچی کمدر؟

ج - آلتنچی بالا ایمزه تورغان خاتوندر، که اوزینك یا بالاسینك
ضعیفله‌نمکندن قورقسه، اجره (حق) ایله ایمزدرورگه کوچی یتمه‌سه
روزه توتماس. صوکره‌دن کون اورنینه کون قضا ایته‌ر.

س - یدنچی کمدر؟

ج - یدنچی‌سی بیك‌قارت‌کشی، قارتلغندن‌روزه‌توتارغه‌کوچی‌یتمه‌سه آکا
روزه توتماسقه ممکن، لکن هر کونگه بر فطره بیرمك لازمدر. اما
صوکره‌دن کوچی یتسه قضا ایتمك لازمدر.

قویاش بایوغاچده کیچکترماینچه افطار قیلمق سنتدر. پیغمبر
علیه‌السلام سیگز سنه رمضان‌شریف روزه‌سنی‌توتدی، نمازدن اوّل افطار
ایتوب افطار صوکنده نمازنی قیلور ایدی اصحاب کرام ده‌شولای ایته‌رلر ایدی.

صدقهٔ فطره

س ـ رمضانده فطره بیرمك نیدر؟

ج ـ فطره بیرمك واجبدر.

س ـ صدقهٔ فطره نینده‌ی کشیگه واجب؟

ج ـ اوزینك حاجتندن وبورچندن آرتقان مالی نصابقه یتسه، یعنی یتوز صوملق مالی بولسه اول کشیگه فطره‌صدقه‌سی بیرمك واجب بولور.

س ـ کملر اوچون واجب؟

ج ـ اوزی هم‌صبی بالالری اوچون واجب بولور. خاتونی وبالغ بولغان بالالری اوچون واجب بولماس، آنلرغه اوزلرینك ماللرندن واجب بولور.

س ـ فطره‌نك مقداری کوبمی؟

ج ـ فطره‌نك مقداری، بغدایدن دورت‌فاداق، آرپه، خرمه ویوزمدن بیگز فاداق، بونلرنك اوزلرینی یا که قیمتی قدری آنچه بیرور.

س ـ فطره، نی وقت بیرلمك تیوشلیدر؟

ج ـ رمضان عیدی کونی طاك آتماقی ایله، یعنی شوّالنك اوّلگی کونی طاك آطقاچ واجب بولادر. رمضان کرگاچده بیرسه درستدر. بیددن صوکغه قالو ایله اوستندن توشماس.

زکوة

س ـ اسلامنك بناسنك دورتنچی نیدر؟

ج ـ بایلار، یلده بر مرتبه زکاة بیرمکدر.

س ـ زکوة فرض بولدیغنه دلیل نیدر؟

ج ـ (اَقیمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّکٰاةَ) آیتیدر، یعنی نماز قیلکز وزکاة بیرکز دیمکدر.

س ـ زکاتنك فرضی نیدر؟

ج ـ مالندن زکاتنی آیردقده یا که فقیرگه بیردکده نیت ایتمکدر. صوکره نیت درست بولماس.

س ـ زکاة کملرگه فرض بولور؟

ج ـ حاجت اصلیه‌سندن باشقه نصابقه مالی یتکان کشی، کیره‌ك ایر

کیره‌ك خاتون، کیره‌ك مسافر، کیره‌ك خسته بونلرغه یلده بر مرتبه زکاة بیرمك فرضدر. اگر ویرمز ایسه الله تعالی‌گه گناهلی، مالی تلف اولماغینه سبب بولوب قیامت کونده بیك قاتی عذابقه لایق بولور. اگر اوّلدن ویرمه‌گان بولسه صوکره قضا ایتهر، یعنی بیرر. کیچکترگانلگی اوچون توبه ایتسه عفو بولنور. دیوانه‌غه وصبیلرغه زکاة فرض توگلدر.

س - حاجت اصلیه نی دیمکدر؟

ج - کشینك طوره طورغان یورطی ویورط اچنده معیشت اوچون کیره‌کلی بولغان نرسه‌لر، کییه‌رکیومی، قشلق وبه‌یلك کیوملری، جیگه‌ر آطی، صاوار صغری، هنر ایه‌سی بولغان کشی‌گه اوزینك هنرینك قورالّلری، واوقوچی واوقوتوچی کشی‌گه اوفی واوفوته‌طورغان کتابلری، بورچی بولسه بورچنی توله‌رگه یته‌رلك مالی، اول بورچنك توله‌ر وعده‌سی کیره‌ك حاضریتکان بولسون، کیره‌ك برنیچه یلدن صوك توله‌نه‌چك بولسون، شونلردن آرتقان مالی نصابقه یتسه زکاة بیرمك فرض بولور.

س - نصاب کوبمی ونی مقداردر؟

ج - شول سویله‌نگان حاجت اصلیه‌سندن باشقه ایکی یوز درهم کموش یا که یکرمی مثقال آلتونی یا که بونلرنك مقداری صاتو ایتمك اوچون قولنده بولغان مال، کیره‌ك حیوان، کیره‌ك یورط، کیره‌ك کیبت بولسون تمام بر یل اوزسه، فرق اولوشندن بر اولوشنی زکاة بیرمك فرضدر. مثلا، نصابقه یتکان مالی یوز صوم بولسه ایکی صوم ایللی تین، مك صوم بولسه یکرمی بیش صوم بیرر.

س - آچه‌ده صاتو نیتی بولورغه تیوشمی؟

ج - آچه‌ده صاتو نیتی بوقدر، یل تمامنده زکاة بیریلور. اما آچه‌دن باشقه مالی نصابقه یتسه، اول مال ایله صاتو نیتی بولسه زکاة فرض اولور، صاتو اوچون بولماسه فرض بولماس. خاتونلرنك زینت اوچون طاغا طورغان آلتون وکموشلری یکرمی مثقال آلتونغه یا ایکی یوز درهم کموشکه یتسه زکاة ویریلور، بوندن کیم بولسه ویرلمز.

س - حیوانده زکاة واجب بولونك شرطی نیدر؟

ج ـ یلنك کوبره گنی قرده یورمك شرطدر. اگر یلنك یارطیسون یا که کوبره گنی یورطده آشاسه زکاة فرض توگلدر.
س ـ حیوانده نصاب نیچك بولور؟
ج ـ آچه داغی و باشقه صاتو مالنداغی کبی توگل، بلکه، عدد (صان) ایله در.
س ـ صارق، وکه جه ده نصاب کوبمی؟
ج ـ صارق، قوی وکه جه ده نصاب فرقدر، قرق بولسه یوز یکرمی گه چافلی برنی بیرمك واجب بولور، یوز یکرمی بر بولسه ایکی یوز گه چافلی ایکینی بیرمك واجب بولور، ایکی یوز بر بولسه اوچ یوز طوقسان طوقوزغه چافلی اوچنی بیرمك واجب بولور، دورت یوز بولسه دورتنی بیرر. موندن صوکه هر یوز گه برنی بیرمك واجب بولور، بیش یوز ده بیشنی، آلتی یوز ده آلتینی، شولای هر یوز گه برنی بیروب بارور.
س ـ صغرده نصاب کوبمی؟
ج ـ صغرده نصاب اوتوز در. اوتوز صغری بولسه، بر یاشی تمام بولغان بوزاو بیرمك واجب بولور. کیرمك اوگوز، کیرمك طانا بوزاو بولسون درستدر. اگر قرق بولسه ایکی یاشی تولوب اوچکه چقفان بر صغر بیرور. کیرمك اوگوز، کیرمك طانا بولسون درستدر. قرقدن آرتسه آلتمشقه یتکانچه قیمتنی حساب قیلور، یعنی بر بوزاونك حقینك اوتوز اولوشندن بر اولوشینی حساب قیلوب بیرور. مثلا بر کشینك قرق بر صغری بولسه، قرغی اوچون ایکی یاشی تولغان بر صغر بیرور. برسی اوچون یاشی تولغان بوزاونك حقی اوچ صوم بولسه اون تین بیرور. چونکه اوچ صومنك اوتوز اولوشندن بر اولوشی اون تین در. اوشانداق بر کشینك ایللی صغری اولسه، قرغی اوچون ایکی یاشی طولوب اوچکه چقفان بر صغر بیرور. اونسی اوچون ایکی یاشی تولغان صغرنك قیمتی نك قرق اولوشندن اون اولوشنی بیرور. اگر آلتمش بولسه ایکی بوزاو بیرور. یتمش بولسه بر بوزاو، بر ایکی یاشی تولغان صغر بیرور. اگر سیکسان بولسه ایکی، ایکی یاشی تولغان صغر بیرور. اگر طوقسان بولسه اوچ بوزاو ویرور. اگر یوز بولسه ایکی بوزاو، بر ایکی یاشی تولغان صغر بیرور. اوشبو رهوشچه بیروب بارور.

س - دوه‌ده نصاب کوبمی؟

ج - دوه‌ده نصاب بیشدر. بیشدن کیمده زکات‌یوقدر. بیش دوه اوچون یکرمی‌بیشکه قدر برقوی، صارق بیرر. اگر یکرمی‌بیش بولسه اوتوز آلتی‌غه چاقلی بریاشی تولوب ایکی یاشکه چقفان بردوه بالاسی بیرر. اوتوز آلتی بولسه فرق آلتیغه چاقلی ایکی یاشی تولوب اوچکه چقفان بر دوه بالاسی بیرر. اگر فرق آلتی بولسه آلتمش برگه چاقلی اوچ یاشی‌تولوب دورتکه چقفان بردوه بالاسی‌بیرر. اگر آلتمش‌بر بولسه یتمش بیشکه چاقلی دورت یاشی تولوب بیشکه چقفان بر دوه بیرر. اگر یتمش آلتی بولسه طوقسان‌غه چاقلی اوچ یاشکه چقفان ایکی دوه بالاسی بیرور. اگر طوقسان بر بولسه یوز یکرمی‌گه چاقلی دورت یاشکه‌چقفان ایکی‌دوه‌بیرر. بونده سویله‌نمش‌بولغان حیوانلرنك اوزلرینی بیرمه‌ینچه بهاسنی بیرسه‌ده درست بولور. آنك اوچون زکاة، وفطره، کفارت وعشرلرده قیمتنی بیرمك‌ده درستدر.

س - برکشی‌صاتار اوچون صارقلر آلسه بوصارقلرنك‌زکاتنی نیچك‌بیرر؟

ج - بو صارقلرنی آلودن مقصودی صاتو بولسه صوماسندن زکات بیرلور. صانی حساب قیلنماس. مثلا اوتوز صارق بولسه، بوصارقلرنك بهاسی اوچهر صومدن بولسه طوقسان صومنك زکاتنی بیرور. اگر صاندن بولسه بوصارقلرده زکات واجب بولماس ایدی. اگر بواوتوز صارقنی آلماقی آصرار اوچون بولسه زکات واجب بولماس.

س - زکاتنی کملرگه بیرمك تیوشلیدر؟

ج - زکوة، فطره، نذر وباشقه واجب‌صدقه‌لرنی اورونلرینه‌غنه‌بیرمك لازمدر. زکوة بیرو درست بولغان کشیلر یدیدر.

س - آنلر کملردر؟

ج - فقیردر. فقیر شول کشیدر، که حاجت اصلیه‌سندن باشقه نصابقه یتەرلك مالی بولماس، کسبکه کوچی یتسه‌ده باری بر.

س - ایکنچیسی کمدر؟

ج - ایکنچی مسکیندر. مسکین شول کشیدر، که برکونلك نفقه‌سی بولوب آندن باشقه هیچ نرسه‌سی بولماس.

س ـ اوچنچی کمدر؟
ج ـ اوچنچی بورچلی کشیدر. قولنده بولغان مالی بورچنه‌غنه یته‌رلك بولور. اما بورچنی مباح اش اوچون یاساغان بولا، بوزوقلق اوچون اینمش بولمایه واسراف ایته تورغان کشی بولمایه.
س ـ دورتنچی کمدر؟
ج ـ دورتنچی سلطان امری ایله زکوة آلورغه قویولغان کشیدر.
س ـ بیشنچی کمدر؟
ج ـ بیشنچی مکاتبدر. مکاتب شول قولدر، که خواجه‌سی آکا، فلان قدری مال کیتورسك سین آزاد، دیمش بولور. شول قولنی قوللقدن چغارمق اوچون زکات بیرمك تیوشلیدر.
س ـ آلتنچی کمدر؟
ج ـ آلتنچی الله رضالغی اوچون صوغشقه بارغان غازیلردر.
س ـ یدنچی کمدر؟
ج ـ یدنچی ابن السبیل‌در. ابن السبیل، مباح بولغان سفرگه کیتوب قولنده مالندن برنرسه‌سی قالماینچه، یورطنده بولغان مالنی‌ده کیتورگه بول‌طابا آلماینچه محتاج بولوب قالغان کشیدر. بو کشینك یورطنده نصابقه یته‌رلك مالی بولسه‌ده درستدر.
س ـ زکاتنی کملرگه بیرسه درست بولماس؟
ج ـ آلتی تورلی کشیگه بیرمك درست توگلدر.
س ـ آنلر کملردر؟
ج ـ برنچی اصلنه بیرمك درست‌توگلدر، یعنی آتاسینه، آناسینه، آنلرنك آنا آنالرینه، نی قدر یوقاری کیتسه‌ده درست توگلدر.
س ـ ایکنچی کمدر؟
ج ـ ایکنچی فرغلرینه بیرمك درست‌توگلدر، یعنی بالالرینه، بالالرینك بالالرینه، نی قدر توبه‌ن کیتسه‌ده درست توگلدر. مگر اوگی آتاسنه، اوگی آناسنه واوگی اوغلینه وقزینه بیرسه درستدر.
س ـ اوچنچی کمدر؟
ج ـ اوچنچی، نصابقه یتکان مالی بولغان بای کشیگه وبای کشینك صبی

بالالرینه بیرمك درست توگلدر.

س - دورتنچی کمدر؟

ج - دورتنچی مجنونگه، یعنی دیوانه‌غه ویرمك درست توگلدر.

س - بیشنچی کمدر؟

ج - بیشنچی کافرگه بیرمك درست توگلدر.

س - آلتنچی کمدر؟

ج - آلتنچی ایر، خاتونینه وخاتون ایرینه ویرمك درست توگلدر. زکاتدن مسجد ومدرسه‌لرصالدرمق، کوپرلر یاساتمق، اولوك کفنله‌تمك، قرآن وکتابلر وقف ایتمك درست توگلدر. چونکه برمالنی زکات ایتوب بیرگان وقتده خواجه‌سی زکاتدن بولووبنی نیت قیلمق دخی آلوچینك قولینه تمام طاپشروب (تملیك) قیلوب بیرمك لازمدر. آلوچینك قولینه مال‌ایتوب طاپشرلماغان مال زکاتدن حساب بولنماس.

زکات، فطره وباشقه واجب بولغان صدقه‌لرده تیوشلی بولغانی اوّلا اوزینك یاقن قرداشلرینه وکورشیلرینه بیرمکدر. بونلرغه بیرمه‌ینچی ایکنچی فقیرلرگه بیرسه، بورچندن قوتلور، لکن الله تعالی حضرتلری کامل قبول ایله قبول ایتمز دیوب حدیث شریف کیلمشدر. دخی عالم بولغان فقیر کشی‌گه بیرمك نادان فقیرگه ویرمکدن ثوابی کوبره‌کدر.

حج

س - اسلامنك بناسندن بیشنچی نیدر؟

ج - کوچی یتکان کشیلرگه عمرنده بر مرتبه حج ایتمکدر.

س - حجنك فرض بولدیغی نی ایله ثابتدر؟

ج - قرآن، حدیث واجماع امت ایله ثابتدر، انکاری کفردر.

س - حج کملرگه فرض بولور؟

ج - حج، عاقل وبالغ بولوب اوزی سلامت، یوللر ایمین بولوب مکهٔ مکرمه‌گه باروب قایتورلق یول خرجلرینه واوزی قایتقانچه یورطنده قالغان جماعتلرینك نفقه‌لرینه یته‌رلك مالی بولغان کشیگه فرضدر. ایری

م فرنداشی برگه باراچق بولسه بای وسلامت خاتونلرغه‌ده فرض
. فرض بولغاندن صوڭ عذرسز حجنی کیچکترمك درست توگلدر.
ـ حجنڭ فرضلری نیچه‌در؟
اوچدر: بریسی اِحْرام، یعنی مکهٔ مکرمه گه باروب کرگانچه (میقات)
ب آتالا طورغان اورنلرنڭ برسنده حج نیتی ایله تلبیه ایتمکدر.
چیسی عرفه کون، عرفات طاغنده طورمقدر. اوچنچیسی طواف زیارت،
ن عرفاندن قایتوب منا دیدکلری اورنده قونوب بیرم کونی ایتدکلری
قدر: اول، کعبة‌الله‌نی یدی مرتبه ایله‌نمك‌در.
ـ حجگه نیچوك نیت قیلور؟
ـ (اَللّٰهُمَّ انّی اُرِیدُ الْحَجَّ فَیَسِّرْهُ لی وتقبله منّی) دیوب نیت قیلور.
ناسی: ای الله، تحقیق مین حج قیلونی نیت قیلامن. ایندی سین آنی
ڭا بیڭل قیلغل هم آنی مینڈن قبول قیلغل، دیمکدر. نیت قیلغاندن
وڭ ڭچقروب تلبیه ایتور.
ـ تلبیه نیدر؟
ـ تلبیه‌اوشبودر: (لَبَّیْكَ اَللّٰهُمَّ لَبَّیْكَ لَبَّیْكَ لاشَرِیكَ لَكَ لَبَّیْكَ انَّ الْحَمْدَ
النِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَكَ لاشَرِیكَ لَكَ) معناسی: ای‌الله، سینڭ عبادتڭنی
کامل اطاعت ایلامن، سینڭ هیچ شریکڭ یوقدر. تحقیق بارچه
مافتاو وبارچه نعمت سیڭا خاصدر، وخواجه‌لقده سیڭا خاصدر. سینڭ هیچ
شریکڭ یوقدر. بو تلبیه‌دن آرتق وکیم ایتمه‌س. بلند طاوش ایله هر نمازڭ
آرتنده، یوللرده، بیوك بیرلرگه چقدقده، توبه‌ن توشدکده وبر برلرینه
یولقشدقده احرامدن چقفانچه تلبیه ایتورلر.
ـ حجنڭ واجبلری نیلردر؟
ـ حجنڭ اتفاقلی واجبلری اون یدیدر.
ـ آنلر نیلردر؟
ـ برنچی احرامغه میقاتدن کرمك، ایکنچی صفا ایله مروه آراسنده
یوروب جیدی مرتبه (سعی) قیلمق، اوچنچی عرفه کوننی عرفاتده قویاش

بابوغانچی طورمق، دورتنچی مُزدَلِفه‌ده طورمق، بیشنچی طاش آتمق، آلتنچی طاش آتدقدن صوڭ چه‌چن آلدرمق یاکه قسقارتمق، یدنچی چیتدن بارغان کشیلرگه طواف الوداع، یعنی اویگه قایتمق نیتی ایله مکهٔ مکرمه‌دن چقار آلدندن کعبة‌الله‌نی ینه طواف قیلمق، سیگزنچی طواندن صوکره ایکی رکعت نماز قیلمق، طوغزنچی کوچی یتسه طوافنی به‌به قیلمق، اوننچی صفا ایله مروه آراسنده سعی قیلدقده یه‌یه‌بورمك، اون برنچی طوافنی طهارت ایله قیلمق، اون ایکنچی طوافنی اوڭ طرفدن باشلامق، اون اوچنچی عورت‌اورونلری‌اورتولی بولمق، اون دورتنچی، کیومی پاك بولمق، اون بیشنچی طواف زیارتنی وقتنده ایتمك، اون آلتنچی طوافنی وراء حجردن باشلامق، اون یدنچی طواف زیارتنی نحر کونلرنده ایتمکدر.

س - حجنڭ اختلافلی واجبلری نیچه‌در؟

ج - حجنڭ اختلافلی واجبلری دورتدر.

س - آنلر نیلردر؟

ج - برنچیسی، عرفاتدن قایتقانده امامغه ایه‌رمك، یعنی امامنڭ آلدندن وآرطندن کیتمه‌س، مگر ازدحام (طارلق) وقتده ضرر ویرمز. ایکنچی طاش آطونی نحر کونلرنده چه‌چ آلدرودن اوّل ایتمك. اوچونچی چه‌چ آلدرونی یاکه قسقارتونی حرمده ایتمك. درتنچی عرفاتدن قویاش بابوغاندن صوکره کیچه‌دن برمقدار تأخیر ایتمك. بوذکر اولنغانلردن باشقه‌سی حجنڭ سنتلری وادبلربدر. ایندی برکشی حجنڭ اوچ فرضلرندن برینی قویسه حج فاسد بولور. واجبلردن برینی قویسه کیره‌ك اونوتوب، وکیره‌ك قصدا، برقربان بوغازلامق واجب بولور. قربان ایله حجی تمام بولور. سنتلردن برینی قویسه ثوابنده کیمچیلك بولور. حجنه ضرر کلمز، لکن صدقه بیرمك لازمدر.

س - حجنی بوزغوچی شیلر نیچه‌در؟

ج - حجنی بوزغوچی شیلر اوچدر.

س - آنلر نیلردر؟

ج - برنچی، اوچ فرضنڭ برینی قویمقدر.

س - ایکنچی نیدر؟

ج - ایکنچی، عرفاتده وقفه‌گه طورمزدن بورون جماع اینمکدر. ایر بولسون، خاتون بولسون، قصدا بولسون، اونوتوب بولسون حجی فاسد بولور. اول کشیگه برقربان بوغازلامق واجب وکیل‌چك یلده حج ایتمك لازمدر.

س - اوچنچی نیدر؟

ج - اوچنچی، محصر بولوب حج قیلورغه کوچی یتماولکدر. بوکوچ یتمه‌و دورت تورلیدر: بریسی صرخاولق سببلی، ایکنچی‌سی دشمان بولمقدر، اوچنچی مالی ونفقه‌سی یتمکدر، دورتنچی ظالم بربیرده حبس ایتوب مانع بولمقدر. بودورت اشنك برسی حج گه نیت ایتوب محرم بولغان کشیگه‌طوغری کیلسه، اول‌کشی مکه‌گه‌برقربان یبه‌رر. باکه بهاسنی یبه‌روب برقربان آلور وحرمده بوغازلارلر. صوکره بوکشی احرامدن چغار وکیل‌چك بلده حج ایتهر.

س - محرم بولغان کشی‌لر احرامده وقتده نیندهی اشلرنی قیلمق ایله قربان واجب بولور؟

ج - بکرمی‌سیگز تورلی‌اشدن برسینی قیلمق ایله‌قربان‌واجب بولور.

س - آنلر نیلردر؟

ج - برنچی، اعضاسندن براعضاسینه کاملا خوش بوی سورتمك.

س - ایکنچی نیدر؟

ج - ایکنچی، برکامل اعضا قدری گه‌ودهسنه ایسلی مای سورتمك.

س - اوچنچی نیدر؟

ج - اوچنچی، ته‌نینك بربیرینه ایسلی ماینی شول‌قدر سورتور، که برکامل اعضاغه یته‌رلك بولور.

س - دورتنچی نیدر؟

ج - دورتنچی، براعضاسینه زیت مایی کبی قاینانلغان‌مای سورتمك، امّا قاینامغان مای وایت مایی سورتمك ایله برشی لازم بولماس.

س - بیشنچی نیدر؟

ج - بیشنچی، ضرورتسز، اوستینه‌تگلگان کیوم یا آیاغینه ایتوك

وچیتوك گیمك، کاملا برگوندوز یاکه کاملا برگیچه اوستونه تور
قربان لازم اولور.

س - آلتنچی نیدر؟

ج - آلتنچی، باشینك دورت اولوشندن براولوشینه یایوزینه برنر
یابمق. کیره‌ك اوزی، کیره‌ك باشقه کمسه اورتسون، کاملا برگو
یاکه برگیچه طورسه قربان واجب بولور.

س - بدنچی نیدر؟

ج - بدنچی، باشینك دورتدن برینی آلدرمق یاکه فسقارتمقدر.

س - سیگزنچی نیدر؟

ج - سیگزنچی، قولتوغنی وقاسق بیرینی‌وقان آلدرا طورغان‌اورننی
قرمقدر.

س - طوغوزنچی نیدر؟

ج - طوغوزنچی، قوللرینك وآیاقلرینك طرناقلرینی کیسمك
یاکه برقولینك یاکه برآیاغینك طرناقلرینی کیسمکدر.

س - اوننچی نیدر؟

ج - اوننچی، عرفه‌ده وقفه‌ده طوردقدن صوکره جماع ایتمك. بونده بردنه
قربان واجب بولور.

س - اون برنچی نیدر؟

ج - اون برنچی خاتونلرنی اوبمك ولذت ایله تعنینه قول تیگرمك‌در.

س - اون ایکنچی نیدر؟

ج - اون ایکنچی، طواف زیارتنی طهارتسز ایتمکدر.

س - اون اوچنچی نیدر؟

ج - اون اوچنچی، طواف صدرنی جنب حالنده ایتمکدر.

س - اون دورتنچی نیدر؟

ج - طواف زیارتدن اوچ شرطنی قویمق‌در.

س - اون بیشنچی نیدر؟

ج - اون بیشنچی، طواف زیارتنی عذرسز تشریق کونلرندن صوکره ایتمکدر.

س - اون آلتنچی نیدر؟